

DAN FLORIȚA-SERACIN

CROAZIERA

Roman

Ediția a II-a revăzută

SEMĂNĂTORUL
Editura online - octombrie 2008

Danei

„Cruzi mai sunteți voi, zeilor, și pizmași peste măsură, căci din pizmă nu îngăduiți zeitelor să-și aleagă un bărbat ca să se mărite cu dânsul. Așa când Eos l-a răpit pe Orion, voi nu v-ați lăsat până ce Artemis nu l-a ucis cu dulcile ei săgeți în Ortigia; tot așa când Demetra s-a unit din dragoste cu Iasion în holda unui câmp, de cum a prins de știre Zeus l-a și trăsnet. Acum vă năpustiți asupra mea și nu mă lăsați să trăiesc cu un om pe care l-am mântuit de la moarte, căci singur plutea pe talpa corăbiei lui sparte de trăsnet în mijlocul noianului întunecos.”

(Homer, *Odiseea*, Cântul al V-lea, traducere de E. Lovinescu)

I

Să fi fost ora șase seara când pachebotul părăsise cheiul, împins de două mici ambarcațiuni portuare până la o distanță suficientă ca nava, un colos de peste o sută cincizeci de metri, să poată naviga folosindu-și propriile mijloace de propulsie. Difuzoarele răspândeau peste punte melodia în tempo vivace a unui marș marinăresc, care nu-i putuse atenua totuși lui Valentin neliniștea despărțirii, pentru prima oară în viață, de uscat. Apoi se auzise geamătul sirenei, profunzimea acestuia făcându-l să trăiască cu și mai multă intensitate senzația confruntării cu necunoscutul. Rămăsese la pupă de unul singur mult după ieșirea din radă, cu privirea pierdută în direcția apusului de soare, răbufnire de culori calde, răsfrânte în apă sub linia zării, între cele două dâre lungi, piezișe ale siajului. Vântul nu contenea să aducă dinspre mal mirosul pământului. Mai aducea vântul și niște păsări ce dădeau târcoale vasului cu țipăt strident, ca un avertisment de primejdie. Ele dispăruseră odată cu apusul soarelui, de parcă s-ar fi retras să înnopteze îndărătul pâlcurilor de nori cu contururi roșietice. Apa devenea treptat din cenușie neagră, cu vârste albe de spumă pe alocuri.

Îl bătea gândul să-și părăsească poziția, când în vecinătatea sa apăruse o pereche în toaletă de seară, ținând cupe de șampanie în mână. Ieșise probabil dintr-un bar din apropiere, el – trecut binișor de prima tinerețe, zâmbind larg, cu alura lui Fred Astaire în fața publicului încântat de virtuozitatea sa, ea – mult mai tânără, cu ten măsliniu și păr lung, lăsat cu vădită plăcere să fluture în bătaia brizei. Noii veniți își goliseră cupele râzând, iar individul le umpluse iarăși dintr-o sticlă bombată, cu gâtul învelit în staniol. Vorbeau în limba franceză, suficient de tare pentru a putea fi înțeleși. *Il est certainement Russe*, îl auzise la un moment dat pe individ afirmând, în timp ce-l privea cu coada ochiului, și se simțise jignit pentru că acesta își pronunțase cuvintele cu vădită desconsiderare.

Adieu jusqu'au revoir! le spusese atunci cu prefăcută bunăvoință celor doi și se îndepărtase, nu fără regret, de balustrada pupei.

Muzica amplificată peste măsură a unei discoteci prin dreptul căreia fusese nevoit să treacă îi dăduse un nou motiv de nemulțumire. Pe vas era animație, lumea în haine fistichii invadase restaurantele-bar, salonul de concerte și dans, fimoarele, cazinoul. Înaintea impunătorului *Grand – Restaurant*, în holul spațios, lambrizat în lemn de stejar, cu diapozitive încastrate în pereți înfățișând meleaguri exotice, mări albastre, plaje imense, vapoare albe și palmieri vânjoși, pasagerii soseau fără contenire. Cei mai mulți, dezorientați încă, dar vizibil fascinați de toate câte li se înfățișau privirilor pe luxosul pachebot, se lăsau, dornici de noi impresii, absorbiți prin ușile batante în sala fastuoasă a restaurantului. Pe scara în spirală dintre nivelul *F*, principal, și cel superior, al spațiilor de promenadă, nu conteneau să coboare elastic picioare bronzate, cu coapsele generos descoperite vederii. Valentin le fura aproape

fără voie din ochi, se postase în bătaia instalației de aer condiționat, căci în interiorul navei era mult mai cald decât afară, pereții ei păstrau încă fierbințeala zilei, se simțea cam obosit și nu tocmai în largul său printre atâția oameni exultând de bună dispoziție. Observase că era singurul pasager care nu-și schimbase ținuta de zi, purta o cămașă fără mâneci cadrilată și niște pantaloni scurți de doc prevăzuți cu o mulțime de buzunare, îi cumpărase Olimpia anume pentru această croazieră în plin sezon estival.

Olimpia!... Se împotrivise la început plecării sale. Ia te uită, te-a apucat dorul de ducă! îi spusese ea. Profiți de faptul că am mult de lucru și ți s-a cășunat s-o apuci pe cărările lui Poseidon? Să te lași sedus de farmecele vreunei naiade?... Hai, că vă știu eu pe voi bărbații, vine vremea când pe mai toți v-apucă s-o luați razna prin lume, lăsându-vă femeile să-și țese nenorocita lor pânză. Dar eu sunt plămădită din alt aluat, mă cunoști doar! Așa că nu sunt dornică să...

Domnule! Un individ cărunt, îmbrăcat în sacou alb, se pare la fel de stingher în mijlocul acelei adunături pestrițe, venise alături de dânsul, întrerupându-i rememorarea cuvintelor Olimpiei. Domnule, ascultă, îi spusese pe un ton grav, nu cumva regretți, la fel ca mine, că te-ai îmbarcat pe găleata asta?...

De-a lungul pereților lambrisați ai holului dinaintea lui *Grand-Restaurant* erau amplasate fotolii, ocupate până la unul. Un tânăr își ținea perechea pe genunchi și amândoi chicoteau privind în jur printr-un binoclu întors. Atunci când un tip burtos, tuns chilug, se oprise în dreptul lor și le scosese limba, fluturându-și palmele cu degetele resfirate în dreptul urechilor, se stârnise un haz general. Pe o măsuță ovală, cu tăblie transparentă și infrastructură din metal nichelat, zăcea deschis un caiet de vacanță. *1 Woche Baden auf den Bahamas* scria cu litere mari deasupra unei fotografii înfățișând șiruri nesfârșite de valuri, pe crestele cărora naviga un catamaran galben cu vela triunghiulară umflată de vânt.

Mă cunoașteți de undeva? se interesase prudent Valentin, aruncându-i moșneguțului o căutătură piezișă.

Te uiți la mine căș! îi reproșase bătrânelul încrețindu-și fruntea, nemulțumit se pare de faptul că el întârziase să-i răspundă. Firește că te cunosc. Tocmai de aceea îți și vorbesc. Să nu-mi spui că, văzând toată vânzoleala asta, atunci când tu ai venit de fapt să cauți liniște și relaxare, nu ți-a trecut încă prin cap să-i lași pe toți dracului și să debarci la prima escală. Eu unul te-aș îndruma să răspunzi acestui imbold. Ar fi mult mai bine să nu aștepti un al doilea îndemn.

Nu-mi amintesc când am avut onoarea..., voise să dea replica, de data aceasta cu mult mai multă promptitudine, Valentin. Dar bătrânelul, parcă brusc amintindu-și de ceva, își ridicase cu un gest smucit două degete în dreptul frunții adânc ridate și își făcuse loc printre oameni spre scara spiralată, pe care o escaladase precipitat, trezind cu graba sa nemulțumirea celor ce veneau din sens contrar.

Ce personaj straniu, își spusese Valentin, renunțând să mai intre în restaurant.

Rătăcise pe culoarele înguste în căutarea cabinei sale, coborâse câteva scări și, ajungând, se trântise, așa îmbrăcat cum era, în pat. Cabina era amplasată la nivelul *H*, ultimul, aflat puțin deasupra liniei de plutire. Uneori câte un val se ridica până în dreptul hubloului său, umezindu-i geamul. Pe biletul de călătorie înmănat la îmbarcare era notat numărul 563. Pe același bilet, Valentin mai putuse citi: *We are happy to greet You our ship! We hope that this journey will be a fascinating one and will leave unforgettable impressions.*

Ațipise în cele din urmă, cu tot zumzetul motoarelor, pe care zadarnic încercase o vreme să-l atenueze acoperindu-și capul cu pătura; gest inutil, pentru că zgomotul sacadat, urcând din pânțele navei, se răspândea prin toate elementele structurii ei, deci și prin patul în care se afla, ba chiar și prin așternutul mirosind a dezinfectante și a detergenți ieftini. În cele din urmă ațipise totuși, lunga călătorie cu autocarul până în port îl istovise peste măsură. Ceilalți, în majoritatea lor, constatase cu nemulțumire, fuseseră transportați pe calea aerului.

Adormise, fără a mai apuca să-și revadă în seara aceea tovarășul de călătorie.

Îl cunoscuse imediat după îmbarcare, un steward îi deschisese ușa la câteva minute după ce el însuși fusese instalat în spațiul strâmt al cabinei pentru două persoane, cu paturi suprapuse. În minuscula încăpere stăruia semiîntunericul, deoarece hubloul ei se afla sub nivelul cheiului, astfel că individul nu mai contenea să bombănească, despachetându-și lucrurile, nemulțumit de cei ce avuseseră ideea să-l arunce, cum spunea, în cel mai josnic cotlon al rahatului lor de navă.

Pe biletul dumatile ce scrie la rubrica *Class?* îl întrebuse pe Valentin.

Valentin îi indicase cu un gest scurt biletul pus pe tăblia mesei rabatabile, alături de cheile cabinei și de alte câteva lucrșoare mărunte scoase din buzunare.

Ei vezi, observase nou-venitul, pe al dumatile nu scrie la rubrica aceea nimic, iar pe al meu scrie 2. Încă o dovadă că ceva nu e în regulă, din moment ce ne aflăm împreună aici!... Această *Mediterranean Sea Steamship Company* trebuie trasă de socoteală! O să reclam chestia asta în cel mai scurt timp...

Era un tip înalt, roșcovan, spre șazzeci de ani, cărunt la tâmple, purta un maiou alb, cu însemnele unui club de volei din *Bundesliga*, și pantaloni scurți dintr-un material albastru, decolorat și ros pe alocuri până la urzeală. Avea pomeții feței proeminenți și, vorbind, colțul stâng al gurii i se ridica într-un fel de rictus, probabil urmare a unui accident, lăsând impresia că ar nutri desconsiderare pentru subiectul în discuție, ori, poate, chiar față de interlocutor. Doctor Werner, se recomandase, medic, apoi trăsesese fermoarul voluminoasei sale sacoșe de voiaj și scosese o sticlută plată de coniac. Ei, totuși, să zicem și noi *Willkommen an Bord!*, repetase doctorul cuvintele stewardului, cu care conversase în limba germană și întinsese un păhărel de plastic în direcția lui Valentin. Acesta făcuse fașoane, dar la insistențele repetate ale celui alt, care părea să-și fi uitat pentru moment supărarea, acceptase până la urmă să bea, apoi aleseseră paturile, Valentin optase în grabă pentru cel de sus, voia să iasă la aer, se scuzase, tocmai începuseră manevrele de ieșire din port.

Noaptea, Valentin se trezise și, nemaiputând adormi o vreme, se acomoda greu în pat străin, contemplant cu ochi larg deschiși dărele de lumină violacee proiectate pe tavanul cabinei dinspre lampa de veghe amplasată deasupra ușii. Oboseala îi pierise, ar fi ieșit din nou pe punte, dacă nu s-ar fi temut de suspiciunea celor ce, presupunea, supravegheau nava pe timpul nopții. Dacă s-ar fi hotărât să o facă totuși, nu s-ar fi confruntat cu niciun impediment, urma să se edifice curând, fiindcă barurile *Arcadia*, *Delfin*, precum și clubul de noapte *Fregata* aveau program până către dimineață. Doctorul Werner se afla la locul său, dormea cu fața îngropată în pernă și cu picioarele ieșite mult dincolo de marginea patului.

Fixând lumina violacee a lămpii de veghe, rememorasese momentul când se simțise deodată îndemnat să plece în croaziera aceea. Tocmai pusese mâna pe niște bani, îi înapoiasese un fost coleg stabilit de ceva timp în străinătate o datorie, își pierduse de mult speranța că i se va mai înapoia măcar o parte din suma împrumutată, când, iată, fusese chemat pe neașteptate la *Western Union*. Și îi număraseră ăia în palmă toate lovelele, ba încă și ceva pe deasupra, să fie suma rotundă, în semn de mulțumire din partea debitorului. Da, auzise el între timp că omul dăduse de bine în cele din urmă, că prinsesese cheag, și uite, presupunea, s-o fi gândit, spre deosebire de atâția alții, că nu e bine să se facă vinovat de ingraturitudine față de prietenii care pusese cândva mână de la mână pentru a-i aduna acei bani de care avea nevoie ca să poată purcede la drum.

Ieșise de la bancă cu buzunarul doldora, dar nu făcuse decât câțiva pași spre casă, când ceva îl tentase să-și abată ochii spre vitrina agenției de turism. De obicei trecea pe acolo cu indiferență, neluând în seamă anunțurile scrise stângaci și lipite de geam cu scotch. Acum însă își întorsese privirea, dar nu pentru a studia ofertele firmei, ci pentru a admira o femeie. O vedea aieva. Trecuse prin dreptul vitrinei grăbindu-se cu măsură, cât să nu-și piardă distincția mersului pe tocuri înalte. Avea figura în bună parte ascunsă îndărătul unor ochelari

de soare imenși, cu lentilele alungite peste pomeții obrazilor. Individida era înaltă, zveltă, cu păr castaniu bogat, purta un taior marcându-i cu finețe linia taliei. Aproape că se oprise locului pentru a o privi, căci și ochelarii de soare se întorseseră, stăruind câteva clipe bune în direcția lui, în timp ce dedesubtul lor o gură impecabil trasată schițase un impecabil surâs. Valentin nu-și amintea să mai fi fost tentat vreodată de o femeie după ce o cunoscuse pe Olimpia. Cu greu se abținuse să nu se ia după dânsa, fiindcă zâmbetul ei parcă asta îl invita să facă, întocmai ca un licean căruia i se aprind pe neașteptate călcâiele. Numai spre a o putea fura din urmă cu coada ochiului, fără a se rușina de ceilalți trecători, își întorsese capul spre vitrina agenției de turism. Femeia se îndepărta cu mersul dezinvolt al unui top-model versat. Când ea se pierduse în cele din urmă în mulțime, în fața ochilor săi rămăsese doar afișul. Oh! Ce schimbare! Mulțimii de anunțuri mici, greu lizibile, le luase în vitrină locul o reclamă imensă, înfățișă un disc solar gigantic, pe fondul acestuia lăfăindu-se, împresurat de valuri înspumate, un pachet alb, suplu ca o suveică...

Valentin coborâse tiptil din pat și se apropiase de hublou. Îndepărtase mica perdea și privise îndelung afară. Noaptea era subțiată de lumina lunii roșietice. Vasul înainta grăbit, munți de valuri se ridicau până la înălțimea hubloului, pentru ca numaidecât în urma lor să apară depresiuni adânci în lichidul negru. Din când în când se făcea auzit un plescăit greu, ca și cum bordajul pachetului ar fi suportat loviturile unor cetacee zbeneguindu-se în preajmă.

A doua oară când îi ceruse permisiunea să plece în călătorie, Olimpia nu-l mai luase peste picior, ci îl privise cu toată seriozitatea. O rugase să-l însoțească și ea, avea bani destui cât să plătească două bilete, și îi povestise cum de îi căzuse pleșca în mână, pară mălăiață în gura lui nătăfleată, nu altceva. Ea nu păruse deloc interesată de invitația lui, se străduia mai degrabă să-și amintească, după indiciile sale, de individul care-i trimisese banii. Da, știu cine este, spusese în cele din urmă, dosarul omului acestuia l-am avut odată în față, când cu cererea sa de plecare definitivă înainte de '89. Aprobarea lui a fost cu cântec, cum ziceam între noi. Mă rog, nu asta contează. Dar crezi că ăsta e omul care după atâta amar de timp să-și aducă aminte de măruntele datorii lăsate în urmă?... Nu, nu este, își dăduse singură răspunsul, rămânând apoi câteva minute bune pe gânduri.

Valentin se întorsese în culcuș, urcând prudent scărița din metal a patului. Doctorul Werner nu se trezise, continua să doarmă cu obrazul în pernă și cu picioarele depășind marginea patului, încât, dacă cineva ar fi încercat să intre în cabină, abia dacă ar fi putut întredeschide ușa din pricina lor. Zgomotul motoarelor navei se auzea mai uniform, cu mâna stângă lipită de tapetul peretelui metalic le percepea ca o furnicătură vibrația.

Și zici că aproape imediat după încasarea banilor ai dat cu nasul de anunțul acela? îl întrebuse apoi cu voce înăspriță Olimpia. Valentin auzea și acum în urechi, amestecându-se cu zumzetul navei, întrebarea ei. Da, păcatele mele, însă de ce atâtea suspiciuni pentru un fleac, îi răspunsese cu vinovăție în glas. Dar a mai fost ceva, parcă se întetșise și mai mult curiozitatea Olimpiei, a mai fost cu siguranță ceva. Presimt asta. Ori ai uitat, ori îmi ascunzi!... Bagă bine de seamă, *mein Freund!*... Cu mine nu-ți merge! Ochii ei negri căpătaseră sclipiri ciudate, rubinii, cum numai rareori Valentin avusese ocazia să-i observe. În asemenea clipe Olimpia i se părea puternică, foarte puternică, iar el se simțea pe lângă dânsa un nevolnic pigmeu. Adulmec prezența unei femei, mărturisise ea în cele din urmă. A, nu, nu a uneia dintre cele proaste, tentată să-și pună tam-nisam mintea cu tine, completase în felul ei, cu care Valentin se obișnuise deja, Olimpia. Trebuie să mă consult cu Șerban, hotărâse ea în cele din urmă și peste puțină vreme plecase, lăsându-l adânc nemulțumit și contrariat în același timp.

Adormise iarăși, pe nesimțite, și se visase pe vremea când, cu mult mai tânăr, abia ieșit din adolescență, frecventase asiduu la O.M. casa familiei inginer Milea, în calitate de bun amic al fostului său coleg de școală Tavi Milea, dar mai ales ca admirator nemărturisit al surorii acestuia, Adina, de departe cea mai plină de nuri elevă din liceu. Dacă ezitase până

atunci să-i facă prea îndrăznețe avansuri Adinei, era numai din cauză că ea acceptase deja, o știa oricine, să fie curtată de infatuatul Dinu Hodoșan, odrasla unui medic foarte înstărit din partea locului. Dar nu se îndoia de faptul că Adina, ca orice fată perspicace, știa prea bine ce sentimente îi poartă stăruitorul vizitator al casei lor.

Casa Mileștilor era o construcție modernă, cu parter înalt și cu un singur cat, în stil modern, geometric, de inspirație americană, mult agreat în anii premergători războiului. În jurul clădirii fusese amenajat un parc flancat de arbuști înalți, plantați mai cu seamă spre a feri locul de privirile indiscrete ale celor de afară. În rest – gazon, tuns impecabil, cu câteva tufe de bujori albi și roșii răspândite pe întinderea lui. Niște magnolii scunde și glicine flancau intrarea în clădire, a cărei copertină, inexplicabilă concesie barocă, avea forma unei cochilii de moluscă exotică. În parte, zidurile vilei erau acoperite cu o iederă mărunță, din aceea care își menține frunzele și în timpul iernii.

Nimic din simplitatea exteriorului nu se păstra înăuntru. Vizitatorul dădea în interior peste un mobilier bogat, masiv, destul de eterogen, în livingrum, de pildă, locul obișnuit de primire, se aflau un pian *Laubegger* și *Gloss*, piesă de mare valoare, se pare că aparținuse unei familii scăpătate de foști mari politicieni, o garnitură compusă din canapea, masă scundă alungită și fotolii adânci, o bibliotecă joasă, încât să permită amplasarea unor statuete ori tablouri deasupra, alcătuită din mai multe corpuri aliniate de-a lungul unui perete întreg, și un bufet-vitrină, mândria doamnei Milea, cu geamuri de cristal, interesant atât prin formă, cât și prin conținut, fiindcă era ticsit cu porțelanuri de Sèvres. Pe peretele opus bibliotecii, atrăgând ca un magnet privirile oaspeților, se lăfăia o imensă oglindă ornamentală, alcătuită din mai multe bucăți simetric dispuse, cu margini oblice, reflectând în imagini frânte obiectele ce i se opuneau. Se spunea despre ea că ar fi fost adusă de bunicul doamnei Milea în tinerețe tocmai de la Murano și că ar fi fost singurul obiect salvat de doamna Milea din casa părintească de la Târgoviște.

Se văzuse prin urmare în acel living, venit, cum obișnuia, ca să-l caute pe Tavi, prietenul său, fusese pofțit de menajeră să ia loc într-unul dintre fotoliile adânci aflate acolo, rămăsese în compania unui câine doberman, tolănit pe parchet cu limba scoasă, suferind din pricina căldurii zilei de vară. Nu se simțea niciodată în apele sale în prezența aceluia animal puternic, dintr-o rasă vestită pentru agresivitatea ei, deși patrupelele nu-i dădea prea mare importanță. Doar în prezența stăpânei sale devenea atent, ciulea urechile și obișnuia să le urmărească musafirilor cu o privire fixă fiecare gest. Pe neașteptate, în locul lui Tavi în încăperea își făcuse apariția chiar dânsa, Alexandra Milea, mama acestuia, iar câinele se ridicase ca la o comandă pe picioarele din față. Dar ea îl potolise, rostindu-i scurt numele: Dobi! Cu coama ușor zbârlită, el venise să i se culce la picioare.

Alexandra Milea își purta excelent vârsta, mai că putea fi luată drept sora mai mare a copiilor ei, se ivise într-un halat alb și luase loc pe canapeaua din fața lui. Se pare că tocmai ieșise din baie, fiindcă în părul strâns la spate, fapt ce îi puneă în evidență ovalul perfect al feței, străluceau picături de apă. Probabil că din pricina căldurii zilei de vară ea renunțase să mai folosească foenul. Își scosese din papucul pufos de casă piciorul și începuse să mângâie cu talpa goală blana câinelui, gest pe care Valentin i-l observase și cu alte ocazii. Animalul părea să prețuiască mult dovada de afecțiune a stăpânei sale, fiindcă se ghemuise și mai strâns lângă dânsa, inspirând adânc. Valentin se simțise înfiorat de curenți electrici.

Amfitrioana, care de obicei nu-i prea acorda importanță, îl trata ca un simplu tovarăș de joacă al fiului ei – chiar și după ce Valentin trecuse binișor de vârsta majoratului – devenise în visul acela neobișnuit de amabilă. Avea un aer atât de juvenil, încât asemănarea cu propria fiică, de altfel lesne remarcabilă și odinioară, devenise dintr-odată izbitoare. De aici întrebarea lui, dacă nu cumva una i se substituise celeilalte. Confuzie ce îl determina să încerce sentimente contradictorii.

Pe neașteptate, în toiul conversației – în pofida strădaniei sale, Valentin nu-și putuse mai târziu aminti nici un singur cuvânt măcar din discuția avută cu ea în vis – Alexandra Milea hotărâse că e de datoria ei să-l conducă pe musafir spre a vizita și etajul clădirii. Probabil că nu urcase niciodată la etaj, îi spusese femeia, și asta în pofida vizitelor sale asidue. Fusese momentul când curenții electrici, de care pe parcursul conversației se crezuse scăpat, i se reactivaseră cu și mai multă vigoare. Neobservând starea lui de surescitare, ea îi întinsese brațul și astfel urcaseră scara din lemn de stejar suficient de largă pentru amândoi, îi simțea prin halatul subțire trupul cald în dreptul taliei, încât respirația îi devenise alertă.

Dăduseră într-un hol ceva mai mic. Înaintea lor – două uși cu canaturi înalte. Invitat să aleagă una din ele, el arătase, la întâmplare, spre cea din stânga. Se pomenise condus într-o încăpere neobișnuită, mobilată sumar, luminată difuz, având pereții în întregime acoperiți cu oglinzi, din acelea care aveau bizara însușire de a reflecta aspectul obiectelor deformat până la grotesc. Cu oroare trebuise să observe că și imaginea lor fusese slujită într-atât, încât ajunsese de nerecunoscut. Și la orice mișcare pe care o făceau, ea tindea să devină mai pocită, mai respingătoare. Fiecare gest le era preschimbat în opusul său: un zâmbet era convertit într-o grimasă, o discretă înclinare – într-o dezagreabil de slugarnică plecăciune, o tandră încercare de apropiere lua aspectul unei spasmodice precipitări. Și totuși, nimic nu-l putea neliniști mai mult decât ceea ce putea citi în ochii dilatați ai propriilor imagini din monstruoasele oglinzi: o groază terifiantă. Dizgrațioasele făpturi dinaintea lor păreau terorizate de ceea ce lor înseși li se releva într-un straniu act de contemplare inversă. Atunci își adunase toate puterile, luase în mână un obiect la întâmplare și, trecând peste orice reținere, îl aruncase în direcția lor. Auzise numaidecât zgomot de țândări căzute. Apoi, la fel ca la cinematograful când se întrerupe filmul, încăperea se cufundase în întuneric. În preajmă izbucniseră țipete, fluierături, deasupra tuturor făcându-se auzit lătratul dobermanului care se apropia furibund.

II

Dimineața pachebotul plutea în largul coastelor unei peninsule, ai cărei munți, niște umbre negre, nedefinite, se întrezăreau în depărtarea cețoasă asemenea norilor de furtună. Pe puntea de promenadă, rezemat cu coatele de balustrada tribordului, Valentin urmărea o pereche de delfini ce însoțeau la oarecare distanță vasul, executând în răstimpuri salturi spectaculoase. Soarele începuse ușor să încălzească și unii pasageri în ținută de plajă ocupaseră șezlongurile de lemn dispuse pe punte, lângă peretele coșului, la adăpost de curenții ce se făceau simțiți dinspre proră. Era surprinzător de multă liniște după agitația frenetică din seara trecută. Lumea părea toropită de oboseală. Nava însăși își încetinise simțitor înaintarea, s-ar fi putut crede că se oprișe în larg, dacă dărele siajului n-ar fi infirmat această impresie. Numai pe catarg dispozitivul radarului se învârtea cu aceeași hărnicie ca în momentul plecării.

Valentin urcase pe puntea de promenadă, *Promenaden-Deck*, cum scria pe o tăbliță indicatoare, pentru a urmări în detaliu manevrele de acostare. Se spunea că în curând urma să se zărească rada portului primei escale. Munții peninsulei căpătaseră treptat un contur ferm. Începeau să semene cu un uriaș pahiderm ieșind din ape, care se îndepărta agale, parcă deranjat de insolita lor apariție. Punctul de reper pe care Valentin și-l fixase pe țarm, o pată albicioasă înălțată mult deasupra apei, își schimba cu încetineală de ceasornic poziția.

Își amintise iarăși de Olimpia. Privind minunata panoramă a țărmlui răsărind din ape se întrebase dacă își dorise cu adevărat ca ea să-l însoțească în această croazieră ori nu. În fond, se zice că până la o anumită vârstă orice bărbat simte din când în când chemarea libertății pierdute. După plecarea sa precipitată, imediat ce el îi propusese să plece împreună, Olimpia nu-i mai călcăse pragul vreo două zile. Deși erau în relații apropiate de destulă vreme, Olimpia nu găsisese potrivit să locuiască împreună. Avem preocupări atât de diferite, îi explicase, încât ne-am stânjeni reciproc. Absența ei nu îl îngrijorase. Olimpia obișnuia să lipsească alteori mult mai mult, fără să dea niciun semn de viață. Cât despre explicații, nu găsea niciodată de cuviință să-i ofere vreuna. Decât să te mint, îi zicea, mai bine s-o lăsăm baltă. Ce să fac, asta mi-e meseria!... Trebuie să mă iei așa cum sunt. Poate spre bătrânețe te vei mai așeza și tu puțin, îi spusese el odată. Dar ea se posomorâse brusc. Mi-e imposibil să mă gândesc la bătrânețe, *mein Freund!*...

Doi tineri ieșiseră pe punte cu o minge și începuseră să joace volei. Curând scăpaseră mingea peste balustradă în apă și, privind-o cum se îndepărtează, se apucaseră să răcnească, trezind toată lumea din picoteală: Wilson! Wilson! Wilson!... Se ridicaseră murmure de nemulțumire. Apoi tinerii se făcuseră nevăzuți și liniștea se așternuse iarăși. Pata albicioasă de pe țarm părea să fi încremenit în dreptul cifrei 8.

Olimpia revenise destul de pleoștită. Pleci în croazieră, îi comunicase ea. Te-ai hotărât să mă însoțești? o întrebase el cu prudență. Mult îți mai trebuie să te dumirești și tu în ce ape ne scăldăm!... îi răspunsese sibilinic prietena lui, cam neagră la chip. Înțelege că nu eu hotărâsc când e vorba de chestii din astea. El nu-i răspunsese, o vedea supărată și știa că, insistând să capete lămuriri, i-ar fi provocat o răbufnire de mânie. De altfel, exista o veche convenție între ei, să nu ceară explicații când era limpede că ea nu i le poate da. Trebuia să ia seama la prelungitele ei tăceri, un indiciu că femeia nu era dispusă să-i satisfacă curiozitatea. De aceea o lăsase să mediteze în voie și se prefăcuse că e preocupat de altceva. Își amintea că ieșise în bucătărie să-și spele vesela rămasă murdară de la prânz.

Vei pleca, așadar, îi vorbise Olimpia sprijinită cu umărul de tocul ușii bucătăriei. Venise, în sfârșit, după el. Șoldul i se reliefa incitant, urmare a poziției pe care și-o alesese. Pe unul din degete își răsuca o șuviță de păr în dreptul urechii. Îl privea lung cu ochii ei întunecați larg deschiși, clipind rar. Șerban a hotărât să te scoată la înaintare!... continuase ea, străduindu-se să-și mențină calmul vocii.

Pe mine?... se prefăcuse mirat Valentin. Dar de când dispune Șerban de mine cum vrea el?

De mult, îi răspunsese Olimpia fără să-l slăbească din ochi. Și nu te arăta mai prost decât ești.

Șerban era șeful Olimpiei. Știa că Olimpia nu poate face un pas fără îngăduința acestuia. Știa că însăși relația lor era condiționată de asentimentul lui. Se pare că venise momentul să plătească pentru asta. Dar poate și pentru altceva, pentru că, lucru nu tocmai obișnuit, Șerban consimțise cândva să-l facă scăpat din mâna Securității. Olimpia nu uita din când în când, spre nemulțumirea lui, să-i amintească de tărășenia aceea, pe care el ar fi vrut s-o facă pentru totdeauna uitată.

Dar vorbele prietenei sale nu-l jigniseră. Așa vorbea ea. La început se arătase șocat că era atât de slobodă la gură, dar cu timpul se obișnuise. Înfocarea cu care i se dăruia Olimpia în clipele de intimitate îl făcea să-i treacă cu vederea duritatea, chiar trivialitatea limbajului, deprins de ea într-un mediu în care nimeni nu umblă cu politețuri. Acolo dacă nu mârâi și nu-ți arăți colții, îi explicase ea odată, ți se pișă toți în cap.

Poate că ne prinde bine și nouă o mică pauză, spusese, stăruind în poziția lascivă pe care și-o alesese rezemată de tocul ușii, parcă citindu-i gândurile, femeia.

Și dacă voi pleca în croazieră, ce voi avea de făcut? întrebase el. Dacă sunt scos la înaintare, cum spui? Se și vedea în postura unui pion împins de o mână sigură spre mijlocul unei imense table de șah.

Nimic, îi replicase cu un aer preocupat Olimpia. Tu vei fi momeala noastră. Prin tine vom afla ce vor Ei. Și apoi le vom da replica cuvenită.

Momeală? întrebase el cu un surâs amar. Și ție-ți convine asta?...

Olimpia își întorsese privirea spre fereastra chicinetei, ce dădea spre un maidan de unde se auzeau strigăte de copii. Respirația îi devenise sacadată. Mai puțin și o să izbucnească în lacrimi, își spusese Valentin, deși n-o mai văzuse niciodată plângând. Dar grimasa plânsului întârzia să-i apară, ca altor femei, Olimpiei pe obraz. Apoi ea își ascuțise privirea, ca și cum ar fi căutat să vadă prin chenarul micii ferestre ceva departe în zare.

Voi fi cu ochii pe tine îi spusese. Voi fi mereu cu ochii pe tine. Știu că vei fi tentat să te întinzi la cașcaval, dar să n-o faci. Altfel au se te scoată bucăți din mare. Am mai avut eu pe cineva în familie care a pățit asta!...

Olimpia rămăsese peste noapte la el. Spre dimineață, Valentin o auzise murmurând în vis tânguitor cuvintele: Oh, Aea! Oh, frumoasa mea Aea!... Cât de mult aș vrea s-o revăd și eu, stăpâne, Adunătorule de nori!

Ai visat ceva astă-noapte? o întrebase el înainte de despărțire.

Nu, n-am visat nimic îi răspunsese ea, privindu-l suspicioasă.

În timp ce își amintea de toate acestea, Valentin nu contenea să piardă din ochi țărmul de care se apropiau. Începea să i se distingă vegetația, care prindea să-și schimbe culoarea din albastru în verde. Vârfurile înălțimilor muntoase erau împădurite. Alături de pata albă pe care o băgase în seamă de mult, la nivelul apei se iveau alte mici pete de diverse nuanțe.

O voce ușor modulată îndărătul său îl făcuse să tresară neliniștit. Fără să creadă că el putea fi cel căruia vocea i se adresase, se întorsese totuși. Pe un șezlong acoperit cu o saltea pliantă de culoare bleu zăcea o femeie în deplină relaxare, cu capul ușor întors în direcția lui. Purta un complet alcătuit din chilot de culoare albăstruie cu dungulițe pe margini, mic, abia acoperindu-i plica fesieră, și un fel de maiou scurt, strâns cu bentiță elastică deasupra taliei. Pe ambele piese se distingea bine lotusul stilizat al firmei *Adidas*. Dar privirile lui Valentin fuseseră mai mult atrase de picioarele femeii, lungi, ușor adunate în dreptul genunchilor, cu pielea lucind din pricina unei loțiuni de plajă. Părul ei era legat cu o băsmăluță vernil, deasupra căreia, ridicați până pe creștet, reflectau lumina cerului niște ochelari de soare de o formă originală, pe care Valentin ar fi fost în stare să jure că îi mai văzuse cândva.

Hallo! își semnalase ea prezența, rostind vocabula cu un impecabil accent englezesc, marcând concomitent prin intonație surpriza revederii. Și alte priviri se întorseseră în direcția ei, ale unor pasageri matinali ce-și vorbeau întinși în șezlongurile lor cu un ton reținut, temându-se parcă să nu se deranjeze reciproc dacă și-ar fi înălțat glasul. Greu de crezut, după comportamentul de acum, că unii dintre ei se dedaseră zburdălniciilor de tot soiul cu o seară înainte, asaltând sălile de distracții ale luxosului pachetot.

Valentin rămăsese deconcertat privind corpul suplu tolănit în șezlong, fața zâmbind, cu o grațioasă, poate studiată, arcuire a buzelor, ochii ușor mijijiți din pricina soarelui, degetele mâinii stângi ridicate în dreptul frunții, schițând o chemare parcă, sau un salut. N-o mai întâlnise pe Angela din seara despărțirii la O.M., micul oraș în care se regăsiseră la zece ani după absolvirea liceului. Când își zisese că n-avea s-o revadă, cu siguranță, decât tot zece ani mai târziu. Dar nu trecuse bine nici măcar unul și, poftim, se aflau din nou față în față, iar ea avea aerul că despărțirea de atunci se produsese sub semnul unei depline concordii.

Iată-te, în sfârșit, îi spusese ea, ridicându-se în capul oaselor, lăsând să se înțeleagă că ar fi avut cunoștința de prezența lui la bord și că, în consecință, surpriza revederii sale ar fi fost simulată. Așadar navighezi, navighezi?...

Ultimele ei cuvinte i se păruseră lui Valentin vag persiflante. Dar ceea ce îl pusese mai ales pe gânduri era contrastul dintre solitudinea de care părea să dea acum dovadă Angela și atitudinea ei extrem de rezervată față de dânsul, chiar năzuroasă ar fi putut spune, cu ocazia întâlnirii precedente.

Se pare că de astă dată avem, vrând – nevrând, același drum, glumise el, după ce-i răspunsese la salut.

Ea îl privise surâzând cu îngăduință, asemenea unei persoane de rang înalt, ce trece cu vederea exprimarea neprotocolară a oamenilor de rând.

Pentru prima oară ești pe mare? îl întrebuse ea apoi.

Și aceste cuvinte, oricât de nevinovate păreau să fie, vărsaseră fărâma lor de sare pe o rană încă deschisă. Îi displicuse râsul ei condescendent și gestul revenirii în poziția de totală relaxare de la început. Numai degetele încă ridicate streășină deasupra ochilor dovedeau că femeia nu voia să renunțe la conversația abia începută. Întrebarea părea să vină din partea cuiva pentru care experiența unei croaziere își pierduse, dacă nu orice farmec, atunci cu siguranță ineditul. Ce altă explicație ar fi putut da faptului că Angela nu manifesta câtuși de puțin interes pentru peisaj, în timp ce el era mereu tentat să fure din ochi imaginea din ce în ce mai clară a coastei de care se apropiau, împărțindu-și privirile între ea, frumoasa femeie tolănită în șezlong, și panorama țărmului?

Uite, îi spusese ea, ține asta.

Își coborâse mâna din dreptul frunții și, răsucindu-se ușor pe o rână, cotrobăise în sacoșa cu obiecte de plajă de sub suportul șezlongului. Scosese din ea un binoclu cu lentile gălbui, un obiect delicat de mici dimensiuni, putând să încapă la nevoie într-un buzunar. Valentin nu-și amintea să fi văzut altul la fel. Femeia i-l dăduse, iar el, cu încântare copilărească, și-l ridicase în dreptul ochilor. Dintr-odată, întreg țărmul căpătase viață. Malul era stâncos, împădurit până în vecinătatea apei. De-a lungul lizierei vegetației abundente se ridicau construcții originale, case de vacanță și vile, unele somptuoase. Locurile de plajă, risipite între formațiunile stâncoase de care valurile se izbeau spumegând, erau împânzite de oameni. În vecinătatea malului, mici ambarcațiuni se precipitau în toate direcțiile.

Vezi Palatul Alb? îl întrebase Angela fără să se clintească din loc, mai la stânga, da, acolo, o clădire pe un promontoriu înalt.

Pata albă pe care Valentin o zărise de mult căpătase dimensiunea unui obiect înfățișat pe un ecran de televizor.

O construcție în stil neogotic, cam bizară, parcă suspendată în văzduh, se entuziasmase el.

Acela e, se bucurase de descoperirea lui Angela. Îl vei vedea de aproape după acostare. E trecut în program.

De unde știi, o întrebase el contemplând în continuare țărmul.

Pentru că eu l-am conceput, îl informase Angela râzând.

Așadar, asta era! Valentin își coborâse binoclul de la ochi și o privise incitat. Întâlnirea cu fosta lui colegă de școală nu i se mai părea chiar o simplă coincidență. Să fi avut temerile Olimpiei vreun temei? Ce-ți spuneam eu? parcă o auzea pe Olimpia șoptindu-i la ureche. Vedeți numai conspirații peste tot!... ar fi ripostat cuvintelor ei, trecând peste propriile suspiciuni. Iar te faci mai prost decât ești, i-ar fi replicat cu siguranță ea. Ți-am mai explicat că lumea e condusă de câteva grupuri de interese care conspiră unele împotriva celorlalte. E aproape o banalitate ce spun!... Și unde zărești tu aici grupuri de interese? ar fi întrebat-o mimând exasperarea. Nu le zăresc, ci le adulmec, i-ar fi răspuns Olimpia. Și parcă o vedea pe prietena sa lovindu-și ușor cu un deget nasul.

Apoi se mirase că și-o reamintea acum atât de bine în prezența Angelei pe Olimpia. Nu la fel se întâmplase cu aproape un an în urmă, când își revăzuse colega la întâlnirea după zece ani de la absolvirea liceului. Poate din pricina enormei surprize pe care o trăise. Eleva de abia 18 ani, mezina clasei, niște părinți grăbiți o dăduseră prea devreme la școală, slăbuță și bolnăvicioasă, care îi făcea însă cu insistență ochi dulci, se transformase ca un fluture ieșit din crisalidă. Arăta mult mai bine decât oricare dintre fostele colege. Parcă se mai înălțase, iar părul altădată purtat scurt și bine strâns sub cordeluța albă, accesoriu al uniformei pe care toate fetele îl detestau, îi flutura înfoiat pe umeri. Formele trupului ascunse cândva sub sarafanul bleumarin, lucios de atâta purtat, i se conturau acum admirabil sub rochia subțire de vară. Mă', mi-a căzut fața pe când am văzut-o pe Angela, îi mărturisise Țuchi Drăgănescu, un coleg ce studiasse medicina, lângă care se nimerise aproape. Am auzit că mereu e prin străinătăți. Ce naiba învârte asta, n-ai aflat?...

Habar n-avea ce învârte Angela, dar încercase să se apropie de ea, cu vanitatea bărbatului care se știuse cândva admirat. Însă Angela se arătase extrem de rezervată. Chiar și după ce părăsiseră împreună sala de recepții a vechiului castel, anume pregătită pentru întâlnirea foștilor absolvenți. Observase destule priviri care îl urmăriseră invidioase. În sinea lui s-a întors și le-a dat cu tifla. Dar ce haz ar mai fi făcut ăia dacă ar fi aflat cum îi mersese!...

La întâlnirea de acum un an nu prea părea în apele tale, observase Valentin, negăsind altă replică râsului acesteia.

Da, îi mărturisise fosta sa colegă, mi s-a întâmplat ceva destul de neplăcut cu puțină vreme înainte. Era să nici nu vin... Dar, apropo, Adina Milea, acolo, la doi pași aflându-se, de ce n-a venit? se interesase Angela, coborându-și pe nas ochelarii de soare.

Ea să fi fost, totuși? se întrebase Valentin, amintindu-și de femeia văzută în dreptul agenției de turism.

Nu știi exact, ocolise el răspunsul. N-ai întrebat-o pe Mary Zăvoianu alături de care ai stat întreaga seară?

Mary Zăvoianu, șefa clasei, era întotdeauna bine informată. De aceea purtase în anii de școală porecla *UFA* – Berlin. Larionescu, profesorul de fizică, o numise așa. Măi fată, îi spusese, tu le știi și le colportezi pe toate, parcă ai fi *UFA* – Berlin!

Mary se temea să vorbească din pricina lui Hodoșan, care se așezase chiar în fața noastră, îi destăinuise Angela. De altfel, l-am întrebat de Adina, dar el ne-a răspuns că habar n-are ce face pentru că au divorțat.

Se spune că ar fi bolnavă, consimțise Valentin să-i dezvăluie în cele din urmă.

Bolnavă de ce, îl privise ea cu mirare pe deasupra ochelarilor.

Ți-am mai zis că nu cunosc detalii, îi răspunsese el, convins că interlocutoarei sale i-ar fi plăcut să-l audă vorbind de suferințele rivalei de altădată.

Angela chicotise. El bănuia că îndărătul ochelarilor privirile tinerei femei exprimau satisfacția omului ce vede răpus un adversar cu care zadarnic își măsurase altădată puterile.

Nu i-ai mai vizitat pe Milești? îl întrebase apoi. Cândva îi frecventai aproape zilnic. Spre exasperarea lui Hodoșan care se temea că voiai să i te bagi pe fir.

Și Angela chicotise iarăși.

De fapt îl vizitam pe Tavi, se prefăcuse Valentin că nu observă ironia cuvintelor interlocutoarei sale. Fratele mai mare al Adinei, îl știi. Dar n-am mai păstrat legătura după plecarea mea din O.M. Acum am auzit că s-ar afla cu un contract în Egipt. Ultima oară când l-am întâlnit întâmplător în gară la Cluj mi-a spus că era inginer la *Carbochim*...

După răspunsul său, Angela renunțase să-l mai întrebe ceva. Părea complet dezinteresată de viața pe care el o dusesse în anii ce au urmat despărțirii lor după absolvirea liceului. Nu-mi mai pune nicio întrebare, își spusese el, fiindcă nu vrea s-o întreb ceva la rândul meu. Să aflu ce naiba învârte, vorba ăluia. Secretul bunăstării ei, poate. Își amintea că la întâlnirea în urmă cu un an apăruse la O.M. într-o superbă decapotabilă albă.

Tăcerea stânjenitoare ce se așternuse între ei fusese întreruptă de trei mugete ale sirenei pachebotului. Prin binoclu Valentin observase că dinspre port se apropia cu repeziciune de dâșii o vedetă. Trecea peste valuri ca un bidiviu peste obstacolele unei curse de steeple-chase. De o parte și de alta a prorei îi fășneau ca niște mustăți două jeturi de apă.

Se hotărâse s-o întrebe în cele din urmă totuși pe Angela ceva, nu-și mai amintea ce, o banalitate cu siguranță, dar ea se precipitase brusc. Ah, te rog să mă ierți îi spusese, m-am cam luat cu vorba. Își consultase ceasul, apoi se ridicase sprintenă din șezlong, făcând semn unui steward din apropiere, pregătit parcă să i se pună cu promptitudine la dispoziție. Își scosese ochelarii și baticul, iar părul, scuturat energic de câteva ori, începuse să-i fluture în bătaia brizei. Pe pieptul bluzei îmbrăcate în pripă i se distingea un mic ecuson cu chenar negru.

Poate ne mai vedem astăzi, îi vorbise peste umăr lui Valentin înainte de a se îndepărta. Mergea grăbită, atrăgând privirile tuturor celor din preajmă. Rămas în urma ei, stewardul se apucase să-i adune salteaua pliantă, după ce o netezise, probabil simțindu-i căldura, cu un zâmbet șiret în colțul buzelor.

Se afla pe țărmul unei mări îndepărtate, însoțit de o femeie, străbătând împreună un chei murdar și pustiu. De câteva zile rătăcea prin acele locuri cu vegetație săracă, alternând cu aride fâșii nisipoase. Se hrănise cu insecte și își astâmpăruse setea sorbind roua de pe frunzele plantelor pitice. Ocolise cu grijă sursa unor coloane de fum ridicându-se în zare. La fel, orice ziduri de cetate. Se temea că o întâlnire cu locuitorii acelor meleaguri i-ar putea fi neprielnică. Câte nu auzise vorbindu-se despre neamurile de la capăt de lume, care îi tratau cu nespusă cruzime pe cei căzuți în mâna lor.

Când ajunsese la mal, rostise mulțumiri din adâncul sufletului Adunătorului de nori pentru că îl protejase până atunci, și-i implorase ajutorul pentru a afla un mijloc de a părăsi cât mai grabnic acel ținut atât de neprimitor. Curând i se ivise în cale femeia aceea, în timp ce el cerceta țărmul în speranța găsirii unei cât de mici ambarcațiuni. Bănuise din capul locului că femeia fusese trimisă pentru a-i veni în ajutor. I se închinase ca unei zeițe și îi vorbise cu deplină supunere. Ea îi ascultase cu solemnitate cuvintele și își pusese mâna sa dreaptă pe umărul lui stâng. Era o mână viguroasă pe care i se încolăcea o brățară în formă de șarpe. O simțise strângându-l cu o forță puțin obișnuită. Vino, îi spusese ea, ți-e dat să te reîntorci în lumea căreia îi aparții. O urmăse de-a lungul cheiului scund, îmbâcsit de alge putrede aruncate de valuri, zăcând de-a valma amestecate cu excremente de păsări, pe care se bucurase totuși văzându-l. Nu și-ar fi putut imagina existența unui chei în lumea aceea primitivă.

Femeia îl chemase la un moment dat să coboare după sine pe niște trepte foarte înguste și extrem de alunecoase. La capătul lor, legată de un belciug ruginit, se legăna leneș o barcă. Îl îndemnase să urce, dar el ezita, teama începea să i se strecoare din nou în cuget, de unde putea ști la urma urmei care sunt intențiile femeii aceleia. Dar ea se așezase deja la rame și îi striga râzând să o urmeze. Cedase îndemnurilor ei, simțea cum frigul înserării îl pătrunde până la oase, și se ghemuise pe bancheta de la pupa bărcii, care numaidecât își îndreptase botul spre larg. Însoțitoarea lui vâslea voinicește, avea brațele puternice ale unui bărbat călit în tot soiul de lupte și întreceri, nu ale unei femei obișnuite doar cu treburi domestice.

Nu la multă vreme după desprinderea de mal dăduseră peste o pâclă densă. Vălătuci de ceață îi înconjurau, îngreunându-le respirația. Cu toate acestea femeia nu rărise bătaia vâslelor. Vezi, îi strigase ea, aceasta e limita dintre lumi. Nu pricepuse mare lucru din cuvintele ei, dar nu ceruse lămuriri, fusese de mult deprins să-și țină, când i se făceau destăinuri neobișnuite, gura. Era și obosit, începea să devină apatic, ar fi vrut să adoarmă și să se deștepte, ca dintr-un coșmar, în patul lui de acasă. Ce n-ar fi dat să se întâmple astfel.

Nu ieșiseră încă bine din negură, când un muget greu, de animal preistoric, se prăbușise peste dâștii. O matahală neagră se ivise în imediata lor vecinătate. Era un pachebot imens ce părea să își taie calea nu doar prin apa mării, ci și printre vălătucii limitei dintre lumi, cum o numise femeia. Aceștia se buluceau în jurul giganticei structuri, lăsând în răstimpuri vederii doar părți ale acesteia, încât ele păreau să plutească fantomatic, detașate unele de celelalte. Nava trecuse destul de aproape și îi prinsese în siajul ei, încât mica lor ambarcațiune fusese gata – gata să se răstoarne, iar femeia, după ce izbutise s-o stăpânească înfruntând pieptiș valurile înalte, ridicase un pumn, proferând amenințări într-o limbă necunoscută.

Curând după aceea la bordul pachebotului ce se îndepărta se auzise o explozie, apoi se făcuseră auzite și altele, mult mai puternice, flăcări îi țâșniseră navei într-un capăt și strigăte de oameni îngroziți ajunseseră curând până la urechile lor. Să mergem să salvăm victimele, îi strigase el, brusc îmboldit de cutezanță, însoțitoarei sale, dar ea nu contenise să păstreze cursul și, râzând cu nepăsare, îi spusese: În viață să nu te încurci cu victimele, altfel te vei duce cu siguranță la fund laolaltă cu ele.

Se simțise cuprins de indignare dar și de rușine din cauza propriei neputințe. Rămăsese ghemuit pe bancheta umedă a pupei, strivindu-și obrazii între pumni, cu coatele înfipite în pulpe, în timp ce însoțitoarea sa își dezvăluia adevărata înfățișare, îndepărtându-și parcă o mască de pe obraz. Avea o minunată față marmoreană de zeitățe olimpică, doar că în găvanele ochilor îi străluceau straniu doi bulgări de jărătic.

III

Cu ocazia reîntâlnirii după zece ani, găsisese extrem de inspirată ideea lui Norbert Maas, fostul său coleg de bancă, exprimată pe neașteptate, luându-i pe toți prin surprindere, de a continua petrecerea la castel. Ca să constate apoi la fața locului că Norbert și Mary Zăvoianu pusese ră totul la cale cu mult înainte.

Norbert, capul lor de promoție, descendent al unei familii de sași, fusese printre puținii care după absolvirea facultății se întorsese la O.M. și ajunsese curând, după cum el însuși se exprimase, ceva goangă în administrația locală. În calitate de inginer constructor, răspundea de dezvoltarea urbană, deci și de restaurarea și de întreținerea unor *obiective*, între care castelul îi dădea cea mai mare bătaie de cap. Începuse deja acolo lucrările, îi informase încă înainte de a ajunge sus, căci castelul era construit pe un pinten de deal deasupra Mureșului, dar din lipsă de fonduri se descurca greu. Tocmai aștepta niște parale de la Ministerul Culturii, deoarece castelul fusese de mult declarat monument istoric, bani despre care îl înștiințase recent, neoficial, că, în fine, s-ar fi alocat, directorul Muzeului din Alba Iulia. Dar de curând apăruse altă complicație, se zvonea că tot domeniul de la Uioara de Sus, care aparținea de O.M., implicit castelul, ar putea fi, după noile legi, revendicat. Dacă asta se va întâmpla, le mărturisise cu lehamite Norbert, atunci de tot efortul lui se va alege un mare *șais*. Ceea ce înseamnă c...t, le tradusese cu promptitudine vocabula Dinu Hodoșan. Și el medic de profesie, le explicase că se obișnuise cu cuvintele neaoșe, pentru că altfel nu era înțeles de bolnavi. Erai tu obișnuit și înainte, îi dăduse replica Mary Zăvoianu. Vezi, de aia nu te-am luat eu pe tine, Zăvoianco, nu-i rămăsese dator Hodoșan, că ești cu gura mare... Te găsești mereu să orăcăi ca broasca-n tău. Hodoșan desfăcuse pe drum o sticlă de *Johnnie Walker* din care îi îmbiase, cu generozitatea petrecărețului, să tragă cu toții câte o dușcă. Numai fetele întorseseră scârbite capul.

O parte dintre cei veniți apucaseră spre castel pe jos, altă parte preferase să urce cu mașinile, între care și Angela, care își conducea superba decapotabilă albă. Cei ce sosiseră mai devreme, se risipiseră prin parcul impunătoarei construcții, năpădit de vegetația crescută la întâmplare, unde dăduseră peste niște rugi de mure, câțiva însă se adunaseră în curtea interioară, și ascultau spusele Angelei, ce le dădea explicații cu mâna ridicată în direcția cornișei clădirii.

Din exterior, edificiul arăta jalnic, cu mari porțiuni de tencuială căzute și cu lemnăria ferestrelor, mai ales a celor de la parter, aproape distrusă. Noroc cu niște grilaje de fier forjat care nu permisese să cadă în afară. Explicând, Angela contempla dezamăgită efectele devastatoare ale timpului și ale neglijenței omului. Edificiul datează din secolul al XIII-lea, cum spuneam, consimțise ea să-și reia pe scurt explicațiile pentru cei întârziți, dar a fost ridicat pe o fortificație mai veche ce apăra salinele din apropiere. Apoi a fost parțial dărâmat

din dorința de a se construi pe la mijlocul secolului al XIX-lea o reședință pentru familia Banfy. Asta o aveți acum în față, în starea mizerabilă în care se află. Din construcția medievală se văd ruinele turnului pentagonal de acolo, probabil vechiul donjon al acesteia. Și mai departe, năpădite de ierburi și arbuști, puteți descoperi resturile din cărămidă ale unei biserici romanice de prin 1300. Aia care s-au dus la mure ar putea să dea peste ele. Mai târziu tot complexul a intrat în posesia familiei Teleki... Angela se exprima în stilul unui ghid turistic cu experiență.

Dar tu de unde le știi așa de bine toate astea, o întrebase Valentin, rămânând lângă ea după ce fosta colegă încheiase ceea ce avusese de spus, iar ascultătorii se risipiseră. Păi, sunt de meserie, am la bază istoria, sau n-ai luat aminte la ce am zis când cu strigarea catalogului în sala de clasă? Ah, dar de ce mă mir, nici în urmă cu zece ani nu prea catadicseai tu să mă bagi în seamă!...

Ultimul posesor al castelului a fost groful Adam Teleki, intervenise Norbert apropiindu-se de dâșii, scutindu-l pe Valentin de penibile justificări. Și urmașii acestuia trăiesc. Dacă își bagă aștia coada, am pus-o de mămăligă! Tot ce am făcut până acum e muncă în zadar.

Dar nu se cunoaște că ați fi făcut ceva, îi reproșase Angela.

Cu puținii bani pe care scârțarii aștia ni i-au dat, nu ne puteam apuca de exterior. În exterior, dacă nu isprăvești ce-ai început, poți peste o vreme s-o iei de la capăt. În interior cât de cât se cunoaște.

Dacă nu refaceți acoperișul, tot degeaba. Dar sunt curioasă să văd, continua să răbufnească nemulțumirea Angelei. Sper că v-ați condus după planurile originale, nu cum am văzut prin alte părți.

Poate mi s-a ivit șansa să corectez ceva din comportamentul meu de altădată, ticluise Valentin un răspuns la observația malițioasă a fostei sale colege, profitând de faptul că ea își prelungea conversația cu Norbert. Ba chiar îndrăznise să îl și rostească, după ce rămăseseră din nou singuri. Poate fără cele două – trei șlucuri din sticla de *Johnnie Walker* a lui Hodoșan, consimțise să bea cu toată aversiunea ce o nutrea față de el tocmai pentru că nu dorea să și-o dea în vileag, n-ar fi avut curajul să-i adreseze acele cuvinte femeii de lângă sine.

Angela îl ascultase cu oarecare nedumerire, apoi începuse să râdă nervos. Își amintea că fusese singura dată în seara aceea când o auzise râzând.

Curând se apropiase de ei și Hodoșan, deja bine făcut. Să mă bată Dumnezeu, Angelo, strigase el, făcând toate capetele să se întoarcă spre dâșii, dacă nu m-ai dat gata cu *BMW*-ul tău cabrio... Când mi-l împrumuți să fac un tur cu el? E numai bun de agățat gagici pe corso.

La fel ca Norbert, Hodoșan se număra printre cei puțini din fosta lor clasă care după terminarea facultății revenise la O.M. Valentin aflase că până nu de mult ocupase un post de medic de întreprindere la uzina de produse sodice *USOM* din oraș. Gurile rele spuneau că numai grație inginerului Milea, tatăl Adinei, care se bucura de mare trecere la partid, obținuse după absolvire acel post, râvnit și de alții mult mai îndreptățiți să îl primească. La puțină vreme după aceea însă, el le trăsese clapa Mileștilor, divorțase de Adina, cu toate că aveau un copil, și se încurcase cu o tinerică de la serviciul tehnic. După '90 renunțase la meserie, nicio pagubă pentru asta se șoptea în spatele lui, plecase la județ și se băgase în politică. Băiat frumos altădată, înalt, cu mare trecere la fete, Hodoșan se îngrășase între timp, făcuse prematur burtă și în creștet părul i se rărise binișor.

Mai toți îl întrebaseră pe Hodoșan de Adina, dar, spre meritul său, trebuise și Valentin să recunoască, el le răspunsese tuturor evaziv, nici atunci când băutura îl făcuse mai vorbăreț nu consimțise să dea lămuriri despre starea fostei sale soții. Valentin aflase însă de la domnul Rece, gazda lui din ultimul an de liceu, la care trăsese și acum, cu ocazia revenirii după zece ani la O.M., că Adina ar fi moștenit de la înaintașii pe linie maternă cumplita boală de care suferea și mătușa ei, Nora. Asta însemna că Adina era schizofrenică.

Norbert le deschisese poarta castelului, într-adevăr în interior lucrurile stăteau ceva mai bine decât în afara lui, era evident că se restaurase câte ceva, dar colegul lor nu era mulțumit, *rumänische Wirtschaft*, se revolta neamțul din el, când ai bani n-ai materiale, când ai materiale n-ai bani, când ai și materiale și bani te trezești că-ți pleacă meșterii să lucreze în lumea largă. Nu, nu se gândise să plece și el în Germania, răspunsese la întrebarea unuia, la ce bun să se ducă, să devină salahor? Să vândă benzină, să spele parbrize?... Unii mai nimeriseră cum nimeriseră, dar cei mai mulți frecau menta. Ția, adăugase, chiar neamț fiind, niciodată nu te vor socoti unul de-ai lor. Apoi povestise ce i se întâmplase maică-si. După ce lucrase mai mult de douăzeci și cinci de ani contabilă la *USOM*, și toți de la ultimul muncitor până la director o salutau cu plecăciune, sărut mâna, doamnă Maas, îi spunea întotdeauna directorul, că era meseriașă, pe ce puneu mâna ieșea bine, rămasă văduvă cu vreo doi ani în urmă se gândise să se repatrieze. Auziți voi, că ea *se repatriază*, așa-i intrase în cap!... Bun! Iar acolo a ajuns să lucreze menajeră, în branșa ei nici vorbă să-și găsească loc, că ăia erau mult prea avansați cu computerizarea, pe când la noi toate erau în domeniul ăsta încă la început. Și într-o zi, numai ce o aude pe stăpâna casei la care lucra cu ziua vorbind într-o cameră alăturată cu o prietenă la telefon: Nu, dragă, nu pot pleca acum de acasă că e la mine țiganca aia din România și trebuie să aștept până termină!...

Cea mai frumoasă încăpere a castelului era sala de recepții, al cărei paviment în formă de tablă de șah fusese refăcut. Dar nu se păstra în interior decât o masă imensă, lungă de câțiva metri și niște scaune cu spătar înalt alături de ea. Norbert avusese însă grijă să fie aduse și alte scaune, obișnuite, ca să ajungă tuturor foștilor colegi pe care îi invitase aici. Valentin se așezase la masă alături de Angela și de Mary Zăvoianu, care fuseseră cândva bune prietene.

Mary era soția unui atașat de legație într-o țară est-asiatică. Făcuse deja doi copii, dar se menținuse suplă, lucru cu care se mândrea. Păi, să mă ia naiba dacă mănânc acolo altceva decât fructe de mare, vegetale și orez, le explicase ea celorlalți. Revenise de vreo lună în țară, aici la O.M. unde-i trăiau părinții, dar urma să se întoarcă peste două săptămâni în Extremul Orient. Nu-și permitea să vină decât o dată pe an, drumul acela nesfârșit cu avionul o dădea gata. Se dezobișnuise cu regimul alimentar de aici, astfel că în scurta sa ședere de până acum depusese pe ea vreo trei kile. Spunând asta, se lovise cu palmele peste ambele coapse. Fusese cândva șefa clasei și colaborase cu Norbert la organizarea întâlnirii lor. Veșnic plină de inițiativă, dornică să anime puțin lumea moleșită din pricina plimbării cam lungi din oraș până la castel, Mary îl invitase pe Norbert la dans. Acesta urcase pe pervazul a două din ferestrele imensei săli o pereche de boxe cuplate la CD-playerul mașinii sale de afară și, pentru a fi în acord cu ambianța, pusese niște valsuri vieneze. Sala avea o rezonanță excepțională. Mary valsa ușor lăsată pe spate, ținându-și cu două degete, într-un mod care i se părea foarte distins, poala rochiei evazate. Trecând prin dreptul lor în piruete largi, le clipise din ochi, îndemnându-i să îi urmeze exemplul. Abia la a doua melodie, când se făcuseră auzite acordurile electrizante ale superbe *An der schönen blauen Donau*, Valentin îndrăznise să-i șoptească la ureche Angelei invitația la dans.

Angela avea palma mâinii drepte ușor umedă și foarte rece. Nu răspunsese niciunuia dintre cuvintele sale. Dansa cu un zâmbet uitat în colțul buzelor.

Cu ce se ocupă dânsa? o întrebase Valentin pe Mary după ce reveniseră la loc. Am impresia că s-a ajuns. Între timp Angela fusese invitată la dans de Țuchi Drăgănescu, cel care îi mărturisise lui Valentin că îi căzuse facepsul când o revăzuse pe Angela. De n-aș fi însurat, adăugase mai târziu, minten m-aș da la ea!... E bucățică faină, să mă ia dracu' dacă nu!

Cu ce se ocupă? se arătase amuzată de întrebarea lui Mary, în timp ce își ștergea cu un șervețel parfumat de transpirație obrazul. Dar întreab-o, omule! Sau ce, crezi că n-o să-ți spună?

Nu știi cu ce se ocupă, dar îți zic eu cum de s-a ajuns, se oferise să-i explice Hodoșan, care li se așezase între timp la masă vizavi. După ce dăduse gata *Johnny Walker*-ul, se

agățase, vorba lui, de o uiață de Turț. Ca-n bancu' cu *paloma blanca*, vorbise râzând gros Hodoșan, când au întrebat-o pe-ai cum de s-a ajuns, ea le-a răspuns pe limba ei: *cu curru cu cu!*...

Tot măgar ai rămas, îi ripostase indignată Mary.

Auzi, îi făcuse cu ochiul semn Hodoșan lui Valentin, Zăvoianca asta, care și acum se crede șefă, mă face măgar. Ca și cum n-ar ști că am dreptate. Mă, i se adresase apoi lui Mary, tu cred că faci instrucție cu ăia din ambasada în care te-ai instalat, acolo la dracu-n praznic, la gâlbejiți, unde te afli!...

Până atunci îmbujorată din pricina dansului, Mary se albise la față de furie. Hodoșan nu așteptase însă replica ei. Pace și prietenie!... le spusese amândurora, ducând sticla de Turț la gură.

Să nu-ți vină să crezi ce funcție a ajuns să aibă după '89 neisprăvitul ăsta, îi șoptise Mary lui Valentin, profitând de clipa de neatenție a lui Hodoșan.

Pe Valentin răceala comportamentului Angelei ajunsese să-l indispună cu totul. Adică, își spunea, asta crede că i-a venit acum ei rândul să mă învârtă cum vrea pe degete. Se gândise să plece de unul singur, să o șteargă englezește, cu alte cuvinte, fără să adreseze cuiva un cuvânt de rămas-bun. Era încă lumină și drumul de la castel în oraș îl putea parcurge pe jos în cel mult trei sferturi de oră. De la intrarea în localitate până la casa domnului Rece, care primise cu brațe deschise să-l găzduiască pentru două – trei zile, nu-i mai rămânea decât o palmă de drum. Își îmbrăcuse haina atârnată pe spătarul scaunului și mai aruncase o privire spre Angela, pe care toți foștii colegi se întreceau s-o invite la dans. Apoi se prefăcuse, cu gesturi măsurate, că dorește să iasă doar pentru puțină vreme, împins de firești nevoi, până afară. Părăsise sala și o luase pe scări în jos spre poartă. Scările principale fuseseră și ele refăcute, la fel grilajul din fier forjat al porții, purtând blazoanele aurite ale familiilor Banfy și Teleki.

Cu puțin înainte de a ajunge la capătul scărilor, simțise în buzunarul hainei un obiect străin. Îl scosese cu băgare de seamă și la lumina scăzută, crepusculară, îl cercetase cu atenție. Era o mică podoabă, o camee lucrată cu mare finețe, înfățișa din profil un cap de femeie, a uneia din Balcanii de sud, judecând după cvasiabsența concavității între baza nasului și frunte. Remarcase coafura sofisticată a acesteia, părul îi era în parte ridicat deasupra tâmplei, lăsând liber lobul urechii, și adunat pe creștet. Restul cobora în şuvițe împletite spre ceafă, unde întâlnea altele similare venind din partea opusă, toate legate laolaltă cu o panglică. Montura pietrei, ca și agrafa dindărăt păreau să fie din aur.

Rămăsese ezitând câteva minute bune acolo, pe scări, îndărătul grilajului porții. De unde apăruse obiectul? Cine i-l strecurase în buzunar? Oare nu cumva din greșeală vreunul dintre foștii colegi?... Să fi fost o glumă? Dar cine să fi riscat să piardă un obiect ce părea prețios doar pentru a-l pune pe el într-o situație delicată? Și-apoi, își spusese, stăruind în ezitarea sa, de unde să știe că, plecând cu lucrul acela străin în buzunar, nu l-ar fi putut opri puțin mai încolo cineva, uite, domnu', să-i spună, ni s-a reclamat dispariția unui obiect de valoare, bănuim că se află asupra dumneavoastră... Poate exagera în suspiciunile lui, dar nimic nu era imposibil la urma urmei.

Hotărâse să se întoarcă. În sala de recepții, unde muzica încetase între timp și lumea sporovăia adunată grupuri – grupuri, nimeni nu-l suspectase că ar fi vrut să plece înainte de vreme. Încă Hodoșan îl și întrebese, neținând seama că putea fi auzit de ceilalți: Mă, e pe-aici pe undeva vreo budă, sau ne pișăm la marginea drumului?

Fetele, lângă care șezuse până a nu pleca, ajunseseră pare-se, după frânturile de frază pe care le auzea din dialogul lor, să discute despre modă și parfumuri. O auzea pe Mary zicând: Nu sunt snoabă de felul meu, ca alte soții de diplomați, care se laudă că nu se îmbracă decât la *Prada*, ori la altele asemenea, și că nu se dau decât cu *Clive Christian* ori cu *Annick Goutal*. Cum îți spuneam, după ce am aterizat pe *Heatrow*, am avut timp o zi întreagă să mă

preambul prin oraș... Valentin se scuzase că le întrerupe convorbirea, apoi scosese cameea din buzunar și le-o pusese amândurora în față. Uitați ce am găsit pe scări înaintea intrării principale, mințise el. Trebuie să o fi pierdut cineva.

Angela și Mary se aplecaseră cu atenție asupra obiectului. E frumoasă, observase numaidecât Mary. Oare ce reprezintă? Într-adevăr, e deosebit de fin lucrată, nu ezitase să adauge Angela, frecând ușor cu vârful unui deget relieful pietrei. Cred că reprezintă o zeitățe din mitologia elină. E atât de veche? se mirase Mary. Nu, bineînțeles, zâmbise Angela. Chestiile astea erau la modă și cu un secol, două în urmă. Dacă n-o revendică nimeni, mă tem însă că trebuie declarată...

Ia să lămurim noi asta, luase după obiceiul său inițiativa Mary, bucuroasă că se putea dovedi iarăși utilă. Atenție la mine! se ridicase ea în picioare. Rog să verificați numaidecât dacă n-ați pierdut cumva un obiect de podoabă. Dacă s-a întâmplat așa, veniți la șefa!

Zăvoianca asta nu s-a schimbat deloc, îi vorbise peste masă Hodoșan lui Valentin. E toată inimă, ca socu'. Nu manifestase câtuși de puțin interes pentru cameea pe care Mary și-o ridicase la înălțimea capului pentru a fi văzută de toată lumea. În schimb, îi vârase lui Valentin sub ochi ceva care, după părerea lui, merita cu adevărat atenție: un ceas de safari din bronz matisat, ca să nu reflecte lumina soarelui în timpul vânătoarei. Hodoșan era pe cale să dea gata, e drept cu ajutorul altor vreo doi foști buni prieteni, și sticla cu palincă de Turț. Dar în afara unei ușoare rumeneli a obrazului și a unei vorbiri ceva mai îngălate, nimic nu dovedea că doctorul devenit politician îngurgitase o asemenea cantitate de alcool.

Bă, asta-i mizilic, îi spusese el unuia care-i recomandase mai multă prudență, să vezi ce-am mai băut cu o trupă de scoțieni cu care am vânat astă-primăvară în Namibia! Băutori ca scoțienii ăia nu *se există* pe lume!...

Cameea nu fusese revendicată de nimeni. Câțiva se adunaseră totuși din curiozitate pentru a vedea despre ce era vorba. Podoaba trecuse din mână în mână. Unii se întrecuseră să emită păreri. O fi aia, cum îi zice, zeița amorului, spusese Drăgănescu, aruncând o privire cu tâlc Angelei. Afrodita, vrei să spui? îi replicase ea indiferentă, mă îndoiesc, înclin să cred că e o zeitățe minoră...

Valentin bănuise la un moment dat că obiectul putea să fie al ei, căci lângă dânsa șezuse la masă, o fi vrut să-l pună la încercare, își spusese, ori mai știa el ce altceva ar fi putut avea dânsa de gând! Dar dacă așa ar fi stat lucrurile, de ce ar fi studiat Angela obiectul cu atâta atenție, tot răsucindu-l pe o parte și pe alta? Și de ce l-ar fi îndemnat să declare găsierea lui?

După ce îi fusese înapoiat, Valentin își pusese iarăși, ceva mai liniștit, cameea în buzunar, acolo unde o aflase. Era hotărât în acele clipe ca în ziua următoare să urmeze sfatul Angelei. Pierduse momentul prielnic să plece. De altfel, Angela, mai binevoitoare cu dânsul după ce episodul cu cameea se consumase, îi propusese după oarecare vreme să iasă împreună pe terasă.

Afară începuse ușor să se însereze. Terasa era de fapt o mică esplanadă cu parapet din piatră clădită la capăt, dincolo de care versantul pintenului de deal, încununat pe culme cu minunatul castel, cobora abrupt până la malul Mureșului. De sus, pe deasupra coroanelor arborilor ce se înălțau avide spre lumină, privirilor li se oferea o vastă panoramă a văii și a cursului de apă.

Am mai vizitat pe vremuri de câteva ori aceste locuri, aș fi venit mai des dacă nu erau atât de pustii, îi mărturisise Angela. Dar, după ce s-au înființat clasele de profesională în acareturile castelului, n-am mai putut veni deloc din cauza bătărilor acelor elevi adunați de pe toate drumurile. Dacă și în oraș se legau de noi, îți dai seama de ce tratament puteam avea parte aici!...

Angela tăcuse brusc înfiorată. Prin rochia ei subțire de mătase răcoarea serii o pătrunsese curând. Valentin își dezbrăcase haina și i-o pusese pe umeri. În semn de

recunoștință poate, ea se lipise de pieptul său. Lui Valentin inima pornise să-i bată năvalnic. Oare ce s-ar cuveni să facă din acel moment fără să pară el însuși un bătăran? Angela i se releva a fi atât de deosebită, atât de complicată, încât nu îndrăznea să schițeze nici măcar un gest. Cât de inutile i se păreau precarele lui cunoștințe în materie de artă a seducției.

N-ai vrea să plecăm? îi propusese la un moment dat, îndepărtându-se de pieptul său, Angela. Uite, se înserează, nu văd ce mai putem face aici. Parcă se aud și alții luând-o din loc. Într-adevăr, se auzeau vreo două motoare de mașini pornind. Vino, adăugase ea apucându-l de mână. Te iau eu cu mașina dacă vrei.

Tot femeia e mai deșteaptă, își spusese Valentin și consimțise imediat să o însoțească.

Își amintea de farurile extrem de puternice ale automobilului Angelei, proiectând dăre lungi de lumină albă printre copacii de la marginea drumului. Când trunchiurile acestora se răriseră, știuse că în câteva minute vor ajunge la marginea orașului. Ardea de nerăbdare să vadă ce gânduri avea fosta lui colegă, care neîndoielnic îl iubise cândva. Pneurile mașinii începuseră curând să emită zgomotul specific rulajului pe piatră cubică.

Unde vrei să te las? îl întrebă ea deodată, descumpănindu-l.

Își revenise totuși destul de repede din uluială.

Aici, dispusese pe un ton sec. Chiar aici!...

Femeia frânase puternic, de parcă un obstacol i-ar fi apărut pe neașteptate în cale. Roțile scrâșniseră strident pe pavaj. El îi mulțumise din vârful buzelor și coborâse fără să privească îndărăt. Îi stăruise o vreme în urechi vuietul demarajului lung al mașinii pe strada pustie.

Mergând, constatase că de încordare ori de mânie mici broboane de transpirație îi înrouaseră fruntea. Le simțea din ce în ce mai reci și își căutase precipitat batista. Vârându-și mâna în buzunarul hainei, simțise o durere ascuțită. Dăduse din greșală cu degetele în agrafa cameei, de a cărei existență uitase.

După cum uitase și de Olimpia, al cărei chip îi răsărise brusc în minte, zâmbindu-i cu răutăcioasă mulțumire.

IV

Privise mult timp, înfiorat de presimțiri, lumina violacee a becului de veghe. Zumzetul motoarelor părea mult atenuat față de noaptea trecută. O explicație ar fi fost aceea că vasul își diminuase dintr-un motiv sau altul viteza. Probabil că distanța până la următoarea escală era mai mică, își spusese. Apoi gândurile îi fugiseră la Angela. Sperase toată ziua să-și facă de undeva apariția. Poate se așteptase ca el să o caute, să întrebe de ea în stânga și în dreapta. Nu o făcuse. Deși femeia îl lăsase să trăiască cu speranța că ar putea-o reîntâlni în aceeași zi, s-ar fi putut ca, prinsă cu cine știe ce probleme, să-i fi venit greu să-și facă timp pentru o revedere. Dar chiar să nu mai dea niciun semn de viață!... Ori, dimpotrivă, poate simțea plăcerea să se știe căutată, de a-l vedea că nu-și află locul în dorința de a o găsi. Nu, o asemenea satisfacție nu era dispus să-i ofere.

Valentin simțea parcă o mână împingându-l spre Angela și o alta trăgându-l în același timp îndărăt.

Cutreierase peste zi prin port, o localitate ale cărei clădiri, deși cu două - trei etaje unele, se dovediseră a fi minuscule în comparație cu uriașul pachebot tras la chei. Abia acum îl putuse contempla nestânjenit din exterior. *M.S. I. Franko* avea trei rânduri de hublouri în bordaj. Urmau deasupra alte trei rânduri de ferestre dreptunghiulare ale cabinelor de clasă superioară. Oamenii, câți rămăseseră la bord, păreau niște furnici preocupate să-și aprovizioneze imensul mușuroi plutitor. Văzuse cele șase mari bărci de salvare suspendate în vinciurile lor. Probabil tot atâtea se aflau și la tribord. Să fi fost suficiente la o adică pentru cei circa șase sute de pasageri – căroră li se adăuga personalul navigant – câți aflase că erau îmbarcați pe impunătoarea navă de aproape două sute de metri? Această întrebare era încă o dovadă a defetismului său incurabil, de care Olimpia obișnuia să facă haz: Sărmanul de tine, parcă ai trăi mereu, ca în poveste, sub amenințarea prăbușirii drobului de sare! Neajutoratul meu, îl alinta sentimentală alteori, privindu-l cu duioșia unei mame care-și contemplă protector odorul neputincios. O singură dată adăugase acestor cuvinte alte câteva, oftând: Va veni o vreme când va trebui să-ți dau, totuși, drumul în lume. Să te arunc în apă și să-ți spun: înoată. În pofida insistențelor sale, nu-i explicase ce semnificație aveau ultimele ei vorbe.

Cumpăraseră de la o tarabă niște nimicuri cu prețuri derizorii. Între ele un tricou, având pe piept imprimat conturul insulei Cipru, cu trei litere eline, $\Sigma\Upsilon\Upsilon$, trasate cu roșu în interior, și o statueta din lemn de santal a lui Shiva, rătăcită printre niște tanagre grosolan contrafăcute. Zeul, cu chipul și trupul efeminate, era înfățișat gol până la brâu, executând o mișcare grațioasă din șold, ca și cum ar fi interpretat un dans ritualic. Parcă plutea deasupra unor frunze de lotus. Unde mai văzuse recent niște frunze asemănătoare? A, pe completul de plajă al Angelei. Se întorsese mai devreme decât ceilalți la bord, în speranța că o va reîntâlni.

Spre seară se instalase la un pahar de vorbă cu doctorul Werner, cedând insistențelor acestuia, într-un colț al restaurantului-bar *Pinguin*. Obosise să mai cerceteze cu privirea dacă Angela nu se ivește în cele din urmă de undeva. Doctorul Werner se oferise să facă cinste.

Curând după ora prânzului, le bătuse în ușa cabinei stewardul care răspundea de sectorul lor. Îl înștiințase pe Werner că, urmare a sesizării depuse imediat după îmbarcare la *Bordreisebüro*, după cum el însuși îl sfătuisese, i se aprobase transferul într-o cabină de două persoane la un nivel superior. Nu mai plec, îi spusese doctorul stewardului. Cine știe peste ce idiot pot da acolo!... Deși Valentin se simțea măgulit de faptul că doctorul preferase să rămână în compania lui, invitația acestuia nu-l încântase prea mult. Ar fi rămas mai curând să contemple, la fel ca în seara trecută, spectacolul înserării de pe una din punțile superioare, dar nu în dreptul clubului de noapte *Fregata*, ci urcând pe *Brückendeck*, în vecinătatea cabinelor de lux, unde descoperise locul cel mai liniștit de pe întreg pachebotul.

Din toată conversația purtată cu Angela în dimineața acelei zile, mai vie îi rămăsese în minte insistența cu care ea se interesase de Adina și de maladia acesteia. Spunându-i că nu cunoștea detalii despre boala Adinei, nu mințise. Când îl întâlnise întâmplător la Cluj pe Tavi, fratele ei mai mare și fostul său prieten, se putea exprima așa, căci întrerupseseră orice comunicare în ultimii ani, acesta îi destăinuise că Adina ar suferi de grave tulburări endocrine, hormonii le joacă femeilor adesea cele mai urâte feste, declanșate din pricina maternității, ziceau medicii, din pricina lui Hodoșan, susținea morțiș el, a acelui individ bețiv și depravat care a jucat un rol funest în viața surorii lui. Nu, nu e vorba de boala Norei, știu că te-ai gândit la asta, toată lumea se gândește la asta, am primit asigurări că e ceva pasager, trece după o anumită vârstă, ținuse Tavi să adauge, dar tocmai insistența cu care el încerca să-i alunge din minte suspiciunea că Adina ar putea fi schizofrenică, la fel ca mătușa ei, îi dădea de bănuț. Și mai era ceva care îl făcea să presupună că lucrurile stăteau mult mai rău decât voia Tavi să mărturisească, faptul că sentința în procesul de divorț intentat de Hodoșan se pronunțase în favoarea acestuia încă de la prima înfățișare. Amănuntul îi scăpase lui Tavi fără să vrea. Or, mai ales în condițiile dinainte din decembrie '89, asta nu se putea întâmpla, aflându-se și un copil la mijloc, decât într-o singură situație: boala Adinei era atât de gravă, încât conviețuirea soților, potrivit textului legii, nu mai era posibilă. Așadar, ceea ce domnul Rece îi împărtășise în urmă cu un an, el bănuia cu mult înainte. Dar un om onest nu colportează bănuțeli.

Singurul lucru care a rămas de disputat în instanță, îl mai informase Tavi, a fost atribuirea îngrijirii și creșterii copilului, dar cum Hodoșan nu a emis pretenții în această privință, și normal, că nici până atunci nu-i dăduse fetiței sale o prea mare atenție, părinții mei au fost desemnați, la cererea lor, tutorii acesteia.

După întâlnirea de la Cluj îi scrisese lui Tavi, căci la numărul de telefon pe care el i-l dăduse nu răspundea nimeni, exprimându-și dorința de a le face o vizită Mileștilor, mai ales că fusese solicitat să participe la niște cursuri ce urmau să aibă loc la Izvorul Mureșului și putea să-și întrerupă cu ușurință pentru o zi, sau pentru câteva ore măcar, călătoria într-acolo. Chiar îi propusese lui Tavi să-l aștepte cu mașina în gară la Unirea, pe unde-i trecea trenul, dar el nu-i răspunsese. O făcuse mult mai târziu, invocând niște scuze pentru justificarea întârzierii răspunsului său, când de preconizata lui vizită nici vorbă nu mai putea fi. Luase felul de a proceda al lui Tavi drept o respingere a ofertei sale de a-i vizita pe Milești, așa că nici cu ocazia întâlnirii cu foștii colegi în urmă cu un an la O.M. nu mai ceruse permisiunea să le calce acestora pragul. Deși știa că Tavi plecase între timp cu un contract în Egipt.

De comportamentul Norei, sora mai mică a doamnei Milea, Valentin nu putea să-și amintească altfel decât cu oroare. O văzuse de vreo două ori numai, căci familia o ținea sechestrată într-una din camerele de la demisolul încăpătoarei sale case, de aceea n-avea voie în timpul vizitelor sale sub niciun motiv să coboare la demisol. Într-o zi, se pare căutându-l pe Tavi, încălcase din nebăgare de seamă interdicția, căreia, de altfel, chiar și copiii familiei Milea trebuiau să i se supună, și coborâse la demisol. Zărise acolo două uși și intrase pe una, îndărătul căreia i se păruse că aude zgomot. Pătrunsese astfel într-o cameră destul de spațioasă, dar scundă, în care erau risipite vrayște tot felul de lucruri, obiecte de îmbrăcăminte mai ales. Acolo, în fața unei mese de toaletă, descoperise cu surprindere o femeie cu

desăvârșire goală, contemplându-și trupul și făcând schime propriei imagini reflectate într-o oglindă ovală. Valentin nu mai văzuse niciodată o femeie nudă și rămăsese pironit locului de uimire. Privit din spate, corpul femeii arăta bine proporționat, destul de vânjos, cu pielea de o albeață stranie. Când, peste ani, o cunoscuse pe Olimpia, trupul acesteia, și el minunat clădit, îi amintise de cel al femeii descoperite la subsolul casei Milea. După ce curiozitatea i se mai risipise, în sufletul lui începuse să pătrundă groaza. Pentru că de la frumosul ei trup, privirea îi fugise iarăși spre imaginea chipului femeii reflectat în oglindă. Neobservându-l, după toate aparențele, ea continua să-și facă sieși cele mai grotești schime. Părul îi cădea în dezordine, acoperindu-i cu vițe lungi obrazii. Dar cel mai mult îl înspăimântaseră pe Valentin ochii acesteia, larg deschiși, immobili și sângerii.

Cuprins de panică, dându-și seama de consecințele pe care le-ar fi putut avea nesăbuița lui de a coborî la demisol, se retrăsese pe ușa rămasă deschisă în spatele său și o luase la picior, preocupat să se îndepărteze de acel loc bântuit, simțea, de forțe malefice. Nu destăinuise nimănui experiența trăită atunci, dar ezitase zile bune să revină în casa familiei Milea. În cele din urmă, dorința irezistibilă de a o vedea pe Adina, căci se aflau, după câte își amintea, în plină vacanță, îl făcuse să-și abată din nou pașii spre vila lor, nu înainte însă de a-și impune să nu mai depășească nici măcar cu un pas perimetrul livingului de la parter. Curând după aceea, nici să fi vrut n-ar mai fi putut-o face, fiindcă Mileștii își asiguraseră serviciile unui cerber feroce, o namilă de câine gata să imobilizeze pe oricine ar fi îndrăznit să circule în afara spațiului destinat primirii vizitatorilor.

Pentru a urca împreună cu Valentin în seara aceea până la restaurantul-bar *Penguin*, aflat la nivelul *D*, adică pe *Salon Deck*, doctorul îmbrăcase pantaloni albi și un sacou albastru cu nasturi bombați de metal, încât numai lipsa epoleților și a treselor de pe mâneci îl făceau să nu poată fi confundat cu cei din personalul navigant. Comandase băutură și li se adusesse un vin rubiniu, ușor taninat, pe care îl degustase asemenea unui cunoscător, adică îl făcuse să oscileze în pahar și îl mirosise cu atenție la început, îl clătise apoi câteva clipe bune în gură, pentru a declara în cele din urmă că merge. Te va ajuta în caz că pescuiești ceva la bord, îi spusese râzând lui Valentin, căruia îi trebuise oarecare timp să-și dea seama la ce se referise, de fapt, doctorul. Am văzut ieri seară la *Bordreisebüro* o tipă..., adăugase el râzând, ai putea să-ți găsești treabă pe acolo ca s-o cunoști!

Convorbirea se urnise greu din loc, Valentin, ca de obicei în prezența unor persoane cu care nu mai avusese până atunci de-a face, își rumega excesiv de mult în minte replicile, dar stimulat de alcool – Olimpia, care știa ea ce știa, îl sfătuisese în stilul ei că, atunci când bea, ar fi bine să-și cam țină gura – își dăduse în cele din urmă drumul și, din vorbă în vorbă, ajunsese să povestească despre debutul carierei sale în orașelul N., unde rămăsese până când îl chemaseră, la ceva timp după absolvirea facultății, să-și satisfacă stagiul militar. Îl găsiseră cu o meteahnă la recrutare și nu-l încorporaseră odată cu ceilalți din contingentul său.

La N. ai fost? se arătase brusc deosebit de interesat de acest amănunt doctorul. Așadar la N.? Dar eu am copilărit acolo, dragul meu, n-ai auzit cumva de familia maistrului Werner? Al fostului *Obermeister* Werner din uzina care-i aparținuse înainte de război lui Auschnit?

Parcă am auzit, mărturisise politicos Valentin.

Acest Werner a fost tatăl meu. A murit în '69. Era de mult pensionar. Apucase să iasă la pensie, după noile legi, pe la vreo 55 de ani. Suferea de trombopatie, asta i-a pus capăt vieții, accident cerebral și *Schluß!*...

Doctorul făcuse o pauză, cercetând cu luare aminte modelele incizate în sticla paharului său. Parcă s-ar fi întrebat în sinea lui dacă merita sau nu să converseze pe această temă. Probabil însă că alta nu-i venea în minte. Vorbise despre moartea tatălui său pe un ton neutru, ca și cum ar fi comunicat o informație despre un pacient oarecare. Doar rictusul din colțul gurii părea să i se amplificat puțin. Fusese consecința unei lovituri care îi secționase aproape întreg obrazul până la limita maxilarului inferior, apucase deja să explice, arătase

oribil cândva, dar un plastician, mână de aur, îi redăduse înfățișarea omenească. Numai funcțiunea unor nervi secționați n-o mai putuse restabili.

Am fost o familie numeroasă, hotărâse că continue doctorul. Acum nu mai am decât o soră la N. Stă în casa părintească. S-a măritat cu un român. Pavelescu se numește, posibil să-l fi cunoscut.

Valentin își clătinase cu regret capul. O nemțoaică măritată cu un Pavelescu?... Își încrețise fruntea, simulând încercarea de a-și reaminti persoanele evocate de interlocutorul său.

Mama și sora mai mare mi-au fost ridicate și duse, împreună cu alți nemți din N., curând după război în Rusia, sunt convins că de tragedia asta ai auzit, insistase doctorul. Tata se afla în fabrică atunci când au apărut camioanele ăloră, iar muncitorii săi, români cei mai mulți, l-au ascuns în grabă în podul unei magazii și au tăcut mâlc. Îl hrăneau pe ascuns din ujina pe care și-o aduceau zilnic la lucru, ca să nu bată la ochi. Nimeni nu i-a destăinuit însă că soția și fiica mai mare îi fuseseră deportate. Când a ieșit din ascunzătoare, și-a dat cu capul de pereți, sărmanul! Nu-i putuse trece prin minte că ăia vor lua femei, ba chiar și copii, căci soră-mea n-avea mai mult de optsprezece ani... Ea a rămas acolo unde au dus-o. A făcut cu unul, ceva mahăr prin lagărul ei, doi plozi și a rămas. Dacă s-ar fi întors, ar fi trebuit să-și abandoneze copiii. Acum n-o duce rău, după câte am aflat. În schimb mama, a murit de dizenterie chiar în timpul transportului spre lagărul de muncă...

După aceste ultime vorbe, rostite cu glas ușor gătit, doctorul se oprise brusc din relatare. Se mai auzeau doar muzica, din fericire lipsită de stridență, a barului și vocile scăzute ale convivilor din preajmă.

Pavelescu ați spus? întrebese în cele din urmă Valentin, dornic să arate că era interesat de povestea lui Werner. Dar sunt destui Pavelescu la N. Cele mai răspândite nume acolo sunt Pavelescu și Mischinger. Dintre nemți, majoritatea sunt Mischinger. Vorbă fie, nemți. Pentru că pe timpuri, pe la sfârșitul secolului trecut*, au fost aduși acolo, ca muncitori la Fabrica de Fier tocmai înființată, mai mulți austrieci, cehi și slovaci. Limba lor comună era însă germana, de aceea li s-a spus tuturor nemți. Chiar și românii ajunseseră să vorbească în fabrică nemțește, altfel nu se puteau înțelege cu șefii lor. Așa am auzit.

Adevărat, Mischinger, îi întărise spusele, înclinând de câteva ori din cap doctorul. Am fost coleg de școală cu câțiva Mischinger. Iar cel mai bun prieten al meu s-a numit Rudi. Rudolf Mischinger.

În patul dedesubt, tovarășul de călătorie gemuse în somn. Apoi bolborosise câteva cuvinte neinteligibile. Era furios, pretinzând cu îndărătnicie ceva unui personaj care-i apăruse în vis. În cele din urmă îl auzise întorcându-se suspinând de pe o parte pe alta. Băuseră cam mult cu o seară înainte. Când venise vorba de prietenul său Rudi, amintirea acestuia parcă îi dăduse ghes doctorului să bea. Deșertase paharul cu mai multă grabă decât până atunci. În ochi îi apăruseră scânteii de mânie. Nici măcar când rememorase drama familiei sale nu lăsase impresia că ar fi pe cale să-și piardă calmul. Evocarea aceluși Rudi însă părea să-i amplifice o revoltă care-i mocnea fără conținere în suflet. Dacă n-a auzit cumva de povestea lui Rudolf Mischinger, îl întrebese.

Valentin își plimbase privirea prin incinta barului, spre rafturile ticsite de sticle, spre aplicile cu tuburi de neon de pe pereți, spre figurile zâmbitoare, destinate ale oamenilor de la celelalte mese. Știți, îi spusese în cele din urmă cu vinovăție lui Werner, din pricina aerului supărat al acestuia, în cei vreo doi ani, câți am petrecut la N., n-aveam cum afla prea multe amănunte despre trecutul localității și al oamenilor ei. De altfel, n-am prea avut legătură cu localnicii. Doar cu părinții elevilor cărora le-am fost scurtă vreme diriginte...

Înțeleg, înțeleg, îi întrerupsese șirul scuzelor doctorul. Iartă-mă că am pus problema în felul ăsta. De fapt, nimeni de vârsta ta nu cred s-o mai știe. Nici măcar cei din partea locului.

Poate vreo doi numai, dintre cei care au apucat și alte vremuri. Alta este lumea la N. acum. Pentru mine este o lume străină...

Motoarele navei parcă începuseră să-și sporească turația. Zumzetul lor se răspândea iarăși cu tărie prin toată structura nivelului inferior al acesteia, împiedicându-l să adoarmă. Așa-i trebuia dacă se zgârcise și nu achitase costul unui loc mai scump. Vei avea parte de zgomot, îl avertizase Olimpia, examinându-i chitanța primită în schimbul banilor plătiți. Dar tu de unde știi? o întrebuse intrigat. De unde știi?!... îl imitase ea, luându-l în derâdere. Un loc la acest preț se află cu siguranță într-o cabină amplasată deasupra calei. Dacă vrei, ți-o și descriu cum arată!...

Îl invidia pe doctorul Werner, care părea surd la toate zgomotele din timpul nopții. Vasul își reluase cursa o dată cu lăsarea seriei. Încă înainte ca soarele să apună, Valentin urcase pe punte. Multă lume procedase la fel, ca să asiste la complicatele manevre de ieșire din radă, schimbând de sus semne amicale cu cei rămași pe chei. Un grup compact însoțise o tânără pereche care se îmbarcase pentru călătoria de nuntă. O femeie corpulentă, poate mama miresei, fluturase cu insistență o batistă albă, apoi și-o duse la obraz, izbucnind în lacrimi. *Weine nicht, mein Schatz!* strigase unul dintr-un grup de tineri nemți aflați pe puntea de promenadă, stârnind hohote de râs între compatrioți. Un mic remorcher, scoțând din abundență fum de motorină arsă, își proptise botul în babordul pachebotului, împingându-l spre larg. Lui Valentin, plecarea i se păruse mult mai puțin interesantă decât aceea din seara trecută. Apoi lumea se rărise în jurul său, el rămăsese totuși să admire, în timp ce se îndepărtau treptat, reclamele luminoase de pe clădirile din vecinătatea portului, surprinzător de variate și multicolore. Se vede că vîi dintr-o țară eliberată recent de comunism, îi spusese doctorul Werner, punându-i o mână pe umăr. Și mie mi-a mărturisit nu de mult cineva: Dom'le, știi ce m-au impresionat mai tare când am ajuns în Vest? Reclamele. Nu-mi puteam lua ochii de la ele!... Doctorul se ivise pe neașteptate, purtând acel costum semănând cu o uniformă, având ancore în relief pe nasturii aurii. Fusesse momentul când îl invitase să urce împreună la restaurantu-bar *Pinguin*.

Ar fi trebuit să se simtă bine acolo, vinul îi plăcuse, era o atmosferă calmă și destinsă. Dar ceva îl neliniștise pe măsura trecerii timpului până la enervare. Fusesse toată seara silit să privească în direcția unei urme triunghiulare, rămasă pe lambriul înalt, furniruit, din spatele interlocutorului său, probabil în urma lovirii lui cu un obiect contondent. Iar în interiorul triunghiului i se părea că distinge un ochi care îl fixa cu îndărătnicie. Toată seara încercase să ignore căutătura insistență a ochiului aceluia. Îi venea să-l roage pe doctor să facă schimb de locuri, dar nu găsea niciun pretext pentru a-și justifica dorința. În anii copilăriei, intrând cu mamă-sa pentru prima oară într-o biserică catolică, aproape amuțise de spaimă descoperind deasupra altarului triunghiul magic și ochiul din mijloc ațintindu-l cu severitatea învățătorului Schitea. Era socotit vinovat de ceva, își spusese atunci. Așa ești privit numai când ai făcut o trăsnaie. Făcuse în ultimul timp, într-adevăr, nu una, ci mai multe, și stătea în cumpănă întrebându-se pe care din ele i-o știa, pe ce motiv fusesse pârât. Învățătorul se trăda de obicei: Ia spune, unde ai fost tu ieri?... îl întreba, sau altceva de genul acesta. Dar în biserică nimeni nu-l întreba nimic și asta îl vâra în sperieți. Teama de necunoscut!... De acolo, de sus, din mijlocul unui snop de raze vopsite în auriu, îl privea tocmai necunoscutul!

*Sfârșitul secolului al XIX-lea (n.a.)

V

Fusese o grevă pe vremea lui Auschnit la N., începuse doctorul să-și depene amintirile. Cedase insistențelor lui Valentin și consimțise să-și dea drumul, așa se exprimase. Dacă-i dau drumul poveștii ăsteia, prevăd c-am s-o și întind, prea îmi este vie în minte cu toate detaliile. E tocmai ce nu-mi place în modul de a relata al altora, că înșiră de-a valma tot soiul de mărunțișuri. De pildă, când citesc o carte și văd că autorul o lungește, punându-mi răbdarea la încercare, sar. Eu, în schimb, nu mă pot abține când vorbesc să nu-mi terorizez ascultătorii cu o mulțime de amănunte.

Fiți liniștit, intervenise Valentin, mă număr printre aceia care înțeleg că unele amănunte nu pot fi trecute cu vederea, și eu când scriu țin să pun în valoare detaliul semnificativ. Totul e să nu pierzi simțul măsurii...

Plus că povestea asta a lui Rudi e tristă, îi tăiasse vorba, năpădit de aduceri-aminte, doctorul. Nu uit niciodată să-i avertizez pe cei cărora le-o spun. Nu sunt toți dispuși să asculte istorii triste. Am un vecin venit din România, lucra la *schwarz* pe ici, pe colo, până când s-a putut și el angaja undeva, așa l-am cunoscut, mi l-a trimis o cunoștință să-mi repare ceva în casă, de atunci îl chemam mereu la mine, chiar dacă nu mai prea avea el ce repara, și-l rețineam la o bere. Dom'le, obișnuia omul acesta să-mi spună, nu mai vreau cărți sau filme cu mizerie. Că mizerie am îndurat eu destulă până acum. Dom'le, n-am lacrimi să-mi plâng propria soartă, darmite pe-a altora. Îi împrumutasem o carte de-a lui Konsalik, că mie îmi plăcea ăsta, una despre soarta mai multor prizonieri în fosta URSS. Mi-a adus-o înapoi necită, după primele pagini a abandonat-o.

Valentin voise să strecoare în intervenția lui informația că și el se dedicase scrisului, că debutase chiar cu niște proză scurtă într-un volum colectiv înainte de '89. Ba chiar se gândea să adauge că experiența altora îi putea fi de folos la o adică. De aceea faptul că Werner îi tăiasse vorba nu-i căzuse tocmai bine. Deși nu arăta asta, îi plăcea ca alții să vădească interes față de îndeletnicirea lui, plăcuta zăbavă a scrisului, cum îi plăcea, după exemplul cronicarului, să o numească. Nu, pentru el scrisul nu era un simplu divertisment, un *violon d'Ingres*, ținea întotdeauna să precizeze, ci o preocupare cât se poate de serioasă.

Fusese o grevă pe vremea lui Auschnit la N., hotărâse așadar să-și înceapă relatarea doctorul Werner, prin '44, lucru' naibii, nici n-o anunțaseră, cred, mai sus, că altfel ieșea mare tâmbălău, te pomeneai cu armată la poarta fabricii. Erau vremuri grele. Iar bătrânul Mischinger, tatăl prietenului meu Rudi, muncitor pe la zincuire, după câte îmi amintesc, om pașnic de felul său, cu mulți copii, fusese tare nemulțumit de întorsătura lucrurilor. Nu era momentul, a spus. Dacă tot faci o treabă, caută să-ți alegi momentul potrivit! E drept, își pusese și el, cam călcându-și pe inimă, mâinile-n sân, precum tovarășii săi de muncă, dar mereu voia să-i înduplece pe cei tineri s-o lase mai moale cu pretențiile lor, că nu prea aveau în acele împrejurări mare lucru de câștigat. Ori li se făcuse de front, să-și riște pielea în prima linie? Asta dacă nu erau imediat deferiți Curții Marțiale, unii fiind mobilizați pe loc în fabrica

nominalizată ca producătoare de echipamente pentru război. De altfel, Skerla, directorul ei, stătea cu mâna pe receptorul telefonului, gata să anunțe parchetul imediat ce i s-ar fi părut că se îngroașă gluma. Iar dacă nu o făcuse până atunci, fusese tocmai pentru că, vulpe bătrână, se bizuia pe înțelepciunea aceloră dintre greviști care știau ce dandana poate să iasă de aici. Ori, cine știe, l-o fi sfătuit însuși Auschnit să aibă răbdare, nu cred că-i convenea patronului să se audă că în fabricile lui bătea un vânt de răzmeriță.

Când și-au dat seama că au dat-o în bară, că prea se înflăcăraseră ascultând de niște lideri cu gura bogată, care, aflând de posibilele represalii, altele decât în vremuri obișnuite, au început să se uite unii la alții, să dea din umeri și să se scarpine-n cap, ce și-au zis oamenii? Hai la Mischinger-baci, să ne scoată el castanele din foc. Să trateze el cu Skerla în numele nostru. Că nici nu doreau, după ce merseseră atât de departe, să se aleagă cu jumătatea lui cinci. Aveau și ei dreptate, sărmanii, inflația era mare, alimentele tot mai scumpe și mai puține, că ajunseseră cei tineri să strige că mai bine s-ar duce pe front, unde tot vor primi ei o bucată de pâine și un blid de mâncare, și-apoi întâmplă-se ce-o da Dumnezeu!

Da' de ce eu? își scutura ca un leu încolțit părul cărunț bătrânul Mischinger. Că v-am spus doar!... Acum mă băgați pe mine în rahat?

Hai, Mischinger-baci, se rugau ortacii lui, că dumitale n-or avea ce să-ți faci. Că doară n-or să te trimită pe front. Copilul mai mare și-așa și-e concentrat, iar ăl mic e un puști de numa' șaptespe ani, uite-l acolo cât e și el de slab... Îi explici dumneata lui Skerla cu frumosul, ca de la om la om, că nu putem lucra lihniți de foame, că abia avem ce da la copii... Vezi dumneata cum le potrivești. Hai, că ești om cu greutate, iar la zincuire nimeni nu-ți poate lua locul.

Au mai spus ei și altele, pe toate le-am auzit, acolo în stradă, în fața casei lui Mischinger-baci, că tocmai își adusesese lemnele de foc pentru iarnă și le tăiasse, iar eu cu Rudi, prietenul meu, îl ajutam să le vâre în curte. Cel puțin cu lemnele stăteam bine la N., pădurea era la o aruncătură de băț, numai să fi avut cu ce le căra, că nu mai rămăseseră decât câteva gloabe de cai în toată așezarea. Aproape întreaga zi mi-o petreceam cu Rudi, un băiat de aur! Un talent ieșit din comun! Ah, dacă l-ai fi putut cunoaște! Avea darul de a desena cu o ușurință de necrezut, cu o bucată de cretă ori de cărbune în mână făcea minuni, îl priveam cu ochii căscați toți puștani de prin vecini cum așternea pe ziduri dosnice, pe garduri, imagini ireale, miraculoase, stupefiante, aparținând unei lumi aflate dincolo de orice închipuire. Cu timpul, își înjghebase un atelier într-un șopron vechi. Își tapetase șopronul acela cu schițe, acuarele pânze... Când n-a mai avut pânză și culori, deveniseră aproape imposibil de procurat, a început să lucreze în tuș pe hârtie de împachetat. Țin minte unele din compozițiile lui de atunci: îmbinări halucinante de alb și negru, cum să-ți explic?, erau așa, adevărate explozii de lumină în calea unui întuneric cotropitor, dens, înaintând să înghită vorace întreg universul. Nimeni nu l-a învățat nimic, făcea totul după capul său. Peste ani am văzut o expoziție a unui pictor belgian, Frans Masereel, e singurul cu care l-aș putea asemăna. Rudi avea o manieră de exprimare apropiată, poate cu o mai pronunțată deschidere spre ireal. *Soarele alb, Zăpadă târzie, Pădure de mesteceni, Polifem*, cam așa țin minte că se chemau câteva din lucrările lui. Uf, Polifem ăsta, imaginează-ți un chip tuciuriu, ca de maur, încadrat de barbă creață, cu un ochi cât întreaga frunte!... L-am dus acasă ca să-l arăt și alor mei, surorile au țipat și și-au făcut cruce. Apoi m-au amenințat că mă spun lui *Pfarer* Bledy, parohul nostru, au și făcut-o, ca să mă aleg cu o muștruluiială din partea lui, dar popa a râs. Altfel erau fete bune și-mi dădeau pe ascuns din ce economiseau de la coșniță, câțiva creștari acolo, sărmanele. Că mama era bolnăvicioasă și toată gospodăria era pe umerii lor...

Un chelner le turnase iarăși vin în pahare, cu gesturi exacte de om versat în meserie, apoi pusese sticla în frapieră și dăduse să plece grăbit, toate mesele din restaurantul-bar *Pinguin* erau ocupate, dar doctorul pocnise din degete spre el, *noch eine Flasche, bitte*, îi comandase cu voce autoritară. Valentin schițase un gest de împotrivire, pe care nici doctorul

și nici chelnerul, care se întorsese la masa lor pentru câteva clipe, nu-l luaseră în seamă. Poate băuse cam mult, dacă i se apleacă, se gândise, asta îi mai lipsea!

Îl dăduseră ucenic la laminor, deși era slab de-i numărăi coastele, în altă parte nu-i găsiseră loc, își continuase vorba despre prietenul său Werner. Acolo l-a descoperit întâmplător Skerla, directorul, totul ar fi putut să rămână o simplă întâmplare nostimă, fără consecințe, *mein Gott!*... Așa vin nenorocirile, din te miri ce! Dacă Skerla acesta, singurul inginer rămas în fabrică spre sfârșitul războiului, de obicei foarte grăbit în vizitele lui prin secții, n-ar fi fost reținut ceva mai mult în hala laminorului de maestrul Klesch cu o problemă oarecare, așa mi s-a spus, având el timp în cursul discuției să-și mai învârtă ochii în jur, nu s-ar fi întâmplat nimic. Dar așa a vrut destinul. Skerla a privit mai stăruitor la lucrurile din preajma sa și a descoperit unul dintre desenele lui Rudi. Așa a fost să fie!... *Tschüs!*

Doctorul își ridicase paharul la gură și îl băuse cu atâta grabă, de parcă atunci s-ar fi așezat la masă. În schimb, Valentin abia dacă își mai înmuiase în băutura aromată buzele. Werner știuse să aleagă. E un *Mavrud*, vin bulgăresc, îi explicase el, curând după ce comanda le fusese onorată de chelnerul cel sprinten. Îți vine să crezi? Îmi place mai mult decât *Bordeaux*-ul, cu care un necunosător îl poate confunda. Seamănă întrucâtva și cu vinul roșu demisec de Chianti, dar e ceva mai ușor și îl suport mai bine... De aceea nici tensiune nu-mi prea face. Hm? Ce zici?

Da, destinul, convenise Valentin, neștiind încotro să-și mai ferească privirea de ochiul din triunghiul descoperit pe perete. Poate sunt beat, își spusese, punând aproape neatins paharul pe masă. Am vedenii! O fi el ușor, îi zâmbise doctorului, dar dacă nu le ai cu băutul...

Rudi acesta, continuase cu un aer meditativ să povestească doctorul, obișnuia în pauza de masă, în timp ce laminoriștii, arși pe față de tabla încinsă pe care o trăgeau cu cleștii dintre valțuri, își mâncau ujina adusă de acasă, o nenorocită felie de pâine unsă cu grăsime de porc și presărată cu boia de ardei, asta mâncam și noi dimineața și seara, deși tata, *Ober* deja pe atunci, câștiga mult mai bine decât ei, Rudi obișnuia, așadar, să-și proptească înaintea o bucată de tablă caldă încă și desena pe ea cu cretă sau, dacă n-o avea nici pe aceea, cu var întărit, imagini din lumea lui nemaivăzută, în care evada cu dragă inimă ori de câte ori se ivea prilejul. Adeseori se îndura de el câte unul dintre muncitori și-i vâra cu de-a sila ceva de mâncare în mână, apoi privea la tabla desenată, se scărpină în cap pe sub șapca soioasă, se întorcea la ai săi, e dus de-acasă copilul ăsta, părea să le spună, gesticulând vag cu degetele răsfirate în dreptul tâmplei. Era, bietul băiat, s-o și încaseze nu o dată din această pricină, și dacă maestrul Klesch nu l-ar fi cunoscut bine pe bătrânul Mischinger, căci își făcuseră împreună ucenicia la Ferdinand pe vremuri, i-ar fi tras câteva scatoalce după cap odraslei acestuia, ca să nu mai murdărească bunătate de tablă. C-o să aibă necaz cu ăia de la recoacere, îi reproșa mereu. Nu cred că l-ai mai apucat la N. pe Klesch ăsta, mare vânător în timpul său liber. A luat înainte de război mai multe premii cu trofeele lui.

Și cum ziceam, tot privind în jur Skerla, directorul, ascultând ce-i turuia maestrul său despre problemele pe care le avea, că-i lipseau ba una, ba alta, ca-n vreme de război, numai ce dă cu ochii peste o tablă din astea de-ale lui Rudi uitată într-un colț, că-n mod normal erau încărcate pe vagonete și trimise la recoacere împreună cu celelalte fâșii. Cine a făcut asta? l-a întrebat pe Klesch directorul, după ce s-a apropiat de tabla acoperită cu desene dintre cele mai stranii. Ala, a aruncat maestrul o privire feroce spre băiat, mâzgălește și el când n-are de lucru, da' o să iau măsuri, *Herr Direktor!* Skerla s-a întors spre Rudi, s-a uitat la el cam ciudat, unii ziceau c-o să-l dea afară. Cum îi spune băiatului? s-a interesat directorul. Mischinger, s-a grăbit să-l informeze Klesch, care-l urma pe Skerla ca un câine plouat, copilul lui Sepi Mischinger de la zincuire, trebuie să-l știți dumneavoastră. A!... cică ar fi exclamat celălalt. Apoi, după câteva clipe de reflecție, spuneau cei care au fost de față, a poruncit: Trimite-mi-l mâine până sus. Pe cine să trimit, dacă nu vă supărați?... a cerut lămuriri, derutat, Klesch. Pe

ăla, a indicat Skerla în direcția băiatului, mai aruncând o privire către bucata de tablă desenată înainte de a se îndepărta.

Uitați, îi spusese înfiorat de răcoarea nopții Valentin doctorului, poate că ne aflăm în vecinătatea ținuturilor lui Polifem, de care tocmai vorbeați. Pe aceste ape se întorceau cândva infatuații ahei de pe țărmurile Asiei Mici, mândri de victoria lor, neștiind ce soartă crudă îi așteaptă. Întâlnirea cu ciclopul a fost prima lor mare încercare, iar pentru câțiva nefericiți a fost și ultima. Se oprise cu pieptul lipit de parapetul rece al punții de promenadă, pe care coborâseră după ce părăsiseră barul. Marea era foarte liniștită sub o lună plină ce le ieșea în cale, ținând parcă să-i avertizeze de pericolul cețurilor cu care ea însăși se luptase pentru a se elibera din captivitate. Ignorând avertismentul, colosul de metal se îndrepta în direcția acestora cu toată puterea motoarelor sale. De unde la noi atâta infatuare? se întrebese Valentin, respirând cu gura deschisă. Până când ni se va permite să-i sfidăm pe cei puternici, care ne pot strivi ca pe niște gândaci. Probabil că momentul în care vom plăti pentru asta e mai aproape decât bănuim. Îngâmfarea e mama tuturor păcatelor!... Nu, nu din pricina băuturii gândea astfel. Din pricina băuturii ar fi trebuit să gândească exact pe dos...

Doctorul îl bătuse cu blândețe pe umeri și-l îndemnase să mai ia o gură de vin. Cui cu cui se scoate. Nu se îndurase să lase ultima sticlă aproape plină în restaurant. Văzuseră că și alții procedaseră așa la plecare. E cam mitocănesc procedeu, comentase el, dar înșfăcase la rândul său restul vinului când se ridicaseră de pe scaun. Pe drum, mai trăsesese câteva gâturi bune din el. Nu iei și tu un mac?... îl întrebese cu bunăvoință pe Valentin. Păcatul tău să fie, adăugase, după ce acesta se ferise de mâna ce-i întindea recipientul. Văzând că insistențele sale sunt zadarnice, ridicase ostentativ sticla și o golise fără să și-o ia de la gură, apoi o aruncase departe, icnind de efort, peste parapet.

Te pomenești, vorbise în continuare doctorul, râgâind cu vădită plăcere, că ne vom trezi în curând cu o ploaie de stânci aruncate asupra noastră. Să ne confruntăm cu ciclopul! Trebuie să recunosc că ai idei originale, dragă prietene!... Îl podidise râsul, pe care se silea să și-l stăpânească cu pumnul strâns al uneia din mâini în dreptul gurii.

Valentin, simțind că îl cam lasă picioarele, se așezase, mai mult își dăduse drumul, pe un fel de suport metalic vopsit în alb aflat în apropiere.

După ce doctorul își potolise accesul de râs, rămăseseră o vreme în tăcere. *Promenaden Deck* era palid luminată pe toată lungimea sa cu niște tubulețe de neon, protejate prin mici grile metalice. Doctorul, sprijinit de parapet, se scormonise îndelung în buzunare, de unde scosese anevoie un pachet de țigări și o brichetă. Curios, până atunci în seara aceea nu fumase. Izbutise să-și aprindă, după numeroase încercări, o țigară mototolită din care aproape că se scuturase tutunul. Un grup de tineri trecuse pe lângă dâșii, sporovăind într-o limbă necunoscută. O față blondă, într-o fustă extrem de largă, bocănise enervant pe podeaua punții cu saboții ei de lemn.

Dacă nu te superi, îi spusese Werner, după ce o luaseră încet spre liftul aproape inutilizabil în timpul zilei din pricina prea numeroaselor solicitări, am impresia că îți mai este cineva cunoscut la bord, după cum cercetezi cu privirea indivizii, sau, mai degrabă, individele ce ne ies în cale.

Da, recunoscuse Valentin, puțin mai întremat de aerul proaspăt, o fostă colegă de școală.

Ce spui!... se mirase doctorul, ca de o surprinzătoare noutate.

Vorbea foarte tare, încât o ușă se deschisese și o persoană își făcuse apariția, un bătrânel cu fața buhăită de somn, care le spusese ceva răstit în italiană, arătându-și obrazul nebărbierit. Werner îi răspunsese, spre surprinderea lui Valentin, în aceeași limbă. Bătrânelul rămăsesese deconcertat, pentru că doctorul nu părea să-i fie conațional, judecând după culoarea roșcovană a părului, aducea mai degrabă a descendent din neam de vikingi. Deruta nu-l

împiedecase pe bătrânelul revoltat să tragă în urma lor o înjurătură lungă, în care amestecase de vreo două ori cuvintele *madonna* și *porci tedeschi*.

Ajunși în cabină, Werner se trântise pe mica sofa de sub hublou, își trăsesse pe el doar pantalonii de pijama după dezbrăcarea hainelor, părul de pe piept îi era înțesat cu fire albe. Oboseala părea să-l fi învins brusc. Valentin se cocoșase în patul său și se lipise cu spatele de tapetul zgrunțuros al peretelui metalic, din care i se răspândea între omoplați o răceală reconfortantă. Vibrațiile motoarelor navei îi coborau prin perete ca o furnicătură pe șira spinării. Becul de veghe de deasupra ușii, ce se aprindea automat de la un comutator central, își răspândea lumina violacee, clipind în răstimpuri, probabil din pricina unui contact imperfect. Oglinda aflată deasupra micuței chiuvete reflecta lumina becului, cu excepția unei pete întunecate din mijloc. Încă de cum o văzuse, acea pată i se păruse aidoma urmei unor buze rujate intens, pe care cineva, într-o narcisiacă pornire, le lipise de propriul chip reflectat în apele oglinzii. Faptul acesta îi amintise de una din ultimele sale vizite făcute Mileștilor.

Rămăsese atunci în așteptarea lui Tavi singur cu Adina în livingul de la parterul casei lor din O.M., el șezând cam stingherit într-un fotoliu, ea pe taburetul rotativ al pianului, mângâindu-și în poală pisica albă, de rasă angora, pe care o numise Kedibee. Din când în când, cu mâna rămasă liberă, ca să spargă tăcerea stânjenitoare, apăsa câte o clapă, întotdeauna din registrul sunetelor înalte, a prețiosului ei instrument. O vedea aieva, stătea jumătate întoarsă spre el, picior peste picior, purta niște pantaloni-pescăruș, la modă pe vremea aceea, și niște espadrile dintr-un material satinat galben. Atunci fusese pe cale să îi spună că o iubește, inspirase adânc până și aerul necesar rostirii declarației sale, când ea își ridicase brusc un deget, acela cu care bătea intermitent în clapele pianului, își înșfăcase pisica și sărise în picioare, rugându-l să o scuze pentru câteva momente. Când se întorsese, i se păruse puțin schimbată, își dăduse cu ruj pe buze, cu un roșu aprins, nu-și putea explica de ce o făcuse. Aproape imediat se ivise și Tavi, iar ea, eliberată parcă de obligația de a-i ține companie în absența acestuia, dispăruse numaidecât, fără să-și mai facă apariția până la plecarea lui. Nici el nu mai rămăsese mult, era sigur că ea îi ghicise intenția și că făcuse astfel încât cuvintele pe care el le pregătea să rămână nerostite. Dar asta încă n-ar fi fost mare lucru, dacă, ieșind în micuțul antreu însoțit de Tavi, ochii nu le-ar fi căzut amândurora pe oglinda cuierului. Pe sticla ei cineva scrisese cu ruj: *Ne pense pas à*, apoi fusese aplicată amprenta buzelor, iar în urma ei fraza era continuată imperativ: *...et roule!*

Nebuna dracului, se revoltase Tavi și se apucase să șteargă cu o cârpă de praf oglinda.

VI

Mai ești în stare să mă ascuți? îl auzise pe doctor întrebând.

Acesta aprinsese lampa de deasupra sofalei pe care stătea întins, în bătaia luminii sale fluorescente chipul lui Werner i se păruse lui Valentin mai stafidit. Părul îi căpătase o nuanță neobișnuită, prinzând la tâmpile luciri sedefii. Ținea în mână o cochilie mare de moluscă exotică, din acelea care, puse în dreptul urechii, creează ascultătorului impresia că ar auzi foșnetul mării. O cumpăraseră, când ieșiseră dimineața pe chei, de la un modest negustor ambulant, nu se târguise deloc, spre mirarea vânzătorului, se scotocise numaidecât în buzunar și îi pusese acestuia în palmă suma pretinsă.

De unde o are? se interesase Valentin.

De aici, îi explicase doctorul, arătând spre apa mării dintre digurile radei. Acest soi de moluștele se lipesc de bordajul navelor în mările ecuatoriale și călătoresc cu ele mii de mile marine. Apoi se desprind și își găsesc te miri unde sfârșitul.

Suprafața exterioară a cochiliei era ternă, rugoasă, stratificată, un bulgăre spiralat de calcar. Cea interioară însă, de o netezime desăvârșită, era minunat colorată în portocaliu.

Și ce veți face cu ea? îl întrebase, pufnind ironic pe nări, Valentin.

Știu și eu?... venise răspunsul doctorului, chestiile astea mă predispun să gândesc.

Werner își așezase ochelarii pe nas și la lumina aplicei de deasupra sofalei studia cu atenție protuberanțele ciudate ale cochiliei. Îmi spun, de pildă, continuase el, că noi suntem niște intruși în lumea acestor ființe care se perpetuează din îndepărtate ere geologice. Da, niște intruși de ultimă oră!... Căderea întâmplătoare a unui meteorit, erupția unui vulcan ne-au netezit și nouă ivirea pe lume. O aghioasă a pământului ne-a ajutat să facem ochi. Și acum ne credem buricul lui!...

Ziceai că mă mai poți asculta, îi spusese el lui Valentin puțin mai târziu. Valentin nu rostise însă niciun cuvânt. Și asta pentru că tocmai era pe cale să se lase biruit de somn. De aceea în primul moment nu știuse dacă întrebarea doctorului o auzise aieva ori în vis.

Această întâmplare, explicase cu voce gravă doctorul, s-a răsfrânt în mod hotărâtor și asupra existenței mele. Nu-mi place să rostesc vorbe mari când mă refer la atât de puțin însemnata mea persoană. Adevărul e însă că toate deciziile mai importante pe care le-am luat și aproape tot ce am întreprins o bună bucată de vreme după aceea au fost consecința acelei întâmplări absurde. Am avut brusc revelația că lumea nu se conduce după reguli riguros stabilite odată pentru totdeauna de spiritul suprem, pentru triumful binelui în lume, cum mi se explicase de atâtea ori, ci este un amalgam de fenomene stupide care se succed la voia întâmplării, fără nicio noimă. Și am întrerupt legătura cu părintele Bledy, sub influența căruia mă aflam, atunci când l-am auzit spunând cu brațele desfăcute în semn de dezolare: Aceasta a fost voia Domnului, băiete!

Rămăsese câteva clipe în tăcere, aducându-și cochilia de moluscă exotică foarte aproape de lentilele ochelarilor. L-ai cunoscut pe părintele Bledy? îl întrebase apoi.

Nu, a plecat înainte de a ajunge eu acolo, îi răspunsese Valentin încă luptându-se cu somnul. Era foarte bătrân, de mult pensionar, și tot nu catadicsea să elibereze casa parohială, spre exasperarea înlocuitorului său. În cele din urmă s-a dus. A lăsat însă un foarte bun nume în urmă. Am aflat că avea metode ingenioase pentru a-i atrage în vederea catehizării pe tinerii catolici, destul de numeroși la N., și asta în toiul propagandei antireligioase a regimului comunist. Organizase între altele în casa parohială un excelent cerc de filatelie. Ca filatelist cel puțin, chiar că mi-ar fi plăcut să-l cunosc.

Doctorul se întorsese oftând pe o rână.

Nu-mi spunea neutru *fiule*, adică *mein Sohn*, ci întotdeauna *mein Kind*. Luam asta drept un semn de mare afecțiune. Era într-adevăr un tip interesant. M-a învățat multe. O vreme mi-a dat și lecții de box. Mă îndemna să-l lovesc. Dar e păcat, *mein Vater*, îi spuneam. Nu e păcat, mă contrazicea. Cu asentimentul meu nu e. Apoi mi-a arătat nasul puțin turtit. Vomerul meu are această formă, să știi, urmare a unei lovituri de pumn. Recunosc că mă fascinasă Bledy. Când în liceu am luat contact cu evoluționismul și am început să vehiculez în discuțiile cu el ideile acestuia, Bledy m-a privit pentru prima oară cu mare dezamăgire. Să nu-mi spui că ai devenit darwinist, *mein Kind*, mi-a spus. Darwinismul e cea mai nouă și mai subtilă găselniță a Satanei, cea mai perfidă încercare de discreditare a religiei. Și mi-a răspuns de fiecare dată convingător, cel puțin după mintea mea de atunci, la fiecare dintre obiecțiile pe care le aveam față de adevărul textelor sfinte.

Așadar, mă fascinasă Bledy. Ca aproape pe toți enoriașii săi, de altfel. Pe fiecare știa cum să-l ia, pentru fiecare avea o vorbă care să-i meargă la inimă. S-a discreditat însă, oarecum, în timpul războiului, afirmând de la înălțimea amvonului că el e în primul rând german și abia în al doilea rând creștin.

Observ însă că mă abat mereu de la ceea ce voisem, de fapt, să-ți spun. Cum ți-am mai zis, am acest păcat, divaghez. Profesorul meu de literatură mereu mă admonesta. La obiect, Werner! La obiect! erau cuvintele lui când observa că o luam razna. Asta când am ajuns la liceu. Că am făcut liceul german la *Banatia*, în orașul T.

Se trezise din coșmar în toiul nopții mistuit de sete. În urechi îi stăruiau încă exploziile pachebotului care naufragia. Dormise prost, capul îl durea, gâtul i se înțepenise. Coborâse cu grijă scărița metalică a patului și se îndreptase către chiuvetă. Se spălase îndelung pe față și pe ceafă, după care băuse cu nesaț apă din căușul palmelor. La lumina violacee a becului de veghe văzuse că pata de pe oglindă semănând cu amprenta buzelor Adinei se afla la locul ei. Cu un deget încercase să schițeze pe sticla aburită restul chipului fostei sale iubite. Nu-i ieșise. Din oglindă îl privea altcineva. Părea să fie femeia-luntraș care tocmai îl trecuse peste limita dintre lumi. Însăpăimântat, se grăbise să șteargă imaginea ei, apoi se îndârjise să facă dispărută și pata aceea afurisită ce-i amintea de bătaia de joc a unei fete pentru iubirea căreia n-ar fi ezitat cândva să-și vândă sufletul. În pofida strădaniilor sale, nu izbutise decât să modifice puțin conturul petei aceleia. Spre exasperarea lui, ea căpătase formă triunghiulară.

Când izbucnise greva, îi mai povestise doctorul în seara trecută, prietenul său se număra deja de mult printre favoriții lui Skerla. Se spunea chiar că directorul i s-ar fi adresat lui Auschnit, rugându-l să stipendieze pregătirea lui Rudi în străinătate, imediat ce războiul ar fi luat un curs favorabil. La Viena poate, sau chiar undeva în vechiul Reich. Munca grea în dogoarea laminorului, unde foile de tablă fierbinți ardeau pomeții obrajilor celor care le scoteau dintre valțuri, rămăsese în urmă ca un vis urât. Acum băiatul putea fi văzut în halat albastru, cu o mulțime de creioane în buzunarul de la piept, în cabinetul de proiectări al domnului Ardeleanu. Că avea o mână de aur acest mezin al familiei Mischinger, nu mai era un secret pentru nimeni. Numai vechiul său maistru, bătrânul Klesch, om de treabă în fond, clătina din cap și bombănea, după cum spuneau unii că l-ar fi auzit: O strângere de mână la

început și un picior în cur la urmă. Asta-i politica oricărui director. Și am cunoscut destui în viața mea!

Mischinger bătrânul însuși, și el om cu experiență, nu împărtășea entuziasmul fiului său: Ce să cauți tu în străinătate, băiete? Sau crezi că ăștia te trimit acolo, dac-o fi să se întâmple asta, ca să-ți pierzi vremea prin muzee ori în fața șevaletului, cum am înțeles că ai avea de gând? O să fie timp și pentru așa ceva, tată, exulta băiatul. Numai să mă văd odată scăpat din fundătura asta nenorocită.

În ce mă privește, eu l-am încurajat din toată inima pe prietenul meu să persevereze pe calea aleasă. De multe ori la sfârșit de săptămână, când mă întorceam acasă de la școală, croiam în șopronul-atelier al acestuia cele mai îndrăznețe proiecte. Dacă războiul se va termina, zicea el plin de elan, numai arta îi va reuni pe oamenii învrăjbiți de atâta vreme. Era un vizionar Rudi acesta al meu, la vârsta lui să gândească astfel!... Dar nu i-a fost dat să-și vadă confirmată profetia. De la greva aia i s-a tras până la urmă...

Muncitorii, cum îți spusese, i-au ales pe Mischinger și pe alți vreo doi să trateze în numele lor cu conducerea. Mischinger s-a lăsat greu convins să-și asume acest rol. Vedeți-vă de treabă, cică le-ar fi spus bătrânul. Ce, eu v-am îndemnat să vă apucați de lucruri negândite? Ori tineretul a început să se teamă de mirosul prafului de pușcă? De-aia țineți cu tot dinadinsul să mă vârâți pe mine în povestea voastră?

Se spune că unul mai ascuțit la limbă i-ar fi răspuns: Dacă ne-om teme noi sau nu, rămâne de văzut. Da' teama dumitale că nu ți-o mai ajunge copilul domn ne cam sare tuturor în ochi, Mischinger-baci!

Eh, nu știu cât s-au mai ciorovăit ei, fapt e că în cele din urmă bătrânul muncitor s-a înduplecat să le facă pe plac. Asta ca nu cumva să spuneți prostii pe-acolo, mă neisprăviților! au fost ultimele sale cuvinte.

Venisem într-o sâmbătă acasă de la T., ca de obicei, iar soră-mea îmi dăduse să mănânc o supă de verdețuri în care pluteau câteva bucățele de slănină friptă, specialitatea casei, o necăjeam eu în glumă, făcând aluzie la frecvența prezență pe masa noastră a acelei fierturi, era spre seară, când deodată am auzit țipete și vaiete din vecini. Sar eu de la masă, îmi fac vânt, parcă purtat de o presimțire, peste gardul de nuiele din fundul curții, și dau fuga la șopronul lui Rudi. Ajuns acolo, să-mi vină rău de groază... Tocmai tăiaseră funia cu care băiatul se spânzurase. Cu o zi înainte Skerla îl dăduse afară. La șaibă cu tine! a urlat directorul și am auzit că în fața lu' taică-său i-ar fi scos elegantul halat plin cu creioane *Faber-Castell* în buzunare, aruncându-i în schimb în brațe cea mai soioasă și ruptă salopetă. L-au umilit ca să dea în bătrân, se înțelege. O regie infernală! Aflaseră din timp că Mischinger-baci acceptase să devină purtătorul de cuvânt al necăjiților ălor. Lucru imposibil de trecut cu vederea, după atâtea hărțuieli. Așa că l-au așteptat la cotitură. Scena fusese pregătită!...

VII

Angela se afla în același loc. Ești matinal astăzi, observase ea.

El își făcuse apariția gol până la brâu, purta doar un șort roșu și un prosop peste umeri. Avea un tors frumos, cu pectoralii bine reliefați, datorită exercițiilor fizice pe care le practica din adolescență zilnic.

Intenționasem să urc la *Swimming Pool*, îi explicase ezitând Angelei. De fapt, chiar asta avusese de gând să facă, în caz că n-ar fi putut-o găsi. Se dovedise însă inspirat să o caute în locul unde o întâlnești cu o zi înainte.

Dar iată că revederea nu îi oferea prea multă bucurie. Dimpotrivă, pe măsura trecerii timpului îi provoca o crescândă indispoziție. Nu atât din pricina cuvintelor ei, cam ironice, își spusese, cât a zâmbetului subțire și a privirii piezișe cu care le însoțise. I se păruse că ar fi citit în surâsul abia schițat al femeii satisfacția că apariția lui timpurie pe *Promenaden Deck* fusese determinată de bănuita ei prezență acolo. Își consultase instinctiv ceasul cu afișaj numeric și, după câteva clipe de derută, își adusese aminte că nu era pus în concordanță cu noul fus orar. Soarele, deși se înălțase binișor la orizont, se contura încă vag în atmosfera cezoasă. Și alți pasageri, puțini la număr, își căutau poziții avantajoase de unde să contemple spectacolul dimineții. Pachebotul avansa leneș spre următorul loc de escală.

Ochii Angelei, micșorându-se treptat din pricina dificultății de a privi contre-jour, nu stăruiseră prea mult asupra lui. Ea preferase să-i închidă, după ce își potrivise iarăși capul într-o poziție comodă pe spătarul șezlongului. Ți se va face frig, îl avertizase cu voce neutră de această dată. Dacă te expui direct curenților la această oră, ți se va face frig.

El se așezase pe un șezlong alături. Neavând saltea, acesta îl înfiorase cu răceala și umezeala lui. Ai fost foarte ocupată ieri? o întrebase, ca și cum și-ar fi adus întâmplător aminte că Angela îi vorbise de o posibilă revedere în ziua precedentă.

Ca de obicei, venise răspunsul, fără ca tânăra femeie să-și modifice poziția. Atâta doar că în munca mea pot surveni uneori neașteptate modificări de program. Bănuiesc că nu m-ai căutat. Zâmbetul subțire îi reapăruse acesteia în colțurile buzelor.

El se grăbise să nege, temându-se să nu lase impresia că aștepta informații despre modul în care i-ar fi putut da de urmă. Apoi recunoscuse totuși că ar fi dorit s-o întâlnească, mai cu seamă pentru a-i restitui binoclul pe care, grăbindu-se, ea îl lăsase cu o zi înainte în mâna lui. Adevărul era că și el uitase cu desăvârșire de obiectul acela, rămas *bouche bée* la vederea femeii sumar îmbrăcate îndepărtându-se, înaltă, suplă, cu o grațioasă unduire a șoldurilor.

Nu știu cum s-a făcut de, probabil surprinzându-mă plecarea ta precipitată, am uitat să-ți restitui binoclul, iar astăzi, neștiind că ne vom revedea, l-am lăsat în cabină, mă gândeam că e mai prudent, parcă îți spusese că...

Vorbise căutându-și prea mult cuvintele, încât ea intervenise completându-i fraza: Că aveai de gând să urci la piscină, am înțeles. Nu mai ai nevoie de alte justificări.

Un stol de pescăruși se precipita cu țipete nerăbdătoare în partea hublourilor cambuzei. Probabil pe acolo li se aruncau păsărilor resturi de la pregătirea hranei. Dinspre proră urcau până la ei comenzi rostite prin portavoce. O tânără blondă, în uniformă, trecând prin apropiere, atrăsese privirile stăruitoare și țistuitul admirativ al unui imberb pletos, cu căști la urechi, clătînându-și întruna capul în ritmul muzicii pe care o asculta.

Tonul ultimelor cuvinte ale Angelei îl indispusese pe Valentin și mai mult. Mai ales că, rostindu-le, ea îi tăiase vorba. Parcă i se adresase acea Angelă care îl întrebuse sec, cu un an în urmă, la O.M.: Unde să te las? Îl încurajase să se fandosească, să facă pe junele cuceritor, rol care nu i se potrivea, să mizeze pe succesul facil, iar în final: Unde să te las? Atât i se îngăduise, să-și aleagă singur locul debarcării. Într-o postură mai ridicolă nu-și amintea să fi fost pus vreodată. Putea foarte ușor să presupună că Angela urmărea să-l umilească din nou. Acum, că era în mediul ei, simțindu-se cu siguranță și mai stăpână pe situație.

Atunci el plecase fără să se uite în urmă. Și curând uitase de cele petrecute la O.M. Sau, mai degrabă, și le alungase din minte. Se grăbise să o facă, fiindcă Olimpia avea ciudatul dar de a-i ghici gândurile... Ce femeie și Olimpia asta! Să nu te întinzi la cașcaval, îl avertizase. Abia acum părea să înțeleagă cuvintele ei. Altfel au să te scoată bucăți din mare, adăugase. Cu asta chiar că nu pricepea ce voise să spună. Era o amenințare, fără doar și poate, dar nu înțelegea de unde putea veni.

Se pare că te deranjez, bătuse în retragere Valentin. Mă gândeam, căutându-te, că am putea schimba o vorbă ca între foști colegi. Dacă tot ne aflăm amândoi în aceeași găleată!... Ultimul cuvânt îi rămăsese în minte dintr-o convorbire anterioară cu cineva, nu-și mai putea aduce aminte cu cine.

Așadar, *ca între foști colegi*, ținuse să precizeze. Întâmplarea îi adusese din nou împreună. Foarte bine! Dar nu voia să-și închipuie că e atât de naiv încât să cadă iarăși în greșeala făcută cu un an în urmă la O.M.

Iar binoclul acela, adăugase, aș putea foarte bine să ți-l las la *Bordreisebüro*... Vecinul meu de cabină mi-a sugerat să procedez așa.

A! Cel cu reclamația..., își adusese aminte Angela.

La ce oră ajungem, dacă nu vă supărați? o întrebuse cineva într-o engleză aproximativă. Se vedea că prezența Angelei pe *Promenaden Deck* nu trecuse neobservată.

Ascultase răspunsul ei prompt, rostit cu maximă politețe.

Văd că ești mereu pe fază, constatase el admirativ. De fapt, fosta lui colegă îl impresiona mai ales prin engleza ei impecabilă. Pe care naiba știa de unde o învățase. Căci, dintre limbile moderne, în școală nu studiaseră decât rusa și franceza.

Suntem obligați să fim, venise răspunsul ei. Câtă vreme ne aflăm în aceeași găleată, cum spui!... Vasăzică, așa numești tu cel mai bine cotat vas de croazieră din această clasă?... Cât privește binoclul acela, nu-ți fă probleme. De fapt, poți să-l și păstrezi. Consideră oferta mea un simplu gest colegial.

Își însoțise ultimele cuvinte cu un zâmbet ceva mai binevoitor.

Parcă de această dată ar vrea să mă păstreze lângă dânsa, se simțise tentat să deducă din vorbele, dar mai ales din expresia feței sale, Valentin.

Nu știu dacă trebuie să accept, se menținuse el încă pe poziții defensive. Iar în sine sa adăugase: Nimic nu e mai înșelător decât un asemenea zâmbet. Numai aceea care îl schițează știe ce se ascunde îndărătul lui. Mă tem de femei chiar și atunci când fac daruri, parafrazase el celebrul dicton din *Eneida*, izbutind să-i smulgă interlocutoarei sale un mic hohot de râs. Avea o dantură impecabilă, observase, cum de nu băgase de seamă măcar atât câtă vreme fuseseră colegi de clasă? Păi dacă pe atunci n-avea ochi decât pentru Adina!... își dăduse singur răspunsul.

Ți-am spus să nu-ți faci probleme, repetase ea după ce râsul i se mai potolise. De altfel binoclul l-am primit și eu cadou. Nu-i decât un obiect de duzină. Nu e cazul să manifesti atâta reținere.

Dar el știa că lucrurile stau altminteri. Cu o seară înainte, arătând obiectul doctorului, acesta țistuese admirativ: E o sculă de valoare, îi spusese, utilă mai ales aceluia care nu vor să atragă atenția folosind-o. Vrei cumva s-o vinzi? O dovadă că doctorul cunoștea obiceiul românilor timpurilor aceluia, care se străduiau pe unde își purtau pașii să vândă tot felul de mărunțișuri pentru a face rost de valută.

Probabil e cadoul unui bărbat, încercase el s-o tachineze, încurajat de succesul pe care-l avusese cu replica anterioară.

Da, recunoscuse ea, redevenind serioasă. Și ce e cu asta?

Valentin scontase pe o respingere cu proteste a presupunerii sale. Mai ales întrebarea *Și ce e cu asta?* îi tăia tot elanul. Da, se pare că voise ea să spună, e din partea unui bărbat, care poate fi soțul, prietenul, șeful meu, de ce nu? Și ce e cu asta? Ce te privește pe tine?

Însă femeia putea să zică și altceva: Da, e din partea unui bărbat, uite, nu-ți ascund. Și ce e cu asta? Ce contează? Suntem împreună aici, pe o nouă linie de plecare, ce a fost, a fost, la naiba cu trecutul nostru, al amândurora!...

Soarele se înălțase binișor deasupra pâclei orizontului, începuse să încâlzească, Valentin simțea cum în trup i se strecoară moleșeala. Dormise puțin și prost. Pe doctor îl lăsase să-și continue somnul, iar el ieșise în speranța că o va revedea pe Angela. ca să poarte până la urmă cu ea o discuție obositoare, plină de aluzii și subînțelesuri. Nu de așa ceva avea nevoie în momentul acela, când nu-și simțea capul încă părăsit cu totul de aburii băuturii din seara trecută.

O mică pasăre albă, cu vârful aripilor negre, se lăsase pe o stinghie a navei la numai câțiva pași de dâșii. Îi studiase o vreme suspicioasă, cu ochi imobili, apoi se apucase să-și aranjeze cu mișcări vioaie penele.

Navigatorii de odinioară se bucurau de păsări, rostise el, pentru a umple tăcerea ce se lăsase între dâșii. Le vesteau apropierea de un liman.

Limanul e mai aproape decât bănuiești, intervenise ea, pe un ton ușor patetic, articulând răspicat fiecare cuvânt.

Tocmai când el începuse să-și frământa iarăși mintea pentru a decoda adevăratul sens al acestor cuvinte, mai ales intonația rostirii lor îl îndemna să le răstălmăcească, Angela, parcă revenindu-și dintr-un moment de reverie, ținuse să precizeze: La două – trei mile distanță, dincolo de pâcla aceea. Vasul așteaptă permisiunea de a intra în următorul port. O va primi curând. Dar tot ai mai avea răgazul să ascuți povestea binoclului acestuia.

...Rămăsesem în urma grupului și mă plimbam stingher printre chiparoși, oleandri și palmieri. Împrejurul meu, o vegetație densă, mustind de sevă, întinzând lascivă ramuri și frunze către lumină, părea să officieze ritualul de adorație a unei zeități păgâne. Un adolescent nud, turnat în bronz, se hlizea vărsând apă dintr-un chiup ținut pe umăr într-un havuz cu pești roșii. Pe piept avea dâre de cocleală verzuie. La capătul aleii mărginită de chiparoși se zărea silueta unei clădiri înșorite, spre care te chemau să urci șiruri de trepte largi, flancate de alte statui. Cea mai apropiată înfățișa scena răpirii Persephonei, fecioara se zbătea cu grație în brațele unui Pluto vânos, jubilând la gândul împerecherii. Văzută de la capătul treptelor, clădirea se avânta spre înălțimi, smulgându-se cu semeție dintre terasele înțesate de iederă, înfigând parcă în azurul cerului o campanilă acoperită cu olane roșii.

Amalgam specific limitei dintre civilizații, îmi spuneam, încercând să definesc particularitatea locurilor. Izolarea de grup fusese voită. Simțeam dorința de solitudine, tentația de a trăi netulburat satisfacția descoperirii acelei lumi noi. N-aveam nevoie să urmez pasul întotdeauna cam grăbit al ghidului, să mă întorc ca un mecanism telecomandat către

ceea ce, cu un gest cam teatral, el îmi impunea să contemplan. O vreme fusesem oaia neagră a grupului, mereu așteptat, muștră din priviri, îndemnat la drum mai cu blândețe, mai cu ironie, apoi începusem să fiu uitat, lăsat de capul meu, dacă așa voiam, prea pusesem răbdarea tuturor la încercare.

Rămăsesem așadar iarăși în urmă, în dreptul havuzului cu pești roșii. Adolescentul îmi arunca un zâmbet viclean, crea impresia că, într-un fel sau altul, fusese și el implicat în raptul pus la cale de Pluto, dar, întorcându-se la ale lui, se prefăcea că nici usturoi n-a mâncat, nici gura nu-i miroase. Zâmbea poate ticluind în minte vreo minciună ca s-o deruteze pe Demetra, care urma să se ivească încercând să dea disperată de urma fiicei sale. Sau, cine știe, poate făcuse deja asta și acum aștepta cu satisfacție răsplata generoasă a celui mai bogat dintre zei.

Mă hotărâsem cu greu să părăsesc acel loc în stare să-mi stimuleze atât de mult imaginația, luând-o la întâmplare pe una dintre aleile imensei grădini. Pe măsură ce înaintam, aveam senzația că mi se întâmplă ceva neobișnuit: oamenii cu care ici-colo îmi încrucisam pașii începuseră să manifeste brusc și dintr-un motiv inexplicabil interes față de mine. Îmi erau adresate zâmbete amabile, eram condus, îndrumat, ocrotit. Mi se făceau semne de simpatie, de înțelegere, de complicitate. Un copil îmi oferise pachetul său de biscuiți, iar un tânăr îmi adusese la urechi căștile unui casetofon în care se auzea melodia săltăreață a unui **buzuki**. Asta da muzică, părea să-mi spună, legănându-și cu grație mâna în ritmul ei.

În cele din urmă, toropit de soare, obosit, mă așezasem să mă odihnesc pe iarbă la umbra firavă a unui tulpier. Gestul meu stârnise nedumerire. Ba chiar îngrijorare. Pe loc se adunaseră câțiva laolaltă ca să aprecieze situația. Păreau să dezbată asupra motivului care mă determinase să mă așez acolo, când proxima bancă se putea zări la doar câțiva zeci de pași depărtare. Unul dintre cei adunați în vecinătatea mea vădea, prin perorația pe un ton înalt și prin gesturile largi, că descoperise cauza modului meu de a proceda. Dacă nu putusem să ajung până la bancă, logic nu exista decât o singură explicație: mi-era peste măsură de rău! Poate chiar fusesem rănit!... Explicația lui stârnise numaidecât o explozie de voci, gesturi și priviri compătimitoare. Cea dintâi care se hotărâse să treacă la acțiune fusese o băbuță cu fața adânc ridată, ea se apropiase de mine scotocind în poșeta ei veche împodobită cu mărgele negre, în care dibuise curând, între batiste și mătânii, o pastilă îngălbenită, învăluită în celofan. Mi-o întinsese, îmbiindu-mă cu gesturi sugestive s-o înghit. Bătrânica avea calități reale de mim. Cum nu mă grăbeam să dau curs îndemnurilor ei, un tip rotofei, repede edificat asupra motivului ezitării mele, scosese un cornet de hârtie din buzunar, îl umpluse cu apă la o cișmea din apropiere și mi-l întinsese, înclinându-și cu deferență capul.

În grupul compact deliberările continuau. O pereche tânără, venită de la vreo nuntă, el mai păstra un buchețel de flori artificiale albe la reverul hainei, se oferise să mă ducă cu mașina la spital. Înțelesesem asta din imitarea mânuirii volanului și din indicarea unei mici cruci roșii pe un calendar de buzunar. Între timp, rotofeiul îmi lipise o batistă umedă de frunte. Batista mirosea a tabac. Cineva se repezise cu o fisă în mână spre cabina telefonică. Dădusem să mă ridic, dar mai multe mâini ferme mă aduseseră la orizontală. Printr-o pădure de picioare zărisem doi indivizi apropiindu-se cu o brancardă. Profitând de concentrarea atenției celorlalți în direcția lor, toți făcându-le semne să sosească mai curând, mă strecurasem pe brânci afară, ca dintr-o grămadă organizată, luând-o numaidecât la sănătoasa spre ieșirea din parc, pe care o nimerisem orientându-mă după niște repere dinainte alese. Mulțimea de binevoitori se repezise să-mi calce pe urme, strigând și gesticulând. De undeva se făcea auzit sunetul unei mașini de intervenție. Spre norocul meu, tocmai trecea prin fața parcului un tramvai hârbuit, în care mă urcasem cu ușurință din

mers, grație abilității dobândite în copilărie, pe când mă dădeam la vale cu vagonetele de transportat var rezidual pe linia cu ecartament îngust a fabricii de sodă din O.M.

(Abia atunci îmi amintisem că, văzându-mă îmbrăcat cu el în dimineața aceea, cineva mă sfătuisese să nu cobor la țărm purtând tricoul cumpărat în ajun, cel cu conturul insulei zeiței frumuseții, având trei litere, ΣTY, trasate cu roșu pe fond alb în interiorul ei. Firește că ignorasem, răsând în sinea mea, acest sfat. Și ce mi se poate întâmpla? îl întrebasesem cam peste umăr. Depinde cu cine te întâlnești, venise răspunsul celuilalt.)

...Mă trezisesem apoi singur pe malul mării. Singur e un fel de a spune, căci împrejurul meu forfoteau oameni, care însă nu mă băgau în seamă – în tramvai îmi întorsesem prevăzător tricoul pe dos – . Începeam să înțeleg nostalgia celebrităților după anonimat, după condiția omului de rând, ignorat cu desăvârșire de semenii.

Plaja mi se părea neospitalieră, fără nisip, un prundiș grosier se întindea până în talazuri, silind oamenii să se deplaseze cu mișcări caraghioase, aplecați de spate, făcând gesturi convulsive cu mâinile la fiecare înțepătură mai dureroasă în talpă. La soare se stătea pe niște priciuri cu picioarele scunde, așa cum mai văzusem în niște reviste ilustrate vechi, dinainte de război. Pe tăblia unora dintre priciuri se mai păstra, deloc îmbietoare, cu chenar alb, urma umedă a trupului celor care le ocupaseră cu puțin înainte. Apa mării, pentru mine neobișnuit de caldă, foșnea aducând la mal rumeguș și bucățele de lemn carbonizat.

Mă aruncasem în valuri. Ca de obicei, senzație de reconfortare. Lume pestriță și gălăgioasă în jur, venită din toate colțurile continentului, copii blonzi cu ochii roșii de prea mult stat cu capul sub apă, mame corpolente purtând căști din cauciuc cu modele în relief, tați dispuși să facă giumbușlucuri alături de odraslele lor. Un ins purtând echipament de scufundător stârnea curiozitate în preajmă. Undeva către larg, îngăduită doar înotătorilor mai buni, distracție în toi. Niște indivizi se întreceau în a-și menține echilibrul pe o muchie de dig, ascunsă vederii sub apa crescândă, încercând temerari să reziste pe poziție în calea șirurilor neconținute de valuri ce se apropiau de țărm. Năvălind în răstimpuri, ele luau cu sine, purtându-i spre mal, pe cei mai mulți dintre competitori. Zadarnica lor zbatere, în dorința de a nu fi măturați de valuri, era însoțită de râsetele răgușite ale celor ce izbuteau să rămână pe locurile lor. Mă cățarasem și eu pe muchia colțuroasă, mâncată de ape, a aceluia dig, puțin mai într-o parte, cu modestia ultimului venit. Primul val mă aruncase ca pe o coajă de nucă în apa fierbând în spume dindărătul meu. Cu câteva mișcări energice ale brațelor revenisem pe muchia digului hotărât să rezist. Un alt val, aceeași poveste. Măi, să fie!... îmi spusese inversunat. Degeaba, un nou talaz, o altă tumbă în lichidul efervescent. Îmi pătrunsese pe nas, pe trahee, pe esofag, pe oriunde putea să strecoare în mine. Tușeam măgărește, spre hazul unui tip bărbos, care îmi arăta degetul mare al unei mâini, ridicat ca un falus în erecție. Îndesat, cu un tors de halterofil năpădit de păr, tipul părea întruchiparea lui Neptun însuși într-un moment de dispoziție ludică.

Apoi, într-o clipă de respiro, când marea părea să-și ia un nou avânt împotriva pigmeilor ce se încăpățâneau să-i țină piept, descoperisem un belciug de metal încastrat în muchia zidului subacvatic. Tot pipăind sub apă pentru a găsi un mai bun punct de sprijin. Îmi fixasem laba unui picior în belciug și așteptasem cu inima strânsă. Venea un val cu creasta albă, rostogolindu-se. Izbitura fusese violentă. Însoțită, firește, de o ascuțită durere în piciorul imobilizat. Rămăsesem însă acolo sus. Ura! Un strigăt de triumf mi se ridicase din gâtlee în locul tusei de până atunci. Ceilalți se prăbușiseră, încercau să revină suflând greoi și scuișând. Un alt val se anunța. Ura! Bărbosul mă privea cu stupoare. Se simțea pus în crescândă dificultate. Era evident că valurile creșteau. Unii începeau să renunțe. Le-am făcut semne, încrucișându-mi deasupra capului de mai multe ori brațele. Unde plecați? le strigasem. Dați bir cu fugiții? Deși știam că nu mă pot înțelege. De altfel, vocea îmi fusese

curând acoperită de vuietul unui alt talaz. Trecuse, mugindu-mi în urechi ca o cireadă întărită de vite. Pe creasta valului ce se îndepărta câțiva dintre rivalii mei se agitau în încercarea de a se reîntoarce. Bărbosul, și el la apă acum, pufnea ca o locomotivă. Veniți, îi încurajasem. Așa! Nu vă lăsați!...

Urmaseră alte câteva momente de acalmie. Parcă marea, furioasă din pricina încăpățânării noastre, s-ar fi recules pentru un atac decisiv. Bărbosul se afla din nou pe baricadă. Pe muchia digului, apa ne scăzuse până sub genunchi, ca absorbită de o pompă misterioasă. Îmi aruncasem privirea spre larg. Un perete cenușiu astupa orizontul. Venea ca un tăvălug. Urmase curând impactul. Îmi simțisem trupul adus la orizontală, presat din toate părțile și subțiat ca o suveică. Durerea piciorului imobilizat amenința să devină insuportabilă. Neptunul meu se agita undeva către țarm. Atunci, în timp ce mulțimea de pe mal începea să se adune în grupuri, care mai de care arătându-mă cu mâinile întinse, profitând de altă acalmie, într-o pornire de entuziasm și sfidare, începusem să recit cât mă ținea gura, fragmentul meu preferat din Cicero: **Quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? Quamdiu etiam furor iste tuus nos eludet? Quem ad finem sese effrenata iactabit audacia?...**

Curând după ce citise întâmplător aceste pagini, uitate de Valentin, cu tot cu mapa care le conținea, pe măsuta rabatabilă a cabinei, doctorul Werner se oferise a doua oară să-i înlesnească acestuia stabilirea în Germania.

VIII

Călătoream cu mașina spre litoral, începuse Angela să relateze, nu cu multă vreme înainte de evenimentele din '89, era prin luna mai, în ajunul deschiderii oficiale a sezonului. M-au trimis șefii mei de la *ONT* să rezolv câteva probleme la fața locului și să văd cu propriii mei ochi cum stăteau lucrurile pe acolo, fiindcă ăia, știam din experiență, se mișcau cam greu și primele grupuri ce urmai să sosească prin *TUI*, firma cu care aveam contracte, trebuiau primite ca lumea. Era o concurență acerbă între diferitele agenții pentru atragerea turiștilor. Atunci ca și acum, de altfel. De aceea, toți angajații *ONT*-ului, indiferent de rang, eram puși pe jar la fiecare început de sezon.

Plecasem într-o după-amiază de duminică, intensitatea circulației scăzuse, în extrasezon merge încă să circuli cu mașina pe acest traseu, și m-am oprit la Hârșova să alimentez, benzinăriile din București, cu penuria de carburant de atunci, erau toate aglomerate. Fusesse o zi frumoasă, mulți se întorceau de pe unde fuseseră în week-end și, firește, voiau să-și facă plinul pentru a doua zi. Așa că am trecut în grabă pe lângă șirurile de mașini ce se formaseră în dreptul pompelor din capitală și iată-mă ajunsă curând la Hârșova, aproape singură în stație. Aveam înainte numai o mașină, un *Porsche 928* splendid, model dintre cele mai scumpe, cu număr de Elveția, al cărui proprietar parlamenta cu o fătucă în uniforma albastră a angajaților de la *PECO*. Bărbatul era prezentabil, să tot fi avut 50 – 55 de ani, cu corp athletic, în pofida vârstei, și un păr grizonat tuns scurt.

Discuția celor doi se prelungea, îmi spuneam că fata cu siguranță nu avea să-i dea restul, îi cunoșteam bine pe elvețieni, ăștia, din principiu, nu se mișcă din loc până nu li se pune ultimul bănuț la care au dreptul în palmă. Numai că lucrurile trenau mai mult decât s-ar fi convenit, bărbatul începea să-și piardă răbdarea, scosese un teanc de bancnote din buzunar și începuse să-l fluture înaintea fetei, care dădea neputincioasă din umeri. Mă hotărâsem în cele din urmă să văd despre ce era vorba, mai ales că vreo doi conaționali, ajunși curând după mine, își vârâseră degetele în claxoanele *Daciilor* și, mârlandi cum suntem noi, făceau o hărmălaie de te scoteau din sărite. Era limpede că individul nu se putea face înțeleș, prin urmare mi-am spus că e de datoria mea să-i ofer o mână de ajutor. Am ieșit din mașină, ia vezi ce se întâmplă acolo duduie, începuseră să vocifereze cei din urmă, ne ține ăsta aici de ne prinde noaptea pe drum, avem copii cu noi, ce naiba! Apoi alte claxoane s-au făcut auzite și alte voci iritate, cerând rezolvarea diferendului de la pompă, da' ce crede străinii ăștia, că-și bat joc de noi chiar aici, în țărișoara noastră, da' steie nevoilor pe dosu' lor acasă, dacă nu știe să se descurce!

Angela evitase cu eleganță, după o scurtă ezitare, pronunțarea cuvântului vulgar. Domnule, adăugase, am oroare de două categorii de oameni, cu care în meseria mea m-am întâlnit mai des, de aceia care claxonează aiurea, că, vezi Doamne!, ei sunt cine sunt, stăpâni în țara lor, și de aceia care, în străinătate aflându-se, încearcă să păcălească automatele cu monede fără nicio valoare acolo.

Am coborât, așadar, ce vrea individul? o întreb pe fătucă mai să-și iasă și ea din răbdări. Păi benzină, tovarășa, ce altceva să vrea de aici? Și de ce nu-i dai? Fata, sâstisită, ridică și ea vocea. Pe ce să-i dau? Că n-are decât franci din ăia de-ai lor și pe ăia eu nu pot... N-am voie, înțelegeți?... Spune că astăzi a intrat în țară și, cum e duminică, n-a găsit niciun birou de schimb deschis până aici. Da' pe mine asta ce mă privește?...

Calm, domnișoară, calm, încerc eu s-o îmblânzesc, dă-i totuși pe ce are, cât să ajungă la Constanța, că până la urmă te descurci tu. Nu putem să-i tratăm chiar așa!...

Vezi-ți de treabă dumneata, se înfricoșează fătucă, da' ce, vrei s-o încurc? Să mă toarne careva că mă ocup cu valută? Cunosoc eu niște cazuri care au dat de bucluc!

Spre mirarea mea, elvețianul o rupea cât de cât pe românește: *Ich verstehe nicht* de ce nu dă ea la mine *Benzin*, îmi spune, că și la Nepal când fost, putut lua cu banii mei *Benzin*!... Scuză la mine, *gnädige Frau*, că eu de 44 de ani nu mai fost în România.

Am încercat să prelungesc munca de convingere cu tână vânzătoare, o copilă abia ieșită de pe băncile școlii, n-ai și tu un șef pe-aici? am întrebat-o în cele din urmă, ba am, zice, da-i dus cu treabă că tocmai azi și-o botezat frate-său un copil. Da' vine el, dacă-l mai așteptați, mi-a explicat sămana, mereu temătoare să nu greșescă ceva.

Între timp, elvețianul își trăsesese 928-ul la o parte, sătul să mai asculte apostrofările celor din spate, și-mi făcuse semn să-l depășesc.

Uite, îi zic fetei în timp ce mă alimenta pe mine, ai aici bonuri pentru douăzeci de litri, câți îmi pui mie, și pentru încă zece, câți o să-i pui dumnealui. Dar aștepți până se cară toți ăștia de-aici și, când vezi că e liniște, îl lămurești tu pe elvețian cum stă treaba...

Apoi mi-am văzut de drum. După mai multe minute de mers aproape că dădusem uitării povestea de la Hârșova, drumul era liber și *Dacia* mea berlină, de puțină vreme cumpărată, se grăbea harnică spre destinație. Priveam destinsă peisajul, mai erau pe alocuri pomi înfloriți, îmi odihneam privirea pe verdele crud al colinelor dobrogene, când deodată mă ajunge din urmă, venind ca un bolid cu *Porsche*-ul său elvețianul din stația de benzină. Merge în spatele meu, aprinde de repetate ori farurile, eu îi semnalizez că e liber să mă depășească, credeam că asta voia. El nu pare să înțeleagă, se ține scari de mine, rulăm periculos, ca la curse, bară la bară, cu peste 80 de kilometri pe oră. Eu, șoferiță fără prea multă experiență, dacă trebuia să pun o frână?, îmi ziceam, îți dai seama că devenisem un ghem de nervi!... Îi indic și cu mâna pe fereastra portierei să mi-o ia înainte, el tot nu pricepe, mai mult, se hazardează să-mi ruleze paralel și își agită mereu în sus și în jos antebrațul drept, încercând să-mi dea de înțeles că e imperios necesar să opresc. Dau din umeri, el insistă, comite tot soiul de imprudențe, eu aproape mă retrag pe acostament ca să-i fac loc, cei care vin din sens contrar schimbă alarmați fazele farurilor, apasă cu exasperare pe claxoane, ne fac semn cu mâna în dreptul frunții că nu suntem întregi la minte, ce, ne credeam la Le Mans?... Încerc să îmi păstrez cumpătul, să rămân fermă pe poziție, de unde să știu cu cine am de-a face? și, ca un făcut, nici-un echipaj al miliției în preajmă. El parcă ține să-și facă *Porsche*-ul zob, observ totuși că îl stăpânește cu destulă îndemânare, făcând repetate eschive, ca un pilot rutinat. În cele din urmă îmi calc pe inimă și, nădușită din cap până în tălpi, mă refugiez într-o parcare unde observasem că erau oprite și alte mașini.

Nu cobor de la volan, întredeschid doar fereastra portierei. Tipul se apropie, se prezintă politicos, eu îl studiez mai atent, cum îți spuneam, avea un corp impecabil păstrat la anii lui, îi dădeam vreo cincizeci și ceva, cam rar să se țină atât de bine la vârsta aceasta bărbații de pe la noi. Se apleacă spre mine, îi observ un mic blazon pe buzunarul cămășii, zice că vrea să-mi restituie contravaloarea benzinei, să-i cer oricât, nu contează. Aducă cu un zâmbet galant că îi cunoaște el pe români, sunt săritori, că, indiferent de ce se mai spune despre ei, au un suflet mare, și o ține tot așa cu bla – bla-ul ăsta! Nu uită să precizeze că și-a petrecut copilăria într-un oraș din Banat, de unde a plecat cu mai bine de 44 de ani în urmă. De atunci n-a mai vorbit românește, îmi explică, de aceea își găsește cam greu cuvintele...

Răspund că nu pot să accept, cu atât mai mult cu cât insista să-mi strecoare pe fereastra întredeschisă o bancnotă a cărei valoare întrecea înzecit costul benzinei plătite de mine. Îi explic și faptul că nu achitasem benzina cu bani peșin, ci cu bonuri primite de la firmă, așa că pe mine personal n-avea pentru ce mă despăgubi. Omul nici nu vrea să audă, se precipită, își găsește tot mai greu cuvintele, eu îl încurajez să vorbească în germană, el se întrece în aprecieri la adresa mea și își exprimă dorința de a ne cunoaște mai îndeaproape.

Asta e prea de tot, îmi spun, o fi având tipul șarmul său, s-o fi bucurat în viața lui de succes facil la femei, dar încercarea de am agăța astfel, la margine de drum, friza obrăznicia.

Fac pe supărata și vreau să demarez, el strigă *nein! nein!* și mi se pune înainte cu amândouă mâinile sprijinite pe capota motorului: *Nur ein Moment, bitte, gnädige Frau!*

Scena trezește interesul celorlalți din parcare. Văd că se comentează. Se apropie de mine un șofer de pe o autoutilitară, o huidumă de om, ștergându-și tacticos de ulei cu un ghemotoc de bumbac mâinile. Ce vrea ăsta, conia? Să-l săltăm nițel de acolo?

Inspir adânc. Autoutilitaristul e oltean după vorbă și cam arțăgos după mimică. Crede că ăștia își poate permite ce vrea ei? zice. Vine cu mașinile lor să ne pună pe spate și să ne agațe fetele? Ei, uite că nu ne pune pe spate!... Omul vorbește cu ranchiună, probabil că a trăit cândva o experiență neplăcută cu proprietarul vreunui astfel de vehicul cum e *Porsche*-ul aplativat ca o farfurie zburătoare al elvețianului meu. Mi-e teamă de alt necaz. Nu, nu, îl rog pe zdrăhon, lasă că rezolv eu.

Elvețianul, cu urechile ciulite, înțelege că sunt pe cale să accept un compromis. Dar renunță să îmi mai strecoare bani. Se duce spre mașina lui, se întinde prin fereastra portierei și înșfăcă în grabă, presupun, primul obiect pe care pune ochii și mi-l oferă: un binoclu în miniatură. Autoutilitaristul mă privește pieziș. A, pare să spună, din astea-mi ești?... Descind de la volan. Nu știu de ce, țineam la opinia olteanului despre mine, trebuia să-i explic pricina comportamentului ciudat al străinului. O fac vorbind alert, în câteva cuvinte. Elvețianul înțelege ce spun, zâmbește larg și îmi întărește înclinând din cap spusele.

Lucrurile se limpezesc, olteanul se amuză, întinde cu bunăvoință o mână elvețianului. Acesta i-o strânge și are tactul să nu-și ștergă imediat palma, rămasă probabil cu urme de ulei.

În clipa aceea îmi amintisem unde l-am mai văzut, mi se părea mie că-l știu de undeva încă de la începutul călătoriei, lucru pe care n-am ezitat să i-l spun: *Herr Doktor*, tare mi se pare mie că eu v-am mai văzut cândva și vă spun și unde: în Dresda, la *Zwinger*.

Auzindu-mi cuvintele, el se întorsese, scărpinându-se în părul cărunt de la tâmple, evident stânjenit, și mi-a răspuns că el cunoaște bine Dresda, că are chiar o mătușă care locuiește acolo într-un bloc dintr-o piață în mijlocul căreia se află o statuie ecvestră aurită. Da, da, pare ciudat, a continuat el, la noi se auresc statuile, nu toate, unele, dar nu numai la noi, ci și în alte părți din *Westeuropa*; chiar și la Paris se auresc statui. Am văzut cu ochii mei!

Iar la statuia aurită din piața aceea a Dresdei se putea ajunge, dacă nu știam încă, adăugase, trecând din partea stângă a Elbei, unde se afla *Zwinger*-ul, în cea dreaptă, peste un pod nou, de fapt, unul refăcut, că pe cel vechi îl bombardaseră anglo-americanii în '45. De altfel, și blocul, ba chiar întreg cartierul în care locuia mătușă-sa după tată, și ea cândva deportată în Rusia, astfel că a primit despăgubiri importante de la statul german, dar nu pe vremea fostei *DDR*, unde s-a stabilit după eliberarea din lagăr, ci acum, după *Vereinigung*, e nou. Așadar, el cunoștea bine Dresda, a fost nu o dată acolo, a vizitat și *Zwinger*-ul, firește, mi-a mai spus, dar nu-și amintea să mă fi întâlnit vreodată. Când ziceam că s-a întâmplat asta?

S-a întâmplat, îi spusese, curând după căderea Zidului Berlinului. Pe vremea aceea, prietena mea, Olimpia, era mereu trimisă în fosta RDG, cam la două – trei luni o dată avea treabă acolo. Un an și ceva s-a tot dus așa, iar în una din ultimele ei călătorii a spus ce-ar fi să vii și tu de data asta cu mine, că am cam isprăvit ce aveam de făcut, mi-a permis șefu' să te

iau, așa că într-o bună zi am ajuns împreună cu ea la Dresda. Unde am stat vreo săptămână și ceva. Dar ea, deși spusese că și-a cam terminat ce avea de făcut, mă lăsa mai mult singur, așa că eu îmi petreceam aproape tot timpul la *Zwinger*. Mai ales la *Gemäldegalerie*. Mai încercam eu s-o înduplec și pe Olimpia să mă însoțească, măcar o dată, dar ea mi-a zis că nu se simte bine în sălile alea cu atâția sfinți pictați în jur! Glumea, firește. De obicei, venea dimineața împreună cu mine, locuiam la hotelul *Lilienstein* pe *Prager Strasse*, mă aducea până în fața intrării principale a ansamblului, e acolo un pod ce traversează o apă, de fapt, un fel de iaz, care lasă impresia că ar înconjura *Zwinger*-ul, n-am avut curiozitatea să văd dacă îl înconjura cu adevărat. Acolo se întâlnea ea cu vreo doi colegi, pe mine mă lăsa să intru în muzeu, iar ea o lua cu colegii aceia ai ei în jos pe *Schweriner Strasse*, un bulevard care spre capătul său era traversat de o cale ferată. Dar unde intrau, n-am putut niciodată să văd. Și i-am cunoscut și pe colegii cu care se întâlnea zi de zi, mai ales pe unul ce obișnuia să vină mai devreme. Primul sosea la locul de întâlnire aproape întotdeauna un rus pe nume Beliov, așa s-a prezentat, dar știți dumneavoastră cum e cu numele astea, venea mai devreme fiindcă avea obiceiul să hrănească cu bucăți de pâine răzuștele de pe iazul din fața *Zwinger*-ului.

Asta n-am mai pomenit, țin minte că îi spusese eu odată, căci Beliov vorbea germana ca un neamț get-beget, de parcă o viață întreagă ar fi trăit acolo, n-am mai pomenit ca în centrul unui oraș ca Dresda, ba chiar în fața unuia din cele mai vestite muzee ale Europei, să crească lumea rațe. Iar Beliov a râs și mi-a spus că, de fapt, alea sunt rațe sălbatice. Iar eu, căpos din fire, i-am replicat că nu pot fi rațe sălbatice, fiindcă, mă gândeam, semănau leit cu rațele tușii Lenca de pe strada Jabărului din L. Beliov o ținea pe a lui, că sunt rațe sălbatice, eu pe a mea, că nu sunt, până am ajuns să punem pariu, nu mai știu care dintre noi a fost cu ideea, prea ne ambalase în polemica noastră. El voia pe o sută de mărci, eu numai pe zece, că n-aveam mai mult în buzunar. Fie și pe zece, s-a învoit rusul, iar până la urmă am pierdut, fiindcă un tip fără o mână, invalid de război, ce vindea ilustrate la intrarea în *Zwinger*, pe care l-am ales arbitru, a confirmat că rațele erau într-adevăr sălbatice.

Îmi pierdusem banii de intrare la muzeu, căci Beliov mi-i luase fără nicio jenă, în timp ce Olimpia, care nu se amestecase deloc în disputa noastră, se prăpădea de râs, asta să-ți fie învățătură de minte, m-a avertizat cu degetul, să nu te mai iei după aparențe. Și mi-a dat ea cele zece mărci ca să am cu ce intra în ziua aceea în muzeu. De fapt, intrarea costa doar cinci...

Bine, bine, mă întrerupsese doctorul Werner, acuma, că m-ai făcut curios, unde ziceai că ne-am întâlnit?

Păi chiar în *Zwinger*, îi spusese, poate chiar atunci, în ziua când luasem rațele sălbatice drept rațe domestice. Fusese o zi cam mohorâtă, bătea vântul dinspre Elba, încât jeturile înalte ale fântânii arteziene din curtea interioară a ansamblului erau împrăștiate mult dincolo de limitele havuzului în care trebuiau să cadă. Ba chiar erau abătute de rafalele capricioase asupra turiștilor care, neprevăzători, căscău gura la arhitectura clădirii. Să fi auzit atunci țipete la câteva fete tembele care se treziseră pe neașteptate ude din cap până în tălpi. Erau niște nordice cu părul atât de blond încât părea alb, iar eu, asta țin bine minte, nu m-am putut stăpâni să nu mă întreb dacă părul pubian tot atât de blond l-or fi având. Mai ales că una îmi făcuse cu ochiul și îmi propusese curând după aceea să ne retragem la o cafea. Ceea ce eu am refuzat, fiindcă mi-aș fi aprins paie-n cap cu Olimpia, vă dați seama!...

Se întâmplase în ziua aceea, de care vă spuneam, să pun mâna pe un casetofon. Contra cost, pe numai cinci mărci puteai închiria un casetofon cu o casetă ce conținea explicații în ce limbă voiai. Avusesem noroc, că de obicei se stătea la coadă să prinzi casetofoane, numărul turiștilor era mult mai mare decât cel al casetofanelor. Eu nu mai prinsesem până atunci, se întâmplase însă ca un vizitator, grăbindu-se dintr-un motiv oarecare, să-l returneze mai devreme pe al său. Luasem și o casetă în limba română, că mă săturasem de saxona lor sâsăită, de nu pricepeai decât jumătate din ceea ce ți se spunea, și o luasem agale prin muzeu,

tot ascultând explicațiile, de parcă aș fi fost la mama acasă. La un moment dat, văzusem că sunt însoțit pas cu pas de mai mulți oameni, care mă urmăreau de parcă mi-ar fi pus gând rău. Mă opream eu, se opreau și ei. Plecam eu, plecau și ei!... Până la urmă s-au lămurit lucrurile. Urmăritori îmi erau, de fapt, niște bieți români, care voiau și ei să asculte explicațiile casetofonului meu. Ei bine, *Herr Doktor*, poate că greșesc, dar între oamenii aceia care se țineau scai de mine, parcă v-aș fi văzut și pe dumneavoastră!...

În cursul aceleiași zile, doctorul îl anunțase că cineva le spărsese oglinda din cabină. Probabil că vreuna din nenorocitele astea de fac curățenie, avansase el supoziția. Apoi adăugase că îl anunțase deja pe stewardul lor să ia măsuri pentru a fi înlocuită.

IX

Ninsese toată noaptea atunci, o iarnă întreagă nu căzuse omătul, abia prin februarie se pusese pe nins. Fusesse o nebunie în dimineața aceea, băieți și fete din ultima clasă a liceului ne hârjoneam ca niște țânci prin zăpadă, cu greu ne vârstaseră elevii de serviciu în clasă, cu toate că aveam oră cu Larionescu – prescurtat Lari, așa îi spunea toată lumea –, profesorul de fizică, om sever, ținea la meserie, alți dascăli, tinerii, parcă mai degrabă s-ar fi amestecat cu noi în bătaia cu bulgări de zăpadă, decât să pună mâna pe catalog. Apoi, în entuziasmul general, se hotărâse, nu mai țin minte cine venise cu ideea, să plecăm în ziua următoare, se nimerea într-o sâmbătă, la cabană, la *Căpriorul*, Nu era departe, ni se spusese, la vreo patru stații de cale ferată, după care, adevărat, alți niște kilometri urma să-i parcurgem într-un decovil, în sfârșit, o ultimă porțiune de drum, o nimica toată, trebuie s-o străbatem cu piciorul. Stimulat de fervoarea celorlalți, mă arătasem fără ezitare de acord să merg și eu.

Într-una din pauze, Angela se apropiase de mine agale, cu sănătatea ei șubredă nu putea să ne însoțească, o știam, dar se părea că ținea să mi-o spună, cu regret, ea însăși. Își alesese însă nu tocmai bine momentul, căci discutam însuflețit cu băieții în legătură cu preconizata excursie. Vrei neapărat să te duci? mă trăsese ea deoparte, în timp ce colegii noștri schimbau între ei priviri de oameni deplin edificați asupra motivelor intervenției sale.

Era bolnavă, dar persevera în tratamentul ambulatoriu, chipurile să nu piardă de la școală, de fapt, bănuiam, din pricina mea. Se vorbea în cazul ei de o afecțiune pulmonară, de un mic infiltrat, îmi explicase ea odată, cuvântul nu-mi spunea mare lucru, ceva în curs de resorbție adăugase, ca totul să fie în ordine.

Deși nurii Adinei mă țineau încă în captivitatea lor, mă simțeam îmboldit uneori să-mi îndrept atenția și spre Angela. Simplificând foarte mult lucrurile, s-ar fi putut spune că îmi dădea ghes să mă apropiu de ea vanitatea bărbatului ce se știa râvnit de o femeie. Pe vremea aceea, Angela era o fată cam uscățivă, cu fața de o albeață stranie, doar pomeții obrajilor îi păstrau o ușoară tentă trandafirie. Frapantă mi se părea a-i fi doar privirea, avea niște ochi luminoși, de parcă ar fi fost conectați la o sursă misterioasă de sporire a strălucirii lor.

De copil, nu suportam să fiu obiectul unei cercetări prelungite. Dacă acest lucru se întâmpla dintr-un motiv sau altul, intram aproape numaidecât în panică, nu-mi mai găseam liniștea până când nu izbuteam să scap de sub observația celui ce stăruia prea mult cu ochii asupra mea. În schimb, când Angela începuse să mă privească insistent, simțisem numaidecât că lucrurile stau altminteri. Căutătura ei nu era iscoditoare, nu citeam în ea curiozitatea agresivă a celorlalți, ci tocmai îndemnul de a ne sustrage împreună atenției lor insidioase, de a ne refugia într-un loc ferit de orice încercare a lumii de a ne agresa cu indiscreția ei. Eu aveam un asemenea loc și poate că până la urmă aș fi dus-o pe Angela acolo, dacă lucrurile nu s-ar fi complicat pe neașteptate peste măsură de mult. Era o cameră dosnică a casei în care locuisem în ultimul an de școală, un fel de debara unde fuseseră depozitate o mulțime de lucruri de prisos, acolo mă retrăgeam să citesc, să scriu și să meditez în deplină singurătate, nederanjat

de nimeni, în fața peretelui cu imagini. Acesta era un zid scorojit pe care, în urma desprinderii în bună măsură a stratului de zugrăveală și sub efectul igrasiei, se iviseră reprezentări dintre cele mai puțin compatibile unele cu celelalte în realitatea comună. Astfel, într-o parte a peretelui aceuia mi se părea că disting silueta unui cocoș de munte, iar alături – un pianist aplecat peste clapele instrumentului său. În apropierea lor se zărea Turnul Eiffel, puțin răsucit, aproape să fie atins în zbor de Victoria din Samotrake. Ceva mai la mijloc se zbenguia un căluț de mare, gata și el să dea peste nasul enorm al lui Cyrano de Bergerac. Deasupra flutura un pavilion pe care se distingeau limpede însemne piraterești. În stânga, la marginea unei banchize, o focă se pregătea să plonjeze în ocean. La scenă asista curioasă o cămilă cu cocoașele inegale. În planul îndepărtat, un vehicul tot-teren escalada o pantă extrem de înclinată. În caz că s-ar fi prăbușit, ar fi sfârșit în cădere bulbul turlei unei biserici rusești...

Fusesem la un pas s-o conduc pe Angela în debaraua mea. Mă hotărâsem să o fac prin trimestrul al doilea, în timpul unei ore de fizică. Ni se dăduse lucrare de control și, dacă mă mai descurcasem cu teoria cumva, în schimb problema nu-mi ieșea deloc, mă și vedeam cu nota mult diminuată, căci Lari punea mare preț pe probleme. Privind spre mine din prima bancă, de unde ședea, Angela își dăduse numaidecât seama în ce impas mă aflam. Atunci o văzusem că ridică ușor două degete și, întrebată fiind de profesor ce dorește, ea îi spusese abia șoptind că ar ruga să i se permită să-și ia batista din palton. Bineînțeles că profesorul nu avusese nimic de obiectat împotriva unei cerințe atât de firești, iar Angela, tocmai Angela!, eleva fără cusur, trecând pe lângă mine îmi lăsase discret pe bancă un mic ghemotoc de hârtie care conținea problema rezolvată.

În ziua aceea o condusesem pentru prima oară la sfârșitul cursurilor acasă, lucru pe care îl mai făcusem de vreo câteva ori după aceea, iar la sfârșitul săptămânii o invitase la film. Rula o peliculă italiană cu Sophia Loren, după câte îmi amintesc, ceva despre începuturile cinematografului, iar Sophia Loren interpreta rolul unei actrițe de duzină, pe care impresarul ei voia s-o vâre mereu, prin procedee dintre cele mai ingenioase, pe gâtul diverșilor producători. La un moment dat, o prezintă unuia pe protejata sa drept cea mai importantă actriță cehoslovacă, iar Sophia Loren, neînțelegând cuvântul, îl întreabă: cehoslo ce? Iar el completează: vacă! Consecința e că impresarul se alege cu câteva poșete în cap din partea protejatei năbădăioase.

Cehoslo ce? nu mai contenea Angela, râzând din toată inima, să repete în seara aceea în drum spre casă. Apoi își dădea singură, printre hohote, răspunsul. Era fericită. Mă ținea de mână, avea palma atât de rece, încât, pentru a o încălzi i-o vârașem în buzunarul lodenului meu.

La despărțire o sărutasem. Mă codisem mult înainte de a face asta, căci pentru mine gestul de a săruta pe cineva implica mărturisirea fără echivoc a unor sentimente trainice, or mie încă lucrurile nu-mi erau suficient de limpezi, nu puteam încă ști de ce natură și mai ales cât de durabilă era atracția mea față de fata aceea slăbuță cu mâinile reci. Pe de altă parte, nutream convingerea că Angela, ființă perspicace, înțelegea și ea unele lucruri, că își dădea seama de frământările ce aveau loc în cugetul meu și nu ignora faptul că, împotriva voinței mele, Adina mai exercita încă o anumită influență asupra mea. Mi se părea că citesc toate acestea în privirea ei, mai ales că apropierea despărțirii o întristase, în timp ce îmi potrivea cu gesturi tandre fularul desfăcut și-mi ridica gulerul lodenului, căci începuse să plouă.

Atunci, pentru că nu eram în stare altele să-i spun, de pildă că o iubesc sau ceva de genul acesta, îi vorbisem entuziasmat de lumea mirifică a debaralei mele, iar ea se arătase extrem de dornică să o cunoască. Rămăseserăm înțeleși că o voi conduce acolo cu proxima ocazie. Adică în sâmbăta viitoare.

Numai că între timp se pusese pe nins. Iar propunerea plecării noastre la munte fusese făcută și eu, în toiul entuziasmului colectiv, mă grăbisem să fiu de acord cu ea.

Ții neapărat să te duci? mă întrebuse, așadar, Angela. Nu uita că mâine e sâmbătă și... Vocea ei se curmase brusc.

Nu-i puteam susține privirea, mai strălucitoare ca oricând, simțeam că toată însuflețirea mi se risipește brusc, mâine era sâmbătă, firește, iar eu îi promisesem ceva, încercase să zică, dar vorbele îi stătuseră în gât. Mă uitam pieziș la fulgii mari de zăpadă care cădeau întruna, zăpada se depusese pe acoperișuri, pe crengile platanilor din curtea școlii, peisajul era feeric, dar pentru mine redevenea parcă același din fiecare zi. Căci eram gata să-i spun Angelei că, într-adevăr, înflăcărarea celorlalți mă contaminase și pe mine pentru moment, dar nu, înțelegeam să respect promisiunea ce i-o făcusem, așa că voi rămâne alături de ea și o voi conduce să-i arăt mirificul meu perete cu imagini. După ce vom merge poate iarăși la un film. Voisem să-i spun asta, dar ea mi-o luase înainte.

Totuși, eu aș fi de părere că o ieșire ți-ar prinde bine, o auzisem spre stupefacția mea vorbind. De când îți pregătești schiurile în așteptarea unei zăpezi!...

Mi se păruse atunci că ar fi gata să plângă, dar zâmbea, iar eu îmi mușcam buzele de dinăuntru și iarăși mă întrebam de ce dădeam eu speranțe fetei aceleia, când nu-mi puteam deloc limpezi sentimentele ce i le purtam. Fată care, totuși, consecință a unor plimbări, a unor străngeri de mână și a unui sărut, își aroga deja dreptul de a dispune de mine, de a-mi îngădui să plec în week-end la schi, deși ar fi putut foarte bine să-mi impună să fac altceva!

Totul promitea să iasă ca lumea, veniseră aproape toți colegii, între aceștia și Dinu Hodoșan, firește, schiorul numărul unu, câștigător al unor concursuri zonale, avea niște schiuri ultimul tip, *Zakopane*, din lemn de hicolori, ne explica, dându-și importanță, noi ne chinuiam încă pe doage, așa numea el cu dispreț schiurile noastre primitive, pe care trebuia să le ceruim mereu pentru a luneca bielele de ele cât de cât. Ce să mai vorbim de restul echipamentului său, de clăpări, de costumul de fâș roșu impermeabilizat...

Pe peronul gării, înainte de plecare, apăruse și Tavi, fratele Adinei și apropiatul meu prieten, student deja la Cluj, mă, îmi spusese, vezi, fii bun, și de zăpăcita aia de soră-mea pe-acolo, știi că-i cam trulă și face totul după capul ei. Când o văd cum se-nghesuie în ocoșul ăla de Hodoșan, mai că-mi vine să-i sparg capul!...

Într-adevăr, Hodoșan o ținea mereu pe Adina lângă sine, și în tren șezuseră lipiți unul de celălalt, eu încercam să-i privesc fără strângere de inimă, căci, ca un făcut, privirea mi se întorcea întruna în direcția lor. Adina era veselă, purta un pulover cu doi cerbi stilizați pe piept, și îi oferea mereu ceva de băut dintr-un termos lui Hodoșan, încât acesta îi spusese la un moment dat, cuvintele mai mult i le citisem pe buze decât le auzisem, mă, fato, dacă-mi mai dai mult din asta o să-mi vină musai să mă piș. Ceea ce pe mine mă oripilase, cum adică Adina, ființă cu educație aleasă, să asculte cu zâmbetul pe buze, fără să tresară, asemenea vulgarității.

Drumul parcurs pe jos până la cabană fusese de o frumusețe aproape ireală, pădurea își etala parcă sărbătorește straiul de nea. Urcam de-a lungul unui pârâu, bolovanii printre care apa se strecura șopotind se aleseseră în urma ninsorii din ajun cu enorme gurguie de zăpadă, iar din micile cataracte ale cursului de apă se ridicau pânze de ceață. Pe stânci atârnav, asemenea tuburilor de orgă, țurțuri sticloși, înalți unii de câțiva metri. Crengile de brad își risipeau la cea mai mică adiere a vântului povara argintie, stârnind țipetele și râsetele celor ce se pomeneau pe neașteptate acoperiți sub o perdea de omăt.

Ne întinseserăm pe o distanță apreciabilă, eu preferam să merg mult în urmă, cei din față se manifestau peste măsură de zgomotos și luau mereu la țintă cu bulgări de zăpadă pe colegii din apropierea lor. Apoi, pe la jumătatea traseului, se ivise ocazia să încărcăm bagajele și o parte din fete în remorca unui tractor care ducea provizii tocmai la cabană, iar câțiva băieți ne-am încumetat să apucăm pe niște scurtături, dacă bine stau să mă gândesc fusese partea cea mai frumoasă a excursiei, mai ales că Hodoșan nu catadicsise să ne însoțească, deși

o expediase pe Adina cu tractorul care ne-o luase repede înainte. O să vă faceți learcă până ajungeți sus, prevăzuse el, și avusese dreptate, ajunseserăm la destinație transpirați din creștet până în tălpi, dar cu buna dispoziție stăteam impecabil.

La cabană se dansase în seara acelei zile mai mult la lumina lunii strecurată prin ferestrele sălii de la parter, abia atunci, stând deoparte și contemplând zbunguiala celorlalți, începusem să mă simt vinovat pentru că nu-mi ținusem promisiunea față de Angela. Ce-i cu tine, mă luase la rost Mary Zăvoianu, ți s-a spulberat chef?, și mă luase la un damen-rock vioi, pe care tot ea îl anunțase cu voce stridentă. Dar mie îmi stăruia în minte, chiar dansând cu nebunatică Mary, chipul Angelei, acela din momentul când își dăduse acordul să plec, zâmbind și în același timp totuși gata să plângă. Iar Mary turuia întruna, parcă în ritmul dansului, îmi spunea o mulțime de nimicuri, altfel, fată atrăgătoare și ea, ceea ce mă făcuse să-mi amintesc de niște cuvinte spuse cândva de Tavi pentru a scuza năbădăile soră-si, ascultă, bătrâne, până la urmă orice lebădă tot un fel de găscă rămâne. Iar Adina parcă ținea să-i dea și de această dată dreptate fratelui ei, tolerând gesturile lubrice ale lui Hodoșan în văzul public.

Te afectează? mă întrebuse Mary râzând, urmărindu-mi privirea care mereu îmi fugea fără să vreau în direcția celor doi. Șefa clasei, perfect informată despre toți cei din anturajul său, grație unei curiozități ieșite din comun, avea probabil habar și de tentativele mele infructuoase de a intra în grațiile Adinei.

Pe mine? îi răspunsesem făcând pe miratul. De ce? Poate ai văzut însă că pe peronul gării, înainte de plecare, Tavi, frate-său – și arătasem cu un gest discret în direcția cuplului înlănțuit ce dansa lasciv în pofida melodiei antrenante – m-a luat deoparte. Și știi ce m-a rugat? Să văd de dansa pe-aici!...

Serios?... se arătase foarte amuzată Mary. Și ce ai de gând să faci?

Exact nimic. Sau crezi c-o să mă duc cumva la ea s-o bat pe umăr și să-i spun: vezi, fătucă, bagă de seamă mai mult ce faci pe-aici, c-altfel te torn lu' frate-tu?... Să fim serioși!...

Ești un tip de comitet! îmi gângurise Mary la ureche, extrem de mulțumită că mai aflase ceva, apoi, sfârșindu-se dansul, îmi făcuse o grațioasă reverență, în semn de mulțumire că-i acceptasem invitația.

A doua zi fusese pe măsura celei dintâi. Cel puțin în prima sa parte. Schiasem în neștire, unii închiriaseră sănii, fetele, chiar și cele ce-și aduseseră schiuri, preferaseră până la urmă să se dea cu sania. Le însoțeam și noi, băieții, uneori, dacă nu aveau curajul să coboare singure pe părțile destul de povârnite din apropierea cabanei. Evitam să stau în preajma Adinei, îl avea pe Hodoșan, să-i conducă el sania, îmi spuneam, trebuia să simtă că-mi devenise indiferentă, dar bag mâna în foc că în felul acesta dovedeam tocmai contrariul. Hodoșan însă, ce să consimtă dumnealui să-i facă hatârul Adinei, căreia, îmi spuneam cu răutate, poate i-ar fi plăcut să-l țină între coapse pe sania aceea. Hodoșan era preocupat însă mai mult de impresia ce făcea zburând printre noi cu prețioasele lui *Zakopane*, pulverizând zăpada în urmă. Îi plăcea să sperie fetele mai ales, șerpuiind printre ele, de parcă ar fi fost jaloanele unei piste de slalom uriaș. Orice încercare a Adinei de a-l aduce măcar o dată pe sania ei se dovedise zadarnică. Își subțiasse buzele de supărare, gest pe care i-l cunoșteam, ba chiar părea să-i fi adresat, într-un moment în care infatuatul schior catadicsise să se apropie de ea, cuvinte de reproș. El îi răspunsese în felul său, adică bășcălios, ceea ce Adina în acele momente nu părea deloc dispusă să suporte.

O văzusem plecând de una singură spre cabană. Nu se mai întorsese ca s-o apuce în jos pe parte, ci o luase de-a dreptul, înotând prin nămeți. De câteva ori se aplecase să-și spele fața plânsă cu zăpadă. Hanoracul ei cel verde, pe care nu știu din ce motiv și-l dezbrăcase, îi rămăsese pe sania abandonată. Îmi venea să alerg după ea, dar ceva mă țintuise locului. Trebuia să arăt tuturor că eram străin de problemele ei. Numai că lucrurile se brodiseră până la urmă altfel.

La înapoiere, Adina nu se mai așezase în tren lângă Hodoșan. Mai mult, băgând de seamă că locul de lângă mine în vagonul necompartimentat era liber, mi se pusese alături. În celălalt capăt al vagonului, Hodoșan și ciracii săi destupaseră tăricale. Hodoșan vorbea cel mai tare dintre toți, acoperind vocile celorlalți. Adina respira sacadat, aerul de munte îi rumenise obrajii, buzele arse de vânt îi deveniseră rubinii. Nu-mi spunea nimic, rămăsese multă vreme cu privirea pierdută pe fereastră, până începuse să se lase întunericul. Apoi i se făcuse somn și fără nicio reținere mă luase de braț și își culcase capul pe umărul meu. Atât de aproape n-o avusesem niciodată. Îi simțeam căldura pătrunzându-mi în trup și inima începuse să-mi pulseze sălbatic. Părul ei blond, mătăsos, mirosind a aer proaspăt, îmi atinge obrazul.

Poate lui Hodoșan i s-o fi șoptit ce se întâmplă, căci într-un moment de liniște, când parcă tot vagonul cufundat în obscuritatea serii aștepta cu respirația tăiată reacția lui, îl auzisem rostind cu vocea unuia ce dăduse pe gât destul lichid euforizant: Na, și? Lasă-l să mi-o țină dacă-i face plăcere. Că mâine pun eu șaua pe ea, nicio grijă! Apoi hohotise gros și alte râsete îi ținuseră isonul.

Bine că doarme, îmi spusese, privind cu coada ochiului spre chipul atât de apropiat al fetei de lângă mine, abia distingându-se în întuneric. Dar chiar în acel moment, la lumina fulgerătoare a unui canton, văzusem o mică perlă lichidă prelingându-i-se pe obraz.

X

Ziua începuse cu un exercițiu de alarmă.

Valentin se afla pe punte, privind cu nedumerire locul unde trebuia să se afle șezlongul Angelei. Nici urmă însă de șezlong.

Vremea întârzia să se decidă ce aspect să adopte. Șiruri de nori striați se abăteau în direcția soarelui de dimineață, acoperindu-i în răstimpuri discul gălbui. În funcție de variația intensității luminii acestuia, marea, foarte liniștită, își alegea nuanța din bogata gamă a interferenței albastrului cu verdele. Din când în când, în siajul navei se iveau sclipiri stranii. Cu toate că norii, în neconținută lor trecere, împrăștau considerabil căldura solară, mulți dintre pasagerii matinali își ocupaseră vechile locuri. Recunoscându-l, unii dintre ei îl salutau pe Valentin înclinând capul. Binecunoscutul steward, care în prezența Angelei se comporta ca un lacheu al acesteia, îndeplinindu-i la cel mai mic semn orice dorință, își făcea și el de lucru în apropiere. Lui Valentin i se păruse că i-ar arunca priviri ironice. Își scosese o țigară, dar curând trebuise să constate că n-avea cu ce s-o aprindă. Bricheta îi rămăsese în buzunarul pijamalei. Nu era fumător pasionat, dar se simțise tentat în seara trecută, după ce nava ieșise din port, să cumpere niște *Papastratos*. Stewardul se apropiase și îi oferise foc. Știa cu multă îndemânare să protejeze mica flacăra în căușul palmei de adierea vântului.

Doamna e ocupată astăzi? îl întrebuse Valentin, indicându-i locul unde se aflase instalat în zilele trecute șezlongul Angelei.

E un exercițiu astăzi, *monsieur*, de aceea...

Omul nu se arăta dornic să dea prea multe amănunte, probabil avea instrucțiuni în această privință. Se îndepărtase, de altfel, curând, schițând un salut ostășesc.

Nu era prima oară când Valentin constata atitudinea serviabilă, dar rezervată a personalului navigator. Nimeni nu rostea mai multe cuvinte decât cele strict necesare în relația cu turiștii. Raporturile private cu aceștia erau probabil interzise. Pe un mic ecuson, prins în partea stângă a livrelei simple, fără elemente decorative, semănând cu uniforma militarilor de rang inferior, din material mult mai fin însă, se putea citi în ce limbă era invitată lumea să li se adreseze: *englisch, français, deutsch*, de regulă.

Țigara i se păruse fadă. Se simțea puțin obosit și, dacă nu l-ar fi împins dorința de a o revedea pe Angela, ar mai fi trândăvit bucuros în cabină. Făcuse un duș de dimineață, totuși nu-și redobândise vioiciunea, ba se mai și enervase din cauza debitului anemic al apei. Aruncase țigara pe jumătate fumată, urmărindu-i traiectoria până la impactul cu apa mării. Își adusese prea târziu aminte că le era cu desăvârșire interzis călătorilor să arunce obiecte sau gunoaie în apă și privise pe furiș spre ceilalți pasageri, care însă nu păreau să-i fi observat gestul. Pentru prima oară de la îmbarcare simțea că se plictisește.

Hotărât lucru, aștepta zadarnic, dar nu se îndura să plece. Deja de minute bune își propusese să o facă și totuși continua să privească în stânga și în dreapta, cu coatele rezemate de balustradă. Apoi îi trecuse prin minte că ea ar putea să-l urmărească de undeva pentru a-l vedea cum reacționează negăsind-o la locul știut. Îndreptase o privire neliniștită spre puntea de comandă, cercetând suspicios ferestrele largi, reflectând lumina soarelui dimineții, era

posibil ca îndărătul lor Angela să-și rîdă în pumni văzându-l. Gîndul acesta începuse să-l obsedeze și, în consecință, să se simtă cuprins de tracul celui ce știe că e observat pentru a se face haz pe seama sa. Tocmai când își impusese s-o ia în sfârșit din loc, auzise sunetul, repetat de două ori, al sirenei și, din toate ungherele pachebotului, zbîrnăitul bezmetic al soneriilor de alarmă.

Exercițiul, *monsieur*, îl avertizase stewardul ce-și făcuse precipitat apariția pentru a alerta oamenii din sectorul său.

Ah, da, exercițiul, repetase mașinal Valentin, parcă abia atunci înțelegând despre ce era vorba.

Lumea își părăsea în grabă locul, îndreptându-se spre cabine pentru a-și pune echipamentul de salvare, ca să se prezinte apoi, conform instrucțiunilor, pe *Bootsdeck*, în dreptul bărcilor pregătite pentru lansare la apă. Totuși, câțiva călători rămăseseră impasibili în șezlongurile lor, refuzând să participe la joaca aceea pentru copii, cum auzise pe cineva comentând.

Disciplinat de felul său, Valentin se urnise, fără prea mult chef însă, pe urmele celor care se îndepărtau. În caz de alarmă reală, se gîndea mergând, era absurd să-și închipuie cineva că toată lumea aceea va mai coborî, înghesuindu-se pe scări și culoare, până în pânțele navei, pentru a se echipa conform celor prevăzute în instrucțiuni. Tocmai auzise, trăgând cu urechea la conversația unora din preajmă, emulată de alarma aceea, despre un accident care avusese loc nu de mult în largul portului Novorossiisk, în Marea Neagră, când, după lăsarea nopții, un vas de croazieră fusese izbit de un cargou plin cu laminate din oțel. Pasagerul se dusese atât de repede la fund, încât numai câțiva norocoși, aflați întâmplător pe punte, ar fi izbutit să se salveze.

Curând megafoanele începuseră să emită în diferite limbi indicații cu privire la dispunerea în deplină ordine a călătorilor în dreptul șalupelor de salvare, în funcție de numărul cabinei pe care o ocupau. Cu toate că sistemele de emisie adăugau inflexiuni metalice glasului celor care le foloseau, Valentin recunoscuse vocea Angelei, care spunea ceva în engleză, pe când el cobora scara spiralată între nivelele *E* și *F*. Doctorul Werner apăruse pe culoar cu vesta de salvare într-o mână și cu un pahar de suc în cealaltă, pe care și-l cumpărase în trecere de la automatul din colț. Cică ei ar fi repartizați în șalupa a zecea, ultima din capătul tribordului, îl informase din mers. Îi mai spusese că oglinda spartă în ajun le fusese înlocuită.

Ajuns în cabină, Valentin simțise că starea de oboseală i se amplifică. Răcoarea răspândită de instalația de aer condiționat îl înfiorase. Renunțase să-și mai caute vesta de salvare și se vîrâse scuturat de frisoane în pat. Ca prin vis auzise, mai târziu, semnalul de încetare a alarmei, iar prin difuzorul rămas deschis – vocea Angelei mulțumind, tot în engleză, celor ce consimțiseră să ia parte la exercițiu. Afabilă și sigură pe sine, așa și-o închipuia în anturajul ofițerilor în uniforme albe, întrecându-se să-i între în grații.

Începând chiar cu săptămâna următoare întoarcerii lor din excursie, își amintea, Angela încetase să frecventeze școala. I se spusese că starea sănătății sale s-ar fi înrăutățit brusc și că internarea ei devenise absolut necesară. Da, era acasă, dar de a doua zi, mai apucase să afle, n-ar mai putea fi vizitată decât la spital.

Locuia pe strada Bobâlnei nr. 3. La început, nu voise să îl primească. De ce? se arătase consternat. Nu i se putea explica. Devenise capricioasă, boala... Fusese rugat să înțeleagă. Agravarea situației sale îi luase pe toți prin surprindere. Cu vreo două zile înainte fusese foarte abătută, parcă nu-și găsea locul. Apoi lucrurile se precipitaseră, în urma unui mesaj telefonic, pare-se, plînsese toată seara, poate și noaptea, înaintea crizei. Nu, nu era limpede ce i s-a putut spune, destul că în zori se prăbușise. N-au mai ținut-o picioarele. Ca o floare secerată, îi povestea maică-sa, ștergându-și cu șorțul de bucătărie ochii. Și de când se ruga de ea să rămână acasă o vreme pentru un tratament temeinic!... Așa toate au devenit cu mult mai

complicate, asta fusese și părerea medicilor. Situația agravându-i-se, era în pericol să piardă anul.

Își exprimase regretele sincere și dăduse să plece. Să mai încerce, totuși, o dată, îl oprise plină de bunăvoință mama Angelei.

Fata era culcată în pat. Își ridicase pudică plapuma până sub bărbie. Chipul îi devenise alb-străveziu. Încercănați din pricina suferinței, ochii ei nu-și diminuaseră strălucirea, dimpotrivă, păreau însă, de cum îl văzuseră, ceva mai înguști, mai tăioși. Nu mai fusese niciodată în camera ei, era mobilată simplu, pe perete atârnavu câteva goblenuri cu rama ovală, neagră. I se făcuse din prima clipă cald, burdușiseră soba cu lemne. Pe noptiera patului – niște flacoane cu medicamente și câteva fiole cu ser fiziologic. Mirosea a coajă de lămâie.

Am aflat totul, îi spusese Angela imediat ce rămăseseră singuri. Ești un fățarnic! Abia ai așteptat s-o consolezi!...

Lacrimi îi țâșniseră din ochi, iar ea se grăbise să le șteargă cu dosul palmei. Avea un braț subțire, pentru prima oară i-l vedea dezgolit până la umăr, pe partea interioară i se distingeau bine rețeaua albastră a vaselor sanguine.

Hodoșan a fost cel cu telefonul? o întrebă el pe un ton jovial.

Hodoșan, ori altul, n-avea importanță, își diminuase ea brusc intensitatea vocii, ca și cum s-ar fi temut că cineva asculta îndărătul ușii.

Dar ce i se spusese? insistase el, simulând pierderea treptată a unei bune dispoziții, pe care n-o avusese, firește, nicio clipă.

Totul! venise răspunsul ei, adăugând apoi observația, care îl jignise, că indivizii ce se complac în duplicitate îi repugnă.

Încă înainte de a rosti aceste cuvinte, Angela încetase să-l mai privească, așteptând, probabil, ca el să-și susțină cu promptitudine pledoaria disculpării. Fixase cu privirea un punct în spațiu și, fără a aștepta ca el să rostească un singur cuvânt măcar în apărarea sa, pe buzele ei palide se ivise deja zâmbetul sceptic al celor ce nu vor crede o iotă din ceea ce li se va spune.

Ceva îl îndemna s-o lase pe Angela să persiste în eroare. Era o înclinație mai veche a lui, sursă de nuanțate delicii, aceea de a lăsa pe alții să se înșele în privința sa. Inițial se simțea cuprins de o dulce autocompătimire. Apoi se desfăta cu gustul revelației adevărului. În sfârșit, venea triumful reabilitării. Copilul acesta manifestă ciudata înclinație de a nu se disculpa, surprinsese cu ani în urmă o discuție între părinți. Atunci fratele său făcuse o năzbâtie, fusese însă bănuț că el ar fi comis-o și luat la palme. Nu rostise o singură vorbă în apărarea sa, deși fratele, mai mic fiind, ar fi scăpat poate de chelfăneală. Abia peste câteva zile, întâmplător, adevărul se dăduse în vileag. Savurase cu plăcere diabolică încurcătura mamei, care se pripise să îl pedepsească, aerul ei stânjenit, satisfacție nediminuată nici de observația ironică a tatălui în legătură cu ceea ce el numise *vocația sa de martir!*

Ai luat zece la fizică, îi spusese într-un târziu Angelei. Ne-a adus astăzi Lari lucrările.

Fata părea să nu fi recepționat informația. Era evident că așteptase cu nerăbdare să i se comunice cu totul altceva. O pendulă bătuse rar, făcându-l să se întoarcă, era un obiect vechi, cu cadran emailat și cifre romane. Îi plăceau obiectele cu aspect vetust. Apoi își spusese iarăși, admirând cifrele sofisticat trasate ale ornicului, că era insuportabil de cald în încăperea aceea. Se simțea lac de sudoare. Revenind din contemplarea ceasului, surprinsese căutătura ironică a fetei.

Te grăbești cumva? îl întrebă ea pe neașteptate.

Mama Angelei tocmai intrase în cameră, aducând o farfurie cu briose, mirosind apetisant a zahăr vanilat.

Domnul se grăbește! o luase în primire, de cum își făcuse apariția, Angela.

Femeia rămăsese blocată de surprindere cu farfuria în mâini.

El se ridicase, ca împins de un resort, în picioare. Într-adevăr, așa stăteau lucrurile, se scuzase. Dar promisese, cum se obișnuia în astfel de cazuri, că va reveni.

Mi-e teamă că te vei osteni zadarnic, o mai auzise pe fată zicând.

Nu dumneata ai fost cel cu telefonul de acum două seri? îl întrebase mama Angelei în timp ce-l conducea spre ieșire. Că am auzit o voce de băiat!...

Eu am fost, îi răspunsese Valentin.

Pe strada întunecoasă, mergând cu capul înfundat între umeri, mai apucase să audă poarta de metal trântindu-se cu zgomot în urma sa.

XI

Doctorul reapăruse fredonând *Joyride*, melodia grupului *Roxette*, mereu reluată la stația de emisie a navei, ajunsese să-i obsedeze pe toți. Werner purta vesta de salvare aruncată lejer pe un umăr.

Ai auzit? îi spusese. Avem, nu se știe cum, vreo două ore întârziere. Le-o fi luat ăstora ceva timp rahatul lor de exercițiu.

Valentin tocmai coborâse din pat, își trăsesse blugii și se pregătea să iasă în hol. Se simțea ceva mai bine, puiul de somn îi priise. Poate și *Nurofen*-ul pe care îl înghițise imediat după revenirea de pe *Promenadendeck*. Dăduse din umeri cu nepăsare la cuvintele doctorului, își luase țigările și părăsise cabina. În micile holuri de la capătul culoarelor se aflau fotolii și scrumiere cu picior înalt fixate în pardosea. Aici se strângeau de obicei mici grupuri de fumători, care discutau cu însuflețire despre fotbal îndeosebi. Mai ales italieni și nemți, care își susțineau cu multă înverșunare punctul de vedere. Se iscau dispute mai mult prin semne, ca la separarea limbilor când cu construcția legendarului turn Babel. Acum, în holul din vecinătatea cabinei 563 nu se afla nimeni, cu excepția unei îngrijitoare care își plimba aspiratorul pe mocheta stacojie. Exercițiul de alarmă le stricase pesemne tuturor tabieturile.

Valentin zăbovise puțin într-un fotoliu cu țigara în mână, apoi, luându-și inima în dinți, urcase scara spiralată până la nivelul *E*. Aici se oprise în fața unui ghișeu, deasupra căruia scria cu litere luminoase: *Bordreisebüro – Information*. Îndărătul acestuia, o tânără cu ecuson pe piept abia prididea să dea lămuriri câtorva persoane care se interesau mai ales în legătură cu posibilele modificări de program determinate de întârziere. Lângă ecuson, pe taiorul ei gri se putea observa sigla firmei *Neckermann*: un cerc jumătate albastru, jumătate roșu. În interiorul jumătății roșii era imprimat un *N* alb, continuat, în exteriorul acesteia, de un *U* și un *R*.

Fata era nostimă și, dând explicații, gesticula dezinvolt cu mâna stângă, pe care o brățară fină de aur, cu niște mici bile atârinate de ea, scânteia în bătaia luminii tuburilor fluorescente. Îndărătul său, pe peretele lambrizat, se profilau înrămate imaginile mai multor nave de croazieră. Așteptând, Valentin le studiase cu atenție și reținuse numele câtorva dintre ele: *MS World Discoverer*, care atrăgea atenția prin bordajul roșu, *MS Southward*, cu aspect aerodinamic, interesantă prin coșurile dispuse în spate ca un ampenaj de avion, *MS Irpina*, albă ca laptele, în afara coșului foarte înalt de culoare albastră, *TS Maxim Gorki*, gigantică, un monstru de peste 200 de metri... Toate vasele erau înfățișate pe fondul unor peisaje din zone tropicale, cu excepția lui *MS World Discoverer*, al cărui bordaj roșu contrasta frapant cu țărnițele înzăpezite ale Antarcticii. Deasupra tuturor a cei de la *Neckermann* specificau cu mândrie: *8 Kreuzfahrtschiffe zeigen unsere Flagge!* Sub una din rame cineva introdusese fotografia lui Omar Sharif în rolul doctorului Jivago.

În sfârșit, îi venise rândul. Tânăra de la ghișeu își oprise întrebător ochii asupra lui. Era ceea ce Țuchi Drăgănescu, fostul său coleg, ar fi numit o bucățică faină: extrem de suplă, blondă, purta părul retezat scurt, aproape băiețește. Remarcase irisurile foarte mari ale ochilor

fetei, fapt care împrumuta acesteia o candoare infantilă. Valentin, privit lung, se fâstâcise, ca de obicei.

Monsieur...? îl încurajase ea.

Ar fi vrut să o întrebe de Angela. Și abia în acel moment își dăduse seama că, în pofida convorbirilor avute cu ea până atunci, nu prea aflase nimic despre fosta sa colegă. De pildă, habar n-avea dacă își păstrase numele de fată, sau prin căsătorie... Angela căsătorită?... Curios, nu se gândise la asta. De aceea își întrerupsese ezitând solicitarea: *Je desirerais, mademoiselle, parler avec...* Cuvântul *monsieur* cu care i se adresase tânăra de la ghișeu îl îndemnase să se exprime în franceză, nu în germană, limbă pe care o stăpânea mai bine.

Oui, monsieur... îl îndemnase bucățica faină să-și spună păsul.

Întrebare de *madame* Angela.

Înainte de a i se da un răspuns, aflase că fata cu care discuta se numea Gitta. Așa i se adresase un individ care îi adusese grăbit niște hârtii, adresându-i în germană câteva recomandări. Ea studiasse hârtiile, punându-și niște ochelari fini cu ramă argintie. Îl privise apoi intrigată prin lentilele acestora. Cumpănise puțin înainte de a răspunde:

Regret, domnule... Șefa e ocupată.

Vă rog să îi spuneți că o caută...

Îmi pare rău, domnule. Am dispoziții în această privință.

Privirile fetei începuseră să se abată după aceste cuvinte spre persoanele care așteptau nerăbdătoare în urma lui.

N-a lăsat vorbă, dacă o caută cineva?...

Nu, nu, domnule, n-a lăsat, mai catadicsise să-i răspundă fata. Dimpotrivă, a dispus ca după exercițiu să nu mai fie deranjată de nimeni.

Pe cât de expresivă privirea, pe atât de ternă vocea, își spusese Valentin, părăsind ghișeul cu oarecare regret. Dar ochii... Irisurile mari, căutătura de copil mirat, îi aduceau aminte de cineva. Numai cu mare greutate rezistase tentației de a se întoarce pentru a privi îndărăt.

Urcase la nivelul *D*, unde i se spusese că s-ar afla un punct sanitar, dar ușa acestuia era închisă, apoi dăduse peste sala cinematografului. Intrase și se așezase orbecând pe un scaun. Nimerise în toiul proiecției unui film englezesc, din care, în pofida strădaniei sale, nu fusese în stare să înțeleagă nimic. În sfârșit, când își spusese că ar fi cazul să părăsească sala de proiecții, îi picase fisa. Ochii fetei de la ghișeu semănau leit cu aceia ai Olgăi Corjan.

Doctorul intrase în apă, păstrându-și pe sine, din pricina arsurilor de pe umeri, tricoul alb de bumbac cu însemnele clubului de volei din *Bundesliga*. Împrăstia în stânga și în dreapta stropi cu vârful degetelor și striga că apa era caldă, că așa apă caldă nu mai văzuse până atunci. Valentin zăcea pe țarm și îi făcea semne doctorului că n-avea de gând să se miște de acolo. Era liniște, nu se auzea decât foșnetul valurilor și vocea doctorului minunându-se cât de caldă putea fi apa. Se aflau pe malul unui golf, mărginit într-o parte de un promontoriu împădurit, iar în cealaltă de un dig lung din stabilopozi gigantici, al cărui rost nu-l putea înțelege. Pe stabilopozi se distingeau, minuscule, siluetele a doi pescari. Doctorul începuse să înoate, bătând apa larg cu brațele, dar, obosind repede, schimbase stilul. Plaja era îngustă și plină cu reziduuri petroliere vâscoase.

Avem de ales astăzi între a vizita un parc arheologic, ori – pentru distracția vulgului – o grădină zoologică, îl anunțase în dimineața aceea Werner, când, pe chei, urmau să se urce în autobuzele pregătite să-i transporte spre cele două destinații. Hotărâseră să-și facă un alt program. Asta nu se putea, de aceea fuseseră somați să ia loc într-un autobuz, ori să se întoarcă pe vas. De capul lor în aceste locuri nu puteau rămâne, existau anumite riscuri.

Se prefăcuseră că o iau în direcția scării rabatabile pentru a se reîntoarce pe navă, dar, după ce autobuzele se făcuseră nevăzute, o apucaseră pe o șosea paralelă cu țarmul, flancată

de oleandri și palmieri. Palmierii erau înalți, cu tulpinile asemenea unor coloane, foarte puțin subțiate spre vârful încununat de ramuri arcuite, cu frunzele filiforme, mereu răvășite de briza adîind dinspre larg. Oleandrii aveau o puzderie de flori albe, crem, roșii, din păcate mult prea îmbăcsite de praf. Trotuarul de lângă șosea, la început în bună stare, din dale de beton, se deteriora pe măsură ce înaintau, sfârșind prin a dispărea cu totul. Pe șosea, circulația era anemică. Un șofer de camion oprise în dreptul lor și li se adresase într-o limbă neinteligibilă, în care se străduia să amestece câteva cuvinte englezești. Purta un fes soios și o cămașă cu poalele înnodate deasupra pântecelui. În spiciul său cuvântul *zonă* apăruse de mai multe ori. Văzând că nu se putea face înțeles, trântise portiera cabinei camionului, ambalând motorul cu arțagul unui pilot de raliu.

Când osteniseră, se abătuseră spre țărm. Apa era foarte caldă, albicioasă, vântul mîna dinspre larg valuri leneșe, care doar înaintea impactului cu uscatul își zburleau puțin coama. Valentin își dusese binoclul la ochi și cercetase promontoriul împădurit, malul acestuia era stîncos și abrupt, vegetația consta aproape numai din conifere, pini meridionali cu ramuri foarte contorsionate. De partea cealaltă, pe stabilopozi, cei doi pescari, unul bătrîn și altul tînăr, aproape un copil, purtau, la fel ca șoferul de camion, cămăși înnodate deasupra pântecelui. Erau tuciurii la față, cel vîrstnic avea o bărbuță căruntă și își proteja capul cu o legătură albă. Copilandrul pescuia în picioare, în timp ce bătrînul ședea încovoiat, ridicînd în răstimpuri bățul undiței cu un braț uscat, scheletic. Dincolo de stabilopozi, ca prin ceață, se putea distinge suprastructura înaltă a navei lor, cît un bloc cu mai multe etaje. Din pricina pescajului mare, ea nu putuse trage la cheiul gării maritime, ci doar la capătul unui debarcader care, la fel ca șirul de stabilopozi, înainta departe în larg.

Doctorul revenea la mal, îi vedea bine chipul crispat de efort, fără ochelari părea mult schimbat. Sesizase că îl cercetează prin binoclu și își schimonosise chipul într-un zîmbet à la Louis de Funés.

Tot drumul pînă în acel loc, unde osteniți se opriseră, nu contenise din povestit. Îți spusese zilele trecute, începuse el să relateze imediat ce apucaseră pe trotuarul din dale de beton, pe care pășea larg, lipăind cu sandalele sale imense încălțate pe piciorul gol, de prietenul meu din adolescență.

Da, mi-ați vorbit de întîmplarea nefericitului Rudi... Valentin răspunsese cu jumătate de gură, de parcă n-ar mai fi vrut să afle și alte amănunte ale acelei triste întîmplări.

Întocmai, adăugase doctorul, și îți mai spusese atunci că ea m-a afectat în asemenea măsură, încît în conștiință mi s-au produs mutații și răsturnări de convingeri, pe care numai o îndelungată experiență de viață le-ar fi putut, în mod normal, determina. Am avut devreme revelația că lumea noastră, pe care, pînă la aproape optsprezece ani, mă obișnuisem să o cred, aidoma lui Leibniz, urmare însă a influenței covârșitoare a părintelui Bledy asupra mea, fără cusur alcătuită grație voinței divine – măruntele lipsuri și privațiuni impuse conjunctural nu contau, preciza *mein Vater* –, căci Dumnezeu, susținea îndrumătorul meu spiritual, nu poate greși, avea totuși importante neajunsuri. Cum putuse, de pildă, această lume, mă întrebam cu indignare, să se dispenseze de un geniu, căci prietenul meu cu siguranță asta fusese, protejînd în schimb atâtea nonvalori?

Stînd mereu și studiind desenele lui Rudi, izbutisem să le recuperez în bună parte și să le dosesc într-un loc unde le credeam în deplină siguranță, nu conteneam să-mi spun că prietenul meu fusese desigur un vizionar, din moment ce, datorită genialei sale inspirații, găsise o alternativă lumii reale, negînd sistemul de organizare al acesteia. Ori poate tocmai asta nu i se putuse ierta? eram tentat să mă întreb.

Habar n-aveam de arta modernă și mă îndoiesc că prietenul meu își punea problema modernității viziunii lui artistice. Doar atîta îmi mărturisise: Să mai fac o dată pe pînză, hîrtie sau carton ceea ce văd cu doi ochi? Să mă dau mare în fața lui Dumnezeu zicînd că sunt în stare să fac și eu, poate chiar mai frumos, pe pînză, pe hîrtia sau pe cartonul meu, ceea ce a

făcut El? Nu! Ar fi curată pierdere de vreme. Așa că mi-am spus: *mein Gott*, fiecare cu treaba lui!... Ce logică simplă! O idee pe care omenirea o ignorase cu totul între Altamira și van Gogh, căci numai fantasticului olandez îi mai trecuse prin minte, dar pe vremea aceea, cum îți spuneam, habar n-aveam de asta, se născuse în capul unui ucenic laminorist din N.! Și nu doar atât, dar se și materializa în fantasticele lui reprezentări grafice!... Nu știi, dragul meu, pictorului de la Altamira cum i-o fi mers, dar van Gogh știm prea bine ce soartă a avut!...

Mergând, Valentin sesizase că în vecinătatea portului casele erau elegante, cu două sau trei caturi, având terase și balcoane cu feronerie artistic lucrată. La parterul unora se aflau magazine care ofereau spre vânzare diverse suveniruri, între acestea mărunte obiecte confecționate din jad, din fildeș, ori din lemn de santal sau mahon. Trecând de ele, dăduseră de maghernițe și negustori ambulanți care le ofereau cu insistență mai ales obiecte confecționate din scoici. Se iviseră și doritori să le cumpere aparatul de fotografiat, binoclul și chiar ceasurile de pe mâini. În cele din urmă, văzându-și de drum, rămăseseră singuri și doar șoferul cel agitat, care încercase să le spună ceva repetând cuvântul *zonă*, le mai întrerupsese, pentru scurt timp, mersul. Numai de relatat nu ostenea doctorul Werner. Și continuase să povestească până ce descoperiseră plaja aceea izolată între promontoriul împădurit și digul de stabilopozii, al cărui rost Valentin nu și-l putuse nicidecum explica.

Moartea lui m-a afectat peste măsură, spunea doctorul. Desenele, schițele, câte le putusem strânge, le priveam mereu și nu conteneam să acuz lumea de indiferența cu care se dispensase de un asemenea om. Dar parcă toate câte se întâmplaseră, încă n-ar fi fost suficiente. Într-o zi, lipsind de acasă, le-am găsit la întoarcere pe cele două surori mai mari stând ciucite în mijlocul curții, lângă cazanul de fiert rufe, și vârand unul după altul, făcute sul, desenele lui Rudi în focul dedesubt. Vreascurile, cam verzi, nu voiau să ardă. M-am repezit răcnind la ele, le-am îmbrâncit fără milă, mi-am vârat degetele în flăcări pentru a salva ce se mai putea, degeaba, am scos de acolo doar câteva hârtii pe jumătate carbonizate. La țipetele surorilor, pe care, în tulburarea mea vecină cu nebunia, tăbărașem cu pumnii și cu picioarele, ieșise în târnaț tata. Era un om bine făcut, plin de sine, mai ales de când fusese promovată *ober*, adică un fel de maestru mecanic-șef, cum ți-am mai spus, în întreprinderea lui Auschnit. A cercetat uimit cu privirea ce se petrecea în curte, s-a descins meticolos de cureaua pantalonilor, a pus mâna pe mine și mi-a ars câteva cataramă zdrăvene la spate. Ești o brută, i-am strigat atunci. Sluga lui Skerla, asta ești!... Obrăznicia mea l-a uimit și l-a scos mai mult din sărite. S-a năpustit la mine cu turbare, să-mi frângă oasele, nu alta. Surorile, săracele, sărind să-l țină, s-au ales și ele cu câțiva ghionți. Și atunci, sub ploaia de lovituri ce se abătuse asupra mea, am luat hotărârea să fac tot ce-mi stătea în putință pentru a-l urma pe Rudi cât mai curând. Eram convins că mă aștepta în lumea aceea a lui ca să continuăm discuțiile noastre din șopronul său tapetat cu desene...

Doctorul ieșea agale din apă, pufnind și frecându-și obrazii cu palmele. Fără ochelari avea o privire ciudată și ochii parcă îi erau mai pronunțat exoftalmici. Își scosese maioul și îl storsese cu grijă, aplecându-se mult înainte, ca și cum n-ar fi vrut să se ude pe picioare. Fusese momentul când în dreptul lor își făcuse apariția, scrâșnind din frâne, un jeep.

XII

Curând după aceea, doctorul Werner a încercat din nou să mă convingă de avantajele unei stabiliri, fie și temporare, în Germania.

Să vând benzină, să spăl parbrize?... îi repetasem eu râzând vorbele lui Norbert Maas, care îmi intraseră în cap când cu întâlnirea de la O.M.

Ah, a dat el din mână, de parcă ar fi vrut să alunge o insectă supărătoare, știi foarte bine că nu așa vor sta lucrurile!

Dar dumneavoastră nu v-a trecut niciodată prin minte să vă repatriați? l-am întrebat eu, pentru a-l șicana puțin, căci răspunsul său mi-l puteam lesne imagina. Cu venitul de acum, după ce v-ați lăsat de meserie, ați putea huzuri acolo...

Ce vorbești, dragul meu? Asta poate acum, un an, doi... Curând vor avea ei grijă ai voștri tineri să vă aducă la sapă de lemn. Numai să li se încălzească puțin scaunele. Știi, la noi circula o vorbă: hoția din România și beția din Rusia nu le mai stârpește nici dracu'.

Pe lângă faptul că m-au jignit puțin, cuvintele lui mi-au adus aminte de o discuție cu colegul Olimpiei, Beliov, la Dresda.

Nu cu mult înainte de reîntoarcerea în țară, convenisem cu Olimpia să ne întâlnim într-una din zile, după ce ea își va fi încheiat programul, pe terasa *Brühl*, pe malul Elbei. Ajunsesem, ca de obicei, înaintea prietenei mele la locul de întâlnire. De aici se deschide o largă priveliște asupra fluviului. La poalele terasei se află debarcaderul Flotei albe, al navelor fluviale, cu alte cuvinte. În stânga, se ridică sinistre ruinele înnegrite ale bisericii *Frauenkirche*, amintind de bombardamentul din februarie '45, iar în depărtare se înalță clădirea gării vechiului oraș, cu frontonul central în forma unui templu ionian, monumentul preferat al Olimpiei. Vântul din ziua precedentă adusesese cu sine ploaie, așa că n-am putut adăsta prea mult pe terasă și m-am refugiat, după aproape o jumătate de oră de așteptare, în *Albertinum*, mai exact, la parterul edificiului cu acest nume, unde era amenajată o galerie de sculptură antică. Aici mă găsisese Olimpia, care venise însoțită de colegul ei, Beliov.

Beliov acesta era un individ fără vârstă, nu prea înalt, dar bine legat, cu părul deschis la culoare cam rărit în creștet. Ochii săi albaștri îl cercetau pe partenerul de conversație cu căutătura luptătorilor sau boxerilor care se privesc nemișcați înainte de a evolua pe saltea ori în ring. Omul avea cutele nasului adânci și colțurile buzelor trase, de parcă ar fi zâmbit ironic fără conținere. Mergea legănat, balansându-și brațele pe lângă trup. Deși era vară, purta costum. Într-o singură zi, ceva mai călduroasă, apăruse într-o cămașă albă cu mâneci lungi.

Refugiul în *Albertinum* al celui ce ajungea primul la locul de întâlnire fusese prevăzut în caz de vreme rea, așa că nu mă temeam că Olimpia n-ar putea da de mine. Ea apăruse în cele din urmă, aducându-l cu sine, așadar, pe Beliov, căruia îi purtam o ușoară pică, după ce mă umilise acceptând să punem pariul acela stupid în fața intrării principale, *Kronentor*, a *Zwinger*-ului. Dar Olimpia agrea compania lui Beliov, probabil conclucrau strâns în ceea ce aveau ambii de rezolvat acolo, în capitala saxonă.

Iartă-ne că am întârziat, îmi vorbise Olimpia nemțește în numele amândurora, dar afară plouă cu găleata. Abia am prins un taxi. Cred că va mai trebui să zăbovim puțin aici.

Beliov confirma spusele colegei sale, dând ușor din cap, numai că zâmbetul său bășcălios, perpetuu, te făcea să-i pui la îndoială sinceritatea cuvintelor.

Olimpia era foarte tristă, iar la sporirea tristeții ei părea să contribuie și imaginea vestigiilor antice din jur. Se așezase pe o băncuță lângă o superbă coloană cu capitel corintic, pe care o cercetase cu multă atenție, mângâindu-i canelurile, apoi, brusc, își coborâse fața în palme. Aflându-mă aproape de ea, am încercat să-i pun consolator mâna pe spatele trunchiului aplecat peste genunchi, dar ea și-a scuturat umerii, cerându-mi să mă îndepărtez. De ceva mai multă trecere s-a bucurat Beliov, care i s-a așezat alături, cuprinzând-o cu unul din brațe.

Pacemu, Alimpiușka? îi șoptise el la ureche. *Pacemu?*...

Astavi menia, Sașa, îi răspunsese printre palmele adunate în dreptul obrazului Olimpia. *Astavi menia!*

Îi auzisem și altădată vorbind rusește, lucru care nu mă mirase deloc. Ar fi fost chiar nefiresc, cu profesiunea ei, Olimpia să nu cunoască rusa. Mă deranja doar faptul că, vorbindu-i astfel în împrejurarea aceea, Beliov mă scotea pe tușă. Eu păream intrusul în grupul nostru, nu el.

Parcă înțelegând ce gândeam, după ce ieșisem, în fine, din *Albertinum*, colegul Olimpiei ne invitase, cu un aer împăciuitor, la o înghețată. Cunosco eu o gelaterie aici, în apropiere, ne explicase, sărutându-și trei degete ale mâinii drepte.

Ia te uită, comentase cu discreție Olimpia, ceva mai întremată sufletește după ce inspirase aer proaspăt, mare minune, Sașa s-a înduplecat să ne facă cinste!...

Din pricina vremii posomorâte, gelateria lui Beliov era aproape goală. Ne așezaserăm într-un colț la o masă rotundă, având tăblia dintr-o marmură albă cu vinișoare roz. Scaunele din jurul ei erau de metal, niște perinițe pufoase protejau însă posteriorul clienților de răceala acestuia. O chelneriță nurlie, cu bonețică și șorțuleț alb, se prezentase cu promptitudine să ne ia comanda. Pe Beliov îl cunoștea, fiindcă i se adresa mai cu seamă lui, după ce schițase o reverență prin îndoirea ușoară a genunchilor.

Câte porții doriți? ne întrebase, îndreptându-și o mână, pe rând, spre fiecare dintre noi, Beliov.

Cum câte? mă arătasem nedumerit. Câte una, nu-i așa?...

Firește, una! a râs cu condescendență Olimpia. Numai să fie de vanilie cu pișcoturi.

Mie, ca de obicei, i se adresase chelneriței Beliov, și nu uita de supliment. Pentru a fi mai explicit în privința suplimentului despre care vorbea, el îndepărtase în plan vertical degetul mare de cel arătător al mâinii sale drepte.

M-am lămurit de ce Beliov se interesase câte porții dorim, abia după ce înghețata ne fusese servită. Fiindcă lui chelnerița îi adusese o farfurie plină. Iar alături îi pusese un pahar cu rom. Beliov gustase romul cu vârful buzelor, apoi, mulțumit, îl turnase peste înghețată. Olimpia începuse să râdă iarăși, dar nu de colegul ei, ci de mine, fiindcă probabil făcusem ochi mari privindul. Fără să se sinchisească de reacția mea la ceea ce vedeam, Beliov începuse să-și mănânce în deplină tăcere, cu o lingură de supă, originala sa compoziție.

Discuția de care îmi amintise observația malițioasă a doctorului Werner, că nici dracu' nu poate stârpi hoția din România – acum mă întreb de ce dracu' ar fi avut vreun interes să o facă – a început de la o nimica toată, curând după ce Beliov s-a scotocit în haină pentru a plăti consumația. Chelnerița i-a adus pe o farfurioară nota de plată și un rest de câțiva pfenigi. Beliov i-a cules până la unul și i-a strecurat în buzunar.

Puteai să lași fetei restul, observase Olimpia zâmbind.

Ei, ei, Alimpiușka, i-a răspuns colegul său, văd că ai dobândit obiceiuri românești!

Vreți să spuneți că în Rusia nu sunt astfel de obiceiuri?... i-am replicat eu ușor vexat.

Beliov nu devenise mai arțăgos, cum îndeobște se întâmplă, din pricina paharului de rom turnat peste înghețată. Dimpotrivă.

Ah, nu, să nu mă înțelegeți greșit, *moi drug*. Mă refeream doar la faptul că Alimpiuška a petrecut destulă vreme în Occident înainte de a se instala în eterna și fascinantă voastră țară. Cred că ea a priceput imediat ce voiam să spun. Cât despre Rusia, firește că sunt și acolo astfel de obiceiuri!... Ca în tot Estul european și nu numai. De altfel, e foarte bine că sunt!

Făcusem a doua oară ochii mari, spre amuzamentul Olimpiei.

Trebuie să mărturisesc că nu vă înțeleg deloc, *gaspadin* Beliov.

He, he, îi făcuse Beliov cu ochiul prietenei mele, mă așteptam la asta. Dar nu e greu de înțeles. Ciubucul sau șperțul, cum îl numiți voi, *vziatka* în limba noastră, e mama corupției. De acord?

Mda.

Ei bine, dacă a venit vorba despre ea, susțin că în acest moment, atât la noi, cât și la voi corupția este mai mult decât necesară. De ce? Fiindcă pe această cale venitul național se polarizează mai rapid acolo unde este nevoie de el și, mai ales, acolo unde poate fi eficient folosit. Noi nu avem acum destul timp la dispoziție, decenii sau poate secole, cum au avut, să zicem, Rockefellerii americani, pentru a concentra suficient de mult capital, încât să declanșăm boomul economic capabil să ne propulseze măcar în plasa țărilor vestice avansate. Scopul scuză mijloacele e un principiu absolut valabil și în situația de față. Marx spunea că la originea oricărui capital se află un furt. De acord! Dar dacă furtul n-ar fi fost comis, cine știe, poate că încă ne-am fi zbatut cu toții să ieșim din mlaștina aceluia feudalism bimilenar.

Cred că Marx se referea în principal la furtul forței de muncă, observasem.

Nu știu dacă ați auzit de Anatoli Ciubais al nostru, trecuse peste remarca mea Beliov, inițiatorul politicii de privatizare în Rusia, care obișnuiește să vorbească pe șleau de baronii tâlhari – expresia îi aparține –, afirmând că ingineriile lor financiare și economice de azi vor asigura locurile de muncă ale celor mulți mâine. Iar fiii lor vor fi acei cetățeni eminenți și respectabili, sensibili și rafinați, școliți la cele mai faimoase universități din lume, capabili să preia frânela conducerii sociale și politice!...

Și cu comunismul cum rămâne? l-am întrebat pe Beliov, convins că până nu de mult era capabil să peroreze cu aceeași vervă și despre nobilele idealuri ale acestuia. De altfel obiceiul de a cita din Marx observam că i s-a păstrat.

Comunismul e mort, mi-a replicat fără întârziere, zâmbind larg, cu cinism, Beliov. Trăiască ultraliberalismul!

Ei, cum ți se pare Sașa? m-a întrebat în drum spre hotelul nostru din *Prager Strasse* Olimpia.

Sașa?... îi răspusesem Olimpiei, străduindu-mă să nu calc în bălțile de pe trotuar. Mă mir de ce se află aici și nu în cercurile apropiate Kremlinului. După cum vorbește, ar merita cu prisosință să se afle în vecinătatea puterii.

Sașa nu e un *aparatic* oarecare, dragul meu, mi-a mărturisit atunci cu gravitate Olimpia. Și nu-i este dat să se afle doar în vecinătatea puterii. Lui Sașa îi este dat să devină puterea însăși!

XIII

Îi trebuise atunci vreo lună până să-i poată convinge pe ai săi să-l lase să se înscrie la secția de hipism. Abia, abia le smulsese consimțământul. Mai ales mama se opusese, fiindcă nu se îndoia, argumenta mereu, în cele din urmă îi va dăuna la școală, și e periculos, și se produsese accidente, n-auzise de cazul fetei lui Corjan? Firește, a lui Vasile Corjan însuși!... Nu îndrăznește să rostească funcția ștabului, sau o bâiguia cu palma dusă în dreptul gurii. De unele reflexe nu se putuse dezbăra toată viața.

Că apoi fusese dezamăgit de ceea ce i se dăduse pe acolo să facă, nu prea îi venise să recunoască: ordine prin grajduri, să descarce nutreț, să repare harnașamente vechi, și toate astea fără să se apropie prea mult de cai, bineînțeles! Zâmbea amar când își amintea cum, naivul, își închipuise că, din primele zile chiar, i se va îngădui să zburde călare prin manej!... Se consolase văzând că nici ceilalți novici n-aveau parte de o soartă mai bună. Ho, ho, ho, râdea icnit, în silă parcă, domnul Gaiță, șeful secției, înțelegându-le pasul, da' știți că mă puneți pe gânduri, mânzocilor? Ori poate confundați manejul cu vreun țarc de rodeo din Texas? Ați venit încoace cu capul împuiat de filme *Century Fox*, ho, ho!...

În cele din urmă a încălecat totuși: o globă cu nume generic, Rezerva. Firește, ținută la coardă. Își merita cu prisosință Rezerva numele, nimic n-o îndupleca s-o ia la trap măcar. Zadarnice erau imboldurile din călcăie, zadarnice smuciturile frâului, pasul plictisit al animalului nu cunoștea vreo modificare. Vedea cu coada ochiului incisivii proeminenți, îmbrăcați în viplă, ai instructorului lucind batjocoritor. Se simțise umilit. Îl bătuse gândul să renunțe.

Ei, mai rezști, mai rezști?... îl lua în derâdere tatăl. Sigur, lui îi dădea mâna s-o facă, el știa cum stătea treaba cu caii, făcuse armata la vânătorii de munte, luptase pe frontul antisovietic până în Caucaz. Iar mama, când venea acasă, își ducea mâna la nas și-l îndemna să-și lase hainele în șopron, afară. Rândaș i-a trebuit să fie?... își privea uimită bărbatul pe deasupra ochelarilor, apoi dădea cu resemnare din umeri. Curios, în loc să îl descurajeze, observațiile alor săi îl îndârjeau.

Își amintea, ca și cum ieri s-ar fi întâmplat, că în ziua primei demonstrații hipice trăise o mare surpriză. Să fi fost în a doua sau în a treia lună de noviciat, când îi dăduseră, spre uimirea sa, în grijă un cal. Unul adevărat, dintre cei de care nu i se îngăduise până atunci să se apropie. Nu să-l încalece, ah, nici n-ar fi îndrăznit să spere așa ceva, ci doar să-l poarte de frâu până la poarta arenei. Mai fuseseră desemnați pentru o treabă identică alți vreo trei – patru dintre începători, domnul Gaiță în persoană îi alesese, nu bănuia nimeni în funcție de ce criterii, stârnind invidia celorlalți. Voi, mânzocilor! Întinsese coada cravașei spre fiecare dintre cei aleși fostul maior și echipier al vestitei formații olimpice de prin anii treizeci.

Evenimentul îl preocupase într-atât, încât toată noaptea dinainte numai într-un coșmar o petrecuse. Se făcea, între altele, că scăpase calul în vânzoleala circulației din piața Gării de Nord, cum nimerise cu el tocmai acolo nu-și putea explica. Fapt era că patrupelele o luase razna printre troleibuze, tramvaie și taxiuri, alerga înnebunit, făcând copci și zvârlind din

copite, iar șoferii, cu zâmbete sardonice pe buze, claxonau fără noimă și-l înjurau, făcându-i semn să-l prindă, cine mă-sa îl adusese cu calul aici?...

Calul fusese negru, acoperit sub șa cu un mic valtrap roșu, tivit cu fir argintiu. Un exemplar înalt, cu picioarele lungi, pur-sânge, de la sine înțeleș. Îl ținuse foarte aproape, așa i se spusese, să-l țină din scurt. Simțea animalul fremătând, asta probabil și din pricina lipsei de siguranță a mâinii nedepinse să stăpânească o asemenea namilă de nervi și mușchi. I se părea că s-ar fi dovedit cu totul neputincios la cea mai mică intenție de nesupunere din partea lui. Atingerea involuntară, cu umărul, a pieptului acestuia, tresăltând sub respirația profundă, îi provocase fiori. La comanda plecării, spre surprinderea sa, calul îl urmase docil, cu pași mărunți, smucind ușor frâul, parcă să-i dea de înțeleș că el era făcut să înghită distanțele, nu să bată aproape pasul pe loc, să scormonească pământul centimetru cu centimetru, să-l frământa în copitele nerăbdătoare.

Surprinzător de bine își aducea aminte de toate aceste detalii, aceea fusese ziua primei lui întâlniri cu Olga și reflectase îndelung asupra împrejurărilor de atunci. Parcă simțea încă în suflet imensa ușurare trăită în momentul când, în cele din urmă, calul îi fusese luat din mână. Nu știa dacă și ceilalți tovarăși ai săi, desemnați în ajun de domnul Gaiță, cu mânerul cravașei întins spre dâșii, să poarte grijă acelor cai, trăiseră aceeași senzație. Îi privise cu suspiciune și se întrebese iarăși, ceva mai târziu, șezând pe un graden al tribunei, dacă preocupările lor erau altceva, în fond, decât curată pierdere de vreme. Demonstrația o privise cu ochi apatici, dezghiocând între dinți semințe de dovleac.

Se despărțise de coechipieri, aceștia ținuseră morțiș să intre în prima berărie ce li se ivise în drum, se afla acolo o grădină de vară într-o margine de parc, numită, nimeni nu știa de ce, *La Acapulco*. Refuzase să intre, pentru că vântul îi adusese în nări miros de urină dinspre closetul public, numai ideea de a se așeza să bea bere împresurat de duhoarea aceea îi întorcea stomacul pe dos. Le promisese băieților să-i aștepte în fața unei librării, contemplând cele expuse în vitrina acesteia, trebuiau să meargă în corpore să-și predea la magazia secției echipamentul, Laci-baci, magazionerul, n-avea timp pentru fiecare în parte. Afurisitul acela de echipament! Pe stradă se simțise caraghios purtându-l, în grup, treacă – meargă, se pierdea printre ceilalți, dar, singur aflându-se, se simțea stânjenit sub privirile trecătorilor, care se întorceau pline de curiozitate spre el, de parcă ar fi fost îmbrăcat în ținută de carnaval. Purta tunică neagră, mulată pe trup, precum aceea a uniformelor militarești mai vechi, pantaloni deschiși la culoare, strânși pe picior, cizme cu pinteni, două fete bufniseră în râs trecând prin dreptul său. Măcar dacă librăria ar fi fost deschisă, să fi intrat, să se fi ascuns printre rafturi, căci neisprăviții lui de colegi întârziu, fusese un naiv să creadă că se vor mulțumi cu o singură halbă.

Pe neașteptate ușa librăriei se dăduse în lături, izbindu-se de rama vitrinei. Intrase timid, printre vălătuci de fum. O sobă de tuci burdușită scotea trâmbe înecăcioase pe la toate încheieturile, gestionara avea scăderi la marfa depreciată și, în prezența unui individ în trenchi bleumarin, nu mai prididea să pună pe foc lucrurile scoase din inventar. Păpuși oloage, ursuleți cu blana decolorată, maimuțe din plastic dezmembrate, clovni din pânză care-și pierdeau rumegușul zăceau grămadă fixându-l cu privirea imobilă a condamnaților la moarte. Mai târziu, băiatu'! Mai târziu! Nu vezi că aici se lucrează?... Individul în trenchi albastru avea zâmbetul sardonice al șoferilor care – buimac, nici nu mai știa dacă în vis ori aievea – îl luaseră în târbacă mai deunăzi în fața Gării de Nord, fiindcă scăpase calul printre mașini. Mama voastră de nătărăi, rostise revenind în stradă, constatând că ceilalți întârziu să se arate.

Așadar, atunci o întâlnise pentru prima oară pe Olga. Peste drum, în grădina publică, pe o alee în apropierea intrării. Era mult mai bine să aștepte acolo pe o bancă, decât să stea pe stradă, expunându-se, ca o paiată, văzului public, își spusese. Milogul din dreptul intrării în parc îl privise cu ostilitate, de parcă ar fi văzut în el un concurent. Scaunul de invalid al Olgăi se afla în dreptul unei bănci, puțin într-o parte, cu una din rotile pe gazon. Erau cu desăvârșire

singuri pe alea aceea, fata părea să îl fixeze atentă în timp ce el se apropia de dânsa, iar lui – abia în liniștea parcului aceleia își putuse da seama – îi scârțâiau peste măsură de tare cizmele, niște gioarse vechi, cu carâmbul înalt, la care lustruise o oră întregă cu o seară înainte.

Apoi își luase curajul să o studieze mai îndeaproape, fața ei era delicată, cu oval plăcut, iar părul, întunecat la culoare, tuns scurt, îi prindea în umbra deasă a copacilor reflexe albăstrii. Avusese prin urmare inițial impresia că fata i-ar susține privirea, cum îndeobște la prima vedere fetele nu prea obișnuiesc, au ele un fel al lor de a te fura din ochi, și asta tocmai când atenția îți intră în unghi mort, în fracțiunea de timp când, brusc, devii preocupat de propria înfățișare. Moment dureros pentru el, căci, până atunci, înfățișarea lui de jocheu prăfuit stârnise numai zâmbete, ba chiar hohote de râs. Apoi trăise revelația că, îndreptată asupra lui, căutătura fetei din scaunul de invalid ar avea ceva nefiresc, nu pentru că dânsa întârzia să zâmbească ironic sau disprețuitor, precum toate celelalte reprezentate ale sexului opus întâlnite pe stradă în acea zi de pomină, ci fiindcă întârzia să-l focalizeze, de parcă făptura lui, ivită pe neașteptată în câmpul ei vizual, n-ar fi meritat mai multă atenție decât o pasăre comună ori un patrușed vagabond. Privirea sa era imobilă, ușor dilatată, frapant de asemănătoare cu aceea a figurinelor din plastic și pânză condamnate să se mistuie în focul sobei de tuci a librăriei de vizavi.

Ajungând la capătul aleii, luase o hotărâre temerară: să se întoarcă! Să revină în dreptul fetei șezând în scaunul cu rotile. Trecuse pe lângă ea încercând să-și dea seama ce o determina să stea acolo, să ocupe un astfel de vehicul, dar nu descoperise nimic neobișnuit. Purta blugi, adidași, ca toată lumea, parcă s-ar fi așezat în scaunul acela doar așa, dintr-un capriciu, să facă pe interesanta... Toate voiau să fie interesante, le știa el prea bine! Numai cu căutătura aceea a ei nu păreau să fie lucrurile în ordine. Bine, și ce-l deranja pe el asta? se gândise. Nu că-l deranja, își imputase apoi, altfel trebuia pusă problema. Dar nu apucase să-și elucideze nici pe departe starea de spirit, prea repede ajunsese la capătul aleii. Și mai era o prioritate înainte de a-și explica toate câte le simțea și le gândea în acel moment: să decidă dacă se întoarce sau nu. Își amintea că în cele câteva clipe de ezitare privirea îi înregistrase un amănunt frapant: dintr-un trunchi noduros de copac, agonizând pe o rână, fără crengi, invadat de mușchi și licheni, răsarise o mlădiță, un lujer înalt la capătul căruia se legăna o eflorescență de un alb imaculat. Fusese surprins, nu-și amintea să mai fi văzut vreodată așa ceva. Apoi știuse. Acesta era indubitabil semnul că putea să se întoarcă.

Îi ceruse fetei îngăduința să se așeze pe banca de alături. Dacă nu era ocupată, firește!... adăugase, încercând să facă pe spiritualul. Ce stupid mai putea fi la vârsta aceea!

Poftim! consimțise ea cu voce neutră, ridicându-și mâna stângă în dreptul gurii – gestul mamei i se relevase lui instantaneu – și atunci îi zărise pe unul din degete un fel de verighetă fină, foarte subțire, din metal gravat, avusese impresia că mișcarea fusese făcută ostentativ.

Apoi, după oarecare vreme petrecută în tăcere, fiecare încercând să mimeze cât mai bine calmul și nepăsarea, apăruse de undeva un tip care se arătase spontan peste măsură de intrigat din pricina prezenței lui acolo, neapărat pe banca aceea, mai bine spus. Corpulent, tras la costum, cu cravata legată scurt, avea alura de neconfundat a celor ce poartă de grijă persoanelor sus-puse, indivizi mărginiți în genere, dar pătrunși întotdeauna de importanța misiei lor. Că urma să fie luat la întrebări de noul sosit, nu încăpea îndoială, noroc că ele se formulau cu încetineală sub fruntea îngustă, îmbrăbonată de sudoare a argusului confruntat cu o situație neprevăzută. Nu contenea, în surescitarea lui, să-și treacă dintr-o mână în alta o sticlă de *Citro*, al cărei conținut efervescent i se revărsase peste degete.

Și atunci, cu intuiția stimulată de iminența pericolului, începuse să relateze cu voce domoală fetei ceva la întâmplare, îi vorbise despre o călătorie din care chipurile tocmai s-ar fi întors, insinuând astfel că ar fi bune și vechi cunoștințe, și că i-ar fi adus mesaje din partea unor prieteni comuni, pură invenție totul, numele erau de la alfa la omega fictive, alese la

întâmplare, iar fata se prinsese în joc și încinseseră o sporovăială din ce în ce mai veselă, până ce izbucniseră amândoi în râs. Ar fi fost de-a dreptul greu să-și stăpânească râsul, văzând mutra perplexă a individului de lângă dâșii, retras pe un colț al băncii și schițând zâmbete în momentele apogeului veseliei lor.

Când se despărțiseră, știa despre ea aproape totul – între timp argusul fusese trimis să mai aducă o sticlă de *Citro*, pe prima ea o vărsase scăpând-o jos – și unde locuia, și ce avea la picioare, consecința unui accident. Fusese dornică să iasă în oraș, să asiste la demonstrația hipică, dar drumul cu pavaj atât de prost... De fapt, voise să-și vadă calul, după atâta vreme, îl știa? Calul cel negru, înalt, care o trântise... Din cauza lui...

Și când ridicase iarăși mâna, pentru a-și potrivi părul cu reflexe albăstrii, remarcase că ceea ce el luase drept verighetă nu era decât un inel obișnuit cu piatra întoarsă înăuntru al palmei.

XIV

În după-amiaza aceleiași zile, prin toate difuzoarele navei Valentin își auzise rostit numele, însoțit de invitația de a se prezenta urgent la *Bordreisebüro*.

Se grăbise să plece, mimând stupoarea, spre locul indicat, atrăgând privirile celor din jur, care își închipuiau, probabil, că o fi vreun personaj de seamă, din moment ce îi era solicitată pe această cale prezența într-un anume loc. Tocmai se oprise în dreptul micului *Delfin-Bar*, din apropierea *Swimming-Pool*-ului. Își comandase țigări și cafea, cochetând cu ideea de a-și permite la urmă un *Martini*. Pricepând despre ce era vorba, barmanul, un tinerel blond, cu mustața firav mijită, renunțase să-i încaseze contravaloarea cafelei nebăute. Valentin apucase să intre în discuție cu el, aflând că era student la Göttingen și că se angajase barman ca să câștige un ban peste vară.

La *Bordreisebüro* o găsisse pe Angela. Se afla acolo și Gitta, care zâmbise amical răspunzându-i la salut.

Vă cunoașteți? întrebuse Angela surprinsă.

Puțin, răspunsese Gitta, întinzându-i noului venit mâna jos, așa cum fac îndeobște bărbații.

Revederea cu Angela îl tulburase ușor. Femeia era discret fardată, folosise un ruj sidefiu, părul i se revărsa vaporos peste umeri. Gitta nu contenea din zâmbet, poate, își spusese el, fiindcă tulburarea ce-l cuprinsese nu putea trece neobservată.

Despre ce e vorba? se interesase cu prudență, după ce Angela îl invitase în biroul său. Era o cabină lambrisată până sub tavan, înzestrată cu două fotolii și o canapea minuscule. Sub birou era amplasată o mică masă de lucru cu scaun rotativ.

Te servesc cu o cafea? evitase, cam stânjenită, răspunsul Angela.

Tocmai am renunțat la una când m-ai chemat aici, îi replicase el.

Ei, vezi?... se grăbise ea să introducă *espresso*-ul în priză.

Faptul că se ferise să-i răspundă cu promptitudine nu i se păruse lui Valentin de bun augur. Îi plăcuse să creadă că invitarea lui la *Bordreisebüro* fusese consecința insistenței cu care încercase să o vadă în urmă cu câteva ore. Ușoara stinghereală a femeii îi sugera însă că motivul chemării sale era altul. Scosese din pachetul tocmai cumpărat o țigară și ceruse voie să fumeze. Preocupat de supozițiile sale, solicitase încuviințarea ei abia după ce și-o aprinsese.

Care-i necazul? repetase el, cu oarecare gravitate în glas, întrebarea.

Ușoara îmbujorare a obrazilor Angelei nu-i scăpase, în pofida atenuării culorii lor din pricina luminii fluorescente pe care ea o aprinsese imediat ce intraseră în cabina-birou. Pe ușa acesteia se distingea sigla firmei *Neckermann*.

Așadar, m-ai căutat..., îi spusese femeia, oferindu-i cu precauție ceșcuța cu cafea.

Confirmase înclinând capul. Tremurul mâinii când luase cafeaua îi trăda, spre nemulțumirea lui, neliniștea ce îl cuprindea încetul cu încetul.

Cuvintele ei fuseseră întrerupte de un mesaj transmis prin interfon în engleză. I se adresa un bărbat, iar anunțul său, după câte Valentin pricepuse, era presărat cu o mulțime de

politețuri. Angela râsesse măgulită, dezvelindu-și dantura impecabilă. Scuză-mă pentru câteva minute, îi spusese ea după terminarea convorbirii. Cu obligațiile pe care le am nu știu cum să mă mai împart!... Dar până îți bei cafeaua, voi fi înapoi. Nu te supăra! Se grăbise să iasă, ferindu-se cu grație să atingă minusculele piese de mobilier ale cabinei. Din ușă îi mai făcuse un semn cu mâinile împreunate, prin care îi solicita înțelegere și răbdare.

O privise admirativ din spate. Cum naiba se ivise din fata firavă de odinioară o asemenea femeie? se întrebuse iarăși. E imposibil să nu aibă ea pe cineva, își dăduse imediat apoi, aproape involuntar, cu presupusul. Poate chiar pe individul ce îi vorbise adineauri. Răspunsese foarte prompt solicitării sale, iar vorbele lui îi făcuseră evident plăcere!

Își amintea de reîntoarcerea ei la cursuri după cele aproape trei luni de spitalizare la Cluj, limita până la care era permisă absența, în cazul anumitor boli, pe parcursul unui an școlar. Parcă se mai împlinise puțin la obraz în urma tratamentului, dar aerul suferind și-l păstrase. N-o vizitase la spital, motiv pentru care își atrăsese oprobriul unora dintre colegi, la curent cu debutul idilei lor. Mai ales Mary Zăvoianu, prietena Angelei, se vădea nemulțumită, i-o și spusese verde de la obraz. Nu se disculpase în fața acestora. La ce bun? Pentru el oricum capitolul *Angela* se încheiase. De altfel, zilele pe care le mai avea de petrecut la O.M. erau numărate. Și-apoi cuvintele prin care ea îl dăduse afară, zgomotul porții trântite în urma lui îi rămăseseră vii în minte. De aceea, fusese surprins când, la puțină vreme după revenirea în clasă, ea îl întrebuse, lăsând impresia că i s-ar adresa călcându-și pe inimă:

Nu crezi că îmi datorezi o explicație?

O explicație, eu?... Se arătase nedumerit în asemenea măsură, încât fata se îndepărtase fără a mai rosti alt cuvânt.

În cele din urmă i se adresase Adina însăși, cu care nu mai vorbise de când cu somația scrisă pe oglinda antreului vilei Mileștilor, cu ocazia ultimei sale prezențe acolo: *Ne pense pas à... et roulle!*

Trebuie să-ți spun că regret cele întâmplate, îi mărturisise fata.

Inima lui tresărise puternic. Nu-i venea să creadă că o auzea vorbind astfel.

Ah, ținuse imediat ea să precizeze. N-aș vrea să mă înțelegi greșit! Regret cele întâmplate în tren când cu întoarcerea noastră astă-iarnă din excursie. Am vrut atunci să-i dau o lecție lui Dinu... Dar am fost o proastă că am procedat așa. Nu știu unde mi-a fost capul!... Nu mi-am dat seama de consecințe. Acum însă ar fi de datoriu amândurora să îndreptăm lucrurile.

Nu mă simt dator să îndrept nimic, îi replicase el profund dezamăgit.

Ascultă, îl rugase Adina cu ochii strălucind de un crescând entuziasm, mai lasă-i o speranță, nu poți ignora starea ei... Fă-o pentru mine. Măcar câtă vreme ne mai aflăm aici, laolaltă, în această școală. Tu și așa vei pleca apoi, te vei reîntoarce la ai tăi. Atunci n-ai decât să procedezi cum te îndeamnă conștiința.

El tăcuse, de parcă n-ar fi înțeles ce voia, de fapt, de la dânsul.

Așadar, ești de acord?... se arătase Adina nerăbdătoare, ca orice ființă neobișnuită să i se refuze ceva. În încercarea sa de a-l convinge se însuflețise într-atât, încât îi prinsese mâna. Palma ei era caldă. Cât de reci fuseseră mâinile celeilalte! își amintise el instantaneu.

Am un plan, continuase ea. Am să vă invit împreună la noi. Sărbătorim ceva. Găsim noi ce. În scurt timp totul s-ar putea aranja. Chemăm, desigur, și pe alții. Accepți?

Prin mâna ei simțea că i se răspândește în trup fluidul unei energii misterioase. O iubea. Știa că, în pofida tuturor celor întâmplate, nu și-o putea rupe din suflet. Și intuia că se ivise un nou prilej pentru a i-o spune. Poate ultimul. Sub pretextul unei explicații: Și eu am greșit făcând avansuri alteia în timp ce eram îndrăgostit de tine. Nu-mi cere să repet această eroare! Dar această mărturisire n-ar fi rezolvat nimic. Întrevedea doar posibilitatea ca, prin retragerea mâinii Adinei, nemulțumită de răspunsul său, atingerea lor corporală să înceteze. Or, împotriva întreruperii acestei atingeri întreaga lui ființă protesta din cele mai mărunte

fibre ale alcătuirii ei. Strângerea acelei mâini calde îi trezise cu brutalitate porniri greu de stăpânit.

Cere-mi orice..., îl implora Adina, pradă procesului ei de conștiință, apoi tăcuse brusc, nu din cauza posibilității ca oferta ei să fie răstălmăcită, cât a revelației că locul de atingere a epidermei lui parcă luase foc. O clipă mai târziu își retrăsese mâna înspăimântată.

Gestul fetei avusese asupra lui efectul unui duș rece. O revoltă surdă luase curând în făptura sa locul pornirilor erotice. Îi veneau pe buze cuvinte de răspuns acelei somații scrise cu ruj pe oglinda cuierului din antreu. Nu i se născuseră instantaneu în minte. Dimpotrivă, de multă vreme rumega în sine a sa o replică adecvată aceluia *Ne pense pas à... et roule!* Cu timpul ajunsese să conceapă chiar mai multe răspunsuri: unul dur, cu efectul loviturii de bici, altul disprețuitor, acid, în fine, un al treilea, ceva mai blând, de o subtilă ironie. Căutase asiduu momentul propice pentru a-l rosti pe cel care se va potrivi mai bine situației. I se păruse că l-ar fi găsit, în sfârșit.

Rămăsese însă și de această dată cu cuvintele nerostite, fiindcă, poate intuind zădărnicia demersului ei, Adina începuse să-și trădeze prin mimica feței ruperea echilibrului afectiv. Cu alte cuvinte, faptul că era pe cale să izbucnească în plâns. Apoi, fie revoltându-se din pricina propriei slăbiciuni, fie din cauza întârzierii răspunsului său, ori, mai degrabă, a înțelegerii că acesta, venind în cele din urmă, n-ar fi fost cel dorit, fata se întorsese brusc și plecase cu ochii înotând în lacrimi.

La ce meditează domnul? auzise vocea Angelei în spatele său.

Cafeaua îi rămăsese nebăută, iar țigara aproape că arsesese singură pe buza scrumierei.

Știu eu?... îi răspunsese, poate la motivul pentru care m-ai chemat aici... Promptitudinea cu care Angela răspunsese apelului prin interfon îi stăruia încă în minte.

Obrazul femeii se întristase, ochii i se îngustaseră și începuseră să caute în lături. Sub bluza albă cu ecuson pieptul i se ridica și îi cobora într-un ritm mai alert.

Mi-am adus aminte, între altele, că trebuie să-ți transmit salutări din partea unei vechi cunoștințe, o scăldase ea.

O privise cu neîncredere.

Din partea Olgăi Corjan...

Rămăsese consternat. De unde să fi știut ea de Olga? Nimănui din O.M. nu-i pomenise de dânsa.

Se află într-o clinică de recuperare din Coburg. Mi-a vorbit despre voi. Îți transmite părerea sinceră de rău pentru tot ce ai avut de tras din pricina ei.

El dăduse din mână, ca și cum toate câte se întâmplaseră, demult, aveau acum prea puțină importanță.

La Coburg? o întrebase. Dar cum ai ajuns la ea?

Realitatea e că o cunoșteam de ceva mai multă vreme. Chiar eu am fost aceea care am însoțit-o în Germania, la rugămintea tatălui ei, și am vizitat-o de vreo două ori acolo. A avut întotdeauna cuvinte frumoase despre tine.

Îl cunoști atât de bine pe Corjan? se interesase el intrigat.

Firește. Nu știai că a fost directorul Agenției Naționale de Turism? Înainte de...

Știa, dar nu făcuse legătura.

O vreme am lucrat în directă lui subordine. Am colaborat îndeaproape...

Și ce fel de om e? o chestionase el, zâmbind cu subînțeleș.

De ce mă întrebi? Doar ai avut și tu de-a face cu el. Nu-i așa? venise cu promptitudine răspunsul ei.

Valentin încetase să se mai mire de deplinătatea informațiilor Angelei despre sine.

Așa e, răspunsese el cu năduf. A fost un zbir al județului cât timp a ocupat scaunul de prim-secretar. O lume întreagă a răsuflat ușurată când l-au promovat nu știu ce mare mahăr

prin Comitetul Central. Dar consecvent filosovietic, școlit la Moscova, a avut proasta inspirație să se plaseze în tabăra care a pierdut partida în confruntările interne determinate de ascensiunea lui Ceaușescu. L-au azvârlit ambasador în Africa, pare-mi-se că în Gabon...

Dar a revenit cu succes, se grăbise să completeze Angela.

Valentin se strâmbase a lehamite. Să ajungi directorul *ONT*-ului, nu era cine știe ce mare scofală în ierarhia de partid a anilor trecuți!

Și Olga? se interesase el după câteva clipe de tăcere mohorâtă.

Olga? inspirase adânc Angela. Ei bine, cu Olga nu mai prea sunt speranțe. Scaunul cu rotile pentru toată viața. Își dă și ea, în sfârșit, seama și trece prin adânci stări depresive.

Valentin renunțase să mai întrebe ceva. Simțise că, în pofida funcționării instalației de climatizare, aerul cabinei devenise dintr-odată înăbușitor. Începuse să soarbă din cafeaua rece. I se părea cu totul nepotrivit să înceapă, cum poate Angela ar fi așteptat, cu mărturisiri despre sine și despre Olga.

Dar bănuiesc că motivul chemării mele aici n-a fost acela de a-mi transmite vești de la Coburg, schimbase el vorba.

Angela se încruntase. Simțise poate o undă de ironie în cuvintele lui. Ezita să răspundă.

Uite ce e, începuse ea pe un ton grijuliu. Îmi datorezi o explicație. Își repetase involuntar cuvintele de altădată.

Iarăși? replicase el, descumpănind-o.

De altă natură, se făcuse auzit, după o scurtă chibzuință, răspunsul ei. Voiam să vă întreb de ce v-ați îndepărtat astăzi de grup? Ați nimerit într-o zonă cu desăvârșire interzisă accesului turiștilor. Ați ignorat inscripțiile și semnele de avertizare. Am avut neplăceri din această cauză. Mă temeam că veți fi reținuți. Mi s-a pus în vedere să...

El își aprinsese între timp o altă țigară și dăduse pe gât ultimele picături de cafea rece. Ce putea să răspundă? N-au avut niciun moment sentimentul că se află în culpă. Văzuseră niște inscripții, adevărat, dar scrise cu caractere necunoscute. Când cei doi cu jeep-ul i-au somat să se legitimeze, au crezut că fac un control de rutină. Iar când au fost invitați să ia loc în mașină, cu propunerea de a fi readuși în port, au acceptat de-a dreptul cu plăcere. Calea întoarsă prin liota de negustori ambulănți și amatori de chilipiruri se anunța destul de anevoioasă. Nu mai adăugase că în cele din urmă sesizaseră, după mutrele sumbre ale celor doi în uniforme bej, că lucrurile nu erau tocmai în ordine, dar că ar putea să suporte niște consecințe nu-i trecuse prin cap niciunui.

Mă simt într-o postură ingrată făcându-vă reproșuri, adăugase Angela.

Înțelegem, înțelegem, se grăbise el să răspundă, de aceea te rugăm să accepți scuzele noastre. Ori avem de suportat niscaiva urmări?

Ea schițase un semn cu mâna, de parcă ar fi vrut să subțieze pânzele fumului țigării lui. El se grăbise să o stingă, strivind-o în scrumieră cu gesturi apăsate.

Deci numai pentru asta am fost chemat? Pentru atâta tot? făcuse el pe nedumeritul.

Dar pentru ce altceva?... se mirase femeia.

Cochetărie ori sclifoseală, o judecase el scurt.

Atunci, *Good-bye, dear Angela!* spusese ridicându-se și încercând totodată să imite vocea individului de la interfon.

Noaptea, în vis, o posedase pe malul mării. Se afla pe aceeași plajă unde poposisese după îndelungata plimbare cu doctorul Werner și de unde fuseseră culeși de cei doi cu jeep-ul lor. Aceeași, și totuși alta. Digul de stabilopozi hidoși pierise, ori poate că nu se mai vedea din pricina întunericii ce se lăsase treptat. În partea opusă, imensa masă vegetală a promontoriului se contura sub bătaia razelor de lună precum zidul crenelat al unei cetăți. Plaja însăși părea că se lărgise, avea un nisip moale și cald, pungile de plastic și grămezile vâscoase

de gudron, în care călcase din nebăgare de seamă doctorul, dispăruseră și ele. Curios era că își amintea în visul său de Werner, de felul cum se chinase să se ștergă cu nisip de murdăria neagră, aderentă, în care pășise ieșind din apă. Dar nu pe doctor îl aștepta acum să revină la mal, ci pe Angela, plecată să se îmbăieze în larg. Palmieri tineri, cu trunchiul mult înclinat spre imensitatea acvatică, dădeau impresia că întreaga vegetație a țărmului, în a cărei avangardă se găseau, nutrea o frenetică dorință de împreunare cu șirurile de valuri ce soseau foșnind. Marea părea vie, respirând egal, profund, ca o femeie încercând să-și stăpânească durerile facerii.

Se ivise nepăsătoare, albă, botticelliană, purtată de valuri spre trunchiurile palmierilor ce-și fluturau în semn de omagiu panașul ramurilor încovoiate. Observându-l, își acoperise impersonal cu o mână sâni, iar cu palma celeilalte – triunghiul pilozității pubiene. Se lăsase cuprinsă de brațele lui și culcată pe nisipul umed,

El nutrea impresia că discul selenar era, de fapt, un ochi aprins, deschizându-se cu mirare și curiozitate asupra lor.

În ziua aceasta am de gând să-ți povestesc despre cum am fost condamnat la moarte. Valentin rămăsese consternat.

Discuția avea loc pe puntea *B*, așa-numita *Sonnen-Deck*, partenerii de conversație se echipaseră în ținuta de plajă, doctorul purta și o șepcuță albă cu cozoroc de celuloid albastru. Azi nu descindem pe uscat, venise el cu ideea, încă pe când, în zorii zilei, își băuseră jos, în cabină, cafeaua fiartă pe spirtieră. Să-i mai dăm și în ...! Nu pronunțase înjurătura până la capăt, dar înclinase de câteva ori din cap, marcând astfel fiecare silabă a cuvintelor nerostite. Spui că ai fost chemat să dai socoteală!... Ce ți-e și cu colegii, sau, mă rog, cu colegele astea! O fi vreo insipidă, îți poartă sâmbetele pentru ceea ce i-ai făcut, ori nu i-ai făcut cândva, bag mâna în foc că nici nu-ți mai amintești. Deși, cu siguranță, nu poate arăta rău, laăștia, în turism, dacă n-ai pe vino-ncoace nu ține. Trebuie s-o fi remarcat pe-aici, pe undeva, nu-mi feresc ochii atunci când am ocazia să admir o femeie atrăgătoare. E măritată?

Uite că nu știu, mărturisise Valentin.

Dragul meu, trebuie să recunoști că stai prost cu mijloacele de investigație, apreciașe cu umor doctorul, în timp ce spăla cu meticulozitate profesională ceșcuțele de cafea sub jetul anemic de apă al chiuvetei. Îi vorbea privindu-l prin oglindă, lentilele ochelarilor săi reflectau straniu, în nuanțe de violet, lumina tubului cu neon de deasupra.

Așadar, ne-am înțeleș, continuase, rămânem la bord și o să vezi că n-o să-ți pară rău. O să afli lucruri cum nu cred că ți s-au mai spus vreodată. Cum le ai cu scrisul, nu mă îndoiesc că o să-ți prindă bine cândva.

Da?... manifestase un interes moderat Valentin. Apucase să vorbească doctorului de preocupările lui literare. Numai ce deschisese în dimineața aceea ochii, că se și simțise îndemnat să urce pe *Promenaden-Deck* în speranța că o va reîntâlni la locul știut, în capătul dinspre proră, pe Angela.

O baie în piscină la ora asta? se arătase surprins doctorul, căruia Valentin, temându-se să nu fie luat peste picior, nu voise să-i mărturisească adevăratele intenții. Îi spusese numai că ar vrea să treacă pe la *Swimming-Pool*. Doctorul îi arunca doar priviri fugitive, atent cum era să nu-i dea în clocot cafeaua din ibricul ținut deasupra flăcării pastilei de spirt solid. Las' că ai vreme de scaldat, adăugase el. Să se mai termine foiala de dimineață. Curând venise apoi cu propunerea să se abată iarăși de la program. De această dată să rămână la bord. Să-i facem și puțin în ciudă *neckermann*-istei tale!... adăugase, clipind cu șiretenie din ochi.

Dar nu argumentul doctorului îl determinase pe Valentin să rămână alături de el în cele din urmă, lăsând impresia că îi urma sfatul, ci faptul că nava în ziua aceea, spre deosebire de precedentă, acostase mult mai devreme. În aceste condiții, Angela nu avea cu siguranță răgaz pentru tabieturile ei matinale. Trezindu-se sub impresia visului erotic, simțise în dimineața aceea mai mult ca oricând dorința de a o revedea.

Pe *Sonnen-Deck*, cu toate că vorbele doctorului îl uimiseră, nu se arătase peste măsură de curios. Asta fiindcă era obișnuit ca, de când îl știau preocupat de scris, diversele cunoștințe să se întrecă în a-i relata peripețiile lor, în speranța că ele ar putea constitui substanța epică a

unor viitoare alcătuiri literare, avându-i, fie și sub nume schimbat, protagoniști. Faptul că nu reacționase conform așteptărilor sale la oferta de a auzi niște întâmplări cu totul ieșite din comun îl cam nemulțumise pe doctorul Werner. Nu voia să se erijeze drept competent în materie, se lansase de aceea el într-o scurtă perorație, dar cu greu l-ar fi putut cinea clinti din convingerea că tocmai asta lipsea literaturii actuale: senzaționalul! Și nu-și putea explica de ce. Autorii parcă s-ar întrece în a ignora gustul publicului. Ce era cu proza aceea labirintică, cu hățișul de fapte comune, în mijlocul cărora finalmente cititorul era lăsat baltă să se descurce cum îl tăia capul? A, se scria pentru inițiați? Atunci să nu mai dărdăie autorii de teamă că se vor prăfui pe un raft de librărie. Că el unul era sătul să le tot acorde credit. Să le semneze cecuri în alb. Auzise el cumva de romanele lui Sven Hassel, de pildă? Ei, aia da literatură! Simți că trăiești citind-o, că bâțâi să afli ce se mai întâmplă!...

De gustibus, încercase Valentin să-l îmblânzească.

Pe vremuri, în studenție, fusese un polemist de temut. Ulterior devenise treptat comprehensiv, nu mai simțea nicio satisfacție în a combate opiniile altora. De aceea, căuta un ton conciliant de câte ori câte unul ținea, zor-nevoie, să-și impună părerea. Exista în timpurile mai noi preconcepția, îi explicase el doctorului, că senzaționalul, indiferent cât de iscusit era transfigurat artistic, îl frustra pe cititor de impresia autenticității. Spusese *preconcepția* pentru a sugera că el nu susține neapărat această idee.

Da?... se pleoștise brusc doctorul. Tăcuse o vreme cu privirea spre panorama țărmlui, coasta era săracă în vegetație, aproape aridă.

Știai ce este trecut în program? întrebuse el cu un aer absent. Rezervația arheologică din A. Mai ai timp s-o vezi. Iei un taxi din port. Ți-l plătesc eu dacă vrei.

Grămada aia de pietre?... murmurase Valentin, căutându-și o poziție comodă în șezlong și închizând ochii. Dar tot mai apucase să vadă imensa recunoștință din ochii lui Werner. Chipul lui se scofălcise pentru câteva momente, de parcă cineva i l-ar fi grimat pentru rolul unui personaj aflat la vârsta senectuții.

Îți spusese unele lucruri despre pățania mea din vacanța ultimei clase de liceu, începuse el, era prin patru'ș'trei, când conflictul meu cu tata, Dumnezeu să-l ierte, atinsese punctul critic. Niciodată nu ne-am agreat reciproc, mai bine spus – nu ne-am înțelea unul cu celălalt, el fiindcă avea idei puține dar fixe, eu pentru că, dintr-un juvenil spirit de opoziție, tindeam mereu să i le combat. De pildă, teoria aceea, foarte vehiculată pe atunci, a superiorității rasei ariene, altoită pe mai vechiul pangermanism, mi se părea potrivită pentru cei săraci cu duhul. N-aveam cine știe ce argumente împotriva ei, dar le căutam febril și, când aveam impresia că le găseam, i le serveam tatei în discuțiile noastre aprinse. Țin minte că l-am întrebat cândva, în toiul unei controverse: adică el voia să susțină că Einstein fusese un neghiob? Că Germania n-ar fi avut nevoie de el? Cine mai era și ăsta? s-a interesat cu ochi holbați maestrul mecanic-șef. I-am explicat. A început să țipe ca un apucat că face ceva pe toți Einsteinii mei, că uite pe cine a crescut el la sân! Vorbele lui de câte ori nu avea la îndemână răspunsul.

Crezuse cu fanatism în succesul armatei germane. E drept, mărturisesc, nici eu nu mă prea îndoiesem de el, deși îmi făcusem rost de un aparat de radio primitiv și îmi întinsesem o antenă în podul casei, cu nimic deosebită de o sârmă pentru atârnat iarna rufele la uscat. Dacă știa cu ce mă îndeletniceam, probabil că *Herr Obermeister* ar fi scos mai devreme cureaua. Așadar, la aparatul meu, bine ascuns de cei ai casei, mai aflasem câte ceva din lumea largă. Totuși, atunci când l-am auzit pe Churchill declarând în Camera Comunelor, într-o emisiune a *BBC*-ului în limba germană: *Hitler hat den Krieg verloren!*, am râs ca de o enormitate.

Moartea lui Rudi, bătaia crâncenă a tatei, mi-au determinat o criză profundă. Faptul că în curând a trebuit să mă întorc la școală, la liceul *Banatia* din T., nemaifiind silit să dau zilnic ochi cu *Herr Obermeister*, n-a însemnat o rezolvare a problemei.

Ajuns la T., primul meu gând a fost să-i fac o vizită unui prieten, Martin se numea, Martin da Cas, coleg de clasă. Voiam să-i împărtășesc necazul meu, să-mi mai ușurez sufletul, să-i cer un sfat. Când colo, peste ce am dat? Martin al meu fierbea și el ca un cazan de smoală pe foc mocnit. Nici nu m-a văzut bine, că a și început să înjure printre dinți: îl lăsaseră repetent. Profesorul de germană Schulz îi făcuse figura! Ai lui nu știau încă nimic, examenul de corigență avusese loc în ajun, dar vestea le putea ajunge oricând la urechi. Și din nou a dat glas unui torent de înjurături.

Pe Schulz acela, prietenul meu nu l-a putut suferi încă din prima clipă. Și, după cum se știe, antipatia e întotdeauna reciprocă. Îmi amintesc că, la examenul de sfârșit de an, în iunie, Martin venise puțin grizat. Sărbătorise cu niște coechipieri nu mai știu ce victorie sportivă. Examenul avusese loc după-masă, Martin, grăbit să se reîntoarcă la chef pe care cu părere de rău îl părăsise, s-a oferit să răspundă cel dintâi. Schulz mirosise cum stă treaba și i-a pus o întrebare din materia mai veche, voia să demonstreze tuturor celor de față că Martin era, cum se spune, *tabula rasa*.

Ce știi despre *Hildebrandslied*?

Despre vechiul poem eroic german da Cas, bineînțeles, nu știa nimic. Ceea ce știa însă foarte bine era că, după obicei, mai avea dreptul la două întrebări.

Altă întrebare! a strigat el deloc intimidat.

Schulz l-a privit pe deasupra ochelarilor, subțindu-și buzele.

Mda, a rostit el, atunci să ne spui ceva despre Lessing.

Colegul meu rămăsese câteva clipe nemișcat, ca un poanter în fața vânatului, cu fruntea încrețită și cu privirea piezișă spre mine. Nu puteam să-i vin în ajutor, profesorul la doi pași cu ochii pe noi, afurisită treabă.

Mina von Barhelm, Emilia Galotti, Nathan der Weise...” i-a înșirat Schulz câteva titluri.

Da Cas a redevenit senin.

Altă întrebare, a cerut el ritos.

Fața lui Schulz s-a mai lungit cu câțiva centimetri, bărbia a început să-i tremure:

Care este romanul tău preferat din literatura germană?

Candidatul a cugetat profund, apoi s-a scărpinat la ceafă în părul lănos și a rostit răspicat titlul unei povești de frații Grimm:

Die Bremer Stadtmusikanten.

Nervii lui Schulz au cedat.

Alt candidat!... a răcnit el, bătând violent cu amândoi pumnii în masă.

O rafală de vânt, stârnită din senin, desfășurase, în toată lungimea lui, pavilionul de pe catarg. Femeia din echipa de întreținere, ce trebuia în preajmă, își strânsese, cu o exclamație de surprindere, halatul umflat în jurul pulpelor voinice. Paharele din plastic de pe tava unui steward în trecere, o luaseră toate razna pe pardoseala punții. *Garçon!* se auzise o voce chemându-l.

Nu erau singurii care preferaseră să rămână în ziua aceea la bord. Valentin recunoscuse, nu departe de ei, pe vânătorii de păsări, un grup de tineri cu multă dare de mână, judecând după etichetele sticlelor din care se cinsteau. Spre seara zilei trecute apăruseră pe puntea de promenadă cu niște puști de calibru mic în mână, le închiriaseră, după câte se spunea, și, sub supravegherea unui membru al echipajului, începuseră să vâneze fără cruțare zburătoarele ce urmăreau nava în speranța că se vor înfrupta din resturile de la cambuză. E drept că majoritatea loviturilor se pierdeau în văzduh, totuși câteva păsări însângerate căzuseră zbătându-se în valuri. Fiecare lovitură reușită era însoțită de urlete guturale de triumf.

Iată cine ne sunt aceștia!... îi spusese lui Valentin un bătrânel cu ochelari negri și pălărie de paie cu borurile lăsate peste urechi. Vorbise în limba română. Râsesse apoi, ca unei vechi cunoștințe, cu gura știrbă, invaginată. Lui Valentin vocea i se păruse cunoscută și-și amintise de individul ce-l avertizase în holul din fața lui *Grand-Restaurant* să debarce numaidecât, chiar după prima zi a călătoriei. Firește că nu-l putuse lua în serios. Uitase apoi de el, dar iată-l vorbindu-i acum din nou. Întorcându-se, Valentin rămăsese surprins de îmbrăcămintea lui ponosită, dar mai ales de chipul său care, în lumina crepusculară, se vădea mult mai marcat de trecerea necruțătoare a timpului decât păruse cu ocazia precedentei întrevederi. Simțindu-se recunoscut, bătrânelul îi râsesse din nou, dezvelindu-și gingiile albicioase.

Nu mi-ai ascultat sfatul, rostise cu vizibil efort, emițând sunetele vorbelor sale parcă din coșul pieptului. Cei care te-au trimis aici te-au supus unui risc imens! Mâine încă n-ar fi totuși prea târziu să te sustragi amenințării!...

Dar nu m-a trimis nimeni, se mirase de ceea ce îi era dat să audă Valentin. Am venit de bună voie...

Așa crezi tu! Așa crezi tu!... îi tăiase vorba bătrânelul. Restul cuvintelor sale fuseseră acoperite de un nou val de urlete. Probabil că încă o biată înaripată fusese atinsă de glonțul ucigaș. După ce privirea îi fusese atrasă câteva clipe de grupul jubilând al vânătorilor, Valentin se întorsese cu gândul de a cere interlocutorului său ocazional o motivare a avertismentelor proferate. Dar locul în care acesta se aflase cu puțin înainte era gol. Grăbita plecare a bătrânelului, atât de vlăguit în aparență, îl uimise chiar mai mult decât cuvintele fără noimă ce i le adresase.

Doctorul comandase stewardului două sticle de apă minerală rece. Îi vorbea ținându-și șepcuța albă de cozoroc, din pricina rafalelor de vânt ce dădeau semne de înțepire. Degustase pocnind din limbă apa, apoi studiasse, înclinând de mai multe ori aprobator capul, recomandările de pe etichetă. Suferi de ceva? îl întrebuse brusc pe Valentin. Acesta ridicase din umeri. Tocmai își propusese să dea de urma bizarului personaj cu care vorbise ieri, pentru a-i cere explicații detaliate.

E asemănătoare la gust, după câte îmi amintesc, cu apa de Buziaș de la voi. La N. se aducea apă minerală de Buziaș pentru hidratarea muncitorilor ce lucrau la temperaturi nalte în hala laminorului. Tata mai venea acasă din când în când cu câte o sticlă... Apa asta îmi mai aduce aminte și de o întâmplare amuzantă. Mă aflam pe la jumătatea anilor '70 într-o excursie cu mașina la Cracovia. Venisem de unul singur fiindcă excursiile organizate în Polonia erau destul de rare, nemții nutreau încă impresia că polonezii le erau ostili, de aceea se fereau să-i viziteze. Dar la Cracovia oficia un cardinal pe nume Wojtyła despre care se spuneau lucruri mari. Iar eu voiam să-l ascult. Până la urmă mi s-a oferit ocazia să mă aflu față în față cu viitorul papă, cine ar fi putut bănui asta atunci, nu la Cracovia, ci la Częstochowa, mai exact la Mănăstirea Jasna Góra.

Dar întâmplarea aceea amuzantă de care am început să-ți vorbesc s-a petrecut la Cracovia, totuși. Mă aflam chiar în Piața Centrală a orașului, contemplând aspectul complexului comercial medieval, când a sosit un autocar cu turiști din România. M-am bucurat să-i văd și m-am amestecat între ei, dornic să mai ascult vorbă românească. – Așadar, obiceiul acesta îl are de mult, se gândise Valentin – . Curând aveam să constat că devenisem obiectul atenției unui individ dubios. Mă dădeam eu într-o parte, el după mine. Mă dădeam eu în alta, el tot așa. Cu timpul a căpătat ăla curaj, s-a apropiat și m-a întrebat pe șoptite: Buziaș aveți?... Ce să am? mi-am lungit eu obrazul. Buziaș, o ține ăla pe a lui. Dom'le, orice să-mi fi cerut, nu cred că m-aș fi mirat mai mult. Auzi tu, să fi ajuns și apa de Buziaș marfă de contrabandă!... În cele din urmă s-au lămurit lucrurile. Niște tipi ingenioși înaintea noastră îmbuteliaseră spirt în sticle de apă minerală.

Martin da Cas, continuase doctorul, era fiul unui fost ofițer de carieră din armata cazaro-crăiască, căsătorit cu fiica unor nobili scăpătați, al căror nume și blazon le-a însușit odată cu răscumpărarea fostei lor moșii de lângă T., orașul său de baștină. Avansase rapid în ierarhia militară, participând, de prin 1916, cu rangul de general la luptele din Galiția. Sfârșitul războiului și al monarhiei bicefale au pus capăt carierei lui de militar, rămânând să trăiască din venitul adus de proprietățile funciare, pământuri și câteva impunătoare imobile pe care le posedă în centrul orașului. Cu noile autorități a stabilit curând foarte bune relații, motiv pentru care, mi s-a plâns cândva, și-a pierdut prietenia unei bune părți dintre foștii amici și camarazi de arme.

Unicul său descendent, Martin, crescut ca orice copil de bani gata, era un adevărat *enfant terrible* al orașului, se bucura de o vigoare fizică ieșită din comun și încă de pe la șaisprezece – șaptesprezece ani începuse să colecționeze tot soiul de trofee sportive. Era neîntrecut la unele probe atletice, se ocupase un timp de box la care a renunțat însă după ce a făcut o pasiune pentru jiu-jitsu, sport ajuns la modă și la noi după *boom*-ul japonez. Îl înscriaseră la *Banatia*, unde promovase an de an grație numelui său, dar și urmare a contribuției sale la faima sportivă a liceului. Poate jumătate din trofee și distincțiile cu care acesta se mândrea fuseseră câștigate în ultima vreme mulțumită lui Martin da Cas. Avea un suflet bun, dar trebuia să știi cum să-l iei, căci îi sărea țandăra din te miri ce și atunci vai de cel care ar fi îndrăznit să-l înfrunte. Nu o dată am auzit că fusese gata – gata s-o încurce, asta pentru că la periferia orașului, pe unde începuse să-și poarte pașii mânat de apetitul precoce pentru aventuri amoroase, fînțau pe atunci tot felul de găști, alcătuite din indivizi ce nu ezitau să scoată, la cel mai mărunț conflict, cuțitul. Dar Martin al meu a știut să riposteze întotdeauna în astfel de împrejurări cu succes, încât interlopii au ajuns cu timpul la concluzia că este mai bine să-l lase în pace.

Interesant a fost, continuase doctorul după ce mai băuse un pahar de apă minerală, extrem de scumpă, după aprecierea lui, că nu eu am căutat tovărășia lui Martin da Cas, ci el pe a mea, dar mărturisesc că eram foarte măgulit de atenția pe care mi-o acorda. Îmi zicea Werni și stăteam în aceeași bancă din fundul clasei. Îi scriam temele și îi suflam la răspunsuri, încât nu de puține ori mi-am atras admonestarea profesorilor din această cauză. Drept recompensă, Martin m-a invitat la partide de vânătoare și călărie pe domeniile tatălui său, astfel l-am cunoscut și pe fostul general, un om sobru și arogant, care abia catadicsea să le vorbească celor de condiția mea. Cu totul altfel era doamna da Cas, o femeie frumoasă încă în pofida vârstei, care mi-a arătat de fiecare dată multă bunăvoință.

Cu profesorul Schulz, de curând venit la *Banatia* din Austria, mai exact după *Anschluss*, se pare că Martin al meu își găsisse nașul. Pentru el numele da Cas nu însemna nimic. De altfel, venit dintr-o școală unde obiceiurile balcanice, ca să zic așa, erau cu totul străine, el nu înțelegea să facă favoruri vreunui dintre noi. Miop și cu o ușoară infirmitate la un picior, profesorul Schulz scăpase de front, dar, pentru orice eventualitate, probabil, părăsise Reichul, lărgit de-acum prin alipirea Austriei, și se stabilise la T. Este evreu, a presupus Martin și, cu toate că nu știu să fi avut declarate opinii antisemite, l-a tratat de la bun început pe noul profesor cu un dispreț care n-a putut trece neobservat. Ori să fi fost la mijloc insolența tânărului valid, plesnind de sănătate, față de semenul infirm, necombatant? Se purta la vremea aceea! În fine, nu pot să exclud ipoteza că Schulz tratase cazul da Cas vrând să le dea tuturor colegilor săi o lecție de probitate profesională, mândrindu-se nu o dată că el venea dintr-o țară unde verdictul unui profesor e literă de lege, și atunci faptul că prietenul meu, în pofida meritelor sale sportive și a înaltelor relații ale familiei sale, fusese lăsat repetent nu trebuia să mi se pară nefiresc.

Doă lucruri mi-au mai rămas de făcut pe lume, a rostit imediat după revederea noastră Martin, mai afectat decât mi-aș fi putut închipui de această situație, el, pentru care o notă proastă la școală era mult mai puțin importantă decât o înfrângere pe terenul de joc, să-l

snopesc în bătaie pe Schulz, să-i fac oasele ca vata, să-l scrântesc la mansardă, apoi să mă înrolez voluntar și să plec pe front, înainte ca bătrânul să încerce să mă scoată iarăși din rahat, bătând la ușile împuștelor lui cunoștințe. Am o poftă teribilă să mă iau de gât cu toată lumea, să le vin cât mai multora de hac!... Își însoțea vorbele cu gesturi sugestive, repezindu-și cu înverșunare pumnul drept în podul palmei stângi, semn la el de maximă surescitare.

Ideea lui da Cas nu era nouă, afirmase în repetate rânduri că se săturase de școală, că voia să se înroleze, cum nu-i venea ceva la socoteală, una – două zicea că el pleacă pe front. Își amenințase și părinții cu treaba asta, odată chiar în fața mea a făcut-o, dar *Herr General*, bătrânitura de tată-meu, cum îi zicea Martin, a râs și l-a avertizat că în douăzeci și patru de ore îl readuce de urechi acasă din indiferent care centru de recrutare de pe cuprinsul țării. Atunci însă, în toamna aceea de pomină, simțeam că Martin e foarte hotărât să pună în aplicare ce-și propusese și că, mai mult, ticluise deja un plan pentru a contracara orice demers ulterior al influentului său tată. De aceea, cuvintele acelea m-au pus pe gânduri. În minte mi s-au ivit toate motivele proprii mele revolte și nemulțumiri, mai ales imaginea lui Rudi purtat pe brațe imediat după ce îi tăiaseră funia cu care-și pusese capăt zilelor. Iar pe fese și pe coapse loviturile cataramii curelei late a maistrului mecanic-șef mă mai dureau încă. Așa că, pe cel mai firesc ton, i-am propus să-l însoțesc. Unde? a întrebat colegul meu. Parcă spuneai că vrei să te duci pe front!... De bucurie, bietul Martin m-a ridicat în aer și m-a învârtit ca pe o halteră de antrenament. Tu ești adevăratul meu prieten! a exclamat. Singurul meu prieten! Numai moartea ne va despărți!

Ceea ce, din nefericire, s-a și întâmplat!

XVI

Atunci își făcuseră apariția Angela și Gitta, le văzuserăm de departe, purtau amândouă, ca niște uniforme, bluzele albe cu ecuson.

Șase, îi șoptisem doctorului. Vin *neckermann*-istele!

Văzându-ne, ele răriseră pașii, ceea ce mă făcuse să presupun că își atinseseră obiectivul: depistarea culpabililor. Se sfătuiseră din priviri, apoi puseseră cap-compas colțul de punte unde ne retrăseserăm pentru a ne feri de vânt. Se apropiaseră în mers vioi. Sub bluze, sânii le săltau în ritmul pașilor grăbiți. Ajungând în dreptul nostru, Gitta își dusesse mâinile la spate, ca și cum ar fi vrut să ascundă un obiect care ar fi trădat, înainte de vreme, intențiile lor.

Hallo!

Vocea Angelei mă făcuse să întorc capul, până atunci nu le urmărisem pe cele două nou-venite decât cu coada ochiului.

În trecere? În trecere? le-am întrebat în loc de salut, punându-mi palma streașină la ochi. Angela se plasase astfel, încât eram silit să o privesc contra luminii. Voiam să le sugerez prin aceste cuvinte că ignoram cu totul scopul venirii lor, deși îmi dădeam seama că ne căutaseră cu sufletul la gură pe tot vaporul. Dar uite că ne depistaseră, eram acolo, lucrurile erau în perfectă ordine, nu riscau să le mai provocăm vreun necaz, așadar se puteau preface că dăduseră întâmplător de noi, apoi să ne lase în plata Domnului. N-avea nici un rost să-și mai răcească gura făcându-ne reproșuri. Dar ele ignoraseră sugestia mea.

Văd că țineți morțiș să vă abateți de la programul pe care vi l-am făcut, observase, după câteva clipe de reflecție asupra cuvintelor mele, Angela, studiindu-l în același timp, cu priviri fugare pe doctorul Werner.

Făcusem prezentările, *Turencu*, pronunțase Angela un nume, lăsându-și mâna dusă la buze de tovarășul meu, cam ridicol în gestul său galant. Pe dumneaei o cunosc deja, mi-o arătase doctorul pe Gitta, care se menținea, mereu cu mâinile la spate stând, într-o politicoasă expectativă. Căutătura ei deschisă, limpede, de om sincer și amabil, atât de asemănătoare cu aceea a Olgăi, continua să mă surprindă. O examinam în răstimpuri, ea nu își ferea câtuși de puțin ochii, de parcă am fi fost buni prieteni de când lumea. Șefa manifestase dorința să ne dea de urmă, părea să-mi spună din priviri, dacă ar fi fost după ea, ne-ar fi lăsat în pace.

Curând urma să aflu că Gitta avea un motiv pentru a mă trata cu bunăvoință: își făcuse studiile ca și mine la T., la aceeași facultate, firește, niște ani mai târziu, deosebirea între noi era doar aceea că eu frecventasem cursurile secției de limbi clasice, iar ea – pe cele ale secției de limbi germanice. E posibil ca Angela să o fi pus la curent cu asta. Oricum, ne-am descoperit o mulțime de cunoștințe comune, fapt care a facilitat apropierea noastră. Ce mai face cutare, dar cutare, dar cutare? nu mai contenea ea cu întrebările. Gitta emigrase cu părinții în Germania nu multă vreme după absolvirea facultății și pierduse treptat contactul cu mediul universitar din T. Rămăsese foarte dezamăgită când îi dădusem vestea că vreo doi dintre cei de care se interesa decedaseră între timp. La *Neckermann* era angajată doar sezonier, în lunile de vară, în rest preda la o școală dintr-un orașel aflat la numai câțiva kilometri de granița cu Olanda.

Doctorul avea reacția tipică a unui bărbat de vârsta lui în fața femeilor atrăgătoare, căutând să-și pună în evidență manierele alese și, dacă se putea, prospera stare materială. În consecință, stewardul fusese grabnic solicitat să aducă un rând de băuturi răcoritoare, dintre cele mai alese, din combinații de fructe exotice, neapărat cu gheață, pentru toată lumea. Fetele au respins cu vagi proteste inițiativa lui, dar nu s-au grăbit să plece. Angela s-a așezat pe locul meu, doctorul pe al lui, iar eu rămăsesem ceva mai încolo, sprijinit de balustrada punții, în tovărășia Gittei. În pofida insistențelor noastre, Gitta preferase să rămână în picioare.

Ați ratat o experiență interesantă, renunțând să vizitați renumitul parc arheologic. Vestigiile păstrate aici sunt printre cele mai vestite din întreg bazinul mediteranean. Angela presupunea că veți foarte interesat să le vedeți, îmi spusese ea.

Părul blond, tăiat scurt, agitat de vântul rebel, cald, suflând din direcția deșerturilor africane, i se vânzolea pe frunte. Avea degete lungi, paharul cu băutura verzuie îl ținea cu firească eleganță, lăsa mereu impresia că se bucură de ceva, ca și cum de curând i s-ar fi împlinit o importantă aspirație. Spre deosebire de Angela, al cărei chip părea ușor posomorât, marcat de oboseală. Conversa cu Werner, dar din când în când ne arunca o privire ușor intrigată, întrebându-se, poate, ce vom fi găsit atât de repede să ne împărtășim.

Între timp, începusem să-i mărturisesc pe un ton glumeț Gittei, că gestul nostru, faptul că rămăsesem la bord adică, fusese un fel de protest pentru ceea ce ni se întâmplase în ziua trecută. Îi dădusem să înțeleagă că fuseserăm afectați, bineînțeles nu din cale afară, de toată povestea. Pe mine unul mă lăsase mai rece tărășenia aceea, dar doctorul se cam ofuscuse, dădusem eu vina pe Werner, profitând de faptul că nu putea să mă audă. Ne întorseserăm ca la comandă amândoi privirea spre el, doctorul parcă voia să infirme ce tocmai spusese despre dânsul, se simțea evident bine în compania femeilor cu nuri, părea că uitase cu totul de motivul prezenței acestora acolo, tocmai legase o conversație cu Angela, la care ea participa însă fără prea mult entuziasm, după privirile ce le arunca spre mine și spre Gitta era limpede că ar fi preferat compania noastră.

S-a întâmplat să nimeriți într-o zonă interzisă accesului public, altfel cine s-ar fi sinchisit?... reluate Gitta bine-știuta explicație. Așa că s-a făcut puțină gălăgie, metodele sunt aceleași pretutindeni. Uneori se dă totul repede uitării, alteori ți se cer o mie de justificări. Dar cum Angi se bucură de suficientă trecere... Devenind brusc prevăzătoare, Gitta își ridicase sprâncenele impecabil arcuite, dându-mi de înțeles că mai multe n-ar fi indicat să-mi destăinuiescă.

Acum însă, am tachinat-o, puteți fi cu sufletul împăcat. Ne aveți sub control!

Daa! mi-a răspuns cu o voce prefăcut gravă. Ni s-a luat o piatră de pe inimă!...

Izbucniserăm în râs.

Ei, voi de acolo, ni se adresase, incitată de râsul nostru Angela, ne spuneți și nouă despre ce este vorba?

Văd că nu-ți pierzi vremea de pomană, mă amenințase insidios cu un deget doctorul.

S-a râs din nou, prima a conținut Angela, părea într-adevăr obosită.

Nu prea e în apele ei, îi spusesem Gittei, imediat ce ne putuserăm continua discuția.

Fata a confirmat, înclinând cu discreție de câteva ori capul.

Surprinzător e, a zis, că la începutul călătoriei manifestase un elan, o febrilitate chiar, pe care nu i-o mai văzusem, de începătoare în meserie, aproape. Dar toată starea aceea de spirit i s-a risipit treptat, de la o zi la alta, încât acum arată cum o vezi: obosită și lipsită de chef. Parcă ar fi așteptat ca în răstimpul călătoriei acesteia să se petreacă un lucru important, care să-i schimbe cursul vieții, numai că speranța ei s-a dovedit curând deșartă.

Cât de bine continui să vorbești românește, îi spusesem Gittei la întâmplare ceva, nedorind să mă las atras într-o convorbire care m-ar fi putut pune în dificultate.

A, mulțumesc, îmi răspunsese, am avut destule ocazii să exersez pentru a mă păstra în formă, ca să zic astfel. Un timp, până nu mi-am găsit loc în învățământ, te acceptă foarte greu

dacă ți-ai făcut studiile în altă parte, am lucrat ca agent de turism la *TUI* pe relația cu România. Și an de an m-au trimis ăia pe litoralul românesc, la punctul de lucru pe care îl deschideau vara la Mamaia. Acolo am cunoscut-o și pe Angi, pe vremea aceea angajată la *OJT*. Între altele, pe lângă rezolvarea problemelor de organizare, mă ajuta să perfectez diverse excursii cu nemții mei, fie în țară, fie în alte locații de prin împrejurimi, la Atena, la Soci, la Istanbul, cum se nimerea. Dacă erau amatori, bineînțeles.

Și astăzi, când suntem înde noi, vorbesc cu Angi românește.

Angi i se spune acolo, la voi? am mai întrebat-o.

Nu, doar eu îi spun așa. La noi, la firmă, i se spune Calipso. Frumoasa Calipso! Nu știu cum de s-a ales cu acest nume. Când am venit eu acolo i se zicea deja astfel... Poate pentru că e atât de îndrăgostită de mare... Croazierele ei sunt mereu cele mai reușite... Nu ți-a destăinuit că a făcut parte din echipa de arheologie marină a lui Eberhard Greiner, care a explorat la Alexandria, și că îl cunoaște personal pe bătrânul Cousteau? Nu m-aș mira, că nu prea obișnuiește să se laude.

La auzul cuvintelor Gittei mă simțisem tentat să-mi întorc privirile spre larg. Angela îndrăgostită de mare! Suna bine!... În pofida vântului, orizontul se arăta destul de pâcios. În depărtare, la limita vizibilității, manevra fantomatic, când arătându-se, când ascunzându-se în cețuri, un iaht alb. La capătul radei, înconjurat de stolurile pescărușilor, se înălța un far, părea degetul de avertizare al uscatului ridicat cu îngrijorare spre marea pusă pe isprăvi neprevăzute. Tocmai era depășit în câmpul nostru vizual de un mic hidroglisor, al cărui zgomot ajungea până la noi cu intensitatea zbârnâitului unui bondar.

Și soțul ei? am întrebat-o pe Gitta în timp ce îi ofeream de pe tava stewardului un nou pahar cu lichid verzui, doctorul repetase comanda, se dovedea peste măsură de mărinimos. Gitta se lăsase greu convinsă să-l accepte, și numai după ce Werner îi făcuse teatral o plecăciune, cu mâna în dreptul inimii.

Soțul ei? Dar nu mai este căsătorită!... îmi replicase Gitta mirată de neștiința mea.

Totuși, am auzit-o spunând un nume când i l-am prezentat pe Werner...

Aaa, Turencu, nu mai e de mult cu ăla...

Gitta rămăsese pe gânduri, suportând indispusă căutătura insistentă a doi dintre vânătorii de păsări din ajun, ce se deplasau cu mișcări nesigure spre barul din apropiere. Se pare că unul îi făcuse cu ochiul îndărătul meu. Își îndreptase și ea apoi privirile spre larg, ridicându-și fața în bătaia vântului. Poate că își reproșa că îmi dăduse toate acele informații, îmi spusese. Dar presupunerea mea se dovedise fără temei.

Erau foarte diferiți, adăugase Gitta, revenind la poziția dinainte. Ea – o fire mai închisă, mai interiorizată. El – om de lume, petrecăreț, cu un șarm à la Humphrey Bogart. Excelent dizeur. Nu știu sincer de ce l-a luat. Nu știu... Nu era genul ei. Nici ca vârstă nu erau potriviți. El a lăsat-o până la urmă, a plecat cu una în State. Să nu-ți vină să crezi... Ce-o fi găsit la el? nu contenea Gitta să se mire.

De ce excluzi posibilitatea să-l fi iubit? o întrebam pe Gitta care apucase cu buze țuguiate paiul din paharul cu lichid verzui.

Să-l fi iubit?... mă îngânase ea câteva clipe mai târziu. Haida-de! Să nu crezi că n-am întrebat-o de ce l-a luat pe Turencu. Așa, mi-a răspuns ea evaziv. Trebuia s-o fac odată și pe asta. Angi e din soiul acelor femei, presupun, care se îndrăgostesc o singură dată cu adevărat în viața lor. Restul relațiilor, dacă le au, sunt determinate de capricii sau dispoziții întâmplătoare. Auzi, mi-am permis odată s-o întreb, după ce am devenit bune prietene, dar fără speranța că îmi va răspunde, tu ai iubit cu adevărat pe cineva până acum? Cred că da, mi-a zis, spre marea mea surprindere. Dar e multă vreme de atunci. Trebuie să fi avut o experiență urâtă. Și n-ar fi meritat-o. O spun cu toată convingerea că n-ar fi meritat-o. Ah, dacă m-aș afla vreodată față în față cu imbecilul acela care!...

În graba de a-mi disimula aerul stânjenit am sorbit atât de repede din băutura răcoritoare, tocmai ducându-mi-o la buze, încât am obținut un rezultat contrar celui scontat, provocându-mi un acces violent de tuse. Gitta m-a privit surprinsă. Angela și doctorul și-au întrerupt și ei conversația, ea profitând apoi imediat de împrejurare pentru a solicita, în termeni politicoși, îngăduința de a se retrage.

Atunci ne-am înțeles, i-a strigat doctorul din urmă. Rămâne pe mâine seară, îi invităm și pe cei doi de acolo, a indicat el cu un gest larg spre mine și spre amabila mea parteneră de conversație.

De mâine vremea se va schimba, i-a răspuns Angela. Ultimul buletin meteo pe care l-am primit anunță că ne aflăm în calea unui front atmosferic venind dinspre Europa de nord-vest.

Ei Gitta, a întrebat Angela apropiindu-se de noi, ai aflat lucruri interesante de la fostul meu coleg de școală?

Cele mai interesante cu putință, m-a privit cu subînțeles Gitta, în timp ce obrazul Angelei căpăta o tot mai intensă tentă purpurie.

XVII

Pe Olimpia am cerut-o în căsătorie la Karlovy Vary.

Ea folosea denumirea germană a localității, Karlsbad. Vrei să trecem pe la Karlsbad? mă întrebese imediat ce intraserăm prin Hrensko, venind din Germania, în Cehoslovacia. Ne aflam în *Citroën*-ul ei, pe care îl conducea cu fereastra portierei deschisă. Se legase la cap cu un batic subțire, aproape transparent, care-i venea foarte bine. Purta ochelari de soare cu lentile alungite.

De ce nu? i-am răspuns. Numai să n-ai de furcă la întoarcere cu Șerban.

Să-l mai dăm în mă-sa pe Șerban!...

Pentru prima oară o auzeam înjurându-și șeful, căruia știam că îi este foarte devotată. Asta m-a încurajat. Fiindcă eram sigur că Șerban s-ar fi făcut luntre și punte pentru a zădărnici căsătoria noastră. Să-și vadă cea mai destoinică subalternă așezată la casa ei, cu copii în brațe, cu obligații domestice, ar fi fost cel din urmă lucru pe care și l-ar fi dorit.

De la punctul de trecere a frontierei până la Karlovy Vary făcusem două ore și ceva, astfel că pe la prânz eram deja acolo. Olimpia se descurca admirabil pe străzile orașului, care, deși înțesat de pietoni și automobile, nu crea probleme de circulație, încât a putut curând să-și parcheze mașina în fața unei clădiri impunătoare în stil neobaroc, deasupra intrării căreia scria *Grand Hotel*. Până mai deunăzi se numea *Grand Hotel Moskwa*, îmi explicase nostalgică Olimpia. Cu toate că hotelul gema de lume, îmi dădeam seama după forfota din holul de la parter, Olimpiei nu i-a fost câtuși de puțin greu să obțină o cameră. Asta după ce se întreținuse amical, râzând, cu un individ în jachetă neagră, pe care îl întâlnise, în aparență întâmplător, în fața pultului de la recepție.

Camera noastră se afla la ultimul etaj al clădirii, al patrulea, se pare fiindcă Olimpia dorise așa. De la balconul acesteia se deschidea o splendidă panoramă asupra stațiunii, cu clădirile răspândite până pe culmea dealurilor din preajmă. Chiar în fața noastră, pe un stei singuratic de granit, era reprezentată în bronz o capră neagră, probabil un simbol al locurilor acelora.

După siesta de după-amiază, Olimpia ținuse să mă scoată la plimbare. Parcă voia să pună capăt clipelor de intimitate petrecute în superba cameră de hotel. Am ieșit pe strada principală, aflată pe malul drept al unui râuleț cu diguri înalte de piatră, traversat de o sumedenie de poduri mai mari sau mai mici, unele destinate doar pietonilor. În apă se observau cârduri de pești roșii. Olimpia nu se arăta dornică să vadă ori să revadă ceva anume. Își purta privirile destul de impasibilă de la clădire la alta. Doar în fața uneia, spre capătul străzii, pe care scria *Lázně I*, sugerând prin aspectul exterior că ar fi mai degrabă edificiul unui muzeu decât localul unui stabiliment balnear, zăbovise mai mult. Ba chiar se așezase pe o margine de havuz, ușor gârbovită, strângându-și mâinile între genunchi. Parcă bănuind ce cloceam în minte, căuta un mijloc pentru a amâna cât mai mult punerea în aplicare a intențiilor mele. Curând a sărit în picioare și m-a luat de braț. Vino, îmi spusese cu un aer de față zburdalnică, vreau să-ți arăt ceva interesant.

Oare la ce o mai ducea mintea? mă întrebam, lăsându-mă purtat încotro dorea.

Spre surpriza mea, m-am trezit condus într-o grădină de vară aflată pe o străduță lăturalnică. Era foarte cochetă, umbroasă și, lucrul cel mai important, cu puțină lume la mese. Câțiva oameni, în ținută lejeră, sporovăiau în fața unor pahare înalte de bere decorate cu blazonul orașului. Am fost și noi imediat serviți cu bere, iar sub pahare ne-au fost puse tăvițe dintr-un material absorbant, pe fiecare dintre ele fiind imprimate imagini din diverse locuri ale stațiunii. Aceste tăvițe pot fi luate acasă, îmi explicase cu exubeanță Olimpia.

Spuneai că vrei să-mi arăți ceva interesant, observasem, neputând nicidecum să împărtășesc entuziasmul ei.

Da, sigur, mi-a răspuns. Cum să nu-ți arăt?... Uite, spuma acestei beri are proprietăți miraculoase: nu scade niciodată! Putem sta aici până la miezul nopții, că tot până la buza paharului va rămâne!...

M-a cuprins și pe mine un soi de veselie. Pentru asta mă adusesse în grădina aceea Olimpia? Să-mi arate o spumă de bere care nu scade niciodată? În timp ce eu îmi căutam cuvintele pentru a-i cere mâna!... Pe măsură ce veselia aceea, acel haz de necaz, de fapt, îmi sporea, buna ei dispoziție, cam ostentativ afișată, tindea să se diminueze.

Când ai mai fost aici? am întrebat-o.

Demult. Cu ani în urmă.

Singură, cu Beliov, cu altul?...

Ah, te obsedează Sașa, mi-a răspuns ea, pufnind nemulțumită pe nări.

Un timp tăcerea se așternuse între noi.

Uite ce e, Olimpia, mă hotărâsem în cele din urmă să-i vorbesc, ne aflăm în cel mai nepotrivit loc pentru a-ți spune ceea ce mă frământă de o vreme încoace. Mă gândesc să facem puțină ordine în viața noastră. Să nu mai trăim așa, cum să mă exprim, pe apucate, de azi pe mâine. Să fim mereu aproape unul de celălalt. Ca în aceste minunate zile. Mărită-te cu mine, Olimpia. Uite, întorși acasă o facem pur și simplu. Nu mai întrebăm părinți, nu mai întrebăm șefi, nu mai ținem cont de nimeni. Nu mai ținem cont decât de sentimentele noastre!

Figura împietrită a Olimpiei îmi tăiase curând elanul vorbirii.

Vrei?... mai apucasem intimidat să bâigui în final.

Ceea ce vreau încă din clipa în care te-am întâlnit, îmi vorbise ea pe un ton grav, ca niciodată până atunci, a fost să nu împingem lucrurile până acolo încât să le facem inacceptabile pentru cei mai puternici decât noi. Nu mi-aș ierta niciodată dacă te-aș pune în situația de a-ți atrage răzbunarea lor. Înțelegi?... A cădea în *hybris* înseamnă a comite acel exces care îi supără pe zei. Sunt convins că știi, îți reamintesc doar. Căderea în *hybris* este motivul declanșării tuturor tragediilor!...

Crezi că Șerban ar îndrăzni? am întrebat-o cu glas pierit.

Cât de naiv poți fi, se mirase Olimpia, contemplând spuma paharelor noastre de bere, care, într-adevăr, nu scăzuse nici măcar cu un deget.

XVIII

Nici nu începuseră bine cursurile aceluia an, ultimul din câți petrecusem în școală, când s-a răspândit zvonul, care i-a electrizat pe toți, că Vasile Corjan e pe cale să pice într-o vizită *de lucru*, inopinată, chipurile, în liceul nostru. Cu buna știință a șefilor de sus, acest soi de vizite așa-zis inopinate erau întotdeauna anunțate discret printr-un telefon, ori, mai sigur, printr-un mesager, care putea transmite detaliate și prețioase indicații despre scopul lor. Nimeni n-avea interesul ca lucrurile să iasă prost, cu unele excepții, când se puneau la cale vreo reorganizare, cum se numeau îndeobște destituirile celor căzuți în dizgrație, incomozi din diverse motive sau prea puțin obedienți. De toate dedesubturile acestea ale politicii peceriste, firește, habar n-aveam pe vremea vieții mele de elev.

Țin minte că atunci, în dimineața acelei zile de toamnă timpurie când s-a anunțat vizita lui Corjan, priveam cu totală detașare foiala de pe coridoare, căci se impunea actualizarea agitației vizuale afișate pe pereții lor, neschimbată de anul trecut, și agitația din curtea școlii, unde erau măturate cu sârg frunzele de arțar doborâte de vânt în ajun. Remarcam ușor amuzat fețele crispate ale profesorilor, neobișnuit de grăbiți să intre la ore, ordinele militărești ale directorului, deplasându-se în sus și în jos surprinzător de sprinten, în pofida sciaticii care îl supăra de regulă toamna, agitația frenetică a personalului de întreținere, mirosurile de dezinfectante exalând din grupurile sanitare.

Apoi ne-a apărut diriginta în clasă, a studiat cu ochi severi dacă toate erau în ordine și ne-a ținut un spici care a început cam așa:

Dragi elevi, școala noastră se bucură de cinstea și favoarea, așa putea spune, de a fi vizitată în curând de tovarășul Corjan, mă scuzați, de tovarășul prim-secretar Vasile Corjan, fiu devotat al clasei muncitoare, luptător de nădejde pentru cauza socialismului și comunismului etc., etc. Urmau o sumedenie de arhicunoscute îndemnuri, precum: *să acționăm fără preget pentru împlinirea mărețelor idealuri, să nu precupețim nimic, să ținem sus stindardul, să răspundem chemării, să nu ne abatem, să fim devotați, să milităm, să cinstim, să înfierăm, să nutrim cel mai cald atașament* ș.a.m.d.

Vreo doi din clasă care nu purtau uniformă au fost trimiși acasă. Fetele fără cordeluță au fost săgetate cu priviri feroce. Băieților netunși li s-a spus că sunt tributari mentalităților occidentale și că vor fi sancționați pe linie de organizație. Eu am fost dat, ca întotdeauna, exemplu pozitiv. Eu îi satisfăceam dirigintei de fiecare dată exigențele: ținută impecabilă, model de comportament. Numai că meritul de a veni la școală într-o ținută impecabilă îi revenea pe atunci mamei, iar comportamentul meu model era consecința unei timidități de care m-am dezbărat anevoie, și numai în parte, destul de târziu.

După o vreme aproape că uitasem de vizita *înaltului oaspete*, când, pe la mijlocul orei de limba rusă, ne trezim cu secretara școlii în clasă. Eu chiar citeam un text în limba mării noastre vecine de la Răsărit, apreciat cu înclinări din cap pentru lectura expresivă de profesorul nostru Leopold Horovitz, gata să-mi treacă un nou zece în catalog. Adevărul e că îmi plăcuse textul acela, îmi amintesc foarte bine că fusese o poezie, *Jdi menia*, de Simonov.

Cu scuzele de rigoare, secretara i-a cerut profesorului să-mi îngăduie să vin cu dânsa până la direcțiune.

A fost momentul când am intuit că asupra mea plana o primejdie și un sentiment crescând de panică mi s-a cuibărit în suflet. Nu-l mai simțisem de când condusesem, ținându-l de frâu, în urmă cu câteva luni, calul cel negru până la arena din afara orașului. Purtător de nenoroc pentru oricine îl încalecă sau măcar îl atinge, a observat cândva Olga. După câte știu, nu sunt prima lui victimă, a adăugat. Dar eu am râs și i-am spus că uite-așa se nasc legendele. Eram deja foarte buni prieteni, ne întâlneam aproape zilnic în parcul unde ea se cerea scoasă la plimbare, peste vară am renunțat după-masa la programul meu de ștrand numai ca să putem fi alături și să ne povestim câte-n lună și în stele. Iar fata parcă-și recăpătase pofta de viață, se amuza copios de nostimadele pe care i le debitam, ochii ei mari și limpezi priveau din nou cu interes lumea din jur. Era cu vreun an mai în vârstă decât mine, dar asta nu conta câtuși de puțin, ne înțelegeam de minune, însoțitorul ei îmi îngăduia să-i împing și eu scaunul cu rotile pe aleile parcului, ba chiar și pe străduțele învecinate, mai lua între timp și el una mică la *Acapulco*. Asta a durat până spre sfârșitul lui august, când o ploaie torențială dezlănțuită din senin ne-a obligat să ne adăpostim în pronaosul unei biserici. Iar Olga mi-a mărturisit că până atunci nu mai intrase niciodată într-o biserică și a privit curioasă cu ochii ei mari și luminoși tot ceea ce i se arăta în jur.

Asta înseamnă că nici nu știi să te rogi? am întrebat-o surprins.

Ba da, mi-a răspuns, că m-a învățat bunica... Și a început să murmure cu mâinile împreunate una din rugăciunile cunoscute.

Din ziua aceea Olga n-a mai apărut în parc la locul nostru de întâlnire. Îmi amintesc că în acele momente, tot plimbându-mă eu fără rost pe alei cu speranța că poate se va ivi ea în cele din urmă, găsisem floarea noastră, tulpina ce răsărise în colțul parcului dintr-un trunchi de copac căzut, pe care apăruseră peste vară și alte eflorescențe albe, zăcând ofilită la pământ. Am încercat să o caut chiar și acasă pe Olga, dar mi-a fost imposibil să pătrund în reședința lui Corjan, păzită de diverși arguși, unul mai arțagos decât celălalt.

Coridoarele școlii mi se păreau mai pustii ca niciodată, dindărătul ușilor de clasă nu răzbătea niciun zgomot, toată clădirea era cufundată într-o liniște de mormânt. Doar pașii mei sunau sacadat în acel imens cavou. Îmi era necaz că mă copleșea teama și-mi spuneam că dârdâind de frică le voi face acelora care mă chemau o impresie penibilă. Și am apelat atunci la o metodă verificată de a-mi inhiba frica, am început să-mi mușc partea interioară a buzelor cu dinții și cu cât teama amenința să-mi crească, cu atât strângeam din dinți mai tare, până când am început să simt gust sărat de sânge în gură.

Într-unul din fotoliile din cabinetul directorului școlii ședea ținând picior peste picior un individ contemplând pe geam frunzele castanilor de pe stradă ce începeau să se îngălbenească. Prin fereastra întredeschisă se auzea foșnetul lor uscat, supărător. Țin minte că perdeaua ferestrei se umflase brusc, în falduri, când directorul mă introdusese, ținându-mă de umeri, în cabinetul său, spunând: acesta este, tovarășe prim-secretar. Apoi a rămas smirnă în așteptarea unor noi ordine. Personajul din fotoliu îi mulțumise cu o voce plictisită, apoi îi făcuse semn cu degetele că se dispensa de prezența lui. Directorul ieșise cu plecaciuni de-ndărătălea.

Vasile Corjan era un individ între două vârste, prematur încărunțit, cu fața smeadă și sprâncenele îmbinate. Ochii îi erau acoperiți de pleoape grele, de aceea își privea partenerii de dialog cu bărbia ușor împinsă înainte, ceea ce îi dădea o alură de om sever și intransigent. Își drămluia cu zgârcenie gesturile, mișcările îi erau molatice și capul i se întorcea cu încetineală de ceasornic. Lăsa astfel impresia că tot ceea ce intenționa să facă ori să afirme era cu grijă cumpănit. M-a cântărit din priviri clipe în șir, care mie mi se păruseră interminabile, apoi a înclinat de câteva ori abia perceptibil capul, de parcă și-ar fi confirmat părerea ce și-o făcuse despre mine încă înainte de a mă vedea. În cele din urmă și-a întins un deget spre fotoliul

dinaintea lui. Mi-a trebuit ceva timp să-mi dau seama că mă invita să iau loc, din această cauză a fost silit să-și repete gestul.

M-am așezat ezitând pe marginea fotoliului, cu palmele strânse între genunchi. Fotoliul era neașteptat de moale, așa încât cu greu mi-am găsit o poziție convenabilă. Imediat după aceea m-am întrebat dacă nu cumva îi interpretasem, totuși, greșit semnul, și numai cu greu m-am stăpânit să nu mă ridic iarăși în picioare. El parcă știa ce mă frământă, dar m-a lăsat să mă zbat în incertitudine. Între timp își întorsese iarăși privirea spre coroana bogată a castanilor din fața școlii, așa mi s-a și adresat, uitându-se în direcția lor:

Tinere, mai întâi ți-aș recomanda să lași teama la o parte. Nu e mult de când alții de vârsta ta înfruntau teroarea dușmanului de clasă. Și nu s-au temut.

Mi-a plăcut ce-mi spusese. Suna încurajator. Cu mic, cu mare știam deja că Corjan fusese din *fragedă tinerețe* ilegalist, că suferise în beciurile Siguranței, că nimic nu l-a putut împiedica să se devoteze cauzei proletarietului. Devenise un mit. Dacă-mi spunea să nu mă tem, era bine. M-am simțit îndreptățit să răspund cu puțin patos revoluționar:

Nu-mi este frică. De altfel, știu că în prezența dumneavoastră nu mă poate amenința nimic.

Dar asta nu mă împiedică să-mi mușc în continuare pe dinăuntru buzele, provocându-mi o mereu mai vie durere, cu acea vocație de martir despre care vorbea cândva, luându-mă în derâdere, tata.

Corjan își întorsese cu încetineală ochii cu pleoape grele în direcția mea. Am avut impresia că disting în ei o sclipire ironică.

Așadar, tu ești acela care de la o vreme se întâlnește cu fiică-mea? m-a întrebat fără înconjur, iar bărbia lui, ușor întinsă spre mine, îmi sugera că dorește un răspuns grabnic și lipsit de echivoc. I l-am dat:

Da. Ne-am întâlnit până luna trecută.

Corjan nu părea mulțumit, totuși, de replica mea. Poate fiindcă i-am corectat timpul verbului. Își încrețise puțin fruntea și piciorul suprapus celuiilalt începuse să i se legene ușor.

Și ce urmăreai prin asta? m-a chestionat fără întârziere cu o voce care-i prinsese inflexiuni metalice.

Nimic. Adică să fim prieteni, să ne simțim bine împreună. Ce-aș fi putut urmări?...

Corjan pufnise ușor pe nări:

Prieten, spui? Fiica mea prietenă cu tine? Fiica mea prietenă cu odrasla unui fost ofițer al regimului de cruntă teroare antonescian? Fiica mea prietenă cu progenitura unui fost combatant în mârșavul război antisovietic?...

Am rămas înmărmurit. Era ultimul lucru pe care așteptasem să mi-l spună. Nu puteam găsi nici o replică vorbelor sale, așa că am repetat mașinal cuvintele pe care mama m-a învățat să le rostesc în împrejurări de acest gen:

Tatăl meu n-a făcut politică!

Corjan m-a ascultat cu un aer batjocoritor.

Ba da, mi-a replicat fără întârziere. A făcut cea mai murdară politică. A luptat cu arma în mână împotriva puterii sovietice. Împotriva primului stat al muncitorilor și țăranilor liberi... A făcut jocul dușmanului de clasă.

Nu înțelegeam din cuvintele lui prea bine decât un singur lucru: că îl acuza pe tata de cea mai gravă faptă din câte puteau fi comise pe această lume. A face jocul dușmanului de clasă era, în concepția mea de atunci, mai grav decât a săvârși o crimă. De câte ori nu auzisem această sintagmă, *a face jocul dușmanului de clasă*, la orele de dirigiență, atunci când înfieram cu mânie proletară pe dușmanii poporului. Și încă ceva mai puteam înțelege, totuși: că o parte din vina tatei se răsfrângea ca un blestem asupra mea.

Se așternuse o tăcere prelungită. Corjan părea să aștepte ca vorbele sale să-și producă efectul: să mă facă să-mi simt cugetul încărcat de o imensă vinovăție. Prin fereastra întredeschisă, frunzele castanilor fremătând sub bătaia vântului se făceau și mai bine auzite.

Mergi des la biserică? mă întrebuse în cele din urmă Corjan, parcă dorind să schimbe vorba.

O clipă nu văzusem rostul întrebării lui în acel context, dar numaidecât în cap mi-a zbârnâit soneria de alarmă ce-l face pe boxerul aparent groggy să ridice din nou garda pentru a rezista unui alt atac. A merge la biserică era o culpă de neiertat, o abatere de la ideologia comunistă. O concesie făcută obscurantismului și misticismului. Tineretului revoluționar, schimbului de mâine al eroilor comuniști, îi era cu desăvârșire interzisă frecventarea bisericii. Noroc că și pentru o atare situație, pentru cazul că mi s-ar imputa că merg la biserică, aveam un răspuns. Ticluit tot de mama:

Uneori, am spus. Bisericele în general sunt vestigii istorice. Ctitorii de voievozi, apărători ai patriei. Opere de artă!...

Corjan a râs strâmb:

Și biserica în care ai intrat nu de mult cu fiică-mea, tot ctitorită de voievozi este?...

Nu era. O știa și el prea bine. Era biserica fostei mănăstiri a ordinului minoriților din oraș.

Prim-secretarul județenei de partid părea edificat asupra mea. Își consultase ceasul-brățară de pe mâna păroasă, parcă brusc grăbit să tragă concluziile convorbirii:

Tinere, nu mi-ai plăcut, spusese mimând dezamăgirea. Nu te-ai comportat ca un adevărat utecist. Nu asta așteptăm din partea tineretului revoluționar. Ești un element periculos. Acum câțiva ani puneam imediat să te scoată cu șuturi în spate pe ușa acestei școli afară. Dar o dată cu consolidarea ireversibilelor transformări din societatea noastră, am devenit și noi mai mărinimoși. Așa că vei fi doar transferat disciplinar pentru grave abateri de la principiile ideologice ale socialismului și comunismului. În acest oraș și în județul *meu* nu mai ai ce căuta. Te vei reîntoarce la O.M., unde ai frecventat școala până a nu veni înapoi, după câte mi s-a spus. Aranjez eu cu ăia la telefon. Treci imediat pe la secretariat să-ți faci actele de transfer. Și nu care cumva să aflu că ți-au mai călcat pe aici picioarele!...

N-am trecut imediat pe la secretariat, ci pe la closet, unde mi-am vărsat icnind conținutul stomacului în scoica duhnind îngrozitor a creolină.

XIX

Cu înrolarea n-am întâmpinat cine știe ce dificultăți, își continuase doctorul relatarea. Mai greu a fost, pentru a fi siguri de reușită, să ne strecurăm până în Ostmark, așa i se spunea Austriei după Anschluss, asta pentru a ieși din aria de influență a bătrânului da Cas. Martin era sigur că *Herr General* va recurge la toate tertipurile pentru a zădărnici punerea în aplicare a planurilor nesăbuitului său fiu. Ideea acestuia a fost să ne îndepărtăm cât mai mult de T. Mie mi-era totuna. Adică, sincer să fiu, la început avusesem unele obiecții: Cum? Dar asta însemna să ne înrolăm în *Wehrmacht*, m-am arătat surprins. Ei și? s-a precipitat prietenul meu. Ca etnici germani aveam tot dreptul. Ba chiar, datoria!... Sau preferam ca în câteva ore să ne înhațe bătrânul de guler și să ne readucă în banca noastră la *Banatia*, spre râsul tuturor? Să nu facem lucruri negândite, am răspuns sub imboldul unei fărâme de luciditate. Da Cas s-a schimbat la față de furie: Ce? Voiam să trăgănez lucrurile, sau ce urmăream în definitiv? Pe naiba!... i-am răspuns. M-a privit în ochi: Dacă vii, bine, dacă nu, să știi că până dimineața o șterg. Și să te prind cumva că nu-ți ții gura!...

Ce-am mai chibzuit în clipele acelea nu-mi prea amintesc. Cu siguranță mi-au năvălit iarăși în minte imagini de la N., trupul fără viață al lui Rudi coborât din ștreang, figura de om ieșit din minți a tatălui meu... Și atunci mi-am spus: fie după voia lui Martin, n-avea importanță, în fond, pe ce cale urma să ne atingem scopul.

Ne-au internat într-un centru de pregătire din Thuringia, unde am petrecut toată toamna lui patru'ș'trei și începutul lui patru'ș'patru. Bineînțeles că *Herr General* a dat de urma fiului rătăcitor și, dacă n-a putut, ori, acum mă gândesc, poate nici n-a vrut până la urmă să-l scoată de acolo, cel puțin a izbutit să-i aranjeze o viață cât de cât ușoară. *Herr General* știa prea bine câte parale face poama de fiu-său și probabil se gândea că în cariera armelor ar fi avut cele mai mari șanse de reușită. Sunt convins că, după un scurt stagiul într-un loc cât mai ferit, cum centrul nostru de pregătire de fapt era, lui Martin i se pregătea transferul la o școală de ofițeri. Sigur, un impediment major era acela că prietenul meu nu-și terminase liceul, dar ce nu se putea aranja până la urmă. De altfel, chiar și fără intervenția tatălui său, Martin intrase foarte curând în grațiile comandantului centrului de pregătire, un colonel invalid, fost ofițer de stat major al cunoscutului von Kleist. Căci i se dusese vestea, îi zdupșise pe toți cei care voiseră să-și încerce puterile cu el, așa că, sub înaltă protecție, bine i-a mai mers lui Martin al meu, putând să-și facă toate voile, în timp ce eu mă canoneam cu tot felul de corvezi. Încât, nu după multă vreme, starea mea de spirit era alterată binișor. Dacă ar fi fost doar bătaia încasată de la maistrul mecanic-șef motivul prezenței mele acolo, atunci ar fi trebuit să recunosc că mai mare prostie nici n-aș fi putut face. În schimb, amintirea sfârșitului tragic al lui Rudi îmi întărea oarecum moralul. De parcă aș fi fost predestinat să ispășesc în numele tuturor celor ce s-au făcut vinovați de moartea sa.

Lui Martin nu-i purtam pică, într-un fel găseam chiar firesc să-i meargă mai bine, nu i-am reproșat niciodată asta. De altfel, era vădit preocupat să-mi creeze și mie un regim suportabil, am aflat întâmplător că îi mituia pe gradați ca să mă scutească de unele treburi mai neplăcute. Ți-o fi cumva frate, hai? l-a luat odată un *Obergefreiter* în derâdere, de față cu alții,

încât în veselia ce se stârnise m-am ales cu porecla *Brüderchen*. M-am amuzat teribil mai târziu aflând că și un personaj din Sven Hassel purta același nume!

Cât privește instrucția, aceasta era partea cea mai grea a programului zilnic, cădeam din picioare după fiecare antrenament. Eram pregătiți pe niște tancuri mici, de asalt, rapide și ușor manevrabile, n-am văzut în viața mea un loc mai incomod decât interiorul unui asemenea tanc. Cu greu m-am deprins să-mi păstrez echilibrul în timp ce afurisenia aia gonea cu viteza a patra pe terenul accidentat al câmpului de instrucție. Oricât de prevăzător eram, după fiecare ieșire din carul blindat îmi puteam număra noi vânătăi pe corp, provocate de protuberanțele sau comenzile unor dispozitive, auzeam înjurături cu nemiluita pentru că, nu prea îndemânat din fire, încurcam mereu în grabă grenadele blindate cu obuzele explozibile sau cu obuzele *S*. Îmi amintesc că atunci când am fost urcați pentru un instructaj într-un tanc *Tiger II*, imens, o minune a tehnicii militare, mi s-a părut că am intrat într-un autobuz.

Era vremea când auzeam, spuse cu jumătate de gură, vești nu prea bune, că pe front lucrurile nu mergeau tocmai cum ar fi trebuit, că nemții erau în defensivă pretutindeni, se transmiteau din când în când unele comunicate, dar nimeni nu știa cu exactitate ce se ascundea, de fapt, îndărățul unor expresii ca: *apărare elastică, ocupări de poziții consolidate, reorganizarea dispozitivului nostru în..., inițiativa vremelnică a inamicului la...,* toate acestea strecurate cu zgârcenie printre tot soiul de declarații triumfaliste. Mai târziu am intuit că, vorba unui camarad mai isteț, ele nu erau decât rahat în foiță de staniol și, dacă li s-ar fi spus lucrurilor pe nume, ar fi trebuit simplu să aflăm că rușii ajunseseră deja pe Nipru, iar anglo-americanii în fața colinelor Romei.

Aveam o foarte vagă idee despre durata instrucției aceleia. Cred că, date fiind condițiile amintite, ea s-a terminat cu mult mai devreme decât ar fi pretins un lucru făcut cum trebuie. Noi, adică Martin și cu mine, ne-am trezit trimiși în Olanda, într-o unitate făcând parte din trupele de ocupație, poate lipsa noastră de experiență, deși în ultimul timp nu se prea ținea cont de asta, ori, cine știe, vreo nouă intervenție a lui *Herr General*, au făcut să fim repartizați acolo și nu de-a dreptul pe front. Surprinzător, și Martin se împăca cu acest compromis, plasarea noastră într-un loc mai puțin expus adică, elanul lui belicos se mai diminuase, iar cuvintele despre răfuiala cu lumea și așa mai departe rămăseseră de mult uitate. Dar nici să regrete cele întreprinse de noi până atunci nu prea arăta. A făcut tot ce se putea pentru a se simți și la Dorst, acolo ne aveam noul sediu, lângă Breda, tot atât de în largul său ca și lângă Eisenach, în Thuringia, și în bună măsură a izbutit.

Doctorul răgușise de la o vreme și se străduia să-și îndepărteze răgușeala înghițind printre cuvinte, dar în cele din urmă trebuise să se oprească. Se trăsese sub o copertină îngustă, încât numai picioarele le rămăseseră afară, iar doctorul și le uda din când în când cu apa minerală care între timp se încălzise. În vecinătatea lor, doi indivizi retrași și ei la umbră, se așezaseră să joace șah. Erau de naționalități diferite și se înțelegeau într-o franceză aproximativă. Ședeau jos, pe podeaua punții, iar tabla o țineau între picioarele desfăcute. Din când în când se auzea zgomotul câte unei piese într-un contact mai energetic cu lemnul tablei în carouri sau protestul *mais non, mais non, pièce jouée, mon ami!* al unuia dintre parteneri. Transpirau abundent, încât ambilor jucători le apăruseră sub călcâiele picioarelor desculțe pete de sudoare.

Puntea începea să se anime, mulți dintre cei ce descinseseră pe țărm reveneau gălăgioși în grupuri la bord. Doctorul se ridicase și se sprijinise cu pieptul de parapetul punții, tușea de parcă ar fi înghițit strâmb. Valentin își aprinsese o țigară, izbutise anevoie să o facă din pricina vântului din ce în ce mai puternic. Își amintise de prognoza meteorologică a Angelei, care le spusese că atunci când curenții de aer își vor schimba direcția s-ar putea să dea o furtună peste ei. Dar n-aveau nici un motiv să se impacienteze din pricina asta. Era chiar interesant să treacă și printr-o astfel de experiență.

E un fapt îndeobște cunoscut, își continuase metodic relatarea Werner imediat ce revenise la locul său, că în țările bântuite de război, iar Olanda departe să fi fost o excepție, lucrurile stăteau cum nu se putea mai prost. Foametea își arăta pretutindeni colții. Economia se afla la un pas de dezastru, în schimb înflorea un anumit tip de comerț, acel comerț al stărilor de criză, bursa neagră, altfel spus. Pe căi ocolite, se cam știa ele care, dar nimeni nu se ostenea să le închidă, ajungeau și pe la noi băuturi, țigări ca lumea ori alte chestii de care omul civilizată are neapărată nevoie. Eu nu mă arătam prea interesat de aceste mărfuri, nici nu aveam bani pentru ele, dar nu puțini erau dispuși să-și dea cămașa de pe dâșii pentru a le putea obține. Toată problema era să înveți cum puteai ajunge la ele, or Martin al meu se arătase din capul locului foarte priceput în asta. Și la T., în timp ce eu îmi împuiam capul la *Banatia* cu tot felul de teorii inutile, el își făcuse mâna în comerțul cu mărfuri de contrabandă ca să-și poată finanța chiolhanurile ori escapadele amoroase. Ori să facă rost de benzină pentru automobilul familiei, pe care se înstăpânise pentru a cutreiera orașul în lung și în lat după cum îi dictau interesele și instinctele. În Olanda n-avea decât să aplice metodele deprinse acasă. Totul presupunea și oarecare risc, desigur, dar Martin era obișnuit cu riscul, nu degeaba îi înfruntase el cu succes pe interlopii mahalalelor din T. Numai că la Breda, în orașul acela prăfuit, cu lumea terorizată de spaimă, cu banii obținuți prin comerțul său Martin nu prea avea ce finanța. Așa că îi rispea în stânga și în dreapta, ori îi dădea pe băutura cu care îi făcea plăcere să-și cinstească, pe ascuns, tovarășii de arme. Șefii aveau și ei partea lor firește, fără asta nu se putea, așa că lui Martin îi era îngăduit să între ori să plece din bază după cum îl tăia capul.

Mă, ție nu ți-e frică că-ți vine de hac vreun patriot din ăsta de pe-aici? îl întrebam uneori. Că au mai fost cazuri!...

Fii cuminte, *Brüderchen*, îmi zicea răsând, vezi-ți de treaba ta și nu-ți bate capul cu mine! Ori crezi că patrioții de care vorbești n-au și ei nevoile lor?...

Statutul pe care și-l câștigase Martin în unitate, privilegiile de care se bucura, nu putea să nu trezească invidii între camarazi. Se zvonea că era plin de auricale și de alte valori. El le dădea cu mărinimie de băut, de fumat, iar ei îl priveau căș. Ca să vezi ce ți-e omul!... Odată i-au spart și lada de campanie, că prea li se păruse grea. Și peste ce-au dat acolo, nătărăii? În afară de lucrurile obișnuite, peste niște feroteni de antrenament!...

Da, profitase Valentin de o pauză în relatarea doctorului, așa sunt unii oameni, aveți perfectă dreptate. Îmi amintesc și eu că, pe când făceam armata, aveam pe unul în pluton care ne introducea băutura în unitate, punându-și capul în primejdie. Era trompetist și-l luaseră ăia în fanfara garnizoanei. Pleca zilnic să facă repetiții la Casa Armatei. Nimeni nu știa cum trecea băutura de poartă, unde nu exista pardon, subofițerii de serviciu făceau control corporal. Până la urmă, în toiul unui chef, l-a pus dracu' și ne-a destăinuit. O aducea în trompetă. Și câțiva, bine făcuți, tocmai cu băutura pe care el ne-o adusese, au sărit să-l bată. Că lor, cică, de mult le mirosea coniacul a scuiat!...

XX

Pe Gitta am reîntâlnit-o în seara aceleiași zile, nava ridicase ancora, se afla deja în larg, iar eu mă oprisem în dreptul unei vitrine cu suveniruri, sfârșitul călătoriei se apropia, era cazul să mă gândesc la cei rămași acasă. Mă tot întrebam ce ar putea-o bucura, ori măcar surprinde pe Olimpia și nu puteam găsi ceva potrivit. De fapt, Olimpiei încetasem de mult să-i fac cadouri, îmi impusese chiar ea asta: Nu mai da banii pe prostii îmi spusese cândva, la începutul prieteniei noastre, în loc să-mi mulțumească pentru obiectul pe care tocmai i-l cumpărasem. Era un leu albastru stilizat, destul de interesant, bibelou chinezesc, se găseau astfel de chinezării, cum li se zicea, la prețuri accesibile. Îi alesesem un loc pe șemineul din camera ei de zi și mă gândeam că va arăta bine acolo. Peste câteva zile însă dispăruse. L-am spart, îmi explicase Olimpia, am vrut să-l șterg de praf și l-am spart. Te rog să nu-mi mai aduci monstruoziități din astea orientale!...

Altădată i-am cumpărat un tablou, ceva modern, foarte reușit, după părerea mea. Nu era acasă când i-l dusesem. I l-am agățat pe perete și am așteptat cu nerăbdare să apară de unde era dusă. L-a privit adunându-și sprâncenele, apoi m-a întrebat enervată: Ce bătaie de joc mi-ai atârnat aici?... E un ulei de-al maestrului Dumitru Lomora. L-am luat de la galeria de artă... Mă surprinzi, dragul meu, îmi ripostase pe un ton ironic. Un specialist în cultura clasică, cum te pretinzi a fi, să se simtă tentat de asemenea orori?...

Apoi n-a mai acordat nicio atenție cadoului meu.

Peste câteva zile însă a dispărut și el. I l-am dat lui Șerban, a catadicsit să explice la insistențele mele. Trecuse pe aici, tocmai urma să facă o vizită cuiva și nu voia să meargă cu mâna goală. Sper că nu te superi!...

Nu mă supăr, îi răspusesem, dar nu cred că-ți voi mai dărui prea curând ceva.

Așa să faci, mă sfătuiuse cu gravitate la încheierea discuției aceleia.

Acum însă lucrurile stăteau puțin diferit.

Gitta mă văzuse prin vitrina micului magazin, unde intrasem. Ce cumpără domnul? mă întrebuse, pășind și ea înăuntru.

Caut un mic cadou pentru prietena mea, i-am răspuns, pe care să i-l ofer la întoarcere. Dar nu văd ce i-ar putea face plăcere.

Mărturisirea că aveam o prietenă nu-i determinase Gittei nicio reacție, de parcă ar fi știut acest lucru, sau poate pentru că îl găsea cât se poate de firesc. Mai mult chiar, se implicase imediat în alegerea unui obiect care presupunea că i-ar fi făcut prietenei mele plăcere. Poate asta, asta, ori asta? îmi indicase câteva lucruri expuse pe raftul magazinului. Trebuia să recunosc că avea gusturi bune.

Nu cred că se va uita la așa ceva, îmi arătasem părerea de rău.

Aha, înțeleg! Atunci oferă-i asta, mi-a spus pe un ton neutru Gitta și ridicase dintr-un mic rastel rotativ un album pliant. La așa ceva se va uita cu siguranță.

Pe coperta albumului scria: *Die Kycladen*. Ilustrația copertii înfățișa o superbă coloană dorică pe fondul cerului de un albastru intens.

Mă întorsesem surprins spre Gitta. Ea își îndreptase deja ochii luminoși asupra mea. Pe buze îi apăruse un zâmbet subțire.

Ieșiserăm apoi pe puntea de promenadă și apucasem împreună agale de-a lungul ei. Era singura pe care se putea face, fără a urca sau coborî, înconjurul pachebotului. În bună parte avea montate geamuri rabatabile împotriva intemperiilor. La capătul ei dinspre pupă se aflau discoteca și barul *Atlantika*. Se și auzeau deja sunetele înfundate ale instrumentelor de percuție, când Gitta s-a oprit. Să ne mai tragem puțin sufletul a spus, deși nu parcurseserăm nici două treimi din lungimea navei. Am dedus că voia să evite apropierea de *Atlantika*, unde tocmai mă gândisem să-i ofer ceva, o cafea măcar. În întâlnirea de dimineață, Gitta se dovedise a fi o parteneră agreabilă de conversație.

Soarele apunea, tinzând să se piardă în nori încă înainte de a atinge linia orizontului. Nava înainta în direcția lui, întrecându-se cu noaptea. Nu avea sorți de izbândă, deși se deplasa aproape cu viteză maximă. Cerul devenea violaceu spre răsărit. Apa, de un cenușiu dens, părea străbătută în direcția apusului de o cărare cu sclipiri rubinii. Gitta își mijise ochii și își întorsese fața în direcția brizei. Odată cu lăsarea serii vântul își slăbise mult intensitatea. Poate se pregătea acea schimbare de curenți atmosferici despre care ne înștiințase Angela. Apoi au trecut doi tineri prin dreptul nostru, ducând fiecare pe câte o tavă niște felii imense de pepene roșu. Conversau zgomotos într-o limbă necunoscută.

Te mai leagă ceva de Angi? mă întrebase Gitta, atunci când sporovăiala celor doi s-a stins. Intuise că jucasem cândva un rol în existența colegei sale, mă gândeam, întâlnirea de dimineață o edificase îndeajuns. Asta dacă nu cumva Angela i se confesase între timp.

Amintiri, am răspuns, încercând să nu mă arăt surprins, doar simple amintiri.

Gitta nu părea convinsă că îi mărturisisem adevărul, judecând după zâmbetul sceptic care-i înflorise în colțurile buzelor:

Ceva îmi spune că nu ți-e totuși indiferentă...

Da, da, m-am grăbit să-i răspund, anumite nostalgii nu le poți ascunde.

Vrei să zici că nu te-ar afecta câtuși de puțin dacă ți-aș spune că în viața Angelei există cineva?

Un ghimpe mi se furișă în suflet la auzul cuvintelor Gittei. Și-mi era ciudă din pricina asta.

Mi se pare normal să existe, am replicat, așa cum există și în a mea!...

Gitta își întorsese iarăși privirea spre larg. Oare ea pe cine o fi având? m-am întrebat admirându-i profilul. Femeia surâdea, parcă ghicind ce gândesc.

Spre apus cerul se rumenise intens. Ca și cum ar fi izbucnit un incendiu pe linia orizontului, iar nava se năpustea să intre în vâlvătaia lui.

Dar nu ești fericit, observase pe neașteptate Gitta. Mă ierți că ți-o spun. Probabil că nu-ți dai seama, dar nu ești!...

Nu știam cum să răspund cuvintelor ei. Poate își permitea să meargă prea departe cu presupunerile sale.

Un bărbat îndrăgit cu adevărat nu trebuie să-și pună niciodată problema dacă un cadou va face sau nu plăcere iubitei lui. Indiferent care ar fi acesta, el va fi întotdeauna bine primit! a mai adăugat pe un ton meditativ Gitta.

Nu găsisem cuvinte să-i răspund. E posibil să fi avut dreptate. Dar Olimpia nu era o femeie ca toate celelalte!...

De ce ai ținut să-mi spui că există cineva în viața Angelei? o întrebam pe Gitta puțin mai târziu, pentru că discuția începuse să trenezeze.

N-am fost destul de explicită? mi-a răspuns. Voiam să știu doar în ce măsură ai fi afectat aflând de această relație. Se pare însă că nu-ți pasă nici cât negru sub unghie. În cazul acesta nu mai e nimic de făcut.

Intuisem în răspunsul Gittei puțină prefăcătorie, prin urmare îmi spusese că e mai bine să fac la rândul meu pe naivul:

Stai puțin! Pari îngrijorată, dar nu văd cauza. Fă-mă să înțeleg despre ce este vorba.

Pe Gitta aproape că o pufnise râsul auzindu-mă. Pe mine vrei să mă duci? parcă voia să zică. Prin urmare din ăștia îmi ești?... Până la urmă își spusese că e mai bine totuși să-mi facă jocul:

Bine, dacă vrei amănunte nu văd de ce nu ți-aș da.

A mai rămas puțin pe gânduri, cu aerul că e furată de peisajul mirific, niciun apus de soare nu se poate compara cu acela contemplat de pe mare, apoi pe neașteptate a început să relateze, a optat pentru o intrare fără introducere în subiect, ca una care nu prea avea multă vreme de pierdut.

Uite ce e, a zis, cu oarecare timp în urmă Angi a cunoscut un individ. Țin minte că era pe la începutul verii ultimului an în care eu am mai lucrat la *TUI*, iar Angi, tot așa, se afla pe ultima sută a colaborării cu *OJT*-ul. Îmi vorbise de perspectiva angajării ei la *Nekermann* atunci când ne-am întâlnit la Mamaia și se arăta îngrijorată că s-ar putea opune plecării ei cei de la București. Știi cum stăteau lucrurile pe atunci. Eram deja bune prietene, colaboram de destulă vreme, ea avea grijă ca toate obligațiile contractuale asumate față de firma noastră de partenerul român să fie respectate.

Așadar l-a întâlnit pe acel individ. Elvețian. Sau stabilit în Elveția, mă rog. Angi nu mi-a dat amănunte despre felul cum l-a cunoscut, știi doar că e destul de zgârcită la vorbă. Am înțeles că s-au văzut întâmplător, în timp ce ea călătorea de la București la Constanța. Dar n-au stabilit de la bun început niciun fel de relații.

Lucrurile s-au complicat câteva zile mai târziu, în timpul unei excursii în Turcia la Istanbul. Îți spuneam că organizam diverse excursii cu grupurile aduse pe litoralul românesc, în multe mă însoțea și Angi, mai ales dacă trebuiau puse la punct anumite lucruri la locul de destinație. Ea cunoștea mult mai bine zona decât mine și, cu toate că nu-i intra nicidecum în atribuții, se oferea să-mi servească la nevoie drept ghid. Se știa face îndrăgită de turiști și nu puțini se interesau dacă la următoarea ieșire ne va însoți și ea. Dacă o putea face, venea cu plăcere.

Excursiile le anunțam la afișierul punctului turistic cu câteva zile înainte de plecare. Cea mai mare problemă era să adunăm numărul de oameni necesar constituirii grupului. De aceea la o adică acceptam și alți turiști în grupul nostru, străini veniți pe cont propriu îndeosebi, fiindcă românii aveau nevoie de o mulțime de formalități pentru a obține dreptul de a călători în afara lagărului socialist.

Plecasem așadar spre Istanbul, Angi m-a anunțat că ne poate însoți în ultima clipă. Aveam un charter care ne lua de pe *Kogălniceanu*. Nici nu ne-am ridicat bine de la sol, când Angi a dat cu ochii de dânsul. Elvețianul îi zâmbea radios de parcă noua întâlnire îi procura o imensă satisfacție. Mi l-a arătat și mie. Tipul, deși avea o vârstă, arăta destul de bine: constituție athletică, chip plăcut, aducea puțin cu Marlon Brando, haine de firmă turnate pe el, se vedea că îl costaseră bani buni.

De-a lungul punții de promenadă se aprinseseră, după câteva pâlپări, tubulețele cu neon ale sistemului de iluminat pe timp de noapte. Gitta se oprise din relatare și își întorsese obrazul spre mine, până atunci își menținuse privirea în direcția apusului, explozia de raze roșii se diminuase mult, noaptea întrecuse nava și se pregătea să stingă ultimele licăriri ale zilei. În lumina scăzută, albastrul ochilor Gittei se intensificase parcă. Descopeream în ei o neliniște bine strunită.

Încă în avion elvețianul a început s-o curteze intens, continuase Gitta, se vedea că individul avea experiență în materie, încât ceilalți pasageri ajunseseră să se amuze, lucru destul de neplăcut, pentru că între legile nescrise ale ocupației noastre e și aceea că trebuie să eviți orice relație cu turiștii în afară de cele impuse de obligațiile profesionale. Angi răbda

totul cu stoicism, riscurile meseriei, părea să-mi comunice din priviri, nu o dată ne confruntăm cu astfel de situații. Cred că ar trebui să-i spunem să-și vadă de treabă, dacă vrei o voi face eu, i-am șoptit în cele din urmă. A, nu! individul a plătit să se simtă bine, s-a îmbujorat la față Angi, se va potoli curând, odată ajunși la destinație, se vor găsi destule lucruri care să-i distragă atenția. Presupunere neconfirmată, tipul – scai după ea, un gest să fi făcut colega mea și toate bogățiile bazarului din Istanbul i s-ar fi așternut la picioare. Rămăsese însă impasibilă, am avut impresia că vrea să-mi dea, căci aveam mult mai puțină experiență, o lecție de tact profesional. Așa până când, în a doua seară, împărțeam la hotel aceeași încăpere, m-am trezit că Angi a mea izbucnește în lacrimi. Un plâns discret, reprimat aproape instantaneu, nici n-apucasem să-mi dau bine seama ce se întâmplă. Abia îndrăznind să o privesc, stânjenită, am întrebat-o apoi dacă îi place cumva individul. A ridicat din umeri. Țin minte că privea fix pe fereastră în noapte, în direcția unei reclame luminoase de pe clădirea de vizavi, care se aprindea și se stingea enervant în răstimpuri. Nu mi-e limpede acest lucru mi-a mărturisit, sunt mai degrabă impresionată de energia risipită de acest om pentru a intra în grațiile unei femei. Te subestimezi! am mângâiat-o, dar n-a replicat și discuția a rămas încheiată. Pentru că excursia a fost scurtă, n-am avut cum să aflu care a fost epilogul acestei povești.

Puntea începea să se anime, lumea servise cina și ieșea puțin la aer înainte de a se retrage în cabine sau în sălile pentru distracții nocturne.

Vai, se spriase Gitta, nu cumva să rămâi nemâncat!

Am timp, îi spusese, peste măsură de curios să aflu ce s-a mai întâmplat, fiindcă eram sigur că Gitta mai știa și altele despre Angela și elvețianul ei. Într-adevăr știa.

M-am înșelat crezând că povestea aceea avusese un epilog la Mamaia, că tipul plecând, o lăsase în pace, a mai adăugat ea. Când am întâlnit-o câteva luni mai târziu pe Angi la Frankfurt, am aflat că păstrasera legătura, ba mai mult, individul cică i-ar spus că intenționează să ceară divorțul și apoi să o ia în căsătorie. Angi, pentru Dumnezeu, dar e mult mai în vârstă!... Nu-ți pui problema asta? i-am zis riscând să o supăr. Mi-a înțeles însă perfect bunele intenții. Nici vorbă să se supere. Stai puțin, m-a liniștit, nici eu nu cred că va face tot ceea ce spune. Mai ales că are un fiu aproape de vârsta mea. Și e de presupus că acesta, sprijinit de restul familiei, de obârșie nobilă după câte am aflat, se va opune ca tatăl său să facă lucruri necugetate.

Asta a fost în urmă cu vreo trei ani...

Și acum? am întrebat-o pe Gitta cu sufletul la gură.

Acum? mi-a răspuns cu tristețe, acum tipul și-a încheiat toate socotelile cu fosta soție, e liber și la sfârșitul acestei călătorii, care va fi pentru ea și ultima, după câte am înțeles, o așteaptă pe Angi pentru a o duce în fața ofițerului stării civile!

Și va accepta să-l însoțească? m-am revoltat eu.

Aici e aici, a pus degetul pe rană Gitta. Nu e sigură. Ezită.

De ce?

Pentru că te afli lângă ea și încă te iubește, domnul meu!...

Ți-a spus ție asta? am îngăimat cu glas pierit.

Pe șleau nu, dar numai legat la ochi și cu urechile astupate cu ceară să fii n-ai putea înțelege atâta lucru.

Discuția noastră fusese întreruptă de doctorul Werner, care venea singur, foarte bine dispus, dinspre *Atlantika*.

Trebuie să ne străduim pentru ea, se însuflețise brusc Gitta. Îmi este teamă să nu facă iarăși un pas în gol... Bănuiești cum e să te bagi în familii simandicoase!... Nu știi cum judecă femeia asta! Întâi s-a legat la cap luându-l pe snobul acela de Bogart, acum își pune mintea cu aventurierul ăsta de Brando! Că e un aventurier, acesta e cuvântul. Făt-Frumosul la a treia tinerețe, plecat la capătul lumii să-și afle o nouă mireasă, mie să nu-mi umble cu chestii

din astea ieftine că l-am mirosit din capul locului. Cine știe a câta o fi!... Uf, începusem foarte stângaci conversația, bine c-am ajuns totuși aici. De fapt, îți mai place Angi, nu?

Întrebarea ei, deși previzibilă după cum evoluase schimbul de replici, mă surprinsese în asemenea măsură, încât numai cu mari eforturi m-am mobilizat să încropesc un răspuns.

Știi, i-am spus Gittei, bâiguind primele cuvinte, drumurile noastre s-au despărțit de mult. Pentru mine Angela este acum o altă femeie. Îmi place, e adevărat, tocmai, poate, prin ce-mi displicuse cândva cealaltă. În primul moment după revedere, asta s-a petrecut acum un an, când cu reîntâlnirea de la O.M., despre care e posibil să-ți fi povestit, am fost tentat să-i reintru în grații, însă Angela de odinioară, am simțit-o ca un spectru între noi, n-a ezitat să se opună...

Mă oprisem, pentru că ceea ce îmi mai venise apoi în minte să adaug mi s-a relevat a fi, în ultima clipă, de un sentimentalism ieftin.

Dar îți place, asta e important! a extras ideea din spusele mele Gitta, privindu-mă cu același entuziasm.

Să-ți placă o persoană, am încercat să temperez elanul interlocutoarei mele, e doar un motiv pentru care te simți îndemnat să te apropii de dânsa. Unul din nu știi câte, cel mai îndreptățit, desigur. Poți acționa în temeiul său cu o singură condiție: să nu te simți descurajat să o faci. Iar experiența anterioară eșuată, am încercat să-ți explic, se manifestă în cazul nostru ca un factor important de inhibiție!...

A fost momentul când s-a ivit doctorul. Fredona cu sârg *Joyride*. Aproape să treacă pe lângă noi fără să ne recunoască. Ori poate s-a prefăcut că nu ne recunoaște. Vulpoiul bătrân!... Am dat naibii ceea ce mai voisem să spun, lucruri inutile la urma urmei, și l-am chemat.

Doctorul și Gitta au schimbat priviri nedumerite.

Dimineața hubloul se luminase anevoie, se anunța o zi posomorâtă, prin sticla aproape opacă din pricina ploii se zăreau încălecându-se, sub efectul siajului, valuri mari cu crestele înspumate. În pofida dimensiunilor ei, nava căpătase rului. Și în ultimul buletin meteo, transmis prin difuzorul cabinei, se anunțase că traversau o zonă de presiune atmosferică scăzută. Vremea urâtă pe mare e mai urâtă decât oriunde, comentase Werner. Cel mai înțelept lucru ar fi să-și tragă amândoi pătura peste cap și să încerce să adoarmă din nou. Dacă ai nevoie de antivomitiv, să-mi ceri, adăugase, înainte de a se întoarce cu fața la perete.

Cu o seară înainte, după un alt periplu bahic în doi încheiat la *Atlantika*, Werner, ceva mai posomorât decât altădată, ajunsese din vorbă în vorbă să-i spună că nu vedea ce-l apucase să îl plictisească cu amintirile lui. Că, ținuse să precizeze, nu era în stare să facă în niciun fel dovada autenticității lucrurilor povestite. Îl avertiza foarte serios în această privință!... Dăduse clătînându-se a lehamite din mână, se prăbușise în pat și adormise instantaneu. Noaptea îl auzise bâjbâind pe la chiuvetă, băuse pe nerăsuflăte vreo două sau trei pahare cu apă.

Gândul îi fugise apoi la convorbirea cu Gitta. Demersul ei i se păruse întrucâtva asemănător cu acela al Adinei din urmă cu zece ani și ceva. Încăpățânată fată și Adina! Până la urmă tot îl convinsese să vină la petrecerea ei. O organizase chiar în seara ultimei zile de școală, sub pretextul că ar dori să sărbătorească acest eveniment. Vreo câțiva își dăduseră însă seama de adevăratele ei intenții. Făcuse pregătiri, casa Mileștilor era luminată feeric, Tavi întinsese ghirlande și lampioane chinezești pretutindeni, Hodoșan adusese cu sine noul său magnetofon, descinsese fudul din mașina lui taică-său, învârtindu-și cheile pe unul dintre degete. Îi avea înregistrați pe Elvis, pe Tom Jones?... Întrebările băieților curgeau de pretutindeni. Hodoșan îi privea de sus, zâmbind dintr-un colț al gurii. Dar ce credeau ei, nătângii?... avea aerul să spună. Îi avea, bineînțeles. Darăștia erau deja răsuflați. Auziseră ei de *Scorpions*, de *Nazareth*, de *Led Zeppelin* și de mulți alții pe care de asemenea îi avea? Nuuu? Uite cu cine trebuia el să stea la masă!... În timp ce le vorbea ignoranților săi colegi, le fura din ochi pe fetele care, una mai atrăgătoare decât cealaltă, arătau cu totul altfel decât în arhipurtatele sarafane ale uniformeii, obligate până atunci, săracele, să le îmbrace zi de zi.

Îl așezaseră lângă Angela, fata părea mulțumită, destul de comunicativă și nu se sfia să-l fixeze lung cu privirea în văzul celorlalți. Se mai întremase puțin după ieșirea din spital, obrajii nu-i mai erau atât de trași iar paloarea lor se mai atenuase. Rochia ușoară de vară, croită cu gust, puneă în evidență, spre uimirea lui, rotunjimile delicate ale unui trup bine proporționat. Ce folos însă de toate astea, când o avea în față pe Adina care arăta superb, cu nișe ochi albaștri ce îi dădeau fiori atunci când fata îi surâdea în semn de mulțumire că acceptase să-i facă jocul. Era îmbrăcată într-o rochie de mătase în culori pastelate, concepută astfel încât să-i lase cu generozitate vederii tenul impecabil bronzat al pieptului și umerilor. La venire, ea îl întâmpinase cu un mic chicot de satisfacție și cu un zâmbet larg care îi tăia respirația. Mai mult, îi strânsese mâna în semn de complicitate, ești un băiat de nădejde, nu m-am îndoit o clipă, îi șoptise venindu-i atât de aproape, încât îi simțise adierea respirației în lobul urechii stângi. Apoi, luându-l de braț – gest ostentativ care îi făcuse pe mulți să schimbe

priviri între dâșii – îl condusesese chiar ea la locul ce i-l rezervase. Pentru ca, imediat după aceea, să i-o aducă alături pe Angela. Abia după venirea lui Hodoșan, ajuns ultimul, ca de obicei, se așezase și ea, firește lângă acesta. Înalt, îmbrăcat într-un costum de vară gri-argintiu, croit după ultimul jurnal, Hodoșan se potrivea mai bine ca oricare altul cu Adina, toată lumea părea să recunoască asta. Odată așezat, el își aprinsese cu mișcări degajate o super-long și își exprimase preferința pentru votcă.

Ce frumoși sunt! dăduse glas Mary Zăvoianu, sufletistă, ca de obicei, părerii tuturor. Bine că s-au împăcat. Deși împăcarea Adinei cu Hodoșan nu mai era de mult o noutate, Valentin avusese impresia că aerul serii de vară devenise brusc irespirabil.

Se încăpățănase să nu danseze. De altfel, cineva aprinsese televizorul și Angela se arătase subit preocupată de cele ce se petreceau pe ecran.

Dar tu ce păzești? îl înghiontise Mary, indicându-i-o cu o mișcare scurtă a capului pe fata care privea cu o atenție prefăcută în direcția aparatului, un *Grigorescu* plin ochi de piese japoneze, greu de văzut în alte case decât în cele ale ștabilor orașului. Șefa se zbenguise până atunci în ritmul unui twist și broboane mici de transpirație i se iviseră deasupra buzelor.

Convalescența..., știi..., trebuie menajată..., încurcase el cuvintele încercând să-i răspundă.

N-am timp să te cred! îl persiflase Zăvoianca.

Nu-i plăcea să-i spună astfel, nici măcar în gând, pentru a nu-l imita pe Hodoșan, dar Mary devenea enervantă uneori, găsind prea des de cuviință să-și vâre nasul unde nu-i fierbea oala.

În cele din urmă nu mai avusese încotro. Când se auziseră primele acorduri din *Delilah*, melodia preferată a Angelei, se simțise delicat atins pe mână. Se ridicase ca împins de un resort. Adina bătuse din palme, în timp ce chipul lui Hodoșan exprima ceva între satisfacție și zeflemea. Toți dansatorii își întorseseră privirile, făcându-le loc. Palma Angelei era la fel de rece ca atunci, în ziua aceea de iarnă, când i-o vârase în buzunarul lodenului său pentru a i-o încălzi. În răstimpuri, el își vedea obrazul livid în apele oglinzii de Murano.

Căutase apoi un pretext și ieșise în curte. Se înserase de-a binelea, mirosea intens a tei dat în floare, prin ferestrele luminate ale parterului casei Mileștilor se revărsau voci vesele și melodia ritmată a unui rock. Neobișnuit cu întunericul din ce în ce mai dens spre periferia spațiului îngrădit, înaintase mai mult pe orbecăite către un colț al acestuia, unde știa că se aflau vara o masă și niște fotolii de răchită. Le găsisese și voise să se așeze într-unul din fotolii, când avusese brusc senzația că devenise obiectul atenției cuiva imposibil de identificat, ascunzându-se îndărătul ramurilor de glicină, ori a gardului viu, ori chiar mai departe. Își simțea studiată cu ochi de prădător nocturn fiecare mișcare, fiecare părțică a trupului, ca și când i s-ar fi căutat punctul cel mai vulnerabil în eventualitatea unui atac. Senzația de sufocare, pe care o mai încercase la văzul atenției exagerate cu care Adina îl trata pe Hodoșan, îi revenea, în pofida aerului proaspăt și răcoros de afară.

Își dăduse seama că în casa Mileștilor nu se mai putea întoarce. Și tocmai când dinăuntru începuseră să se răspândească, în aplauzele tuturor, acordurile cunoscutei melodii *La Cucamarcha*, interpretată de Adina tumultuos la pian, taică-său, inginerul Milea, obișnuia să asculte cu încântare seguidille sud-americane înregistrate pe vechi discuri de ebonită, el o luase cu pași târșâiți pe poteca ce ducea spre portița din fundul curții. Nu risca în acest fel să fie văzut plecând de vreunul dintre invitați, care să dea alarma înainte de a se fi îndepărtat suficient de mult. După cum îi știa, ar fi fost capabili să năvălească toți afară și să-l caute, râzând și răcnind, într-un inedit joc de-a v-ați-ascunsul.

Dar nu înaintase nici până la jumătatea potecii flancată cu mici tufe de coacăze, când se simțise cuprins de două brațe zdravene. Zbătându-se cu disperare să se elibereze, văzuse, aproape lipindu-i-se de obraz, fața schimonosită și ochii aprinși de dorință ai Norei.

Mergeam pe un drum de țară îngust, dar destul de bine întreținut, plouase de curând și ochiuri de apă mai persistau din loc în loc. Îmi amintesc că la o curbă ne-a apărut înaintea o fată pe bicicletă, s-a fâstâcit îngrozitor când a dat cu ochii de noi. Uite-o și pe Scufița Roșie, a spus Martin și a încercat să-i taie calea. Nu știu ce m-a determinat, spaima din ochii fetei ori gândul că n-aveam nevoie de complicații inutile, să-l prind zdravăn de mânecă pe prietenul meu și să-l țin lângă mine, până când micuța olandeză a așternut suficientă distanță între noi.

Popă să te faci, dacă scapi de aici, a rânjit Martin, smucindu-se din mâna mea și privind chiorâș în urmă.

Întâmplarea asta mi-a stricat tot cheful.

Și ziua începuse destul de promițător. Era pe la începutul lui iunie, vara venise devreme, ne făceam traseul obișnuit la bordul unuia dintre cele trei *P IV* cu care plecasem în direcția sud-est, spre Tilburg. Soare, verdeață proaspătă, aveai cu ce să-ți bucuri privirea. Eram veseli și senzația de clausturare, ce ne chinuia între gardurile de sârmă ghimpată ale bazei, rămăsese îndărătul porții închise de santinele în urma noastră. Îmi venea să ies din namila blindată și să mă dau de-a berbeleacul prin iarba crudă de la marginea drumului. Iar Martin mă privea zâmbind cu înțelegere, știa cu siguranță ce tentații trebuia să îmi reprim, afurisitul! Ce-i păsa lui! Știam cu toții că în curând avea să-și facă numărul obișnuit. Pentru că, într-un anumit punct de pe traseu, cu consimțământul locotenentului Schmidt, comandantul nostru, individul urma să debarce și s-o ia pe ferite spre unul dintre locurile secrete din apropiere, unde-și practica trocul. Când o luam îndărăt, el răsărea ca din pământ, urca la bord, apoi le făcea parte tuturor din ceea ce aducea cu sine, spre imensa lor bucurie. Și cum stătea el acolo și mă privea zâmbind pe sub mustață, numai ce îl aud că îi spune lui Schmidt:

Șefule, azi îl iau și pe *Brüderchen* cu mine. Că am dat rândul trecut, într-o fermă părăsită, la doar câțiva pași de aici, peste niște cireși plini de fructe. Acum numai bine trebuie să se fi copt. Dacă luăm două ranițe cu noi, o să aibă și băieții ăștia niște vitamine de băgat la ghiozdan, după uscăturile și conservele, tot mai puține și ele, cu care îi tratarișeste Reichul. Și arătase cu un gest larg spre restul echipajului, foarte bucuros de ceea ce îi era dat să audă.

Dar Schmidt, altfel băiat de treabă, cam milităros el și tipicar, ca orice prusac, n-a reacționat pozitiv. Ba chiar s-a enervat mai mult ca altădată când auzea propunerile, din ce în ce mai năstrușnice, ale prietenului meu. Cu el, treacă – meargă, de-acum știa ce-i poate capul, spunea, dar să-mi dea și mie voie să plec, ei bine, asta nu! Ce credeam noi, a mai strigat locotenentul, că n-avea altceva mai bun de făcut decât să ajungă din cauza noastră, dacă ne ia dracul cumva pe unde ne ducem, în penitenciarul din Torgau? Nici vorbă nu poate fi de așa ceva!

S-au mai hârâit ei cât s-au hârâit, că nici Martin nu era dintre cei care își țineau cu una, cu două gura, când își puneau ceva în cap, era în stare să meargă până în pânzele albe ca să obțină ce voia. În cele din urmă, văzând că Schmidt l-a luat pe *nu* în brațe, și-a trântit așa, făcând pe furiosul, bagajele deoparte, adică sacii cu merinde, bidonul măștii de gaze, și el plin

doldora cu hrană conservată de cea mai bună calitate, în schimbul căreia puteai obține prin partea locului aproape orice, spunând că, dacă astfel stăteau lucrurile, apoi nici rugat nu se mai duce nicăieri. Că acesta era mulțamul pentru câte le adusese el până atunci camarazilor, chiar și locotenentului Schmidt, dacă era vorba, nu putea să nege asta. Atâta le-a trebuit celorlalți din echipaj, eram vreo șase cu toții, că i-au și sărit în cap lui Schmidt, acum s-a găsit să facă și el pe scortosul, ziceau, să se dea mare și tare, s-a sculat cu fundu' în sus în dimineața aceea sau ce dracu', că lor a și început să le lase gura apă de pofta cireșelor acelora.

O jumătate de oră mai târziu eram pe drum. Amenințările lui Schmidt, dacă nu vă întoarceți la timp, vă dau dezertori, pramatiilor!, îmi trecuseră, în bucuria plecării, pe lângă urechi.

Zi frumoasă, împrejurimi atrăgătoare, îmi venea să zburd ca un mânzoc scos la plimbare, după ce fusese ținut o iarnă întregă legat la iesle. M-am simțit deodată ca acasă, liziera unei fâșii de pădure, mirosul de pământ reavăn, zborul unui cârd de grauri, întreg aspectul verii timpurii mă înnebuneau. De două lucruri trebuia să fac totuși abstracție ca să mă simt perfect: de inscripțiile scrise într-o limbă străină întâlnite pe alocuri și de faptul că Martin fluiera fără conținere *Lili Marleen*.

Apoi a apărut fata pe bicicletă, ne-a ieșit pe neașteptate în cale, să fi fost cam de vârsta noastră, ori pe aproape, aducea la înfățișare cu una din elevele de la *Carmen Silva*, cu care odinioară la T. îmi încrucisam pașii în drum spre școală, cu vremea începusem să o salut, iar ea consimțise curând să îmi răspundă, ba chiar să îmi și zâmbească, dar nu mă puteam hotărî să intru în vorbă cu ea, deși în fiecare dimineață îmi promiteam că în ziua aceea o voi face.

În schimb, când fata cu bicicleta a dat cu ochii de noi, i-am citit în ei atâta groază, încât, în prima clipă, cu tot gestul prostesc al lui Martin, care a încercat să o oprească, rămăsesem consternat. Privirea aceea a fetei, care la vederea uniformelor noastre parcă văzuse pe necuratul, mă adusese cu picioarele pe pământ. Și mă apucase brusc o lehamite de tot și de toate, inclusiv de mine însumi, uitând de toată bucuria de până atunci. Poate intuind ce gândeam, și Martin se posomorâse, că a încetat să mai fluiere *Lili Marleen*, apoi m-a bătut pe spate și mi-a spus, fără a-mi mai folosi porecla, că totul avea să fie bine, dar n-a avut dreptate, totul avea să fie din ce în ce mai rău, până la despărțirea noastră definitivă în infernul din Normandia.

Urmarea a fost că, stânjenit de-acum de prezența mea acolo, unde nu aveam ce căuta, unde nu puteam stârni decât groază și repulsie, am încetat să mă mai uit în jur și am întins pasul, dornic să isprăvim totul cât mai repede, de parcă ne-am fi aflat în cine știe ce misiune importantă, nu plecați de capul nostru să culegem cireșe. Și asta numai la simpla vedere a ochilor fetei aceleia. Așa că simțurile ni s-au ascuțit, drumeagul pitoresc a devenit dintr-odată o simplă *cale de comunicație*, delușorul înverzit pe lângă care treceam, *cota 64*, cum scria în hărțile noastre, iar podețul ce urma să-l traversăm, un *punct obligat de trecere*. Cât eram în afurisita aceea de uniformă nu ne era îngăduit să simțim și să gândim altfel.

Stai, mi-a spus deodată Martin, mult mai curând decât m-aș fi așteptat, taie gazul că aproape am ajuns!

Ne aflam într-o intersecție, la dreapta, eram înștiințați de un indicator șubred, la mai puțin de un kilometru, se afla satul nu mai țin minte care, i se și vedeau acoperișurile de olane roșii ale caselor, iar spre stânga, la capătul unei ramificații a drumului ce traversa fâșia de pădure, o haltă de cale ferată.

Așadar, la haltă îți ai mijlocitorii?... îl întrebam pe prietenul meu, văzând încotro își îndrepta pașii.

Taci. Uite și ferma de care îți vorbisem, îmi arătase el cu brațul ridicat.

Într-adevăr, la numai o aruncătură de băț, pe o mică înălțime, înconjurate de arbuști stufoși, se zăreau deja zidurile unui fel de conac, distrus parțial, după toate aparențele, de un incendiu. Arbuștii aceia, după felul cum erau aliniați, păreau să fi alcătuit cândva un gard viu

îngrijit, dar, lăsați de izbeliște, lăstăriseră la voia întâmplării. Martin venise cu ideea să dăm mai întâi pe la cireși, să ne luăm grija de pe cap, spusese, să vedem dacă nu cumva alții înaintea noastră or fi umflat potul. Aleea pe care apucasem spre așa-numita fermă, cândva îngrijită după toate aparențele, era noroioasă, defundată de vehicule grele. În fâgașele adânci rămase în urma acestora băltea o apă tulbure. Urme de pași, mai mari sau mici, se zăreau pretutindeni, ca și cum ne-ar fi precedat o întregă procesiune.

Ceva nu este în regulă, a mormăit prietenul meu, pe aici s-a circulat de curând ca pe corso într-o sâmbătă seara.

Am continuat să înaintăm cu prudență, până când Martin și-a întins lateral o mână, oprindu-mă. Taci! mi-a poruncit iarăși. Deși nu cred că vorbisem. Dindărătul arbuștilor se auzeau voci.

Hai să ne întoarcem! am șoptit.

Stai așa! s-a stropșit printre dinți Martin, rămas nemișcat, cu mâna în aer. Cred că sunt de-ai noștri.

Se auzeau din ce în ce mai distinct voci și râsete.

Hai s-o întindem, am insistat. Dacă se leagă de noi? Chiar de-ai noștri fiind! Schmidt a spus că...

Ia mai slăbește-mă cu Schmidt, mi-a tăiat-o Martin. Sunt soldați, n-auzi? Ca mine, ca tine... Poate îi fraierim de câte ceva. Și îmi făcuse semn cu ochiul.

Numai la învârtelile tale ți-e gândul! am bombănit eu.

Nu fi prost! mi-a răspuns. De altfel, n-ai decât să stai aici, mă pot duce și singur.

Schmidt ne avertizase, printre altele, nu care cumva să dăm dracului peste niște ștabi pe drum, să ne întrebe ăia de sănătate, că el unul se spală pe mâini. O să spună că am șters-o de capul nostru. Să ținem bine minte asta!...

N-am rămas afară, blestată să fie de treabă! L-am urmat, tot rugându-mă de el să se lase păgubaș.

Hai, nu te mai scăpa pe tine, m-a brufțuit.

Catâr ai fost și catâr ai rămas! i-am răspuns.

Și tot ciorovăindu-ne noi așa, am pătruns pe poartă.

Afară furtuna era în toi. Ruliul navei se făcea simțit și la nivelul *H*, adică la cel al liniei de plutire.

Am aflat că ar fi cam de gradul șase..., se auzise distinct o voce prin peretele metalic din cabina învecinată. Era clar că acolo se strânsese o trupă veselă. Oamenii discutau, când mai aprins, când mai domol, în răstimpuri răzbăteau până la ei zdrăngănituri la chitară.

Cred că am lungit-o prea mult, contenise doctorul din relatare. Scosese spirtiera și pusese de o cafea.

Ați povestit multora aceste întâmplări? se interesase Valentin, profitând de răgaz.

Da, răspunsese Werner, evitându-i cam stânjenit privirea. Adică *multora*, ar fi exagerat să susțin. Dar soției, când a venit vremea, și copilului, unor prieteni... Știi, nu faptul dacă sunt crezut sau nu a ajuns să mă preocupe în cele din urmă, ci detașarea, chiar indiferența cu care eram ascultat de toți aceștia. Margot, nevastă-mea, nu contenea să-și numere ochiurile pe andreaua lucrului de mână, chiar dacă îi era dat să audă chestii dintre cele mai ieșite din comun. Fiu-meu n-a avut niciodată răbdarea să mă asculte până la capăt. Mă părăsea la primul fluierat sub geam al colegilor cu care bătea mingea. Cât de prieteni, ce să mai zic? După ce ei înșiși mă provocau să le mai spun una, alta, mai ales despre cum mă alesesem cu cicatricea urâtă de pe obraz, de la un timp începeau să caște, spunându-și parcă din priviri: Iar vine Werner ăsta cu aceleași povești. Altele n-o mai fi știind?... Iar eu, ca să le fac pe plac, le mai băgam câte ceva din Sven Hassel ori din Konsalik printre întâmplările mele, nici nu-și dădeau seama, tâmpiții!... Cu dumneata, om cultivat, bineînțeles că nu-mi pot permite asta!

Se auzise o bătaie firavă în ușă.

Intră! poruncise doctorul cu voce sonoră.

Își făcuse apariția un băiețandru oacheș, pletos și nebărbierit. Dacă n-aveam un tirbușon, se interesase, căutând cu ochi cârpiți, de parcă tocmai s-ar fi trezit din somn, când la unul, când la celălalt.

N-avem, răspunsese doctorul, atent să nu-i alunece, sub efectul ruliului, spirtiera pe tăblia lucioasă a mesei rabatabile.

Băiețandrul ieșise de-a-ndărătălea.

Leit fiu-meu, comentase Werner. Când îi văd pe ăștia de astăzi cum arată, îmi vine să le trag un șut în cur.

Aroma de cafea se răspândise în toată cabina.

Hai, fără fasoane, îi spusese lui Valentin, ca de fiecare dată, doctorul, întinzându-i ceșcuța de aluminiu. Poți să fumezi și aici.

Cineva, în cabina de alături, pusese o casetă cu Demis Roussos. *Goodby my love, goodby*, îi ținea târăganat isonul cântărețului grec ceata de petrecăreți.

Acolo m-au prins. O învălmășeală de întâmplări derulate în câteva clipe. Succesiunea lor aproape că am uitat-o. Mult mai târziu, am încercat să-mi fac puțină ordine în cap...

Așadar, intrasem în curtea fermei. Ținându-mă după nebunul acela de Martin căruia încă îi turuia gura că n-aveam decât să stau afară și așa mai departe. Mergea cu vreo doi pași, puțin lateral, înaintea mea, apoi a tăcut brusc, mișcând totuși încă din buze, arăta ca și cum cineva i-ar fi tăiat, în toiul unui spici, contactul difuzorului. L-am privit uimit, că nu era Martin omul căruia să i se întâmple prea des așa ceva. Am ajuns în dreptul său și, Dumnezeule!, ce mi-a fost dat să văd? Curtea era înțesată de oameni. Îmbrăcați ponosit, cu boccele în mână unii, multe femei și copii, stăteau îngrămădiți, cu ochii goi, un spectacol dezolant. Adică, să fiu bine înțeles, nu atât mulțimea de oameni mă impresionase, nici înfățișarea lor deplorabilă, cât starea lor, cum să mă exprim?... Erau ca și morți, nu vedeau nimic, asta a fost senzația mea, că nu vedeau nimic! Orbi cu desăvârșire! Ca într-un panopticum manechinele acelea, se uită la tine, dar nu iau act de prezența ta.

Atunci am bâiguit câteva cuvinte, nu mai știu ce, iar Martin, care își mai revenise puțin, mi-a răspuns ceva în legătură cu dușmanii regimului. Da, că ar fi dușmanii regimului, adică. În orice caz, răspunsul său sunase extrem de neconvingător. Poate de aceea a și adăugat:

Așa-i cu politica asta! Dar ce vină avem noi? *Wehrmacht*-ul nu e implicat în astfel de treburi, iar noi aparținem de *Wehrmacht*. Și ce mă tot ții de vorbă, m-a repezit la urmă, hai să ne roim, că nu prea mai e rost aici de cireșe!

Într-adevăr, paznicii convoiului tăbărâseră pe bieții noștri cireși, îi ciopârțiseră, își înfundau sacii pentru provizii, unii se hârjoneau, ținându-se cu sâmburi lansați printre degete.

La un moment dat, un *Feldwebel* înalt, o adevărată gorilă, se apropiase de noi cu pași largi, fulgerele în formă de S îi străluceau pe guler. Ținea în palma lată o grămăjoară de fructe alb-roșietice, pe care și le vâra câte două în gură:

Na, ce-i cu voi aici, mucoșilor? V-ați lăsat tricicletele și ați luat-o pe jos?

Am rămas în pană, găsisese o explicație Martin, indicând cu mâna spre drumul din vecinătatea lizierei fâșiei de pădure. Ne-am gândit că ne-ați putea ajuta să dăm un telefon.

Rahat, telefon, se răstise *Feldwebel*-ul între două înghițituri. Hai, cărați-vă imediat de aici!

Avea o mutră, cu nasul său turtit, ca a unui boxer profesionist cu multe confruntări la activ.

Mi-am întors imediat privirea, minciuna sfruntată a lui Martin mă luase și pe mine prin surprindere. Pe vremea aceea trăiam cu convingerea că minciuna mi se putea citi pe față. Că

nu puteam susține un neadevăr fără să mă trădez. Și ce prostie cu telefonul acela. Dacă Mopsului din fața noastră, că așa îl poreclisem în mintea mea, îi venea să verifice cum, de fapt, stăteau lucrurile? Că nu era mare lucru să o facă. Dar el nu se sinchisea să se miște din loc, doar ochii i se bulbucaseră de furie auzindu-l pe Martin care îi tot dădea înainte cu telefonul lui.

În fața mea, un copil slab, ținut de o femeie cu amândouă mâinile de umeri, consimțise, în sfârșit, să schițeze un gest. Își plecase privirea spre două cireșe căzute în iarbă. Poate *Feldwebel*-ul să le fi scăpat din mână, căci se ambalase și gesticula. Apoi copilul și-a ridicat ochii spre mine, ca și cum mi-ar fi cerut voie să le culeagă de jos. După privirea îngrozită a fetei cu bicicleta, căutătura fixă, lacomă, a copilului înfometat!... Alt amănunt pe care nu-l pot uita. Am văzut oameni murind în jurul meu, ciuruiți, sfărtecați, arzând, cu timpul scenele de coșmar mi s-au amestecat în minte. Dar prin tot amalgamul acela de imagini infernale, transpare limpede, ieșind din fundal în primul plan, ca pe un ecran, ochii copilului flămând.

Tot ceea ce am făcut amândoi după aceea a fost împotriva legilor firii, ca și cum ne-am fi pierdut brusc instinctul de conservare. În loc să adresez o mie de scuze pentru deranj *Feldwebel*-ului fierbând de mânie, apoi să-l iau cu blândețe pe Martin de spate și să-l îndemn spre ieșire, fiindcă erau vădite semne că și prietenului meu, vorba lui, i se urcaseră o sumedenie de furnici la mansardă, asta însemna că, altfel spus, i se făcuse de-o cașteală, eu m-am aplecat, am desfăcut unul din sacii noștri doldora de merinde, am scos o pâine din aceea ofițerească, mai albă decât cea destinată trupei, obținută pe șest de la popotă, și i-am oferit-o copilului lihnit de foame. Reacția lui m-a surprins, în loc să ia pâinea, s-a tras îngrozit îndărăt, ori poate că, mai degrabă, a fost smucit spre dânsa de femeia care îl ținea de umeri. N-am avut timp să-mi dau bine seama ce se întâmplase de fapt. Căci am fost îmbrâncit cu atâta putere de *Feldwebel*-ul furios, încât am căzut pe spate, după care Mopsul, mai apucaseră să văd în timp ce luam un contact dureros cu solul, se năpustise asupra pâinii căzută în iarbă, călcând-o turbat în picioare. Consecința prăbușirii mele a fost aceea că sacul de merinde mi s-a deschis cu totul, răspândindu-și în jur, ca dintr-un corn al abundenței, întreg conținutul.

Căzătura îmi cam pusese la încercare șira spinării, așa că-mi trebuise ceva timp să mă adun de jos, între timp deasupra mea începuseră să se audă zgomotele specifice unei încăierări: bufnete, gâfâieli, icnete de durere. Apoi, curând, mi-au pătruns parcă în creier, țipate în urechi, cuvintele lui Martin: Sus, Werner! Mișcă-te odată, ce dracu'! M-am ridicat cu un efort disperat, clătinându-mă pe picioare. Vedeam merindele mele risipite, cred că instinctiv mă aplecasem să le adun, lasă-le în p...a mă-sii, mai strigase prietenul meu, de altfel și vreo doi deținuți, treziți ca printr-un miracol la viață, se năpustiseră spre ele să le înșface. Din fundul curții câțiva paznici își făcuseră alergând apariția cu *Mausers*-ele în mâini. Martin își dusese mâna să-și scoată *Walther*-ul de la șold, apoi a renunțat și, luându-și avânt ca o felină, a sărit de-a dreptul, cu capul înainte, prin gardul viu al împrejmuirii fermei, făcându-se nevăzut. În urma lui paznicii și-au descărcat până la ultimul glonț încărcătoarele pistoalelor-mitralieră. Mulțimea deținuților căpătase dintr-odată glas. S-au auzit strigăte și huiduieli. Paznicii s-au întors împotriva ei, renunțând să-mi urmărească prietenul. Poate norocul lui Martin acesta să fi fost!...

XXIII

Doctorul povestea egal, aproape fără să mă privească, își ținea ochii îndreptați mai ales către hubloul șters din când în când de valuri, ceea ce ne crea ciudata impresie că nava ar intra în imersiune. Nicio inflexiune a vocii nu marca momentele dramatice ale relatării. Nicio crispă a feței nu lăsa să se vadă retrăirea emoției întâmplărilor de altădată. Doar atunci, în momentul în care ajunsese să vorbească despre fuga prietenului său, am simțit că i se întâmpla ceva neobișnuit, răsufierea îi devenise sacadată și mărul lui Adam, foarte pronunțat, începuse să-i tremure ușor sub pielea flască a gâtului. Ultimele cuvinte le rostise înăbușit.

Îmi amintesc că un pahar de plastic se desprinsese din suportul de lângă oglindă și căzuse în chiuvetă, făcând să se risipească în jur periile de dinți și tubul cu pastă pe care le conținuse. Doctorul se întorsese, crezusem că intenționa să culeagă de jos obiectele împrăștiate, însă el se răsucise doar pe o rână, stătea tolănit pe sofa, locul său preferat, și după mai multe inspirații profunde aproape că îmi strigase:

Cum poți sta așa? Chiar n-ai de gând să mă întrebi nimic?

Nu înțelesesem ce voia, luat prin surprindere de ultimele lui cuvinte mă cam speriasem și primul gând, după ce le-am auzit, a fost să găsesc un pretext pentru a ieși afară.

Ce să întreb? mă arătasem nedumerit.

A stat pe gânduri, frecându-și barba țepoasă și cărunță, nu se bărbierise în dimineața aceea. În chiuvetă, paharul căzut se mișca sub efectul ruliului. Dincolo de peretele cabinei, *We Shall Dance* al lui Roussos se repeta enervant.

Herr Kapitän, am prins un spion!

Cu cuvintele acestea am fost prezentat unui personaj grotesc, obez din cale afară, cu fălcile răsfrânte peste gulerul tunicii negre. Se afla într-o încăpere a clădirii fermei, în fața unei mese, cu o grămadă impresionantă de cireșe înainte, vâra în gură câte din ele apuca într-o mână, iar sâmburii îi scuipa împrejurul său cu cadența unei arme cu repetiție. L-am poreclit Porcul.

Ăsta spion?... m-a studiat Porcul cu ochii săi mici, îngropați în grăsime.

Da, *Herr Kapitän*, vorbeau în scoțiană, că mai fusese unul, dar a dispărut. L-au cotonogit pe *Feldwebel*-ul Johann – și nu mai știu cum – apoi au încercat să incite prizonierii la revoltă. Veniseră pregătiți pentru asta, cu mâncare și alte chestii. Prizonierii recalcitranți i-am pedepsit pe loc, conform ordinului. Cu ăsta ce facem?

Spânzurați-l! a dispus Porcul, fără să conțină din masticăție.

Dar, *Herr Kapitän*..., am încercat să mă disculp.

Gura! m-a plesnit unul dintre paznici peste obraz.

Și-a făcut apariția și *Feldwebel*-ul Johann, avea un ochi tumefiat și dintr-o buză spartă i se prelingea sânge. Mopsul a scrâșnit din dinți când m-a văzut.

Nu mai vrei să dai telefon, hai? a răcnit ca turbat la mine.

Porcul a găsit că subalternul său se manifesta exagerat.

Schweig mal, Johann! a poruncit încruntându-se. Ce e cu gălăgia asta?

A spus că au rămas în pană! m-a arătat Mopsul cu degetul.

Unde? s-a interesat Porcul.

Dracu' știe, pe drum pe-aici...

Verificați, a dispus imediat șeful convoiului. Ce p...a mea ați păzit până acum? prindeți-l și pe celălalt. Dar repede, că nu avem timp de zăbovit. N-au anunțat încă asinii ăia de la gară dacă ne-a fost trasă garnitura? Vor să mă duc eu să le bag pistolul între ochi?...

Mă așezaseră legat pe o băncuță, în capătul unui coridor. Nici măcar nu puseseră pe vreunul să mă păzească. Dar nici dezlegat nu cred că aș fi îndrăznit să fug. Ca și cum m-ar fi pus învățătoarea la colț ori, mai târziu, dirigintele, iar eu nu găseam nimic nefiresc în treaba asta. Chiar dacă nu mă simțeam vinovat! Odată, un coleg de-al meu, Trühler se numea, furase o legătură cu chei din ușa magaziei laboratorului de chimie. Așa, de afurisit ce era. Apoi, spre a nu fi găsită asupra lui, a aruncat-o în niște tufișuri pe fereastră. Eu tocmai eram în ziua aceea elev de serviciu, dar habar n-aveam de cele ce se întâmplaseră. Cum nimeni nu era dispus să se declare vinovat, în pofida unei înălțătoare cuvântări despre cinste și corectitudine a dirigintelui nostru, beleaua a căzut pe capul meu: Elev de serviciu! Prezent! Ai să stai toată săptămâna, pentru lipsă de vigilență, recreație de recreație, la colț! 'Nțeles!... Și am stat. Nu chiar toată săptămâna, vreo două zile, căci vinovatul s-a găsit. Tâmpitul de Trühler se lăudase cu isprava sa unor colegi și aceia l-au dat în gât. Iar dirigintele m-a lăudat pentru, cum zicea, altruismul meu, că am acceptat pedeapsa fără să crâcnesc, și a mai ținut o altă înălțătoare cuvântare pe această temă.

Pe de altă parte începusem să mă amăgesc cu gândul că totul nu putea fi decât o glumă de prost gust. Fusesse scornită numai așa, ca să mă bage în sperieți. Nu purtam și eu uniforma *Reich*-ului la urma urmei?... Distracție de paznici stupizi!

Culmea a fost că în tot acest răstimp nu m-am gândit nicio clipă la moartea lui Rudi și, bineînțeles, nici la ideea ispășirii acesteia, cu care mă mângâiasem în multe seri după trudnica instrucție de zi cu zi în Thuringia. Îmi veneau în minte, în schimb, tot felul de fleacuri, pe care de mult le crezusem uitate. Ca, de pildă, povestea cu cheile din laboratorul de chimie. De aceea, când au venit să mă ia, le-am zâmbit, ca un băiat bine-crescut, iar faptul că mă îmbrânceau nu le-am luat-o în nume de rău. În fond, figura pe care le-o făcusem fusesse destul de urâtă, aveau tot dreptul să fie supărați din cauza asta. Apoi am ajuns în curte, era plină de soare, încât în primul moment nici nu am zărit frânghia atârnată de creanga unui copac și taburetul plasat sub ea, de fapt, un scaun cu spătarul rupt. Totul arăta pașnic la prima vedere. Abia când a apărut Porcul în pragul ușii, râgâind și ștergându-și mâinile într-o batistă, cu chipiul dat pe ceafă, am intuit iminența pericolului. M-a apucat un tremur atât de cumplit, când m-au târât spre scăunel, că unul din paznici m-a și încurajat, spunându-mi: Hai, mă piftie, că nu durează mult, 'te dracului! Dar am început să mă zbat și l-am mușcat de mână, încât mi-a dat drumul și s-a pus să urle, apoi mi-a ars un picior în coaste. Iar ceilalți râdeau și el i-a înjurat cu cele mai scârboase cuvinte.

Atunci s-a auzit duduie de motor și zgomotul caracteristic de șenile. Peste câteva clipe *P IV*-ul locotenentului Schmidt pătrundea prin gardul viu ca printr-un perete de mucava, un adevărat *deus ex machina* în spectacolul execuției mele.

Ceva mai târziu, în interiorul tancului, Martin da Cas m-a strâns în brațe cu efuziune. Iartă-mă că am roit-o singur, *Brüderchen*, spusese, altă soluție pentru a ne salva nu s-ar fi găsit! Tremuram încă tot, iar Martin mi-a vârat între dinți o sticlă de șnaps și am început să beau din ea cu o râvnă de care n-aveam să mai scap niciodată.

XXIV

El era actorul, iar Olga îl contempla așezată în scaunul ei cu roțile. Îl privea cu un aer preocupat, îl studia, s-ar fi putut spune, ca și cum l-ar fi văzut întâia dată. Apoi întinsese ostentativ spre el mâna stângă pentru a-i arăta inelul. Îl vezi? părea să spună. Ca să știi cu cine te pui!

Era protagonistul unui spectacol ciudat. Îmbrăcat într-un costum de epocă, pantaloni mulați pe picior, vestă brodată cu fireturi aurii, executa un soi de balet alături de superbe fete în rochii vapoase, ce susțineau deasupra lui o țesătură fină, asemenea unui baldachin. Și sub țesătura aceea el se înălța și cobora doar unduindu-și mâinile, de parcă aerul ar fi dobândit densitatea fluidului acvatic.

Curând ambianța se schimba, spectacolul continua în fața unui public ce își manifesta zgomotos prezența, flancând o porțiune de stradă. Iar el, în mijlocul străzii, își debita cu afectare tirada, împrumutând alura lui Tybalt, eroul shakespearean. Lua în derâdere un personaj grotesc, un bătrân îmbrăcat ponosit, cu ochelari negri și cu un baston în mână, care, purtând o pălărie veche de paie cu borurile lăsate peste urechi, semăna cu o sperietoare de ciori. Iată cine ne sunt aceștia!... îi vorbea bătrânul cu gura lui știrbă, invaginată, în timp ce își ridica bastonul în direcția unui grup de tineri care se prăpădeau de râs privindu-i. Și el îl își cam bătea joc de bietul bătrân, îl ridiculiza fiindcă rolul i-o impunea, în sinea lui se întreba însă cu spaimă dacă hainele ponosite nu ascund cumva bine-știutul schelet, și dacă în spatele ochelarilor negri nu se cască niște orbite goale. Și mulțimea îl asculta cu satisfacție, el făcea eforturi supraomenești să-și învingă teama, glasul îi suna limpede, dicțiunea îi era perfectă, jocul – impecabil. Iar insul cu haine ponosite și ochelari negri îl lăsa să evolueze cum dorea, cu o infinită condescendență.

Dar când totul se terminase, când rămăsese singur în întunericul nopții, se așezase pe locul unde se aflase scaunul cu roțile al Olgăi. Căci și ea îl părăsise, plecând în tovărășia bătrânului cu ochelari negri, neținând seama de semnele disperate pe care i le făcuse. Așa că se lăsase pe o margine de trotuar, cu capul între mâini.

Curând își dăduse însă seama că, de fapt, spectacolul nu luase sfârșit. Era chemat din nou pe scenă. Pe una adevărată însă. Decorul acesteia era alcătuit dintr-o mulțime sofisticat clădită de cutii din carton. *Handle with care, To protected from moisture, Nu mă răsturnați, Fragil*, se putea citi încă pe unele dintre ele. Cel mai frapant lucru dintre accesoriile scenei părea a fi cortina, de un galben intens, confecționată dintr-un material atât de șifonat, încât impresia de fapt improvizat, înjghebat la întâmplare, produsă de întregul spectacol, era întărită și prin acest amănunt. Își rostea monologul rezemat de o masă veche de biliard, prăfuită și arsă cu mucuri de țigară. Exprima o acută dorință de evaziune, o nestăvilă atracție spre *depărtări albastre*, cu aluzii transparente la altruismul de care dăduse dovadă rămânând în acest loc, în acest oraș, în această țară, pe care cum să le iubească, zicea, dacă nu se arătau demne de sentimentele lui?

Și fiindcă reflectoarele fuseseră montate, naiba știa de ce, invers, ridicându-și patetic brațul proiecta deasupra mulțimii o imensă umbră neagră, încât se întreba dacă, la urma

urmei, chestia asta nu făcea parte din efectele calculate de regie fără știrea lui. Numai că zecile, dar ce spunea, sutele, de ochi ai spectatorilor, strălucind intens în bătaia reflectoarelor, îl intimidaseră până la urmă în asemenea măsură, încât brusc se simțise pus în imposibilitatea de a mai rosti un cuvânt. În pofida îndemnurilor doctorului Werner, care, în primul rând al stalului îi făcea semne încurajatoare, iar la sfârșitul tiradei chiar îl aplaudase ridicându-se în picioare. Purta un pulover în carouri, iar în picioare niște cizme de PVC cu manșetă. Partea stângă a puloverului îi era înțesată de decorații. Apoi cineva, ca să salveze situația, trăsese cortina, iar aceasta refuzase să gliseze până la capăt, lăsându-l să vadă mulțimea bulucindu-se spre ieșire.

Târziu, în fața ușii accesului actorilor, dăduse peste o femeie care parcă îl aștepta. Individă era înaltă, zveltă, cu păr castaniu bogat. Purta un taior negru, mulat cu finețe pe linia taliei. Figura îi era în bună măsură ascunsă îndărătul unor ochelari fumurii imenși, cu lentilele alungite peste pomeții obrazilor. Purta în lesă un doberman ai cărui ochi îl priveau cu vădită ostilitate.

Am venit să-ți dau de știre, rostise fără nicio introducere femeia, că Olga Corjan s-a sinucis.

Primul semn că vremea era pe cale să se amelioreze fusese acela că, după lăsarea serii, ruliul navei se diminuase mult. La nivelul *D*, cu patru deasupra celui la care se afla cabina noastră, în salonul de muzică, cele circa două sute de locuri erau ocupate până la unul. Ba mai fuseseră aduse și scaune pliante, pentru a fi amplasate lângă mesele din vecinătatea ringului de dans. Sub lumina răspândită cu zgârcenie prin niște discuri diferit colorate de sticlă mată încastrate în tavanul scund, se dansa în ritmul moleșit al unui blues. Un interpret vocal de culoare, cu favoriți stufoși, într-un costum stacojiu, cânta mimând un imens efort în încercarea de a clătina, când la stânga, când la dreapta, suportul microfonului său. Reușea să convingă, în oarecare măsură, prin broboanele mari de transpirație care îi străluceau la tâmpile. Ringul de dans fusese invadat de perechi ținându-se strâns, de parcă aproape imperceptibilă clătinare a pachetului le-ar fi creat dificultăți de menținere a echilibrului. În acest răstimp, colosul de 176 de metri se propulsa pe marea agitată cu circa 17 noduri pe oră, grăbindu-se să atingă punctul terminus al călătoriei în zori.

Doctorul Werner, comod instalat în fotoliul tapițat cu pluș roșu, devenise nostalgic, se putea presupune că din cauza melodiei triste și languroase, al cărei ritm îl însoțea periodic cu bătăi ale degetelor în tăblia mesei dinaintea sa, ori, mai curând, sub efectul vinului comandat imediat după venire, în pofida prețului piperat, din care dăduse gata deja două pahare.

Alături de vinul nostru, pe masa joasă se mai aflau, aproape neatinsă, compozițiile ușor alcoolizate, din zemuri de fructe exotice, ale fetelor, Angela, care îi ținea doctorului isonul cu aerul său melancolic, și Gitta, cea mai volubilă dintre toți. Ne povestea cum, pe la ora prânzului, întâlnise la nivelul *B*, cel al cabinelor de lux, două băbuțe palide, mergeau anevoie, sprijinindu-se ba de un perete al culoarului, ba de celălalt. Fiți amabilă și spuneți-ne, domnișoară, i se adresase una dintre ele, povestea Gitta râzând, acolo mai jos se clatină la fel de tare? Nu, zicea Gitta că i-ar fi răspuns, chiar v-aș recomanda, pentru a vă simți mai bine, să coborâți câteva nivele mai jos. Vezi, Yvonne, cică ar fi reacționat la cuvintele ei băbuța care i se adresase, așa-mi trebuie dacă mă las influențată de fumurile tale aristocratice.

Într-o rochie lungă de culoare bordo, fără mâneci, mulată pe corp, Gitta arăta extrem de atrăgător. Grija cu care își asortase rujul și lacul de unghii culorii rochiei, aproape că friza pedantismul. Fuma țigări fine, subțiri, sufla produsul combustiei cu buzele abia întredeschise și îl urmărea cu ochii mijiiți. Trebuia să recunosc că știa să-și adecveze nu doar aspectul, ci și comportamentul împrejurărilor. Fata plină de naturalețe, cu privire inocentă, întâlnită cu oarecare timp în urmă la *Bordreisebüro*, împrumutase parcă un ușor aer frivol, însă indispensabil unei femei care nu vrea să vândă verdețuri în preajma unui ring de dans.

Era dificil de încropit o conversație ca lumea, emisia sonoră a micii formații de instrumentiști, deși la un nivel acceptabil, constituia un serios impediment, mai puțin pentru Gitta, care găsea întotdeauna momentul potrivit pentru a ni se adresa. Profita de orice diminuare a intensității acesteia și, mai ales, de scurtele pauze din program, într-una dintre acestea țin minte că îi vorbise doctorului cu o familiaritate ce părea să facă parte din metamorfoza ei ad-hoc:

Herr Doktor, spusese, să nu uit, cum vă împăcați cu Freud?

Vă referiți la Sigmund Freud? se interesase cu prudență doctorul. Psihanalistul?

Gitta confirmase grăbită.

Firește, aveți la îndemână scuza că sunteți profilat pe alt domeniu, adăugase ea, îi indica interlocutorului o cale de retragere, interzicându-i-o în același timp, prin insinuarea că ar fi fost un mod facil de a ieși din dificultate. Mi-am spus că aparțineți unei generații care săvârșise totul la vremea ei, dacă nu mai temeinic, prin forța împrejurărilor, atunci cu siguranță într-un mod mult mai diversificat. De aici și până la presupunerea că ați cochetat cândva cu psihanaliza nu mi-a mai rămas de făcut decât un singur pas.

Gitta ne privise fugar pe mine și pe Angela, apoi continuase să vorbească în direcția doctorului, care o asculta cu bărbia sprijinită în palmă, vădind oarecare interes față de ceea ce ea spunea:

Herr Doktor, uitați, mă intrigă semnificația unui vis... Fata se oprise câteva clipe după aceste cuvinte, ca și cum ar fi pășit brusc pe un teren ce nu-i era deloc familiar.

Da, o încurajase netulburat Werner. Nici nu negase, nici nu infirmase că l-ar fi preocupat vreodată Freud.

O rață comună, albă, ce încerca zadarnic să se ridice în zbor de pe suprafața unei ape măloase, murdare, mirosind urât, da, avusese și senzația percepției olfactive... Acesta fusese visul Gittei. Atât și nimic mai mult, precizase.

Mai să izbucnesc în râs. Năzdrăvană fată! Auzi tu, o rață!... Iată că ei îi ardea de glume, în timp ce ne ademenise cu savantlăcuri, cu alde Freud și așa mai departe. Recunosc însă că ne scosese din apatie. Chiar și Angela, până atunci parcă mereu furată de contemplarea detaliilor ambianței, pe care cu siguranță le cunoștea foarte bine, catadicsise să zâmbească. Mi-a susținut privirea preț de câteva secunde, apoi brusc a devenit interesată de soarta cubului de gheață din paharul său rămas aproape neatins pe tăblia mesei. A agitat lichidul cu tubulețul flexibil de plastic lipit de marginea acestuia, apoi a băut fără să-l folosească. Gestul cu care îndepărtase tubulețul pentru a nu o stânjeni, o ușoară abatere în direcția lui a unui deget, mi se păruse de o grație desăvârșită. Pe deasupra marginii paharului în care unduia lichidul verzui, ochii ei au mai stăruit puțin asupra mea. Fusesem tentat atunci să atribui acestor priviri o semnificație.

Așadar era comună, albă și nu se putea ridica în zbor, meditase cu voce tare doctorul. Dar aveți convingerea că era înzestrată cu capacitatea de a zbura?

Da, a confirmat fără să ezite Gitta.

În cazul acesta trebuie să elucidăm o contradicție în termeni, se implicase de-a binelea în tălmăcirea visului Werner. Rața dumneavoastră nu era cătuși de puțin comună. Era o rață ieșită din comun. De zburat nu zboară decât rațele sălbătice, or, după câte știu, ele nu sunt niciodată albe. Ați visat, prin urmare, o pasăre extraordinară, fantastică, după mine, simbolul însuși al ideii de zbor.

Și totuși, în împrejurarea aceea nu putea zbura..., a intervenit surprinsă Gitta, din cauza explicației mai docte decât se așteptase.

Am reținut, am reținut! înclinase din cap cu răbdare doctorul. Vi s-a relevat, bineînțeles în vis, motivul?

Nu, a răspuns Gitta, nici în vis și nici după aceea.

Deci cauza nu rezidă în apa măloasă, mirosind urât, sau în ceea ce s-ar fi putut găsi sub suprafața acesteia.

Gitta a ezitat:

Nu... Nu știu. Logic, s-ar putea...

Să lăsăm logica, a intervenit doctorul. De gândit, gândiți acum. Ori asta nu interesează. Accept, deci, primul răspuns. Iar acesta a fost *nu*.

Doctorul a rămas pe gânduri, privind foarte atent la oscilațiile abia sesizabile ale vinului în paharul masiv, cu fundul gros cât degetul. Orchestra atacase un boogie. În locul interpretului vocal apăruse un saxofonist, trecut de prima tinerețe, într-un costum alb, impecabil. Una din mâinile Gittei începuse să se agite în ritmul alert al melodiei. Werner reflecta în continuare, ori poate aștepta scăderea decibelilor la un nivel rezonabil pentru continuarea discuției. Angela își mai ridicase o dată paharul în dreptul buzelor, dar acum cu fața întoarsă spre ring. Cântecul mi se păruse interminabil. A sucombat, în fine, după un postludiu în care interpretul a încercat să-și dovedească pe deplin măiestria. S-au făcut auzite aplauze. Saxofonistul le-a acceptat cu alura unui virtuoz familiarizat cu cele mai entuziaste manifestări ale publicului. Simțeam că îmi pierd răbdarea.

Dacă îmi permiteți, a glăsuț profitând de pauză doctorul, privind-o pe Gitta, dar înclinându-se ușor și în direcția Angelei, nu vreau să mă erijez într-un competent în materie. Dar o părere pot avea, nu-i așa, stimatele mele doamne? Nu știu de ce, pe mine nu mă socotea interesat de explicația lui. Așadar, adăugase, ceea ce cred eu e că în subconștientul dumneavoastră se manifestă o crescândă tendința de emancipare a unor sentimente îndelung refulate, există premisa de a vă debarasa de chingile unor preconcepții. Numai că o forță ocultă tinde să vă împiedice...

Fusese întrerupt de orchestra ce își reluase programul, atacând, în mijlocul unui alt val de aplauze, arhicunoscuta *Ci sara*. Gitta l-a invitat pe doctor la dans. Mișcându-se cu ușurința unui dansator versat, spre mirarea mea, doctorul își continua, după toate aparențele, pe ring argumentația.

Cu puțin înainte mă gândisem că asta ar mai fi lipsit, să ne fi fost dat să mai auzim și *Delilah*. N-am aflat niciodată ce se mai petrecuse în casa Mileștilor după plecarea mea. Ei, ce s-a întâmplat, s-a întâmplat, mi-a răspuns Mary cea atotștiutoare când am vrut s-o descos. Oricum, nu ți-ai ales bine momentul plecării. Toată lumea a rămas cu impresia că ai dat bir cu fugiții. Revederea avusese loc într-un magazin de pe *Victoriei* în capitală, Mary se măritase nu de mult cu un diplomat de carieră și era însărcinată cu primul ei copil. Îl cunoști pe tipul? o întrebasesm pe Olimpia, pe care o cunoscusem de curând. Dar tu ce crezi?... îmi răspunsese ea în doi peri. Ceea ce însemna în limbajul său, învățasem deja, că nu trebuia să insist.

Dorința unei explicații cu Angela mă încercase o bună bucată de vreme. Nu îndrăznisem să mă disculp la O.M. cu un an în urmă: *Qui s'excuse, s'accuse*. Acum însă, aproape că mă simțeam dornic să o fac.

Purta și ea o rochie de seară lungă, ce îi punea în evidență zveltețea. Era închisă la culoare și îi lăsa unul din umeri gol. Dansa bine, dar fără pasiune, ca și când și-ar fi îndeplinit exact, corect o obligație. Îmi acceptase invitația fără să schițeze un zâmbet. Țin minte că, la a treia piesă a saxofonistului în alb, Gitta se repezise la noi în slalom printre mesele ce ne despărțeau de ring:

Nu e momentul să faceți pe indiferenții. Angi, te rog!...

Intuisem că îi revendica prietenei sale să-și țină o promisiune.

Ne despărțea un infim strat de materiale textile. Se lăsase în voia mea, cu toate că în primele momente refuzase să accepte apropierea. Dansul acesta se numește tangou, îi amintisem glumind. Nu-mi răspunsese la început decât prin slăbirea încordării brațelor.

Mâinile, constatasem, îi rămăseseră la fel de reci ca odinioară. Brusc îmi venise în minte imaginea fetei potrivitându-mi fularul într-o zi umedă de iarnă. Am devenit sentimental și am întrebat-o dacă mai era dornică să-i dau explicația pe care mi-o ceruse cândva. Scuturase din cap, atingându-mi cu o șuviță de păr obrazul.

Ar fi bine să renunți, a răspuns fără ezitare. Lasă-mă să cred ceea ce mi-am închipuit eu. Te-am dezvinovățit mai bine decât tu o vei putea face.

Vorbe căutate, îmi spusese numai decît. Un răspuns dinaintea tîcluit, cu ușurință adaptabil la deschiderea mea previzibilă. Am ripostat cu prudență, simulând o oarecare derută:

Mi-am spus că reîntîlnirea noastră aici, parcă predestinată, reprezintă totuși o oportunitate!...

Din moment ce justificările au devenit inutile, nu mai văd în ce privință!

Riposta cu exactitatea unui ordinator. Cuvintele ei lipsite de echivoc m-ar fi dezarmat curînd, dacă nu simțeam că trupește Angela ezita să se despartă de mine. Brațele i se înmuiaseră treptat, consimțind apropierea. Dansam cu mișcări abia schițate, prezența noastră pe ring semăna cu o prelungită îmbrățișare.

Ei, m-am simțit încurajat să insist, înțeleg că trecutul, cu toate fantomele lui, trebuie socotit definitiv încheiat, clasat, tabu chiar, dar nu văd de ce nu ne-am putea oferi șansa unui nou început!... De ce nu ne-am așeza pe o nouă linie de plecare, cu alte cuvinte?

Cred că fuseseră singurele cuvinte inspirate rostite de mine în seara aceea, cărora partenera mea nu-i putuse găsi cu promptitudine un răspuns. I-am sărutat la sfîrșitul dansului, reținîndu-i-o îndelung, mîna. Ea a rîs, ca în cea dintîi zi a revederii noastre pe puntea pachebotului. Doar în palma stîngă îmi rămăsese o răceală stăruitoare de corp neînsuflețit.

Tare-mi vine să cred că visul acela fusese, de fapt, al Angelei... îmi spusese Gittei, ce dansa ținîndu-mă cu ambele brațe pe după umeri. Emană un miros de fruct nepîrguit, care-ți strepezește dinții. Se mișca felin, îmi simțeam în răstimpuri sîinii viguroși prin piepții cămășii mele umezită de transpirație. Luînd exemplul doctorului, îmi dezbrăcasem haina, lăsînd-o pe spătarul fotoliului.

Ești perspicace, îmi răspusesse, suflîndu-mi în ureche, Gitta.

Inițiativa schimbului de partenerie aparținuse lui Werner. În brațele lui, ușor lăsată pe spate, Angela pirueta cu grație remarcabilă. Că era o foarte bună dansatoare mă convinsesem cu un an în urmă la O.M. Cei doi lăsau impresia că ar constitui un cuplu sudat prin repetate exerciții.

E în vervă seniorul! pufnise amuzată Gitta.

Eu îmi făceam deja calculele pentru runda a doua a convorbirii din seara aceea cu Angela, care, n-aveam cum anticipa, nu acolo urma să aibă loc.

Parcă s-ar cunoaște de-o viață, îmi răspusesem Gittei, furîndu-i și eu din priviri pe comesenii noștri. Aceștia își întrerupseseră demonstrația de virtuozi și se întorseseră la locul lor, răsplătiți cu aplauze discrete de la mesele cele mai apropiate de ring. Angela se așezase în fotoliul său, susținut dinapoi de Werner, conform celor mai exigente uzanțe, arborase un surâs glacial și începuse să-și facă vînt cu o batistă. Apoi a apărut un picolo în livrea roșie, s-a aplecat la urechea ei, șoptindu-i ceva, iar Angela s-a ridicat și a plecat grăbită, lăsîndu-l pe doctor singur.

Am observat că ești pe calea cea bună, îmi spusese Gitta, tare aș fi vrut să-i văd expresia feței în timp ce făcea afirmația aceea, dar nu puteam, fiind silit să-i privesc peste umăr. Când Angi a venit la loc după dansul în timpul căruia v-ați apropiat cu vădită tandrețe, părea alta, a adăugat ea.

Nu i-am răspuns, pîndind mereu întoarcerea Angelei, care întîrzia să se producă. Doctorul privea și el din când în când intrigat spre ușă, între deseale înălțări ale paharului spre buze. Revenind la locurile noastre, primul lucru a fost să-l întrebăm unde se dusesse Angela.

Nu știu, a răspuns el, cîcă ar fi primit o radiogramă. Dar mi-a zis să vă transmit că va reveni.

Vinul se isprăvise, dar doctorul mai comandase o sticlă, în pofida avertismentului meu că nu mă prea țin curelele să beau mai mult. Băutura rămăsese aproape intactă însă în frapieră, fiindcă doctorul, pesemne plictisindu-se s-o mai aștepte pe Angela, ne declarase că îl încearcă

o irezistibilă dorință de a trece pe la *Atlantika*, singurul loc de pe toată tinicheaua unde se putea bea un burbon ca lumea.

Rămăsesem singur cu Gitta, continuând s-o așteptăm răbdători pe Angela. Să declare ea forfăit, nu m-aș fi așteptat la asta, mă gândisem în ciudat. Între timp, Gitta gustase din paharul meu, îi plăcuse vinul și își turnase și ei o porție. Își mai aprinsese o țigară și, privind printre norișorii de fum, începuse să recite visătoare din Rilke.

Spune-mi, te rog, am întrerupt-o eu, neîndrăznind să o privesc în ochi, fixându-mi privirea pe scrumiera masivă din metal cromat cu imaginea în relief a navei noastre, plină de mucuri rujate la capăt, de ce a fost redistribuită Angela în rețea, după ce avusese o poziție privilegiată în *ONT*?

Da, a fost secretara lui Corjan, mi-a confirmat Gitta cu precauție, neștiind unde voiam să ajung.

Întocmai. Cum de și-a pierdut postul?

Gitta a încetat brusc să mai fie visătoare. Am înălțat privirea spre ea și am sesizat că mă cerceta suspicioasă.

Eu eram deja de mult dincolo, mi-a răspuns. Deși în calitate de angajată pe relația cu România a *TUI*, ceea ce se petrecea în bucătăria conducerii *ONT*-ului mă privea prea puțin. Dar, după câte am dedus din convorbirile cu Angi, totul s-a petrecut din inițiativa ei.

A intrat în conflict cu Corjan, sau ce motiv să fi avut?

Gitta a tăcut și a devenit brusc preocupată de inciziile în sticla paharului pe care-l ținea în mână. Lichidul rubiniu din pahar prindea diferite nuanțe pe fațetele creștăturilor. A tăcut o vreme, dar în cele din urmă s-a înduplecat să vorbească:

Uite ce e, ar fi mai bine să renunțăm la a mai discuta pe această temă. Iar cu Angela, dacă nu vrei să-ți compromiți orice șansă de reușită, ți-aș sugera să n-o abordezi niciodată!

Nu cred că va mai veni aici, i-am spus Gittei. Cine știe ce alt capriciu...

Ceva trebuie să se fi întâmplat, mă întrerupsese ea, consultându-și ceasul minuscul, prins lejer la încheietura mâinii stângi. Angi nu e omul care să nu se țină de cuvânt. Probabil a intervenit ceva neprevăzut!...

Atunci nu mai e nimic de făcut, i-am spus cu un aer dezolat.

Ba da, mi-a răspuns pe un ton autoritar Gitta, încât am tresărit surprins. Ai s-o urmezi în cabina ei.

Ei, nu!... Și sub ce pretext, mă rog?

Uf, Doamne, că mă omori cu zile! Atunci când o femeie de milioane e gata să-și înfrângă ultimele rețineri pentru a ți se dăruie, nu poți găsi un pretext ca să-i bați în ușă?...

XXVI

Angela ședea pe un taburet în fața oglinzii măsuței de toaletă, ținea între degetele mâinii stângi o cutie ovală de culoare oliv, privirea îmi rămăsese la acel obiect, pe care ea continua să-l păstreze în mâna ridicată și după ce mă ivisem, ca și cum ar fi fost surprinsă de îndrăzneala mea de a-i pătrunde neinvitat în cabină. Apoi mâna dreaptă a coborât spre poalele halatului pentru a-i acoperi genunchii. M-au frapat din prima clipă ochii ei plânși și fața ușor tumefiată.

Nu obișnuiești să încui ușa? am întrebat-o cu mirare prefăcută. Norocul meu însă, căci îmi strivisem degetele bătând. Aceste adevărate blindaje metalice!...

Bătusem într-adevăr, dar nu chiar cu atâta insistență.

Am fost îngrijorați din cauza întârzierii tale, simțisem nevoia să adaug, apoi am convenit să trec eu să te văd, pentru că și așa trebuia să-ți restitui asta. Și am depus pe cuvertura bine întinsă a patului micul ei binoclu cu lentile gălbui. Măine debarcăm, cu siguranță vei fi foarte ocupată, am mai spus ezitând. Așa că... Mi-am întins mâna spre instrumentul ale cărei lentile prinseseră să reflecte lumina aplicei de deasupra oglinzii.

Femeia se ridicase pentru a aduna cele câteva obiecte de lenjerie de pe micuța sofa de sub hublou. Ocupa o cabină cu două paturi, nu suprapuse, ci alăturate, ceva mai spațioasă, din categoria celor de clasă superioară. Numărul ei mi-l dăduse Gitta, plus alte detalii pentru a o identifica rapid: puntea principală *F*, a treia ușă după aceea a serviciului de asistență sanitară.

Mă așteptasem ca Angela să mă certe, de formă cel puțin, pentru că-i picasem tam-nisam în toiul nopții pe cap sub un pretext atât de neconvingător. Fapt era, că și după despărțirea de Gitta, am zăbovit cam mult până m-am decis să urc. Revenit de la *Atlantika*, barul său preferat, doctorul mă prinsese încă în cabină. Văzându-mă pregătit de plecare, mă amenințase înălțându-și două degete, apoi își bătuse cu ele umărul stâng. Semnificația gestului său mi-a rămas necunoscută.

Angela îmi făcuse semn să mă așez pe sofa, în timp ce ea luase un prosop și începuse să-și șteargă crema pe care apucase să și-o întindă înaintea venirii mele pe obraz. Părea foarte tulburată, am remarcat că pielea lăsată vederii de decolteul halatului ușor îi prinsese, ca și obrazul, o destul de pronunțată tentă roșietică.

A murit Olga, mi-a spus pe neașteptate, au fost primele ei cuvinte după ce îi intrasem în cabină.

Îmi stătea pe limbă să-i spun că știam, să-i povestesc pe ce cale aflasem, dar am renunțat și mi-am plecat privirea spre mocheta gălbuie. Așadar, de aceea nu se întorsese. Plânsul îi răvășise fața. Vocea înecată dovedea că lupta împotriva altor accese de plâns.

Îmi pare rău, am bâiguit. Ce nenorocire!...

Nu-mi pot reveni, te rog să mă scuzi, își cufundase Angela obrazul între palme. Continua să șadă pe taburet, dar se întorsese cu spatele spre oglindă.

Ați fost chiar atât de apropiate? am încercat eu cu precauție, după un timp, să o fac să vorbească.

Da, mi-a confirmat, înălțându-și ochii injectați. Am fost. Ținusem una la cealaltă ca două surori... M-am străduit ani de zile să-i întretin speranța că va fi în cele din urmă salvată.

Crezi că s-a sinucis cumva? am întrebat-o cu aceeași prudență.

Sunt convinsă, mi-a răspuns înclinând energic capul. M-a tot amenințat că o va face. A avut o tentativă de suicid și cu puțin înaintea plecării la Coburg. Dăduse nu știu cum peste răspunsul venit din State, însoțit de radiografiile trimise de noi acolo, unde scria negru pe alb că șansele recuperării ei erau absolut compromise, nervii secționați nu-i mai putea reface nimeni.

Îi ascultam cuvintele, dar, fără să vreau, gândurile mele se abătuseră între timp în altă direcție. Dacă erau atât de apropiate, ca două surori, atunci ce se putea presupune despre natura relațiilor care facilitaseră o astfel de apropiere? Oare nu cumva Angela și Corjan?... Ah, numai ideea că putuse fi amanta acelui monstru de vanitate îmi provoca repulsie. Cred că Angela începuse să-mi citească pe obraz ceea ce gândeam, căci s-a oprit din relatarea despre Olga și, ciudat, un zâmbet a început să-i înflorească în colțurile gurii.

Acum ești tentat să te întrebi ce-a fost între mine și Corjan, nu-i așa?

Am privit stânjenit în lături.

Știu că i-ai fost secretară o bună perioadă de timp..., i-am răspuns.

Gitta nu ți-a mai dat și alte amănunte? m-a descusut ea.

Scuturasem capul. N-avea niciun motiv să se lege de Gitta, îi spusese. Angela a rămas pe gânduri, mi se părea stranie cu zâmbetul acela care parcă-i înghețase pe buze.

Am trăit împreună, mi-a spus pe neașteptate. Am fost amanta lui Corjan. Acum, că știi, poți să și uiți. Dacă vrei. Nu puteam aduce cu mine povara acestui secret pe noua linie de plecare de care vorbeai.

Mărturisirea ei fără înconjur mă lovise ca o măciucă în moalele capului. A trăit ea cu Corjan, așadar? S-a pretat să se umilească în asemenea măsură?... S-a dat acelei bestii al cărei chip mi-a revenit, în toate detaliile lui, cu brutalitate în memorie, vorbindu-mi în scârbosul ei limbaj de lemn? Oricine să fi fost, numai el nu!

Să știi că ești subiectiv, s-a simțit Angela datoare să continue. Nu l-ai cunoscut decât în contextul acelei mărunte întâmplări, când a dispus transferarea ta la O.M. Realitatea e că a fost un om a cărui verticalitate i-a deranjat și încă poate îi deranjează pe mulți. Dacă ar fi consimțit să facă sluj înaintea cui trebuia, el ar fi condus astăzi țara, nu imbecilul ăsta de... Și sunt convinsă că imaginea noastră în fața străinătății ar fi fost cu totul alta!

După moartea soției sale, în urmă cu câțiva ani, i-am propus să ne căsătorim. Eu divorțasem deja de Turencu, cu Olga mă înțelegeam de minune, ea știa de relația noastră și o acceptase. Dar el n-a consimțit. Mi-a spus că se anunță timpuri grele, că se numără printre oamenii cei mai incomozi pentru regim, că nu se știa când i se va cere capul. De ce să mă târască și pe mine în prăbușirea lui? Nu l-am înțeles, credeam că scornește motive pentru a nu avea pretenția să-i fiu altceva decât metresă. Așa că i-am cerut să mă elibereze din funcția de secretară și să mă lase să mă întorc de unde am plecat. M-a întrebat de mai multe ori dacă m-am gândit bine înainte de a-mi da demisia. Mi-a respectat în cele din urmă dorința, fără a se opune în vreun fel sau altul. Mi-a facilitat ulterior chiar și plecarea din țară!...

Angela tăcuse, cercetându-mă însă din când în când fugitiv cu privirea, pentru a evalua efectul cuvintelor ei. Cred însă că figura mea de om deprimat, profund dezamăgit de ceea ce îmi fusese dat să aud, i-a curmat în cele din urmă orice speranță. Și-a ridicat capul, redevenind femeia mândră, îndărătnică, puțin dispusă să accepte un compromis.

Îți purtam, atâtea resentimente, încât, după terminarea școlii mi-am interzis să te mai revăd vreodată, a continuat Angela. Dar Olga m-a făcut să mă întreb dacă nu cumva greșeam. Nu-ți ascund că te deifica. Obișnuia să-mi spună că ești omul cu cel mai nobil caracter din câți a întâlnit în această lume. Poate că nu te cunosc eu bine, mi-am zis atunci. Poate că m-am înșelat în privința ta. Poate că împrejurările în care te-ai aflat la O.M nu te-au ajutat să-ți pui

în evidență nobilul caracter. De aceea am venit la întâlnirea de anul trecut. Renunțasem pentru asta la un sejur de două săptămâni în Madeira... Și când colo, ce-am găsit? Un bărbat care s-a dat la mine ca la o femeie frivolă. Arătam eu așa? Trebuia să ți-o zic. Îmi persistă și acum gustul amar al experienței de atunci...

Ceea ce îmi spunea, începea să mă revolte. Înțelegeam că voia să-și descarce năduful, era explicabil în acele condiții. Să mă acuze însă că o bănuisem de frivolitate... Nu era adevărat. Deși, dacă bine mă gândesc, privite dintr-un anumit unghi, lucrurile puteau să-i pară așa.

Dar despre proiectata ta căsătorie cu elvețianul ce se mai aude? nu mă putusem eu abține să o întreb.

Ah, flecara asta de Gitta! își întorsese capul într-o parte Angela.

Eram convins că își va întrerupe mărturisirile. Îi vorbisem ca și cum aș fi avut dreptul să-i cer socoteală pentru ce se zicea că ar avea de gând să facă. Spre surprinderea mea, n-a reacționat cu ostilitate.

Da, îmi spusese pe cel mai firesc ton. Recunosc că mă bate gândul s-o accept. Aș putea în acest fel să închei cu toate. Să mă plasez cu adevărat pe o nouă linie de plecare. Îmi rămâne la dispoziție restul acestei nopți ca să mă mai gândesc.

Depinde și de mine decizia ta? am pus atunci întrebarea pe care o crezusem esențială în acel moment.

Angela a zâmbit cu compătimire parcă, și-a aplecat capul pe umărul stâng și mi-a răspuns simplu:

Nu!

Mă sprijinisem cu pieptul de balustrada umedă. Pachebotul își urma neobosit cursul în întunericul dens, nu se auzea decât plescăitul valurilor izbindu-se de bordaj și, din când în când, scârțâitul trolieilor și parâmelor șalupelor de salvare. Briza venea încărcată de o bură ce mi se lipea de obraji. Ieșisem adânc tulburat la aer. Abia după ce părăsisem cabina Angelei, îmi dădusem seama cât de solicitantă fusese convorbirea cu ea. În gât, stânjenindu-mi respirația, îmi stăruia încă nodul de indignare ce mi se ridicase acolo imediat ce auzisem confirmată presupunerea mea despre natura relației sale cu Corjan. Ciudat, îmi stăruia în minte și un amănunt căruia în alte condiții nu i-aș fi dat nicio importanță: acela că lentilele gălbui ale binoclului depus de mine pe cuvertura patului, îmi urmăriseră ca niște ochi batjocoritori umilitoarea și pripita retragere.

Apoi privirea mi se obișnuise cu întunericul. Începeam să observ că ne îndreptam spre un perete alb de ceață ai cărui vâlătuci veneau să ne ia încetul cu încetul în primire nava. Îi cuprindeau pe rând elementele suprastructurii, îmbrățișându-le ca niște uriașe apariții spectrale. Nu știu de ce îmi răsărise în gând și bătrânelul acela în haine ponosite, cu stăruitoarele sale îndemnuri de a-mi întrerupe înainte de vreme călătoria. Cred că ar fi zâmbit cu gingiile albicioase dându-și seama că în apropierea sfârșitului acesteia mă simțeam încercat de cea mai profundă insatisfacție.

Etrava navei continua să-și taie drum prin obscuritatea nopții, cu toată forța motoarelor din pânțele ei, când deodată, printre pânzele negurii își făcuse loc, venind din înălțimi, o dâră de lumină. Bătea suprafața mării, făcând vizibilă unduirea apei încă neliniștită din pricina furtunii din ajun. Și atunci mi s-a năzărit că pe efemerele înălțimi ale valurilor din apropiere își făcuse apariția înaintând anevoie o barcă. Îi vedeam limpede pe cei doi pasageri ai minusculei ambarcațiuni, la rame trăgea vajnic o femeie voinică, iar pe bancheta de la pupă ședea ghemuit, cu capul între palmele strânse, un ins bicisnic. Pe cât de sigură pe sine părea femeia, pe atât de temător și nevolnic se vădea a fi bărbatul. I-am urmărit cu privirea, la un moment dat intraseră în siajul navei care îi lăsa grăbită în urmă, și valurile mari ale acestuia fuseseră gata – gata să-i răstoarne. Femeia își ridicase un braț, amenințându-ne cu pumnul.

Apoi i-am pierdut din vedere, în timp ce dâra de lumină care mă ajutase să-i descopăr pălea treptat. A fost momentul când corpul navei s-a zguduit, ca și cum infrastructura ei ar fi izbit un obiect imers.

XXVII

Tocmai debarcaseră și, în compania doctorului, aștepta ceva, un mijloc de transport poate. Doctorul povestea mereu, iar el îl asculta fiindcă oricum n-avea altceva de făcut: ... și, cum îți ziceam, ne-am trezit în infernul de la Caen, unde își făceau de cap blestematele acelea de *Typhoon*-uri britanice. Cu numai o zi înainte, Schmidt mă trecuse în echipajul al doilea, rămăsese descompletat pentru că...

Prima care trecuse prin dreptul lor fusese Gitta.

Îmi pare rău de eșec, îi spusese, oprindu-se o clipă. Acum chiar că nu mai e nimic de făcut...

Îl privise cu reproș, indicând în același timp cu un gest discret ceva în urmă. Apoi ea își continuase mersul și curând o pierduseră din vedere. Se volatilizase parcă în aerul tremurând al verii secetoase. Dar nici el și nici doctorul nu se sinchiseră din această cauză.

Sesizaseră între timp că de undeva răsărise un tip. De o vârstă nedefinită. E drept că la tâmpile îi mijeau niște fire cărunte. Aștepta se pare și el pe cineva. Era îmbrăcat extrem de elegant, purta papion și sacou alb. Într-o mână ținea un buchet de flori superb asortate, învelit într-un celofan cu modele orientale. Curând se dovedise că persoana așteptată era însăși Angela. Își făcuse apariția purtând o mică geantă de voiaj, de care individul elegant se grăbise numaidecât să o despovăreze. La vederea îmbrățișării lor, Valentin întorsese cu lehamite capul. Strânși unul în celălalt, cei doi se îndreptaseră spre o ultraelegantă mașină roșie care se zărea undeva în direcția clădirilor portuare...

Abia atunci observase că doctorul rămăsese pironit de uimire.

Dar e el, sunt sigur că e el! începuse să îngaime Werner privind în urma perechii ce se îndepărta. Se întâmplă ceva ce-mi depășește putere de înțelegere. Doar îi văzusem incendiați! Da, pur și simplu în flăcări!... Cu puțin înainte ca eu să cad prizonier!

Mai stătuse câteva clipe pe gânduri, apoi se smulsese din loc strigând:

Martin! Martin! Warte mich! Lass' mich nicht hier! Wohin gehst du wieder weg!?

Dar cele două siluete, aproape contopindu-se în depărtare, nu reacționaseră la chemările lui.

Rămas singur, Valentin o luase agale de-a lungul cheiului murdar și pustiu, mirosind a alge putrede. Apa neagră, cu pete de ulei, plescăia leneșă, legănând câteva bărci pe jumătate scufundate. Doar ceva mai încolo, în digul de stabilopozi se încăpățâna să lovească cu oarecare forță. La capătul acestuia, privea spre larg o femeie. Spre mirarea sa, apa mării parcă se cumițea în dreptul ei, venind să i se gudure la picioare.

Se apropiase cu pași rari de dânsa.

Bun venit, navigatorule! se întorsese atunci spre el, cu un zâmbet triumfător, Olimpia.

DE ACELAȘI AUTOR

Ambrozie. Povestiri
(în *Povestiri de la marginea câmpiei*,
Editura Facla, Timișoara, 1984)

Ultimul episod (proză scurtă),
Editura Facla, Timișoara, 1987

Croaziera (roman),
Editura Eubeea, Timișoara, 1995

Tunelul verde (proză scurtă)
Editura Helicon, Timișoara, 1999

Subiecte (texte comentate pentru uz didactic)
Editura Dacia Europa Nova, Lugoj, 2002

Copiii lui Cronos (proză scurtă)
Editura de Vest, Timișoara, 2003

Amurg timpuriu (roman)
Editura Anthropos, Timișoara, 2007